

BELGELERLE TKP/ML

25.

KURULUŞ

VE

MÜCADELE YILINDA
ŞAN OLSUN GELİNE
BİLGE EVREYE

UMUT YAYINCILIK

BELGELERLE TKP/ML

**25. KURULUŞ VE
MÜCADELE YILINDA
ŞAN OLSUN GELİNE
BİLGE EVREYE!**

BELGELERLE TKP/ML

**25. KURULUŞ VE
MÜCADELE YILINDA
ŞAN OLSUN GELİNE
BİLGE EVREYE!**

UMUT YAYINCILIK

UMUT : 32
BELGE DİZİ : 1
BİRİNCİ BASKI : TEMMUZ 1997

YAYINA HAZIRLIK : UMUT YAYIMCILIK
BASKI : CEYLAN MATBAACILIK
ISBN : 975-7919-07-1

UMUT YAYIMCILIK
Küçük Ayasofya Cad. Gelinlik Sok. 13/2
Telefaks: (0212) 638 48 41 **Sultanahmet/İSTANBUL**

İÇİNDEKİLER

Sunu	7
Şehitlerimiz	15
25. Kuruluş Ve Mücadele Yılında: Şan Olsun Geline Bilge Evreye	17
TKP/ML'nin Siyasal Düzlemi	. 29
İki Çizgi Mücadelesi	. 53
TKP/ML'nin Örgütsel Düzlemi	. 61
Demokratik Halk Devrimi'nden Komünizm'e Kaynağımız Marksizm-Leninizm-Maoizm	. 69
Kapitalizmden Komünizme: Sosyalist Toplumun Sosyal Anatomisi	. 103
Büyük Proleter Kültür Devrimi Ve Öğretileri	117
Mao Ve BPKD'ne Yöneltilen Bazı Eleştiriler Üzerine Kısa Değınmeler	177
Mesajlar	189

SUNU

TKP/ML'nin 25. Kuruluş ve Mücadele yılında; onun temel düşünce ve tezlerini sizlere sunmaktan fevkalade mutluyuz.

25 yıl önce önder İbrahim KAYPAKKAYA'nın ortaya koyduğu tezlerin; bu süreçte gerek ülkemiz gerçekliğinde gerekse de dünya ölçeğinde pratik tarafından doğrulanışının onuru ve bu tezlere temel teşkil eden Marksizm- Leninizm- Maoizm'den sapmamanın önemi herşeyin üzerindedir.

Bu ideolojik hat; biliyor ve inanıyoruz ki tarihin hükümranıdır ve kaçınılmaz olarak ülkemizde de kırmızı bayrağını burçlarımızda onurla dalgalandıracaktır.

Bu ideolojik hat; yaşamın, geleceğin ve zaferin teminatıdır.

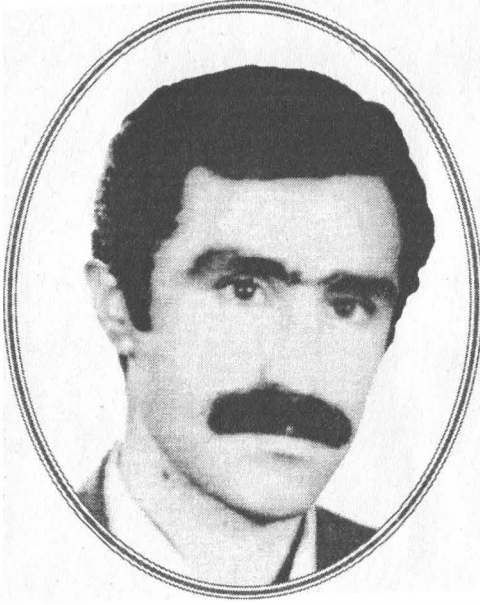
Okuyucuyu, TKP/ML'nin belgelerini okumaya, incelemeye ve kavramaya davet ediyoruz.

UMUT YAYIMCILIK

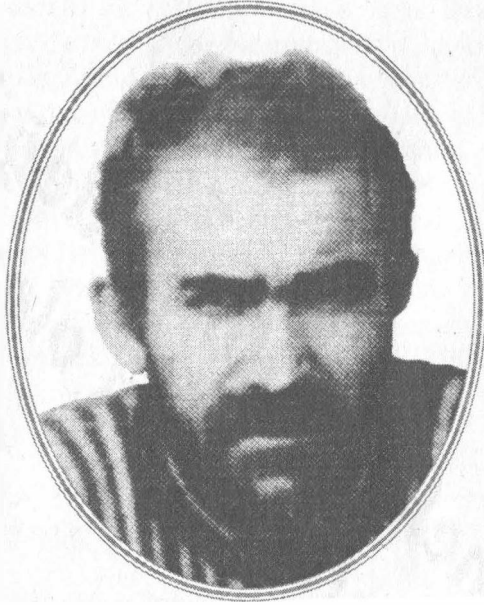

İbrahim KAYPAKKAYA

**TKP/ML'nin Kurucu Önderi ve ilk Genel Sekreteri.
18 Mayıs 1973'de Diyarbakır'da işkencede katledildi.**

Süleyman CİHAN
TKP/ML'nin ikinci Genel Sekreteri.
12 Eylül Askeri Faşist Cuntası döneminde;
15 Eylül 1981'de İstanbul/Gayrettepe
işkencehanelerinde katledildi.

Kazım ÇELİK

**TKP/ML'nin üçüncü Genel Sekreteri.
20 Mayıs 1987 tarihinde Elazığ/Palu'da faşizmin
silahlı güçleriyle çatışmada şehit düştü.**

**Ölmek yenilmek değildir!
Zafer bizim olacak!**

ŞEHİTLERİMİZ

TKP/ML ilk şehidini 24 Ocak 1973'de verdi. Dersim- Vartınik, Mirik mezrasında bir kömde, içlerinde önder İbrahim Kaypakkaya yoldaşın da bulunduğu bir grup yoldaş baskına uğradı. Başlarında Teğmen Fehmi Altınbilek'in bulunduğu faşizmin güçleri tarafından baskına uğradıklarında, çatışmanın ilk anlarında Ali Haydar Yıldız yoldaş vurularak ölümsüzler kervanına katıldı. İbrahim Kaypakkaya yoldaş yaralı olarak oradan kaçmayı başardı.

Partimiz TKP/ML'nin silahlı mücadele ve onun ülkemiz açısından doğru rotası Halk Savaşı yolunda, özgüllüğünde gerilla savaşındaki ısrarıyla 1997'ye gelindiğinde, Ali Haydar Yıldız ve ilk kadın şehidi Meral Yakar'la başlayan şehitler kervanı dört yüz'e yaklaşmıştı. 3 genel sekreteriyle birlikte; içlerinde MK üyeleri, siyasi komiser ve komutanları da olmak üzere 400'e yakın savaşçısı şehit düşmüştür.

Biliyoruz ki bu savaş; tarihteki öncüllerinin bir devamı; Komünarların, Dimitrov, Rosa, Klara ve Çiang Çinglerin; Spartaküslerin, Pir Sultanların, Şeyh Bedrettin, Köroğlu ve Karayılanların mirasçısıdır.

Biliyoruz ki bu savaş; Denizlerin, Mahirlerin, Kemal Pirlerin direnişlerini onurla taşımaktadır.

Biliyoruz ki bu savaş; çeşitli milliyetlerden halkımızı karanlığa boğan; emeğini iliğine dek sömüren ve bunları emperyalistlere peşkeş çeken kompradorlara ve emperyalistlere karşıdır. Bu sömürüyü feodal sömürü ve tahakkümle tamamlayan zorba feodalizme karşıdır.

Biliyoruz ki bu savaş; en demokratik taleplere bile kurşun sıkan, copla saldıran; gözaltında kaybeden, işkencelerden geçiren, köyleri yakan; dinsel inançlar üzerinde baskı uygulayan ve politik

oyunlar oynayan faşizme karşıdır.

Ve biliyoruz ki bu savaş; tarihimizin kahramanları ve yol göstericilerimiz İbrahimlerin, Cihanların, Kazımların, Zeki Şerit, Cemil Oka, Barbara, Polat İyit ve Çakıroğlu yoldaşların savaşdır. Kahraman işçi sınıfımızın, mazlum köylülerimizin; yiğit gençliğimizin ve özgürleşen kadınlarımızın savaşdır.

Bu savaş; sömürünün ve haksızlığın doğumundan ölümüne kadar süren ve sürecek olan bir savaştır.

Bizler TKP/ML partizanları olarak bu savaş; emperyalizmi, sömürü ve haksızlıkları yeryüzünden yok edene kadar sürdüreceğiz.

Şehitlerimizi bu bilinçle anıyor; ideallerimizi sonuna kadar, her türlü bedeli göze alarak; ödeyerek ve bedeller ödeterek ama mutlaka savaşı zaferle taçlandırana kadar sürdüreceğimize söz veriyoruz.

Biliyoruz ki; Demokratik Halk İktidarı için, Sosyalizm ve Komünizm için yaşamını vermek ölmek değildir.

Biliyoruz ki; böylesi bir kavgada şehit düşmek yenilmek değildir.

Ve biliyoruz ki; BİZ KAZANACAĞIZ!

25. KURULUŞ VE MÜCADELE YILINDA: ŞAN OLSUN GELİNE BİLGE EVREYE!

TKP/ML'nin ideolojik-politik ve örgütsel hattı

Çeşitli milliyetlerden Türkiye proletaryası ve emekçi halklarının komünist öncüsü partimiz TKP/ML, bu yıl yirmi beş yaşındadır. Partimizin kuruluş tarihi 24 Nisan 1972'dir. Kurulduğu yıllarda sınırlı bir etki alanı olan partimiz, günümüzde on binlerce işçi, emekçi ve gençliği kendi etkisine almış bulunmaktadır.

Partimiz, 25 yıllık sınıf mücadelesi tarihinde çok yönlü deney ve tecrübeden geçmiş, bu kadar yıl zarfında silahlı mücadele hattından asla vazgeçmemiştir. 25 yıllık tarihinde çok çetin engel ve tuzaklarla karşılaştı, çok sinsi düşman ve hiziplerle tanışarak, kocaman bir mücadele tarihi yarattı. Marksizm-Leninizm-Maoizm (MLM) bilimini her şart ve koşul altında kendisine rehber edindi. Bu süreçte hata ve eksiklerle tanıştı, geçici yenilgi ve bunalımlar gördü, ama tüm bunlara rağmen dört yüzü (400) aşkın şehitlerinin uğruna savaştığı bu onurlu davayı ve kızıl hattı hiçbir zaman terketmedi. TKP/ML, 25 yıllık mücadele tarihinde, dünya ölçeğinde vuku bulan pek çok önemli olaylara ve gelişmelere tanık oldu. Bu süre zarfında modern-revizyonizm klasik kapitalizme evriliyordu. Kuzeyde Gorbaçov rüzgarı tüm şiddetiyle esiyor, doğu-batı Avrupa alt-üst oluyordu. Revizyonizmin iflası sosyalizmin iflası olarak lanse ediliyordu. Partimiz, ne bu rüzgardan etkilenerek temel hattında bir yumu-

şamaya gitti, ne de MLM güzargahını terketti. Milliyetçiliğin dünya ölçeğinde alabildiğince ivme kazandığı bir durumda, TKP/ML, ısrarla ve inatla sınıfsal zeminde demirlemiş ve milliyetçiliğin önyargılarına kapılmamıştır.

Dünya ölçeğinde ayağa doğrulan milliyetçilik, ülkemiz özgülündeki ulusal mücadele açısından da önemli avantajlar sağladı. Böylece durumda, bazılarınca sosyalizm ve sınıf mücadelesinin çekiciliği bitmişti. Tam da bu koşullarda TKP/ML, Ulusların Kendi Kaderlerini Tayin Hakkı şiarını savunup, destekleyip tanırken; ulusal sorunun demokratik halk devrimi sorunu yanında ikincil, tali bir öneme sahip olduğu gerçeğini her defasında ısrarla belirtti.

Enternasyonal proletaryanın ülkemizdeki kurmayı TKP/ML, kurulduğundan bu yana kendisinden bekleneni vermede, yer yer yetersiz kaldığı zamanlar oldu. Bölünmeler, hizipler, önderliklerin partiye ve MLM bilimine yabancı hatları ve sağ oportünistlikleri, alınan darbeler, geçici yenilgiler partimize önemli düzeyde zararlar verdi. Ve parti içi mücadelede yer yer güç kaybına uğradı. İşte bu ve buna benzer durumlar, TKP/ML'nin dez-avantajlarıydı. Bu açık gerçeklere rağmen TKP/ML, direngen ve kararlılıkla gerilla savaşında ısrarlı davrandı. Dağların doruklarında adımlarını hızlandırmaktan hiçbir zaman geri kalmadı.

Bugün, kuruluşunun 25. yıl dönümünü kutladığımız TKP/ML, geçmişin dez-avantajlarını büyük oranda avantaja çevirmiş, yaralarını sarmış, güç kaybını telafi etmiştir. Bilinmelidir ki, TKP/ML kızıl siyasi iktidarlar uğruna gerilla mücadelesini doruk noktaya çıkartmaya, parti bayrağını ülke bayrağı yapmaya ve MLM bilimi güzergahında sürekli ilerlemeye her zamandan daha çok kararlıdır. 25. yıldönümünde, partimizin siyasi-ideolojik ve örgütsel hattını, burada genel hatlarıyla bir kez daha ortaya sermek oldukça önemlidir.

TKP/ML'nin kısa tarihi

Eski adıyla, Türkiye İhtilalci İşçi Köylü Partisi (TİİKP) saflarında, iki kanat arasında mücadele gizli-açık çok yönlü, kes-

kin şekilde devam ediyordu. Nihayetinde iki kanadın aynı örgüt içinde bir arada daha fazla kalamayacağı artık kesinleşmişti. Proleter kanat, revizyonist-burjuva klikle bütün bağlarını bıçakla keser gibi kesip atarak, Marksist-Leninist-Maoist temeller üzerinde yeniden örgütlenmeye girmiş bulunuyordu. Bu saflarda artık mücadele olanakları kalmadığı ve kurucu önderimiz İ.KAYPAKKA-YA'ya haince bir silahlı komplonun düzenlendiği koşullarda Marksist-Leninist-Maoistlere tek bir yol kalıyordu. O da, ayrılmak ve yeniden örgütlenmek. KAYPAKKAYA önderliğindeki MLM kanat, revizyonist kanadın ideolojik-politik-örgütsel-taktik ilkelelerini MLM zeminde ciddi bir eleştiriye tabi tutarak; doğru ideolojik-politik-örgütsel ve taktik ilkeler doğrultusunda, 24 Nisan 1972'de TKP/ML'yi kurdular. Kurucu önderimiz Kaypakkaya'nın yirmi beş yıl önce, TİİKP hakkındaki eleştirileri bugün hala aynı canlılığını korumaktadır. Geçmişin burjuva-revizyonist TİİKP'i, bugünün İşçi Partisi (İP), burjuva çerçevede egemenlere çanak tutmakta ve faşist TC generallerine selama durmaktadır.

Partimiz TKP/ML, kurulduktan kısa bir süre sonra, 1973 yılında, başta parti kurucusu Kaypakkaya olmak üzere, kadroların esası, ya düşmanla giriştikleri savaşta şehit düştü ya da faşist devlet tarafından tutuklandı. Önderimiz Kaypakkaya 1973'ün başında, yaralı olarak düşman mevzilerini yardı. Ancak kısa bir süre sonra yakalanarak aylarca süren işkenceye alındı. Faşist TC devleti, CIA önderliğinde uyguladığı tüm işkence metodlarına rağmen, kurucu önderimizden en ufak bir örgütsel bilgiyi alamayınca, çareyi 18 Mayıs 1973'de O'nu Diyarbakır zindanında katletmekte buldu. Kaypakkaya, zindanlardaki boyun eğmez tavrı ve sembolleşen direnişiyle ser verip sır vermeyen bir abide olarak, Türkiye komünist ve devrimci hareketinin direniş ruhunun bir simgesi oldu.

1973'te partimiz, merkezi önderlikten yoksun durumdaydı. 1974 ile birlikte yeniden toparlandı. Bu dönemde merkezi otoritenin sağlanması için, artık bölgesel dönem başlıyordu. Partimiz 1976'da ilk ciddi bölünmeyle yüz yüze geldi. Bu dönemler, Hal-

kın Birliği adı altında şekillenen hizip, partinin temel teorik görüşlerini inkarla işe soyundu. Bunu sinsi yollarla partiye kabul ettirmeye çalıştı. Ülkenin sosyo-ekonomik yapı tahlilinde, devrimin yolu, devrimin karakteri, sınıfların mevzilenmesi, baş ve temel  e-lişme ve Mao'yu değerlendirme sorununda partimiz TKP/ML ile yakınlığı yerin göğe olan yakınlığı gibidir. AEP Hocacı hatta seyrreden ve yarı-Tro kizmle bezenen bu hizip, partimizin saygın ismi ve kurucu  nderimiz  .Kaypakkaya yoldaş üzerinde uzun süre palazlandı. 1994 yılına kadar "TKP/ML Hareketi" adını kullanarak Kaypakkaya simsarlığı yapan bu revizyonist grup, 1994'de başka gruplarla birleşerek MLKP adını aldı.

Partimiz hizipten arınmış olarak, tarihinde ilk konferansını 1978 şubat ayında gerçekleştirdi. Partimizin bölgesel döneminin son bulması ve merkezi  nderliğe kavuşması anlamında bu konferans tarihsel bir öneme sahiptir. 1. Konferans'ta yönetime gelen 1. Merkez Komite'nin (MK) ilk dönemleri esasta MLM niteliktedir. Ancak Merkez Komitesi yaptığı 4. Toplantıyla bu doğru çizgiyi kaybederek sağa kaydı. MK'ya egemen olan sağcı düşünce Kaypakkaya döneminin geleneğini sürdüremedi. Halk Savaşı'ndan söz edilmesine rağmen, bu sadece lafta kalıyordu. Silahlı mücadeleye yönelik pratikte adım atılmıyordu. Devrimci durumun yükselme gösterdiği dönemde, MK barış ılıkta ayak diretiyor ve bu anlamda, yaşamın gerisinde kalarak edilgenliğe düşüyordu. MK'ya egemen olan sağ sapma, aynı zamanda partimiz TKP/ML'yi 12 Eylül 1980 askeri faşist cuntaya hazırlıksız sokuyordu. 12 Eylül askeri cuntası bağıra bağıra geldiği halde, bu somut gerçek MK tarafından ciddi kavranmadığı için, gerekli önlemler alınmadı, hazırlıklar yapılmadı. işte 12 Eylül'de alınan ağır darbe ve yenilginin temelleri, bu dönemde atılmış oluyordu.

Yenilgi yılları, aynı zamanda koyu gericilik ve irtica yıllarıdır. Bu durumda hakim sınıflar sadece devrimci-komünist partilere ve emekçilere yönelik katliam, işkence, terör, sorgusuz sokak infazları vb. saldırılar ile yetinmezler. Aynı zamanda böyleleri dönemlerde

ekonomik, siyasal, ideolojik, kültürel vb. saldırılar daha da yoğunlaştırılır. Bu saldırılar devrimci ve halk saflarında ciddi tahribatlar yaratır. Her yönüyle zor koşullar, onurlu davanın zorluklarına katlanamamak, yılgınlık, karamsarlık, ideolojik inançsızlık, devrime, partiye ve bireyin kendisine güvensizliğini de beraberinde getirir. MLM'ye saldırılar, mücadeleden dökülmeler, ayrılmalar, kaçışlar, tasfiyeciliğin, ihanetliğin ve dönecliğin her biçimi, bu dönemlerde ortaya çıkar. Sınıf mücadelesinde bunlar kaçınılmaz şeylerdir. Çünkü devrim mücadelesi ihanetlerle yan yana ve onlara rağmen gelişir. Açıkça belirtmeliyiz ki, 12 Eylül 1980 askeri faşist cuntanın etkileri, öyle kolay sökülüp atılmadı. Devrimci saflarda yılgınlık, pasifizm, davadan kaçma ve MLM'ye ihanet had safhadaydı. 12 Eylül askeri darbesi, Türkiye Devrimci Hareketine vurduğu örgütsel darbenin yanısıra, esas olarak siyasal ve ideolojik açıdan büyük tahribatlar yarattı. Birçok ihtilalci örgüt, 12 Eylül hareketiyle pasifize edildi.

Partimiz 2. Konferansı'nı 1981 Ocak ayında başarıyla gerçekleştirdi. Bu konferansımızda revizyonizmle harmanlanmış, yarı-Troçkist yurtdışı çizgisi mahkum edildi. Konferansın hemen sonrasında yurtdışında bir hizip çıktı. Utangaçca hocacılığı savunan ve Mao'yu usta görmeyen, sosyalizmde sınıflar ve sınıf mücadelesine, Mao'nun öğretilerine sırtını dönen ve ayrıldığında partimizin yurtdışı kadrolarının esasını beraberinde götüren bu hizip, günümüzde, yurtdışında küçük bir mülteci grubu olarak, "Bolşevik Partizan" ismiyle varlığını korumaya çalışmaktadır.

2. Konferansımızın en önemli özelliği, Hocacı cepheden Mao'ya yöneltilen saldırıları püskürterek Mao'yu savunması, Hocacılığın parti içindeki etkilerine karşı kararlılıkla mücadele etmesi ve bu doğrultuda olan yurtdışı delegelerinin anlayışını mahkum etmesiydi. Kısacası, bu konferansta Mao ve öğretilerine kararlılıkla sahip çıkıldı. Bu tarihsel öneme sahip bir olaydır. Bunun yanısıra silahlı mücadeleyi ciddi biçimde ele alması, partimiz açısından oldukça önemliydi. Öte yandan bu konferansımızda durum değer-

lendirmesi yanlış saptanıyor ve saptanan bu taktik, ülkenin nesnel gerçekliği ile uyuşmuyordu.

2. Merkez Komite üyeleri, çok geçmeden düşman tarafından ya yakalandı ya da çatışma ve işkencede şehit düştü. Partimizin ikinci Genel Sekreteri olan **Süleyman CİHAN**, 1981 yılında düşmana esir düştü. Yoğun işkenceye tabi tutulan parti genel sekreterimiz, Kaypakkaya'nın işkencede "ser ver, sır verme" komünist tavrını sürdürerek düşmana en ufak bir sır vermemiştir. İsteddiği bilgileri bir türlü alamayan düşman, çareyi CİHAN'ı katletmekte buldu. 2. Konferans'ın seçtiği MK, kısa sürede birçok üyesini kaybetti. Bu tarihten sonra MK atamalarla güçlendirilmeye çalışıldı. Ancak, bu kez parti çizgisinde sağ sapmaya düşüldü ve gerilla savaşında gerilemeye girildi. 1980 askeri darbeden sonra, parti güçlerimizin önemli bir bölümü yurtdışına taşınmıştı. Tecrübeli ve yetkin yoldaşlarımızın birçoğu cezaevinde bulunuyordu. Parti önderliği esas olması gereken alana değil, yurtdışına yerleşmişti.

Parti önderliğinin sağ-oportünist çizgiye sapmasıyla, özellikle Dersim bölgesinde gelişen ve ciddi boyuta varan askeri bakış açısının, dogmatizmin, sekterizmin tohumları, 2. MK'nın örgütsel olarak ciddi darbeler aldığı 1982-83 yılları sonrası atıldı. Atılan bu tohumlar, süreç içerisinde bir çizgi haline dönüştü. Çelişkinin bir yönünü sağ-oportünizm, diğer yönünü ise sol-oportünizm oluştuyordu. Çelişkinin bir yönünü bürokratizm, diğer yönünü ise sekterizm oluştuyordu. Ve bu süreç boyunca kah sağ-oportünizmden, kah sol-oportünizmden, ama esas olarak sağ-oportünizmden partimiz ciddi etkilendi. Dağınıklık, karmaşıklık, parti içi bunalım ve bölünmenin kapıya dayandığı bir ortamda, partimiz 1987 Ekim ayında 3. Konferansı'nı başarıyla gerçekleştirdi.

Tam da böylesi önemli bir dönemde, partimiz yeni bir bölünmeyle yüz yüze geldi. 2. MK'nın sağ-oportünist hattına karşı partide yükselen eleştiriler, 1986'da 3. Konferans için Dersim'e giden 7 konferans delegesinin düşmanla girdikleri çatışmada şehit düşmeleri sonucu daha da yükselmişti. İşte bu süreçte Dersim bölge-

sinde, MK'nın sağ-oportünist çizgisine karşı, askeri bakış açısından gıdasını alan ve kendisine DABK ismini veren sol-oportünist bir grup, 3. Konferans döneminde partiden ayrıldı. DABK, parti hukukunu, işleyişini, iradesini yadsıyan, ben-merkezci, dar-bölgeci, salt askeri bakış açısının hakim olduğu ve iki çizgi mücadelesini reddeden tasfiyeci bir akımdı.

3. Konferans ile partimiz 12 Eylül tahribatlarını kendisinden ciddi oranda temizlemiş, partiyi derleyip toparlamış, yeniden ayağa doğrultmuş ve parti tarihi açısından önemli bir kilometre taşı görevini görmüştür. Bu dönemde kızıl siyasi iktidarlar uğruna gerilla savaşı merkezi görev olarak saptandı ve bu doğrultuda pratik adımlar atıldı. 3 Konferansımız, esas olarak okun sivri ucunu sağ-oportünizme yönelterek mahkum ederken, diğer yandan DABK'ı da tahlil ederek, yukarıda saydığımız yanlışları, sapmaları ve MLM'den uzaklaşmasını da açık biçimde ortaya koymasına rağmen, hala DABK'ı partinin bir gücü olarak gördü. Böylelikle 3. Konferans, DABK'ın gerçek niteliğini kavrayamadı. DABK, teorik söylemde ve programı savunma bazında MLM gibi görünse de, bu yanıltıcıydı. DABK'ın pratiğı, dogmatizm, sekterizm ve salt askeri bakış açısının hakim olduğu bir çizgi idi. Bundan dolayı 3. MK, DABK'a karşı tutarlı bir mücadele yürütemedi.

3. Konferans sonrasında, 2. MK döneminde önderlikte bulunan bazı sağcı unsurlar, partinin disiplinini tanınamada ayak diretiler. Yurtdışında, 1989 yılında kimileri mücadeleye yan çizip partiden koptu, kimileri ise verilen görevleri kabul etmeyerek açık disiplin ihlallerine girdiler. Ama her iki davranışın temelinde yatan ortak şey; parti çizgisine inançsızlık ve parti tasfiyeciliğı idi. Partimizden atılan ve ayrılanlar, partimizin temel-teorik görüşlerine karşı, revizyonist-Troçkist bir doğrultuda bayrak açtılar. "Kaypakka-ya'yı aşacağız" safsatalarıyla partiden kopan ve birkaç unsurdan oluşan bu tasfiyeci grubun (Devrimci Partizan) tek yaptığı, kısa sürede kendilerini aşındırmak oldu. Mücadele dirayetini fazla gösteremeyen bu grup, 1992'de kendisini fesh ederek burjuva yaşama

çekildi.

Partimiz, Ekim 1991’de 4. Konferansını başarıyla gerçekleştirdi. 4. Konferansımız tayin edici bir öneme sahiptir. Dünya ölçeğinde sağcılığın, kuzeyden Gorbaçov ile esen Prestroika ve Glastnost rüzgarının ivme kazandığı ve bunun Yeltsin ile iyice azgınlaştığı, milliyetçiliğin doruğa çıktığı dönemdi. Ülkemizde de Kürt ulusal sorununun siyasal gündemin başına yerleştiği ve gerilla savaşında ısrarının TKP/ML açısından her zamankinden daha çok zorunluluk haline geldiği bir ortamda, 4. Konferansımız başarıyla gerçekleşti. Aynı dönem, “sosyalizmin öldüğü”, “proletaryanın tarihsel misyonunu bitirdiği” yaygaralarının ortalığı kasıp-kavurduğu ve kulakları sağır edercesine yankılandığı bir dönemdi. Bu süreçte düşüncelerde ciddi bir tahribat yaratılmış, devrim dalgası genelde bir gerileme içine girmişti.

Bu dönemde yapılan 4. Konferansımız, sosyalizmin ölmediğini, proletarya ve emekçiler cephesi için acil bir gereksinim olduğunu, devrim ve sosyalizmde direnmenin zorunluluğunu dost düşman herkese ilan etti. Marksizm-Leninizm-Maoizm güzergahının günümüzün sorunlarını çözmede tek anahtar olduğunu apaçık dile getirdi. Devrim aleyhine gelişen durumun görececi olduğunu, devrim dalgasının uzak olmayan gelecekte, tüm şiddetiyle şaha kalkacağını belirtti. 4. Konferansımız aynı zamanda uluslararası düzeyde mevcut durumun milliyetçiliği azdırdığını, gelişen milliyetçilik akımının ülkemizdeki milliyetçi güzergahına belli avantajlar sağladığını tespit etti. Aslolanın sınıf mücadelesi ve Demokratik Halk Devrimi’nde sebat etmek olduğunu açıklıkla dile getirdi. Her türlü özel ulusal gelişme yolunu reddederek, siyasal sorunları Türkiye Kürdistanı açısından değil, Türkiye’nin genel durumu açısından, yani Kürt, Türk, Ermeni, Çerkez, Laz ve çeşitli milliyetlerden Türkiye proletaryası açısından formüle etmede ısrarlı oldu. 4. Konferansımız, merkezi görevin kızıl siyasi iktidarlar (KSİ) için gerilla savaşında ısrarlıca tutunmak olduğunu partinin önüne ilk görev olarak koydu.

Ayrıca 4. Konferans, 1987’de partiye bayrak açarak ayrılan DABK ile birleşme kararı aldı ve gerçekleşmesi için de Birlik Komisyonu’nu oluşturdu. Böylelikle de 4. Konferansımız, 3. Konferansın DABK’a ilişkin yanlış ve hatalı yaklaşımını devam ettirdi. DABK’ın niteliği ortada olduğu halde, birleşme kararı alması oportünist idi. Her şeyden önce komünistlerin birliği, yüce bir değer taşır ve bununla oynanılmaz. Ancak partimiz, DABK ile birlik sorununda pragmatizme ve oportünizme düştü. Her şeyden önce nasıl ve hangi temelde bir birlik sorusuna sağlıklı cevap verilmemişti. 1987’de DABK’ın partiye bayrak açarak ayrılmasına yanıt verilmemişti. Bu soruların cevaplarının yaşamın canlı pratiğine uygun verilmesi gerekirken, duygularla cevaplar bulunmaya kalkışıldı. Kaldı ki, DABK’ın 5 yıl kadar partiden ayrı kalması, 1987’de taşınmış olduğu sektarizmi, dogmatizmi ve salt askeri birlik açısını daha uç boyuta götürerek bir çizgi haline getirmişti.

Partimizin, DABK ile birliği 1992 yılının Nisan ayında gerçekleşti. Birliğin hemen sonrasında, DABK’ın birliğe samimi ve içten yaklaşmadığı pratik davranışlarıyla hemen görüldü. Artık tek bir parti olduğu halde, DABK, eski örgütsel yapısını olduğu gibi kormanın uğraşını sürekli verdi. Birliğin pekiştirilmesi, varolan pek çok sorunların aşılması için 1993 Mayıs-Haziran aylarında 1. Olağanüstü Parti Konferansı (OPK) gerçekleşti. 1. Olağanüstü Parti Konferansı’nın en önemli kararlarından biri, o döneme kadar içtirik olarak doğru doldurulmasına karşın, ML-MZD olarak kullanılan formülasyonun eksik bulunarak, MLM şeklinde kabul edilmesiydi. Aynı zamanda 1. Olağanüstü Parti Konferansımız, ordu tüzüğünü çıkardı ve parti tüzüğümüzde de bazı değişiklikler yaparak, parti çizgimizi bir kez daha onayladı. Ancak birleşmeye rağmen, DABK, dar grup ilişkilerini ısrarla sürdürmüş ve partiyle istenilen birleşmeyi bir türlü sağlamamıştı. Dolayısıyla 1. OPK’da DABK’ın grupçuluğu doruktaydı ve tekrar bölünmenin eşiğinden son anda dönüldü. 1. OPK’nın bu karmaşık ortamında, 1987 DABK ayrılığının muhasebesi yapılmayarak kongreye bırakıldı.

Grupçuluğun üzerine gidilmeyerek uzlaşıcı, pragmatist bir tavır sergilendi. Ve bu grupçuluk ortamında partinin birçok önemli sorunları çözüme kavuşturulmadan 1. OPK sona erdi.

1. OPK’da seçilen MK içinde yapılan görev bölümünde Askeri Komisyon’a (AK) çöreklenen DABK kökenli kadrolar, grupçuluklarını parti tasfiyeciliği boyutuna götürdüler. 1993 Ekim’inde yapılan Askeri Komisyon toplantısıyla bu tasfiyeci tavırlarını açığa vurdular. 1993 yılı sonu ve 1994 yılının ilk aylarında TKP/ML kökenli bazı MK üyelerinin düşmana esir düşmesi sonucu daha da pervasızlaşan AK kliği, parti içinde hizip örgütleyerek örgütsel tasfiyeciliğe girişti. Bu pervasızlık karşısında duran Marksist-Leninist-Maoist kadrolar, varolan sorunların ancak parti iradesine sunulurken aşılabilirliği yönünde tavır takınırken, panikleyen AK kliği, 18 Nisan 1994’te partiye darbe yapmak istedi. Partimizin bu darbeye göğüs germesine; parti kadro, üye ve taraftarlarının ezici çoğunluğunun parti iradesinden yana tavır almalarına rağmen, gerek bu süreçte, gerekse sonrasında partimiz büyük bir tahribat yaşadı. Bugün, darbeci-tasfiyeci klik, partimizin ve kurucu önderimiz Kaypakkaya’nın emekçi yığınlar üzerinde yarattığı saygın prestijden, maddi-manevi otoritesinden faydalanmak ve uluslararası alanda kafa karışıklığı yaratmak için, partimiz TKP/ML ismini kullanmaktadır. Partimiz, isminin kullanılmaması için bu grubu birkaç kez uyarmasına rağmen, hala kullanmaya devam etmektedir.

Bir kısım MK üyelerinin darbe öncesi düşmana esir düşmesi ve bir kısmının da darbeci-tasfiyeci klikten yana olması sonucu, 1994’de Merkez Komitesi çoğunluk iradesini yitirmişti. Bu durum karşısında parti irademiz, gerek bu sürecin getirdiği sorunları açığa çıkarıp çözüme ulaştırma ve gerekse merkezi otoriteyi yeniden oluşturmak amacıyla, 2. Olağanüstü Parti Konferansı’nı yapmayı karar altına aldı. Bunun için parti iradesince, Konferans Örgütlenme Komitesi (KÖK) oluşturuldu. Tabi ki bu süreçte, ‘akıl hocaları’, yığınlığın şampiyonları ve felaket tellallığı da bolca türedi.

Partimiz, her türlü gayri ciddi ve düşmanca tutumların hiçbirine aldırış etmeden, kendi gerçekliğini masaya yatırmaktan kaçınmadı. TKP/ML, “tepeden tırnağa devrim” şiarıyla kendisini bir bütün olarak asit banyosuna yatırdı ve bu geçici olumsuz süreçten çıkmaya çalıştı. Kısa bir sürede bu olumsuzlukları ciddi oranda aşarak büyük başarı kazandı. Partimiz, 1995 yılının Haziran-Temmuz aylarında 2. Olağanüstü Parti Konferansı’nı zaferle sonuçlandırdı. 2. OPK’mız sağ ve sol tasfiyeciliğe karşı bir zaferdir. Partimiz, her çeşit eksik ve yetersiz yönlerini, olumsuzluklarını en alt düzeye indirme yolunun ve sorunların çözümünün duygularımızla değil, MLM bilimsel yöntemi esas almakla mümkün olabileceğini belirledi. Bu bilimsel sorgulayıcılıktan hareketle şu gerçekleri gördü: 1980 12 Eylül sürecinin partimizde önemli oranda bir tahribat yarattığı, bu tahribata bağlı olarak bir yozlaşma ve ruhsuzluğun açığa çıktığı ve bu ideolojik zaafların partimizin bazı kurum ve üyelerine ciddi boyutta etki yaptığı, dolayısıyla, kurumlardaki her bireyi belli oranda etkilediği ortaya çıkarıldı. Bundan hareketle, varolan sorunları tek tek çözmeye ve aşmaya çalıştık. 1994 18 Nisan darbesiyle, doruğa ulaşan sol-tasfiyeciliğin yarattığı gediklerden sızarak partiyi sağdan tasfiyeye yönelen sağ-tasfiyecilik de mahkum edilerek, her türden ve renkten tasfiyeciliğe dur denildi. 2. OPK’mız, partimizin ilkeleri ve siyasal-ideolojik-örgütsel çizgisi doğrultusunda ayağa dikilmesinin ve sınıf mücadelesinde layıkıyla mevzilenmenin adıdır.

Bununla birlikte 2. OPK’mız, partimizin 1980 sonrası sürecini etraflıca ele alarak, 1987 DABK ayrılığını, 1992 DABK ile yapılan birliği, 1. OPK’yı ve 1994 18 Nisan darbesini değerlendirmiş ve bu süreçteki eksik ve zaaflarımızı da tespit ederek, günümüzde bu sorunların nasıl aşılabacağı yönelimini net şekilde belirlemiştir. Partimizin daha iyi biçimde politikleşmesi ve askerileşmesinin nasıl olacağını açıklığa kavuşturan 2.OPK’mız, enternasyonal faaliyetteki yetmezliklerimize ve yanlış anlayışlarımıza öz-eleştirel yaklaşarak, bu alana gereken önemin verilmesini karar altına al-

mıştır. Merkez Komitesi'ni seçerek yeniden merkezileşmesini sağlayan 2. OPK, parti kongresini de somut bir görev olarak önüne koymuş ve bu doğrultuda gerekli düzenlemeleri de yapmıştır.

Bugün partimiz TKP/ML, geçmişten bu yana 25 yıllık mücadele tarihi sürecinde başarıyla sonuçlandığı dört (4) konferans ve iki (2) Olağanüstü Konferans deneyimiyle donanarak, MLM bilimi güzergahında sebatla ilerlemektedir. Partimiz bu günlere kolay gelmedi. Pek çok engebeli yolları aştı, çok kritik anlar yaşadığı oldu, ama her defasında başarıyla ayağa doğrularak mücadeleye sarıldı.

TKP/ML'NİN SİYASAL DÜZLEMİ:

Hiç şüphesiz ki partimiz TKP/ML'nin siyasi hattına ruh veren, kurucu önderimiz İ.Kaypakaya'nın temel teorik görüşleridir. Marksizm-Leninizm-Maoizm'in evrenselliğini Türkiye ve Kürt ulusal sorunu gerçekliğine yaratıcı tarzda uyarlayan Kaypakaya, uluslararası özellikleri ulusal özelliğe harmanlamada eşsiz ve emsalsiz davranmıştır.

İşte TKP/ML'nin kendisine temel aldığı görüşler, Kemalist hareketin ipliğini pazara çıkarmış, ulusal sorun ve özellikle de Kürt ulusal sorununu o ana kadar hiç kimsenin ulaşamadığı bir uzak görüşlülükle çözümleyen, TC tarihini ve ülkenin iktisadi yapısını derin bir tahlilden geçiren, devrimin karakteri ve perspektifleri sorunlarına net bir açıklık getiren Kaypakaya'nın görüşleridir.

Sosyo-Ekonomik Yapı

Ekonomik-toplumsal statünün niteliği, devrimin karakteri ve perspektifleri sorunuyla doğrudan ilişkilidir. Bu anlamda sosyo-ekonomik yapı sorunu işin anahtarıdır. Partimiz ekonomik yapı tahlilinde MLM'nin evrensel ölçütlerini ulusal-somuta uyarlayarak, hem kendisini dogmato-revizyonizmden ve hem de bunun tersyüz edilmiş karşıt ucu sağ oportünizmden kendisini ayırır.

Siyasi, iktisadi ve kültürel gelişmesi eşitsiz yarı-sömürge, yarı-feodal bir statü ile karakterize edilmiş ülkemiz. Birçok emperyalistin ortaklaşa sömürü ve baskısına maruz kalan yarı-sömürge bir ülke konumundadır. Bu yalnız bu gün değil, daha Osmanlı toplumu döneminden beri böyledir. Bu, devrimci yolu izleyen hemen hemen herkesin de ortak görüşüdür. Ancak sorun yalnızca ülkenin

yarı-sömürge olduğunu kabullenmek değildir. Bu kabul edişin yarı-feodal çözümlemeye kabul edilmesi zorunludur. Yarı-sömürge tespiti, yarı-feodal tespitle bütünleştirilmeyip, ülkeye kapitalist belirlemesi yapan her örgüt büyük yanlış içerisine düşer.

Nedir yarı-feodalizm?

Lenin, yarı-feodal iktisadi durumu, kapitalizmin ve feodalizmin özelliklerinin sayısız ve birbirinden ayırdedilemeyen çeşitlerinin iç içe geçtiği bir sistem olarak niteler. Ödenmemiş artı-emek, doğrudan üreticiden **yarı-feodal tarzda** gaspedilir. Böyle bir durumda kapitalizm mi, yoksa feodalizm mi egemen diye sorulamaz. İşte ülkemizde de durum bunun gibidir. Komprador-feodal üretim ilişkilerinin egemen olduğu, emperyalizmin kendi varlığının temeli olan bu ilişkileri ve kapitalizm öncesi sömürü biçimlerini korumaya ve devam etmeye çalıştığı bir yarı-feodal statü ile karşı karşıyayız. Emperyalizme bağımlılık zinciri yalnızca cumhuriyet dönemiyle sınırlı değildir. Osmanlı toplumu (imparatorluğu) döneminde de, emperyalizm öncesi batılı ticari kapitalizmin, yani sonradan emperyalist aşamaya bürünecek olan yabancı kapitalizmin başlıca pazarlarından biriydi.

Osmanlı imparatorluğu özellikle başlangıçta (16. yy), Fransız ve İngiliz sermayesinin belli başlı pazarlarından biriydi. Kıyı limanlarından iç kısımlara doğru yabancı batı kapitalizminin metalleri akmaya başlıyordu. Metallerin karşılığını altın ve değerli madenlerle karşılayan Osmanlı yönetimi, kısa sürede sıfırı tüketti ve gırtlığa kadar borca battı. Bununla birlikte kıyı limanlardan en ucra köşelere kadar yabancı kapitalizmle bağımlılık zinciri içinde tüccar-tefecî şebekesi oluştu. Bu süreçle birlikte merkezi-feodal yapı da çözülerek değişikliğe uğruyordu.

Demek ki, bir yandan ülkeye yabancı kapitalizmin girişiyle (yaygınlaşan yabancı metaller karşılığında) merkezi-feodal yapı çözülürken, öte yandan yabancı kapitalizmin ekonomik-toplumsal dayanağı olan sömürücü ağ oluşuyordu. Ve böylelikle tefecilik ve

ticaret ağı oluşuyordu. Kapitalizmin emperyalist aşamaya ulaşmasıyla birlikte, emperyalist sermaye ile iç pazar arasında aracı rolü gören ve emperyalizmin besleyip, büyüttüğü toplumsal dayanaklar şekillendi. İşte bu dönemde, emperyalist aşama ile birlikte emperyalizmin kendisine bağımlı tüccar-tefecî, toprak ağası, kompradorlarla sömürü ağını kentte ve kırdaki yaygınlaştırarak halka karşı gerici sınıf ittifakını sağlamlaştırdı. Böylece ülke, emperyalizm-feodalizm-komprador kapitalizmin sömürü ağları içinde, komprador-feodal üretim ilişkilerinin hakimiyetini sürdürdüğü, yarı-feodal bir iktisadi sistemin zincirlerine hapsedildi.

Herkes de bilir ki, emperyalizm koşullarında yarı-sömürge bir ülkede, emperyalizme rağmen, iç dinamiği ile gelişen bir kapitalizmin egemenliği asla mümkün olamaz. Emperyalizmin iradesi dışında da olsa, fabrika yapan sanayinin böyle bir ülkenin sanayinin niteliğini belirlemesi gerçeklerle alay etmek olur. Geri ülkeleri kendi bağımlılık ağları içine alan emperyalizmin daima iki eğilimi ortaya çıkar. Bu iki eğilimden

Birincisi; emperyalizm bu ülkelerde kapitalizmi geliştirir.

İkincisi; geri ülkelerde kapitalizmi köstekler.

Burada aslolan ikincisidir. Bunu şu sözlerle Stalin yoldaş da ifade etmiştir: *“Tüm mali ve askeri güçleriyle emperyalizm, Çin’de tüm bürokratik-askeri üst yapısıyla birlikte feodal kalıntıları destekleyen, onları besleyen ve muhafaza eden güçtür. Bu demektir ki aslolan kapitalizmi geliştiren değil, her yerde kendi gerici müttefeklerinin varlığının temeli olan, bütün kapitalizm öncesi sömürü biçimlerini korumaya ve devam etmeye çalışmasıdır”* Öte yandan emperyalist aşamada, yarı-sömürgecilik koşullarında feodalizmin tasfiyesinin asla mümkün olmadığı, marksizmin ilk basit gerçeği iken, ülkemizde emperyalizme feodalizmi tasfiye ettiren mantıklara tanık olmaktayız. Burjuva Demokratik Devrim’in yapılması açısından tariht feodalizmin tasfiyesinde bilinen iki hal tarzı vardır.

1- Köylü usulü hal tarzı ya da aşağıdan devrim: Bu hal tar-

zı, devrimin devrimci yollarla gerçekleştirilmesidir. Eskimiş, köhnemiş, köstek rolü oynayan üst yapı şiddet yoluyla parçalanarak atılır ve böylece üretici güçlerin özgürleşmesi sağlanır. Ve böylece feodalizmi, bu aşağıdan gelen devrimle, yığınların aşağıdan gelen dolaysız girişkenliği ile tasfiye edilir. İşte bu ilk yoldur.

2- Prusya usulü hal tarzı ya da yukarıdan devrim: Bu hal tarzı, kaplumbağa yürüyüşü ile gerçekleşen ağır, sancılı bir devrimdir. Eski, köhnemiş üst yapı adım adım yıkılır. Coşkun bir kurtuluş yerini, ağır ağır ve sancılı bir kurtuluşa bırakmıştır bu devrim. İktidar, feodal beylerden, burjuvaziye adım adım geçer. Bu geçiş sürecinde burjuva cephesinde ilerici olan ne varsa son bulur, tükenir. Yukarıdan devrim diye adlandırılan bu geçiş, burjuvazinin adım adım feodalizmin yerine geçmesi sürecine, proletaryanın da adım adım burjuvazinin karşısına dikilmesi süreci eşlik eder. İşte bu süreçte, burjuvazi feodal beylerden elini çekmez ve onlarla kol-kola durmaktan geri durmaz. Öyle ki burjuvazi iç başkalaşıma uğrattığı feodallerle birlikte, onlarla kol-kola feodalizmin tasfiyesini tamamlar. Ve süreç sonuna geldiğinde feodaller burjuvalaşırılar artık. Bu hal tarzının en tipik örneği Almanya (Prusya)da Bismark önderliğinde yaşanmıştır.

Rusya'da ise yukarıdan devrim 1861'li yıllarda ihtimal olarak gündeme girmiş ve bunun yolu 1861'deki toprak reformuyla açılmıştır. 1900'lerin başlangıcına geldiğinde ise Rusya artık kapitalizmin toprağına iki ayağıyla basmış bulunuyordu. Rusya'nın emperyalizm çağına ilkel birikim sürecini tamamlamış bir ülke olarak girmesi, Rusya'da Junker ya da Prusya (ya da yukarıdan devrim dediğimiz) hal tarzının nesnel zeminini hazırlamış bulunuyordu. Bu anlamda Rusya tam da emperyalizm çağının başlangıcında bir istisnadır. Bu hal tarzıyla emperyalizm koşullarında feodalizmin tasfiyesi artık tarih olmuştur. Her iki tarzda da feodalizmin tasfiye edilerek Burjuva Demokratik Devriminin yapılması ve feodalizmin tasfiyesi artık mümkün değildir.

20. yüzyılda, burjuvazi Prusya yolu için tüm gücünü tüketmiş

bulunuyor. Ülkemiz açısından ise **yukarıdan devrim** yolunun burjuvazinin tümüyle gericileşerek azgınlaştığı bir dönemde, emperyalist evrede ve emperyalizme bağımlılık içinde bir daha geri gelmemek üzere kapandığını söyleyerek bu konuyu noktalayalım. Ama hala emperyalizme ilerici roller yüklemeye çalışanlar var ise, onlara “yolunuz açık olsun” demekten başka bir şey kalmıyor.

Sonuç olarak, yarı-sömürge ve yarı-feodal bir iktisadi-toplumsal yapı ile karşı karşıyayız. Böyle bir gerçek ile yüzyüze olan komünistlere düşen görev, yarı-sömürge ve yarı-feodal statüden kaynaklanan anti-emperyalist, anti-feodal çelişmeleri saptamaktır. Bu gerçeği berrakça çözümleyen partimiz TKP/ML, anti-feodal ve anti-emperyalist çelişmelerden hareketle, ülkemiz devriminin niteliğini Demokratik Halk Devrimi (DHD) olarak tespit eder. Devrimimizin stratejik hedeflerini ise emperyalizm, feodalizm ve komprador kapitalizm olarak saptar.

Demokratik Halk Devrimi (Yeni Demokratik Devrim)

Yarı-sömürge ve yarı-feodal karakterdeki bir ülkede, bu ekonomik-toplumsal özelliklerden dolayı devrim iki aşamaya ayrılır. **Devrimin birinci adımı;** yarı-sömürge, yarı-feodal toplumu, demokratik, bağımsız ve özgür bir topluma dönüştürmek. Dolayısıyla anti-emperyalist, anti-feodal çelişmeleri çözmektir. **İkinci adım ise;** yarı yolda durmaksızın devrimin sürekliliğini sağlayarak, devrimi ilerleterek sosyalist toplumu kurmak ve burada da durmaksızın komünizme ulaşmaktır.

Demokratik Halk Devrimimiz, toplumsal niteliği bakımından hala burjuva olmasına karşın, kapitalist bir toplum ve kapitalist bir devlet kurmak gibi bir yolda olmadığı gibi burjuvazinin önderlik ettiği bir devrimde değildir. Nesnel olarak sosyalizmin ön koşullarını yaratması açısından kapitalizmin gelişmesi için yolu açacak, demokratik bir devlet, bağımsız ve özgür bir toplum kurarak pro-

letarya önderliğinde devrimci sınıfların ittifakını gerçekleştirerek ve proletarya diktatörlüğünün özgül bir biçimi olan Demokratik Halk Diktatörlüğü (DHD)nü yaşamın gerçekliği haline getirecektir.

Açıktır ki, böyle bir devrim, henüz kapitalizme ve onun temellerine yönelmeyecektir. En başta köylüler için köklü bir toprak devrimini hedefleyecektir. Toprak dağıtımını köklüce yerine getirecek, üretici güçlerin önündeki tüm engeller temizlenecektir.

Proletaryanın ideolojik-politik ve örgütsel önderliğindeki Yeni Demokratik Devrimimiz, genel olarak ulusal nitelikli kapitalizme dokunmayacaktır. Devrimimizin yöneleceği kapitalizm, emperyalizm tarafından yetiştirilen, beslenen ve onun toplumsal dayanağı rolünü gören komprador kapitalizmdir. Kısacası Yeni Demokratik Devrim, emperyalistlerin, hainlerin, gericilerin, bütün büyük teşebbüslerin ve sermayelerinin millileştirilmesi ve toprak ağalarının elindeki toprağın köylülere dağıtılmasını hedefler. Ve böylelikle devrimimiz, sosyalizmin ön koşullarını hazırlar.

Ancak unutulmamalıdır ki, böyle bir devrim, henüz tüm üretim araçlarının özel mülkiyetine el koymak gibi bir konumda değildir. Bu geleceğin, yani DHİ altında sosyalizme geçiş sürecinin sorunudur. Yeni Demokratik Devrim, ulusal bir devrimdir, çünkü ülkeyi yarı-sömürge haline getiren emperyalizm ve uşaklarına karşı tutarlı bir bağımsızlık için savaşılmaktadır. Demokratiktir, çünkü köylü yığınları feodal baskı ve sömürden kurtarıp, toprak sorununu çözmek için savaşılmaktadır. Yığınları sürekli faşizmin vahşetinden kurtaracak ve geniş emekçi yığınlara en geniş demokratik hak sağlayacaktır.

Demokratik Halk Devriminin temel mücadele biçimi, silahlı mücadeledir. Yarı-sömürge ve yarı-feodal karaktere sahip bir ülke devriminde bu durum en önemli özelliktir. Silahların eleştirisinde direnmek ve bunu devrimin temel mücadele biçimi olarak görmek, gelişmenin, ilerlemenin, MLM bilimi öncülüğünde doruklara tırmanmanın yegane yoludur. İşte bu yanı, ülkemiz devriminin

vazgeçilmez bir özelliğidir.

Demokratik Halk Devrimi ve İktidarı yarı-sömürge, yarı-feodal ülkeler için, çağımızda proletarya devrimi ve diktatörlüğünün özgün bir biçimidir. Bizim için de böyledir. Temelinde “köylü toprak devrimi” yatmaktadır. Devrimimizin temel gücünü köylüler oluşturmaktadır. Stalin, **“ulusal sorun özünde köylü sorunudur”** derken yarı-sömürge ve yarı-feodal karakterde olan ülkelerin bu özgül durumuna işaret ediyordu. Köylülüğü demokratik devrimde temel güç olarak görmeyen, rolünü küçümseyenler “saf işçilik” hastalığına yakalanmış Troçkistler veya onun dümen suyunda ilerleyenlerdir.

Demokratik Halk Devriminin Dostları Ve Düşmanları

Devrimimizin ilk adımında, yani anti-feodal ve anti-emperyalist aşamasında, Yeni Demokratik Devrimden yana duran sınıf ve tabakalar devrimimizin dostlarıdır, yani itici güçleridir. Devrimimizin düşmanları veya hedefleri ise emperyalistler, kompador kapitalistler ve toprak ağalarıdır.

Ekonomik ve toplumsal durumu itibarıyla devrimimizde, en devrimci sınıf olarak proletarya, demokratik devrimin ideolojik-politik-örgütsel önderi ve kumanda merkezidir. Toplumu değiştirme, dönüştürme, ilerletme yeteneğindeki en tutarlı, en devrimci ve sonuna dek en kararlı sınıf proletaryadır. Yarı-sömürge, yarı-feodal sosyo-ekonomik yapıdaki ülkelerde, proletaryanın emperyalist ülkelere oranla çok daha kararlı ve devrimci olduğu da unutulmamalıdır. Ülkemizdeki işçi sınıfının, köylülerle bağları kuvvetlidir. Köken olarak ülkemiz işçi sınıfının, önemli bir bölümünün köylülükten geldiği bilinen gerçektir. Yeni Demokratik Devrimde proletarya devrimin önderidir.

Demokratik Halk Devriminin dost güçleri arasında en kalabalık olanı köylülüktür. Proletarya devrimin önderi, köylülük ise

gövdesidir. Köylülük; yoksul, orta ve zengin olmak üzere üç kategori altında ele alınır. YDD'nin gövdesini oluşturan köylülük olmadan devrimin zafere ulaşması mümkün olamaz. Tarla yaşamının yalnızlığına gömülü köylülük, devrimin gelişmesiyle içinde bulunduğu yalnızlık, uyuşukluk ve bilinçsizlikten kurtularak uyanacaktır. Ülkemizde köylülük, toplam nüfusun yarısını oluşturur.

Köylülük denildiğinde esas olarak kastedilen, yoksul ve orta köylülüktür. Köylülük içinde en güvenilir olan kesim yoksul köylülüktür. Çünkü bu kesim, toprak ağalarının acımasız sömürü ve baskısına maruz kalır. Köylülük içinde en kalabalık olanı ise orta köylülüktür. Orta tabaka olmakla birlikte, bu kesim de, sömürden yeterince payını almaktadır. Bu anlamda orta köylülükte safını proletaryanın yanında belirlemek zorundadır.

Köylülük içinde, sayısı en az ve ekonomik durumu en iyi olan zengin köylülerdir. Topraklarını kiraya verir, tefecilik yapar ve emekçi köylülüğü sömürürler. Ancak kendileri de üretime katıldıkları için, köylülüğün bir parçasıdır. Bu kesim, toprak devrimi mücadelesinde tarafsız kalabilir ve anti-emperyalist mücadeleyi de destekleyebilirler.

Devrimimizin diğer dost gücü, küçük-burjuvazidir. Öğretmenler, avukatlar, doktorlar, esnaflar, aydınlar, öğrenciler vb'leri bu kapsamdadır. Çünkü bu kesim de, emperyalizm ve uşaklarının baskılarına maruz kalmaktadırlar. Bu kesim de kendi aralarında çeşitli bölümlere ayrılır. Küçük-burjuvazinin en militan ve en devrimci kesimini aydınlar ve öğrenciler oluşturur. Emperyalizm, feodalizm ve komprador kapitalizme karşı savaşta yer alırlar. Küçük-burjuvazinin diğer bölümü ise, küçük esnaf ve zanaatkarlar, serbest meslek sahipleridir. Tüm kesimleriyle küçük-burjuvazi, devrimimizin dostudur.

Devrimimizin diğer bir dostu da, ulusal burjuvazinin devrimci kanadıdır. Ülkemizde ulusal burjuvazi, tüm yalpalama ve tutarsızlığına karşın YDD'de genel anlamda stratejik bir müttefektir, dolayısıyla da dosttur. Ulusal burjuvazi, küçük iş adamları ve sanayi-

cilerden oluşan, emperyalizme esasta dayanmayan ancak onunla sınırlı ilişkileri olan kesimi temsil eder. Emperyalizm ve toplumsal dayanağı olan sınıfların zulüm ve baskısı, ulusal burjuvaziye demokratik devrimin yanında saf tutmaya iter. Aynı zamanda, ulusal burjuvazi siyasi bakımdan zayıf ve sürekli yalpalayan bir sınıftır. Ve devrimle karşı-devrim arasındaki duruşta, sağ ve sol kesim olarak ikiye ayrılmaktadır. Sağ kesim kompradorlaşmaya ve onlarla uzlaşmaya eğilimli, sol kesim ise, ekonomik olarak zayıf ve devrimde daha eğilimlidir.

Kısacası; proletarya, köylülük, küçük-burjuvazi ve ulusal burjuvazinin devrimci kanadı, Yeni Demokratik Devrimin itici güçleridir. Yeni Demokratik Devrimde, proletarya devrimin önderi ve öncüsü, köylülük ise devrimin temel gücü ve gövdesidir. Devrimimizin düşmanları; emperyalistler, komprador kapitalistler ve top-rak ağaları sınıfıdır.

Demokratik Halk Devriminin Görevleri

Demokratik Halk Devrimimizin siyasi, iktisadi, kültürel ve askeri görevleri şunlardır. Devrimimiz siyasi olarak proletarya öncülüğünde, devrimci sınıfların emperyalizme ve uşaklarına karşı mücadelesini öngörür. Devrimimiz komprador patron ağa devletin örgütlenmiş zorunu, zorla alt edip, proletarya önderliğinde devrimci sınıfların ittifakına dayanan Demokratik Halk Diktatörlüğünü (DHD) kurmayı amaçlar. Bu devrimimizin ilk siyasi hedefidir.

Demokratik devletimiz, ulusal hükümet düzeyinde; il, ilçe ve alt kademelere kadar bütün halk katmanlarında özgünlük kazanır. Demokratik Halk Diktatörlüğü, özü itibarıyla proletarya diktatörlüğü ile aynı olmasına karşın, sınıf ittifakı bileşimi ve sınırları açısından proletarya diktatörlüğünün özgün bir biçimidir. Ancak ikisi arasında bir Çin seddi de yoktur. Devrimin sürekliliği sürecinde halk diktatörlüğü, tümüyle proletarya diktatörlüğüne bürünecektir. Her iki diktatörlükte de iktidarın kaynağı aynı temellere dayanır.

Yani iktidarın kaynağı, parlamento tarafından onaylanmış bir yasayla değil, geniş halk yığınlarının aşağıdan gelen dolaysız zorlamasına dayanır.

Demokratik devrimimizin iktisadi görevi; emperyalizm ve onun ülkemizdeki dayanağı olan sınıfların, komprador burjuvazi ve tüm gericilerin teşebbüs ve sermayelerine, toprak ağalarının topraklarına el koyarak ulusallaştırır. Demokratik devrimimiz, kapitalizmin anti-emperyalist, anti-feodal mücadeleye katkıda bulunan kesimini ortadan kaldırmaz. Devrimimiz bu bakımdan da sosyalist devrimden farklılık arz eder.

Demokratik devrimimiz; kültürel planda, emperyalist-feodal kültüre karşı, proletarya önderliğinde devrimci ulusal kültür (biçimde ulusal, özü bakımından devrimci olan kültür) cephesi yaratacaktır. Devrimci ulusal kültür cephemiz, ülkemiz dışında ancak dünya ilerici insanlığın hizmetinde olan kültürü almaya da açık olacaktır.

Demokratik devrimimiz; askeri planda sağlam bir zemine otur-tulmak zorundadır. Ülkemizin yarı-sömürge, yarı-feodal karakteri silahlı mücadeleyi, demokratik devrimimizin temsil biçimi olarak önümüze sürmektedir. Faşist karakterli devlet ve tüm kurumlarını, örgütlenmiş karşı-devrimci şiddet ve her alanda örgütlenmiş gücünü, ancak ve ancak halkın örgütlenmiş gücü ve silahlı devrimci mücadele ile alt edebiliriz. Silahlı mücadeleyi esas almadan faşist devleti altetmek olası değildir. Barışçıl mücadele araçları, silahlı mücadeleyi güçlendiren, ilerleten, besleyen araçlar olarak vazgeçilmezdir. Ancak bu talidir, ikincildir.

Demokratik Devrimimizin Üç Temel Silahı: Parti, Ordu, Cephe

Partimiz TKP/ML, bu üç silahı elinden asla bırakmaz. Yarı-sömürge, yarı-feodal ülke gerçeğimiz, bizden ısrarla bu üç silah-ta direnmemizi söylüyor. Bu, ülkemizi kapitalist ülkelerden ayıran

kendisine özgü yanıdır. Partimiz, zafere ancak bu üç silahla varılabileceğini, 25 yıl önce Kaypakkaya önderliğinde ortaya koymuştu.

Parti; yolumuzu aydınlatan fenerdir. **Silahlı mücadele/ordu;** devrimimizin zaferle taçlanması, proletarya ve ittifaklarını parti önderliğinde zafere taşıyan araçtır. **Cephe ise;** devrimci ittifakımızın vazgeçilmez yalın gerçeğidir. Düşmanlarımızı altetmek, bu zorunlu üç silahın önemini kavramadan mümkün değildir.

Cephe: Proletarya önderliğinde devrimci sınıf ve katmanların iktisadi, siyasi ve örgütsel piramidi üzerinde yaşam hakkı bulur. Nedir bu sınıflar? Proletarya/Proletarya Partisi, cephenin vazgeçilmez öncüsüdür. Halkın Birleşik Devrimci Cephesinde yer alacak diğer sınıf ve tabakalar köylülük, küçük burjuvazi ve ulusal burjuvazinin sol kanadıdır. Çoğu kez kavranmayan şey proletaryanın, bu sınıflarla ortak bir irade birliğinin olamayacağı tezidir. Eleştiriler ulusal burjuvazi noktasında yoğunlaşmaktadır. Demokratik devrim ile sosyalist devrim arasındaki tarihsel ve mantıksal farkın bilincinde olarak, şunları söyleyebiliriz ki; sosyalizm ve sosyalizm sorunlarında olmayan irade birliğinin, demokratik devrim sorununda da olmayacağını söyleyemeyiz. Bu gerçeğe gözlerini kapayan mantık, demokratik devrimin tüm halkın devrimi olduğu gerçeğini göremeyen mantıktır.

Cephe, proletaryanın ideolojik, politik, örgütsel önderliği altında, işçi-köylü ittifakı zemininde yükselen, uzun süreli silahlı savaşın sürecinde küçük ve milli burjuvazinin sol kanadını da içererek oluşan devrimci bir ittifaktır. Cephe bugünden yarına değil, silahlı mücadele seyrinde oluşur. Proletarya önderliğinde, köylü toprak savaşının gelişmesiyle koşutluk halinde, işçi-köylü ittifakı da adım adım gelişerek zamanla gerçeklik halini alacaktır. Silahlı savaş geliştiği, ilerlediği, yaygınlık kazandığında proletaryanın dostları üzerinde ki etkisi ve prestiji de artacaktır. Proletaryaya güven artacak ve böyle ilerleyen süreçle birlikte çetin silahlı savaşım koşulları altında cephe, ulusal ve küçük burjuvaziyi de içine alarak ayağa doğrulacaktır.

Cephenin oluşmasında, komünist partisinin gücü, etkisi ve yığınlarda ki yankısı tayin edicidir. Sınıf mücadelesinin, görevlerimizin temelini oluşturduğu, devrimimizin ulusal yanının sınıfsal yana bağlı olarak geliştiği mecrada cephe, **Devrimci Birleşik Cephe**dir. Sınıf ittifakı bileşimi, proletaryadan ulusal burjuvazinin sol kanadına kadardır. Merkezi görevin sınıfsal değil, ulusal bağımsızlık olduğu bir aşamada ise devrimci birleşik cephe, genişleyen bir halka da **Ulusal Birleşik Cephe** biçimine bürünür. İşgalci emperyalistin uşağı bir avuç hainin dışında ki diğer emperyalistlere bağlı komprador burjuvazi kanadını da (anlayış çerçevesi olarak) içine alabilir.

Bir parantez açarak, ulusal burjuvaziye bir kez daha değinirsek; emperyalist ülkelerde ki burjuvazi, devrimin tüm aşamalarında karşı-devrimcidir. Sömürge ve yarı-sömürge'deki burjuvazi farklı özellik gösterir. Bu ülkelerdeki burjuvazinin bir bölümü emperyalizm ile iş birliği halinde iken, diğer bölümü devrimcidir, yurtseverdir. Karşı-devrimci olan komprador burjuvazidir. Ulusal olan kesimin devrimci yanından yararlanmak önemlidir. Zira bu kesim cephenin stratejik müttefikidir.

Silahlı mücadele/ordu; Partimiz TKP/ML daha 25 yıl önce şu tespiti yapmaktaydı. “Demokratik halk devriminin özü toprak devrimidir. Toprak devrimi, proletarya önderliğinde halk savaşı yoluyla başarıya ulaşır. Halk savaşı, özünde bir köylü savaşıdır. Proletarya Partisi (komünist parti), yoksul ve orta köylülere dayanarak kırlık alanlarda silahlı mücadeleye girişmeli, buralarda kurtarılmış alanlar yaratmalı, bu kurtarılmış alanlar uzun süreli savaş içinde genişletilerek buralardan büyük şehirler kuşatılmalı ve en sonunda ülke çapında siyasi iktidar ele geçirilmelidir.”

Ülkemizin iktisadi-toplumsal statüsünün niteliği, mücadelenin silahlı biçimlerini temel almamızı gerektiren noktadır. Silahlı mücadele biçimi, proleter öncünün (komünist parti) öznel niyeti sonucunda değil, nesnel gerçekliğin sonucudur. Güçlü iktisadi ve politik etkenler nedeniyle ortaya çıkan bu biçime ne sırtımızı dönebilir,

ne de görmezlikten gelebiliriz. Yokluk, yoksulluk ve açlığı var eden koşullar ortadan kalkmadığı sürece, iktisadi ve siyasal bunalm, silahlı mücadelenin koşullarını her zaman var edecektir.

Savaşın kendisi politik eylemdir. Silahlı mücadele, aynı zamanda politik mücadeledir. **Esas mücadele biçimi silahlıdır, fakat bundan hareketle diğer mücadele biçimleri ihmal edilemez.** Tayin edici olan; mücadelenin kansız, barışçıl, legal vb. biçimlerden yararlanarak, silahlı mücadeleyi esas almak ve bunları silahlı biçimiyle bir arada ona tabi olarak yürütmektir. Asla unutulmamalıdır ki, silahlı mücadele diğer mücadele biçimleriyle bir arada yürütülmez ise başarıya ulaşamaz. **Silahlı mücadeleyi esas alarak her türlü legal, barışçıl vb. olanaklardan yararlanmak zorunluluktur.** Bu konuda “sol” lafazanlığa pirim verilemez. Silahlı mücadelenin günümüzde aldığı biçim, gerilla savaşıdır. Gerilla savaşı, düşmanı bozguna uğratmak ve üs bölgeleri oluşturmak için, yarı-sömürge ülkelerde uzun bir dönem için halkın silahlı güçlerinin yürüttüğü zorunlu ve dolayısıyla en iyi mücadele biçimidir.

Bizim gibi ülkelerde silaha sarılmadan, silahların eleştirel gücüne dayanmadan ne halka güven verilebilir, ne halkın desteği sağlanabilir ve ne de komünist partisi gelişip güçlenebilir. Partimiz TKP/ML, kuruluşundan bu yana mücadelenin silahlı biçimini temel alan bir güzergahta ilerleme yolunu seçmiştir. Dün ve bugün bir takım hata ve eksiklerimiz olsa da aynı yolda yürümeye devam ediyoruz.

Kemalizm

Kemalizm konusunda 50 yıllık kör suskunluğu 1972’de parçalayan yegane örgüt, Kaypakkaya’nın görüşlerini kendisine rehber edinen TKP/ML’dir. Yığınlar, emekçiler ve en ileri işçiler açısından, Türkiye Devrimci Hareketi on-yıllarca Kemalizmin kuyruğuna yapışarak ilerledi. Gençlik ve aydınlar Kemalist ideolojinin esiri oldu. Adeta Kemalizm karşısında herkes

secdeye gelmişti.

Kemalizme ilerici ve devrimci payeler biçiliyor, herkes daha çok Kemalist görünmek için birbiriyle yarışıyor. Küçük-burjuva “sol” örgütler bile Kemalizm karşısında ellerini iki yana düşürüyor ve ona devrimcilik yakıştırıyorlardı. Bunların başında, bugün kendisine DHKP diyen örgütün kurucusu Mahir Çayan geliyordu. İşte Kemalizm hayranlığının her yanı sarıp sarımaladığı bir ortamda, ruhların Kemalizm ateşiyle on-yıllarca ateşlendiği bir sürecin yaşandığı bir dönemde, Kaypakkaya komünist bir çıkışla Kemalizmi devrim saflarından kapı dışarı etti. Kemalizme var gücüyle yüklendi, yılların çöl sessizliğine bürünen suskunluğunu bozdu. Kaypakkaya’nın, Kemalizm ve “Kurtuluş Savaşı” hakkında ki görüşleri şöyle idi...

a) Türk ticaret burjuvazisinin, toprak ağalarının, tefecilerin ve az miktardaki sanayii burjuvazisinin bir devrimidir. Devrimde ulusal karakterdeki orta burjuvazi önder değil, yedek güç olarak yer almıştır.

b) Kemalist devrimin önderleri daha anti-emperyalist savaş yıllarında, el altında emperyalizm ile işbirliğine girişmişlerdir.

c) Kemalist devrim, işçi ve köylülere, bir toprak devrimi olanına karşı gelmiştir.

d) Kemalist devrimin sonunda sömürge, yarı-sömürge, yarı-feodal yapı, yarı-sömürge yarı-feodal yapı ile yer değiştirmiştir.

e) Kemalist diktatörlük; sözde demokratik, özde askeri faşist diktatörlüktür.

f) Kemalist devrim; politik cephede hanedanlık çıkarlarıyla birleştirilmiş olan meşrutiyeti, yeni hakim sınıfların çıkarlarına en iyi cevap veren cumhuriyet ile yer değiştirmiştir.

g) Kurtuluş savaşını takip eden yıllarda Kemalizm, devrimin baş düşmanıdır.

İşte Kaypakkaya bu tezlerle, Kemalizmin işbirlikçi sınıf karakterini açığa çıkartıyor ve ona devrimcilik yakıştıranları tepeden turnağa eleştiriye tabi tutuyordu. Yalnızca bu kadar da değil,

Kemalizmin Kürt ulusuna uyguladığı ulusal baskıyı, akıl almaz vahşeti gözler önüne seriyordu. Proleter Devrimci Aydınlik (PDA) saflarında ki Kemalizm hayranlığına büyük ve güçlü darbeler indiriyordu.

50 yıllık kasvetli hava, komünist tezler ile aydınlanıyordu. Kemalizmin gerçek yüzü, TKP/ML'nin çözümlemeleriyle gün ışığına çıkıyordu. Kitleler ve devrimci hareket, gerçekleri yakalamada ilk kez tutarlı, yalın gerçeklikle karşı karşıya kalıyorlardı. Böylece TKP/ML'nin bu tezleriyle, Türkiye devrimci ve komünist hareketin önünde ki en önemli engel hallaç pamuğu gibi kaldırılıyordu. Kemalizmin sınıf karakterinin tahlili, cumhuriyet tarihinin tutarlı bir değerlendirmesini de birlikte gündeme getiriyordu. Cumhuriyet tarihinden bu yana varolagelen iktidar, komprador burjuvazi ve toprak ağalarının faşist diktatörlüğüdür.

Faşizm, ülkemizde başından bu yana devlet şekli olarak varolmuştur. Şu ya da bu hükümetin iş başına gelmesi, devletin faşist niteliğini değiştirmez. Parlamentonun varlığı ya da yokluğu da devletin faşist niteliğini değiştirmez.

Faşizm

Yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde faşizm, emperyalizme bağımlı sınıfların yani, komprador burjuvazi ve toprak ağaları sınıfının ortaklaşa diktatörlüğüdür. Ülkemize benzer ülkelerde faşizm sürekli dir. Parlamentonun muhafaza edilerek faşizmin gerçek yüzünü maskeleymesi ya da bu maskeye ihtiyaç duyulmadan askeri diktatörlük biçimi ile sahneye çıkması işin özünü değiştirmeyeceği gibi, faşizmin sürekliliğini de etkilemez.

Ülkemizde ki egemen burjuvazi, yani komprador burjuvazi zayıf ve güçsüzdür. Burjuvazinin bu zayıflığı ve güçsüzlüğü onu sürekli şiddete ve zora iter. Ayrıca toprak ağalarının iktidara ortak oluşları, feodalizmin sopa ve cebirini de iktidara taşımalarının nedeni olur. Böylece ülkemizde iktidar, başından beri sürekli faşist diktatörlük biçimde yol alır.

Faşizmin sürekliliği ile, devrimci durumun sürekliliği birbiriyle koşutluk halindedir. Bu durum koşullarının tipik yanını oluşturur. Devrimci durumu var eden koşullar, faşizmin de sürekliliğinin varoluş koşulları olarak siyasal süreçte yaşam hakkı bulur. Ülkemizde ki faşizmin bir hükümet değişikliği ile ortadan kalktığını savunan anlayış silsilesi, yarı-sömürge, yarı-feodal iktisadi-toplumsal statüyü çözümleme gücünden uzak bir anlayıştır.

Bugün sözde demokrat, ilerici bir hükümet ile, demokrasinin gelebileceğini vaaz eden çevreler, faşizmin sınıfsal tahlilini çözümleme gücünü gösteremeyen, devletin yapısını kavrayamayan, öze değil söze inanan, sınıfsal ve siyasal temele değil görünüşe aldanan, düşünce ve analizlerinde bir damla Marksizm olmayan çevrelerdir. Bilinmelidir ki, aslolan devlet ve onun yapısıdır. Hükümet yalnızca işin dekorudur. Devletin sınıfsal temelini faşizm üzerinde yükseldiği yerde, egemen çevrelerin siyasal temsilcisi olan hükümetin faşist olmaması mümkün değildir.

Hükümet, komprador ve toprak ağaları sınıfının siyasal temsilcisidir. Devlet de bu sınıfların ortaklaşa diktatörlüğü olarak şekillendiğine göre, siyasal temsilciler temsil ettikleri sınıfın güzergahında yürümek zorundadırlar. Egemenler, bu temsilcilerinden desteklerini çektikleri an, hükümet boşlukta kalır.

Kaldı ki, sık sık şu ya da bu hükümete, “demokratik” payesi biçenlerin kafaları, yaşamın kaçınılmaz gerçekleri tarafından defalarca parçalandı. Zira, **faşizm ülkemiz koşullarında salt basit bir hükümet etme biçimi değil, devlet şeklidir.**

Bu demektir ki, komprador burjuvazi ve toprak ağalarının devleti varolduğu ve yerini halkın aşağıdan gelen doğrudan zoruyla gerçekleştirecek demokratik halk diktatörlüğü ile değiştirmedeği sürece, faşizm de varolacaktır.

Ulusal Sorun

1 980’li yılların ikinci yarısından itibaren güncelleşip Türkiye’nin siyasal gündemini işgal eden **ulusal sorun ve özel**

planda da Kürt Ulusal Sorununa dair en zengin, en kapsamlı ilkeleri ilk kez, herkesin sustuğu, derin bir sessizliğe gömülü olduğu bir dönemde, yani bundan tam 25 yıl önce TKP/ML ortaya koyuyordu. “Kürt” kelimesini dahi söylemenin cesaret istediği bir dönemde Kaypakkaya, tıpkı “Kemalizm” sorununda olduğu gibi bu sorunda da apaçık gerçekleri dile getirdi.

Marksizm-Leninizm-Maoizm (MLM)’nin genel, vazgeçilmez, temel ilkeleri yaratıcı bir tarzda partimiz TKP/ML tarafından, ülkemiz gerçekliğine uygulandı. Ezen ulus burjuva-gerici milliyetçiliğine de, ezilen ulusun burjuva-milliyetçiliğine de en etkili darbeler indiren tek örgüt Kaypakkaya önderliğindeki TKP/ML olmuştur. Partimiz 25 yıl önce, “**Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkı**” şiarını kayıtsız-koşulsuz savunarak tanımış, Kürt ulusunun ayrılıp ayrı bir devlet kurma hakkını tam olarak desteklemiştir. Ülkemizde Türk, Kürt ve çeşitli milliyetlerden halkın birleşik bir mücadele hattında, ortaklaşa örgütlerde yer alması gerektiği, TKP/ML tarafından yıllar önce saptanmıştır. Partimizin 25 yıl önce bu konu hakkındaki görüşleri özetli şunlardır:

a) Türkiye’de yalnız Türk ulusu değil, Kürt ulusu ve azınlık milliyetlerde yaşamaktadır. MLM’ler, Türk hakim sınıflarının Kürt ulusu ve azınlık milliyetlere uyguladığı ulusal baskının en kararlı ve en amansız düşmanıdırlar. Ulusal imtiyazlara, diller üzerindeki baskıya, ulusal baskılara karşı MLM’ler en önde mücadele eder.

b) Türk burjuva ve toprak ağaları tarafından ezilen Kürt ulusunun, “Kendi Kaderini Tayin Hakkı”, yani ayrılma, bağımsız bir devlet kurma hakkı her dönemde ve kayıtsız-koşulsuz savunduğumuz, desteklediğimiz bir konudur. Devlet kurma ayrıcalığı yalnızca egemen ulus burjuvazisinin tekelinde olamaz. MLM’ler, devlet kurma hakkı konusundaki ayrıcalığa karşıdır. Nerede zora dayanan bağlar görürse, MLM’ler buna tavır alırlar.

c) Ulusların “Kendi Kaderini Tayin Hakkı”, yani ayrılma özgürlüğü hakkı, bir ulusun ayrılmasının gerekliliği ile karıştırıl-

mamalıdır. Yani bundan; ulusal kaderi belirlemeyi amaç edinen her isteği, her özgül durumu kayıtsız-koşulsuz MLM'lerin destekleyeceği sonucu çıkartılamaz. Ayrılma sorunu gündeme geldiğinde somut olarak ele alınmalıdır. Bu sorun MLM'lerce bir bütün olarak sosyal gelişmenin ve sosyalizm için proletaryanın sınıf mücadelesinin menfaatleri açısından yargılanır. Ne var ki, MLM'ler tasvip etmedikleri bir ayrılığın karşısına zor kullanarak engel çıkarma yoluna asla gitmezler.

d) MLM'ler Kürt ulusunun milli baskılara, zulme ve imtiyazlara karşı yönelmiş mücadelesini kesinlikle destekler. Milli hareketteki bu demokratik muhtevayı kesinlikle destekleyeceklerdir.

e) MLM'ler, Kürt burjuva milliyetçiliğini güçlendirmeyi amaç edinen, Kürt burjuva milliyetçiliği lehine ayrıcalıklar sağlayan milliyetçi hareketi asla desteklemeyeceklerdir.

f) MLM'ler, çok uluslu bir devletteki çeşitli ulusal topluluktan işçi sınıfı ve diğer emekçilerin komprador, patron-ağa devletini yıkmayı amaçlayan, demokratik halk devrimi yolunda birleşik örgütlerde kaynaştırılmasını savunur. Bu anlamda, MLM'lerin Demokratik Halk Diktatörlüğü sisteminde ulusal soruna getireceği çözüm şöyle olacaktır.

1- Bütün milletlerin ve dillerin tam hak eşitliği garanti edilecek. Hiçbir zorunlu dil olmayacaktır. Halka, bütün yerli dillerin öğretildiği okullar açılacaktır. Ulusal azınlıkların hakları tam olarak güvence altına alınıp korunacaktır. Her ulusun kendi kaderini tayin etme hakkı tanınacaktır. İktisadi, kültürel ve başka yerel özellikler de dikkate alınarak, ulus bazında saptanacak bölgeler için "bölgesel özerklik", aynı bölgeler için "tam demokratik özyönetim" işlerliği esas alınacaktır.

2- Bu özerk bölgelerin sınırları, bölgenin iktisadi-toplumsal koşulları, nüfusun ulusal yapısı çerçevesinde bizzat mahalli nüfus tarafından saptanacaktır. Bunlar, demokratik bir yasayla da güvence altına alınacaktır.

3- Ulusal sorundaki temel şiar ise "bütün uluslar için tam

hak eşitliği, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı, bütün ülkelerin işçileri ve ezilen halkların birleşmesi” olacaktır.

Yukarıda da anlaşıldığı ve görüldüğü gibi herşey, daha 25 yıl önce Kaypakkaya ve TKP/ML tarafından tam bir açıklık ve netlikle, Leninizmin bilimsel ruhu ve yaratıcılığı ile ortaya konmuştur. Bugün için konuşmak gerekirse;

Olabildiğince ivme kazanan ve siyasal gündemi işgal eden Kürt ulusal sorunuyla karşı karşıyayız. Şurası açık bir gerçek ki, yıllardır Kürt ulusu üzerinde acımasız baskı, vahşet ve sömürü uygulanmaktadır. Türk komprador burjuva ve toprak ağalarının, geçmişten bu yana Kürt ulusu üzerinde uyguladığı baskı, Dersim, Zilan, Ağrı vb. olduğu gibi, toplu katliamlarla ve ardı arkası kesilmeyen vahşetle sürüp gitmektedir. Böyle bir manzara karşısında kayıtsız kalmak bağışlanmaz bir suç, iğrenç bir şovenizmdir.

Bu nedenledir ki, TKP/ML başta Kürt ulusu olmak üzere, diğer azınlıklara uygulanan baskının en kararlı, en amansız düşmanıdır. Aynı zamanda TKP/ML, bu gerçeği yukarıda da belirttiğimiz gibi 25 yıl önceki tezlerle ilk ortaya koyma uzak görüşlülüğüne sahiptir. Bu gerçeğin üstü örtülemez.

Türkiye Kürdistanı’nda iğrenç katliamlara dönüşen Türk egemen sınıflarının zulmüne tavır almayan kişinin demokrat dahi olamayacağı açıktır. Kürt ulusal hareketinin tarihten gelen haklılığı kabul edilmek zorundadır. Ancak, partimiz bu kabul edişi, Kürt burjuva-milliyetçiliği savunucusu düzeyine vardırılmaz. **Komünistler, ulusal harekette ilerici olanı desteklemekle yetinirler.**

Bugün Kürt ulusal hareketi, kendi istekleriyle ortaya çıkmıştır. Bu isteklerde desteklenmesi gerekenler olduğu gibi, desteklenmeyecekler de mevcuttur. Burjuvazinin kendi istemleriyle ortaya çıkması, bizim bu istemleri koşulsuz destekleyeceğimiz anlamına gelmez. Burjuvazinin istemleri olduğu gibi, proletaryanın da kendi istemleri vardır. Proletarya da bu istemlerle ortaya çıkar. **Proletarya, burjuvazinin istemlerini koşula bağlı olarak ele alır. Her**

kim ki, bu koşulla bağılılık ilkesini gözardı ederse, bilinmelidir ki bu, burjuvazinin siyasetine boyun eğmek demektir. Zira, burjuvazi için önemli olan “ulus örgütlemek”, “ulus yaratmak”, ulusunun gelişmesini sağlamak ve kendi istemlerini proletaryanın istemleri önüne geçirmektir.

Eğer proletarya, ezilen ulus milliyetçiliğini desteklerken, desteklemekten çok sahiplenmeye girişirse, bilinmelidir ki, bu noktadan sonra milliyetçiliği güçlendiren yola girmiştir. Dolayısıyla proletarya ezilen ulus milliyetçiliğini destekler fakat sahiplenmez. Çünkü MLM’ler zora dayanan bağların kopması gerektiğini savunurlar, ancak sınıf sorununa oranla ulusal sorunun ikincil derecede kaldığını da asla unutmazlar. Kısacası, ne sınıf bakış açısı terkedilerek kızıl bayrak elden yere düşürülebilir, ne de Kürt ulusal burjuva hareketinin demokratik muhtevasını desteklememek gibi bir yolda yürünebilir. Leninist çizgi bu doğrultuyu emreder.

Bu demektir ki, MLM’ler ulusal soruna Kürdistan penceresinden değil, mevcut Türkiye gerçekliği penceresinden bakmak zorundadırlar. Bu demektir ki, MLM’ler “her şey Kürdistan için, gerisinin canı cehenneme” gibi bir güzergah değil, “her şey Demokratik Türkiye için” güzergahını kullanmak zorundadırlar. Bu durumda, komünist partisinin önünde ki vazgeçilmez görev, “siyasal sorunları Kürdistan açısından değil, Türkiye açısından formüle etmek” olmak zorundadır.

Dünya ölçeğinde milliyetçiliğin hortladığı, yaygınlaştığı bir evreden geçiyoruz. Mevcut durum, milliyetçiliğe önemli avantajlar sağlıyor. Milliyetçiliğin ayağa doğrulmasının koşulları, özgün aşamada oldukça elverişlidir. Uluslararası durum, ülkemizdeki Kürt ulusal sorununun güncelleşmesine ve ulusal-devrimci hareketin gelişmesine elverişlidir. İşin en önemli diğer yanı, PKK önderliğinde verilen ulusal nitelikli gerilla savaşının uzun bir zamandır sürekliliğini koruması ve egemenlere darbe üstüne darbe vurarak Türkiye Kürdistanı’nda yığınların yoğun ve yaygın katılım ve des-

teğini almış olması ve ulusal sorunun Türkiye'nin siyasal gündemine ciddi bir şekilde oturmuş olmasıdır.

Türkiye Kürdistanı'nda ulusal hareketin şaha kalkışı, kimi devrimci çevreleri şaşkınlığa ve belirsizliğe itti. Böylece yer yer bazı çevrelerde, devrimci bayrağın yanında, ulusal bayrak da aynı elde sallanır oldu. Oysa **aslolan, sınıfsal zeminde kararlıca tutunmak, ulusal devrimci hareketin devrimci yanını desteklemektir.** Kürt burjuva hareketine esas olarak önderlik eden PKK'ye gelince;

PKK'de burjuva milliyetçilikle sosyalist söylem iç içe geçmiştir. Söylemdeki sosyalistlik yer yer burjuva milliyetçiliğinin dekoru haline getirilmiştir. PKK sözde sosyalist, özde ise burjuva-milliyetçi çizgi ve sınıfsal zemine tekabül eder. PKK önderliğinde gelişen hareket, ulusal-devrimci niteliktedir.

PKK, egemen sınıflarla uzlaşmaya yatkın bir örgütlenmedir. Burjuva-milliyetçi örgütlenmelerde uzlaşma ile direnme, şiddet ile barış kol-koladır. Bu çerçevede bir örgüt olan PKK'nin ulusal-devrimciliği; kararsızlığı, yalpalamayı, uzlaşmacılığı daima içinde barındırır. Bu demektir ki, bu hareketin özgün aşamasındaki ulusal nitelikli devrimciliği kararlı değildir. Her an zıddına dönüşebilme öğelerini bağrında taşımaktadır. Nitekim **1980'li yıllarda Botan'da "Bağımsız Kürdistan" şiarıyla yaratılan ulusal-devrimci dalga, bugün emperyalistlerin masa başındaki çözümlerinde kendisine yer arıyor.**

Her ne kadar geline aşamaya gösterilen gerekçe, iyi niyetlerle, taktiklerle, duygusal söylem ve tahlillerle doldurulmak istense de sorunu koşulların esiri olmakla açıklamaya kalkışmak bilimsel bir yaklaşım olamaz. PKK'nin geldiği sonuç, bir yandan ulusal mücadelenin doğası gereği kaçınılmaz son iken, diğer yanıla da emperyalizm ve proleter devrimler çağında, ulusal burjuvazinin gerçek ve tam bağımsızlığını gerçekleştiremeyeceğinin bir kez daha ispatlanmasıdır. Oysa tek taraflı **"ateşkes"** ve **"barış"** çağrıları, **Kürt sorununa düzen içi ameliyatlara çözüm aramaya çalış-**

mak çözümsüzlüğün kendisidir. Oysa bu yönlü çözümün, bir halkın ulusal kurtuluşuna ve özgürlüğüne sağlayacağı pek ciddi yararlar olamayacaktır. Başka ülkelerdeki deney ve tecrübelerle baktığımızda bu gerçeği daha rahatlıkla görebiliriz.

Kürt ulusunun ayağa kalkışını sağlayan, soruna uluslararası boyut kazandıran radikal mücadelenin kendisiydi. Ulusal hareketin üzerinde şekillendiği ideolojik zemin, bugün onu reformist bir noktaya sürüklemektedir. PKK'nin bugünkü geldiği aşama, her ulusalcı hareketin genel seyir çizgisidir.

Seksiyon

Partimizin 1991 yılında gerçekleştirdiği 4. Konferans'da tartışılan seksiyon sorunu, "cılalanmış inceltirilmiş milliyetçilik" olarak kabul görmüş, dolayısıyla da seksiyon örgütlenmesini red ve mahkum etmiştir. Tek bir merkezin altında, iki ayrı yapılanma biçiminde ortaya çıkan düşünce olarak seksiyon; birleşik Türkiye proletaryası ile ezilen ve sömürülen yığınları ulusal topluluklara göre, ayrı ayrı partiler halinde bölmenin planıdır. Bu, Kürt milliyetçiliğinin devrimci ve komünist saflardaki yansımasıdır. Bu anlayışa göre, TKP/ML dışında bir de "Kürdistan seksiyonu" olmalıdır. Bu seksiyon elbette ki, "Kürdistan Komünist Partisi/Marksist Leninist" olarak işlev görecektir. Böylece bir tek merkez olacak, buna bağlı Türk ve Kürt yapılanmaları olacaktır. Bu parti tek bir merkezi yönlendiricilik altında, ulusal özelliklerden kaynaklanan olguları dikkate alarak ayrı ayrı örgütlenme, eğitme, bilgilendirme işine girişeceklerdir. Yani örgütlenmede federalizm esas alınmalıdır.

Oysa MLM'ler, ayrı ayrı uluslar, bir devlet sınırları içinde kalmayı tercih ettikleri sürece merkezileşmeden yana, federasyona karşıdırlar. Ulusal-özerklik ve federasyon kol kola yürür. Ulusal-özerklik, ulusları bölüp sınırlandırır. Bir devletin yapısı altında genel nüfusu sınırlandırır. Federatif ilke ise, ayrı ayrı ulusal topluluktan işçileri bölüp sınırlandırır. Sosyalist maskeyle ortaya çıkar,

masumane gözüktür.

Federalizmin ilk varolduğu ve uygulandığı yer, Avusturya sosyal-demokrasisidir. Federalizm ilk kez 1896 yılında, Sosyalist Enternasyonal'in Londra Kongresi'nde gündeme gelir. Avusturya Sosyal Demokrat Parti'si (ASDP) içerisindeki Çekler, bu kongrede ayrı temsil hakkını ister ve bunu da elde ederler. Böylece ASDP ikiye bölünür. Hemen arkasından Viyana Kongresi'nde, Çekler ile başlayan bölünme Alman, Çek, Polonyalı, Ukraynalı Ruten, İtalyan ve Güney Slavlar olmak üzere, altı sosyal demokrat grubun ayrılmasıyla, her ulusun sosyal demokrat partisi ayrı ayrı temsil hakkı elde eder. Böylece bir tek merkezin altında, altı sosyal demokrat grup ortaya çıkar. Tek merkez, altı ulusal sosyal demokrat parti oluşur. Kongreye dek bir tek birleşik sosyal demokrat parti olarak varlığını sürdüren ASDP, birbirinden bağımsız, ulusal sosyal demokrat gruplarla parça parça olur.

Sonrasında ardı sıra uzaklaşma, parçalanma, düşmanlık ve ayrılıkçılık... Öyle ki, farklı milliyetlerden işçiler grevler, direnişler, eylemlerde karşı karşıya gelir. Karşılıklı olarak grevler kırılır. İşçiler kendi ulusunun burjuvazisiyle kol-kola girerek diğer ulustan işçilerin grev kırıncılığına kadar işi vardırırılar. Birlik çözülür, bozgun ve ayrılıkçılık şaha kalkar. Tam bir tecrit, kopma ve düşmanlık, işçileri birbirinden uzaklaştırır. Avusturya'da bu işin öncüsü Otto Bauer, Rusya'da ise Bund'dur.

Geçmişte Avusturya ve Rusya'da denenmiş ve sonuçları ortada olan bu yolun, bugün devrimci ve komünist saflara yansması bağışlanamaz dar görüşlülüktür. Yaşamın aleyhine tanıklığını sürdürdüğü bu yol, günümüzde ancak geçmişte kalmış tarihin ilgi odağıdır. Bunun dışında bir şey değildir. Seksiyon adı altında, devrimci ve komünist saflarda sokuşturulmaya çalışılan şey, bölen ve parçalayan cambaz bir ayrılıkçılıktır. Tek bir işçi partisini parçalayan, komünist işçileri sınırlandıran, sendika vb örgütleri bölen, çeşitli milliyetlerden işçi ve ezilenleri karşılıklı birbirine düşman hale

getiren, ulusal çitleri sağlamlaştıran bu yol, TKP/ML'nin değil, Otto Bauer, Springer ve Bund'un yoludur.

Federalizm, komünist güzergahta bir örgütlenme tipi olamaz. Tek örgütlenme tipi vardır o da uluslararası örgütlenme tipidir. Devrim öncesi Leninizmin güzergahı budur. Gerisi, yükselen ulusalcı hareket karşısında, beyhude bir çırpınının partimiz saflarında örgütlenmede ki yansımasıdır. Ne Rusya, ne diğer bir alanda federalizm, devrim öncesinde örgütlenme tipi olarak kabul görmemiştir. Bunun içindir ki, Lenin, **“Marksistler hiçbir zaman federatif ilkeyi savunmayacaktır”** sözünü sürekli tekrarlar. Anlaşılan Lenin'in bu sözünden, seksiyoncular hiçbir şey anlayamamışlar.

Devrim sonrasına gelince; bu mümkündür. Zira iktidar proletaryanın ellerindedir. Tek merkez, birden fazla cumhuriyet, seksiyon biçiminde örgütlenebilir. Rusya buna örnektir. Yaşam, devrim öncesi Rusya'da savunulmayan ve Lenin tarafından amansızca eleştiriye tabi tutulan tezi, Rus komünistlerinin önüne bir zorunluluk olarak örgütlenmede, yani cumhuriyet ve özerk bölgeler arasındaki ilişkide federalizmi tam birliğe doğru, ara bir biçim, ara bir çözüm olarak koymuştur. Kısaca federalizm, devrim sonrası tam birliğe doğru ara bir çözüm olarak ele alınmıştır.

Bu demektir ki, devrim öncesi federasyon ya da seksiyon uygulaması, komünist saflarda kabul görmeyerek şiddetle red ediliyor. Devrim sonrası ise ara bir çözüm ve biçim olarak kabul ediliyor. Bu demektir ki, devrim öncesinin koşulları seksiyonu dışlar-ken, devrim sonrasının koşullarında seksiyon tipi örgütlenmeyi, yaşam, tam birliğe doğru bir ara çözüm olarak dayatmıştır. Zafer, çeşitli ulusal topluluklara göre bölünmüş (Türk, Kürt) ayrı ayrı komünist partileriyle değil, ortak mücadeleleriyle, akıl ve yüreğini koymuş birleşik komünist partisiyle kazanılabilir.

İKİ ÇİZGİ MÜCADELESİ

Doğa ve toplumsal yaşamdaki her olgu, her olay ve her sürecin gelişmesinin temeli, ancak ve ancak çelişkiyle açıklanabilir. Çünkü hareketin kendisi bir çelişkidir. Çelişkisiz yaşam ne gerçekleşebilir ne de düşünülebilir. İnsan yaşantısı, doğa olayları ve toplumsal yaşam çelişkisiz varolamaz. Dolayısıyla, çelişkisiz hiçbir şey hareket edemez, bir başka yere ve bir başka sürece ulaşamaz. Çelişki, ancak birbirine zıt (karşıt) olan iki kutbun bir arada bulunmasıyla mümkündür. Yani birbirine zıt olan şeyler, birbirleriyle hem mücadele halindedir, hem de birlik halindedir. Hareketin kendisi bir çelişki olduğuna göre, çelişki, dolayısıyla hareket, her çeşit yaşamın kilit ve denek taşıdır. Enternasyonal proletaryanın ölümsüz önderlerinden başkan Mao, “**zıtların birliği ve mücadelesi**” yasasının diyalektik materyalizmin tek temel yasası olduğunu, onlarca canlı örneklerle berrak şekilde kanıtlamıştır. Mao, Marksist bilimin diğer temel alanlarına yaptığı nitel katkılarda olduğu gibi, felsefe alanına yaptığı nitel katkılarıyla da proletarya biliminin daha üst ve yeni bir aşamaya çıkmasını sağlamıştır. Kendisinden önceki ustaların önem ve özenle vurguladıkları bu yasa, Mao’da, daha bir netliğe ve açıklığa kavuşmuştur.

Doğa ve toplumsal yaşamın özü olan iki çizgi (zıtların birliği) mücadelesine gözlerini kapamak demek, özgür geleceğin temsilcisi olan enternasyonal proletaryayı zifiri karanlıkta bırakmak demektir. Her türlü yaşamın belirleyicisi ve o yaşama nitelik veren bu evrensel ve nesnel yasaya sırtını dönmek demek, metafiziğin nehrinde sonsuzluğa boşa kürek sallamak demektir.

Dünyada vuku bulan herşey, zıtların birliği ve mücadelesi duru-

mundadır. Doğada, toplumda, düşüncede tüm şeyler anti-tezleriyle bulunurlar. Çelişki, zıtların birliği durumundan başka bir şey değildir. Şeylerin içindeki zıt yönlerin her biri, ancak zıttının (karşıtın) varlığında, kendi varlığını sürdürebilir. Yaşamı bir yanda, ölümü öteki yanda düşünmek ancak metafizikçilerin işi olabilir. Yaşam olmadan ölüm, ölüm olmadan yaşam düşünülemez. Yaşam ölümün, ölüm ise yaşamın içindedir. Birliği içinde kavranmayan zıtlık, doğa ve toplumsal bilime aykırıdır. Diyalektik materyalizmin, bu nesnel ve evrensel yasasını Hegel “*Diyalektik, zıt olanı birliği içinde kavramaktır...*” derken, diyalektiğin özlü ve net bir açıklamasını yapmıştır.

Felsefenin Sefaleti’nde Marks; “*diyalektik hareketi oluşturan şey, iki çelişik yanın bir arada varolması, bunların çatışmaları ve yeni bir kategori içerisinde eriyip kaynaşmalarıdır...*” der.

Doğanın Diyalektiği’nde Engels; “*diyalektik, bugüne kadar elde ettiğimiz doğa deneylerinin verdiği sonuçlardan, genellikle bütün kutupsal karşıtlıkların, iki karşıt kutbun birbiri üzerindeki karşılıklı etkisinden ileri geldiğini, bu kutupların ayrılışının ve karşılaşmasının ancak bunların karşılıklı bağlantısı ve birliği çerçevesinde söz konusu olduğunu, bunun tersine onların birliğinin de onların ayrılışında, karşılıklı bağlantısının ise ancak karşıtlamasında bulunduğu*” demiştir.

Materyalizm ve Ampriokritisizm’de Lenin; “*Karşıtların özdeşliği (birliği) doğanın (zihin ve toplum dahil) tüm görüngülerindeki ve süreçlerindeki çelişen, birbirilerini karşılıklı dışılayan karşıt eğilimlerin tanınmasıdır...*” şeklinde ifade etmiştir. Birbirine karşıt olan proletarya ile burjuvazi, bir varlıkta bir arada bulunmasaydı kapitalist toplum olamazdı ve karşıtı olan sosyalist topluma da dönüşmezdi. Birbirine tamamen zıt bu iki yan, hem beraberdır hem de birbiriyle kıyasıya mücadele halindedir. Birlikte olanlar aynı zamanda mücadele ederler, çünkü bu hareketin ve diyalektiğin temel yasasıdır.

Burjuvasız proletarya, proletaryasız burjuva olmaz. Devrimci

saflarda çoğu kesim, kapitalist toplumda burjuvasız proletarya, proletaryasız burjuvazinin olamayacağını kabul eder. Bu konuda fazla bir sorun yok. Ancak bu sorunun sosyalizmde aldığı boyut konusunda, pek çok çevre, diyalektik materyalizmin temel yasası olan “zıtların birliği ve mücadelesi” yasasını kavrayamadığından, çok ciddi saplantı içerisinde. Kaldı ki, önemli olan bu da değildir. Önemli olan sosyalist toplumda, burjuvazi ve proletaryanın konumunu açıkça saptayabilmektir. Bu kavrayış düzeyine varılmadan, diyalektik materyalizm, sosyalizmin doğası, sınıf mücadelesinin özü ve derinliği kesinlikle kavranamaz.

Sosyalizmde, proletaryayı zıttı olan burjuvaziden yoksun bırakan ve diyalektik hareketi öldüren anlayış sahipleri, sosyalizmde burjuvazinin sınıf olarak varlığını sürdüremeyeceğini iddia ederler. Bu demektir ki, kapitalist topluma kadar burjuvazi, zıttı olan proletarya ile birlikte varlığını sürdürüyor, ama sıra sosyalizme geldiğinde, proletarya var ama bu kez proletarya zıttı olan burjuvazi ile varlığını sürdürmüyor! Bu mantık silsilesi tamamen bir safsata olup, diyalektik materyalizmi öldüren, metafiziği göğe çıkaran bir bakış açısıdır. Ama bu, sosyalizmde, sınıfların birarada kardeş kardeş yaşayacağı anlamına da gelmemektedir. Yine bu, proletaryanın burjuvaziyi koruyacağı ve yaşatacağı anlamına da gelmemektedir. Bu yaklaşım, apaçıkça diyalektik gerçeğin ifadesi olarak; sosyalizmde sınıfların varlığının ve mücadelesinin devam ettiğini anlatmaktadır. Burada hakim sınıf olarak proletaryanın, burjuvaziyi tedricen yok etme mücadelesi ve bu yok etme sürecinde bir sınıf olarak kendisinin de ortadan kalktığının; yeni bir toplum ve yeni bir insan tipinin yaşam bulduğunun bilincinde olduğu anlatılmaktadır. Devrimci cephede yanlış anlayış sahipleri, başta Hocacı dogmatik-revizyonistler olmak üzere, diğer tüm revizyonist çevrelerdir. Enternasyonal proletarya ustaları, diyalektik materyalizme çok açık ve berrak çözümlemeler getirdikleri ve bu evrensel yasa, kendisini doğal ve toplumsal yaşamda binlerce kez kanıtladığı halde, bu çevreler hala metafiziğin kulvarında ısrarla ilerlemeye devam etmektedir. Diya-

lektik hareketi öldüren ve proletaryayı burjuvaziye karşı silahsız durumda bırakan bu çevrelere karşı, usanmadan mücadele yürütmek, komünistlerin ertelenemez görevidir.

Zıtların birliği ve mücadelesi yasası, kapitalist toplumda olduğu gibi sosyalist toplum için de aynen geçerlidir. Diyalektik yasanın sosyalist toplumda geçerli olmadığı nerede ve nasıl görülmüştür. Çelişki, eğer iki karşıtın hareketinden başka bir şey değilse, sosyalist toplumda proletarya, kendi karşıtından yoksun olarak mı varlığını sürdürüyor? Kapitalist toplumda da, sosyalist toplumda da burjuva- proletarya karşıtlığı vardır. Çelişik bir yön, tek başına bulunmaz. Bir yönün kendisine karşıt olan yönü olmazsa, o yön varlık koşulunu yitirir. Sosyalist bir toplumda diyalektik hareketi sağlayan şey, proletarya ile burjuvazi zıtlarının bir arada bulunmaları ve birbirleriyle mücadele halinde olmalarıdır.

Kapitalist toplumda, burjuvazi çelişmenin ana yönünü, proletarya ise tali yönünü oluşturur. Sosyalist bir devrimle, kapitalist toplum zıddı olan sosyalist topluma dönüşünce, bu, esas-tali yönler de yer değiştirir. Yani kapitalist topluma yön ve nitelik veren burjuvazi, sosyalist devrimle ana yön olmaktan çıkar. Bunun yerine proletarya, sosyalist devrimle eski tali konumundan çıkarak ana ve belirleyici yön haline gelir. Bu demektir ki, iki karşıt hareket hem yer değiştirmiş hem de nitelik değiştirmiştir. Dolayısıyla sosyalist toplumdaki proletarya-burjuvazi zıtlığı (karşıtlığı) eski biçim, eski nitelik ve eski görünüşleriyle değil, yeni bir nitelik ve biçimleriyle ortaya çıkarlar. Bu aynı zamanda, yeni olan toplumda sınıflar ve sınıf mücadelesi tamamıyla değişmiş ve yeni biçimiyle ortaya çıktığı anlamına gelir. Bunu anlamamak demek, sosyalist toplumun doğasını ve derinliğini kavramamak demektir.

Sosyalist toplum sınıfsız, çelişkisiz, çatışmasız, dalgasız bir toplum değildir. Tersine, hala sınıfların olduğu, sınıf mücadelesinin kıyasıya sürdüğü, bir yandan kapitalizmin öteki yanda komünizmin belli özelliklerini taşıdığı sınıflı, çelişkili, çatışmalı ve dalgalı bir toplumdur. Burjuva cephesi yenilmiş ancak yok olmuş ve sınıf ola-

rak varlığını yitirmiş değildir. Burjuvazi, sosyalizmde sınıf olarak yok olsaydı, proletaryanın sınıf olarak varlığını sürdürmesi çok saçma ve anlamsız olacaktı. Ayrıca, proletarya diktatörlüğü derken, proletaryanın kime karşı diktatörlük uyguladığının yanıtını bulduğumuzda, sorunun özü olarak kavranmış olacaktır. Elbette ki kendi kendine değil, altettiği burjuvaziye karşı diktatörlük uygulamaktadır. Özel mülkiyeti kaldırmakla, burjuvaziyi yok etmek aynı şey değildir. Özellikle burjuvazi, yeni toplumun siyasal, ideolojik, sosyal ve kültürel yaşantısında etkinliğini uzun süre, ciddi biçimde sürdürür. Kaldı ki, sosyalizmin “herkesten yeteneğine göre, herkese emeği kadar” ilkesi ve yöneten-yönetilen; kafa emeği-kol emeği arasındaki çelişki v.b. nedenlerle de, bizzat sistemin kendi içinden ve özellikle de Parti içinden “yeni burjuvazi” dediğimiz bürokrat burjuvazi de oluşma ve yaşam ortamı bulacak; o da kapitalist yolcular olarak çelişkinin bir tarafını oluşturacaktır. Burjuvaziye karşı mücadele, tüm cephelerde kesintisiz ve ısrarlı biçimde sürdürülmez ise iktidara tekrar gelmesi hiç de zor olmayacaktır. Uluslararası sermaye cephesi, burjuva cephesi ve kapitalizmi yeniden restore etme yandaşları, eski düzenlerine tekrar kavuşmak için, proletaryaya karşı mücadeleyi bir an olsun elden bırakmazlar. İşte sosyalizmde çelişkiyi sağlayan da bu iki yanın çatışmasıdır.

Felsefe Defterleri’nde Lenin, Marks’tan; “özel mülkiyet, kendi öz varoluşunu sürdürmek zorundadır ve bundan dolayı, kendi zıttının, proletaryanın varoluşunu da sürdürmek zorundadır...” aldığı alıntıya yer vererek, bu temel yasanın önemini vurgular. Bununla da yetinmeyen Lenin, Kutsal Ailenin Özeti’nde; “Proletarya zaferi kazanacak olursa, bu, proletaryanın toplumun mutlak yanı halini almış olduğu anlamına katıyen gelmez, çünkü proletarya bu zaferi ancak kendi kendini ve kendisiyle birlikte kendi karşıtını yok ederek kazanmaktadır... der.

Komünist partisi sınıflı toplumun bir ürünüdür. O toplumun dışında değil, toplumun bağrında doğup, yaşayıp geliştiğine göre, burjuva ideolojisinin kökleri komünist partisi içinde yaşam bulacaktır.

Toplumda varolan çelişkiler, komünist partisinde kendisini değişik biçim ve görüngülerde, farklı düşünce ve fikirlerde ifade ederler. Komünist partisinde iki çizgi mücadelesi şeklinde ifade edilen farklı düşünce ve akımlar, sınıflı toplumun partiye olan yansıması dışında bir şey değildir. Bir komünist partisi içerisinde farklı düşünce ve fikirlerin olduğunu inkar etmek demek, O'nu oportünizm ve revizyone karşı silahsızlandırmak ve sınıf düşmanlarımıza karşı savunmasız bırakmak demektir.

Komünist partisi içerisinde burjuva çizgisinin maddi temeli, toplumda ücret köleliğinin ya da kalıntılarının varlığı ile açıklanır. Emek ile sermaye arasındaki çelişki özölmedike ve bu çelişkilerin kalıntıları ortadan kaldırılmadıkça burjuva ideolojisinin kökleri kurutulamaz. Maddi temeli ortadan kaldırılmadığı sürece, komünist parti içerisinde burjuva çizgisinin olması da kaçınılmazdır. Bu maddi temelin ortadan kalkması ise, ancak sınıf mücadelesinin sona ermesi ve dolayısıyla komünist parti varlığına da gerek kalmadığında yok olacaktır. Komünist partisi yaşayan, canlı bir organizmadır, bu anlamda doğar, büyür, düşer, kalkar ve doğal bir biçimde sınıf mücadelesinin bitmesiyle de ölür. Partinin kendisine has bir i diyalektiği vardır. Aynı zamanda, O'nun var oluşunu açıklayan ve hareketini sağlayan bir dizi çelişme vardır. Bu çelişmeler bilinmeden ve kendisine özgü yasaları kavranılmadan, komünist partisi denen maddi olgu doğru tarzda bilince çıkarılamaz.

Bir komünist partisi içinde, proletarya ideolojisi olacak ancak onun varlığını tamamlayan karşıtı olmayacak! Böyle bir önerme anti-diyalektik ve anti-materyalisttir. Devrimci cephede bir çok evre bu konuda metafiziğe saplanmaktadır. Nedeni ise, parti içindeki ideolojik hastalığın nedenlerini dış etkenlere bağlamaları, belirleyici olanın i çelişmeler olduğunu gözardı etmeleri ve diyalektiğin tek temel yasası olan zıtların birliği ve mücadelesini kavramamalarıdır. Yani onlara göre, komünist partisi içerisinde proletarya ideolojisi tek başınadır. Burjuva ideolojisi ise onun 'dışında' ve 'uzağında'dır. Bu düşünüş ve yaklaşım tarzı metafiziğe tekabül eder. Çünkü

bir varlığı meydana getiren çelişme içtedir. Teori ve Pratik adlı makalesinde Mao; *“Şeylerin gelişmelerinin ana”nedeni dışta değil, şeylerin iç çelişkilerindedir. Doğada ki başlıca gelişmeler, doğadaki iç çelişkilerin gelişmesiyle olur. Toplumda ki başlıca değişimler de, toplumdaki iç çelişkilerin gelişmesiyle olur...”* bilimsel önermeyi ısrarla ve genişçe izah eder.

Dış çelişmeler, içindeki zıtlığın (karşıtlığın) gidişatını olumlu veya olumsuz şekilde etkilerken, iç çelişme ise o şeye nitelik veren ve o şeyi belirleyendir. Toplumda hakim olan ideoloji burjuva ideolojisi iken, komünist partisi içerisinde ise, proleter ideoloji hakimdir. Tabi bu, kendi içinde burjuva ideolojisine karşı ısrarlı mücadele yürütmeyen bir komünist partisinin, zamanla burjuva partisine (zıttına) dönüşmeyeceği anlamına gelmez. Proletarya, politik iktidarı ele geçirmeyene kadar zıtların birbirine dönüşümü ancak ideolojik açıdan gündeme gelir. Toplumsal seviyede bu iki zıttın birbirine dönüşmesi ise, ancak proletaryanın politik iktidarı ele geçirmesiyle mümkündür.

Lenin, “Felsefe Defteri”nde, *“bazı tür çelişmelerde zıtların belli koşullar altında bir kaç kez birbirine dönüşebileceğini...”* açıklar. Yani tali olan esas, esas olan ise tali duruma gelebilir. Komünist partisinin ideolojik yaşantısını ve hareketini sağlayan, birbirine zıt bu iki ideolojik çizgi arasındaki mücadele, dönem dönem açık çizgi mücadelesine de dönebilir. Sınıflar varoldukça, sınıfa tekabül eden toplumsal çelişmelerin iki çizgi mücadelesi biçiminde varolmaları kaçınılmazdır. Nasıl ki emperyalizm, paylaşım savaşlarının temelini oluşturuyorsa, sınıf mücadelesi de parti içindeki iki çizgi mücadelesinin maddi temelini oluşturur.

Komünist partisi içindeki çelişkilerin çözümü, iki çizgi mücadelesi, eleştiri-öz-eleştiri ve parti içi demokrasi yöntemleriyle çözülür. Mao; *“iki çizgi mücadelesinde, ideolojik mücadele esastır”* yöntemini esas almaktadır. Mao, örgütsel önlemleri her zaman en son başvurulacak yöntem olarak görmüştür. İdeolojik mücadele basit, kaba genel söylemlere sığmayacak derecede geniş kapsamlı olduğu

kadar, aynı zamanda ayrıntılarda en üst boyutta şiddetlenecek kadar incedir. Proletaryanın açık görünen düşmanları burjuvazinin kendisidir. Ancak burjuvazinin toplum üzerindeki ideolojik egemenliği sonucu, proletarya saflarına sızan ideolojisi, çoğu zaman çok ince biçimlerde ve proleter ideoloji ile iç-içe geçer. Burada kendisini gizler, proleter ideolojiyi ise maskeler ve zamanla proleter ideolojiyi dejenere ederek zayıflatır. Bu gizli düşmanlar, komünist partisi içine sızmış küçük-burjuva ideolojisi ve taşıyıcılarıdır. Komünist partisi, her zaman, her çeşit burjuva akımlarının ideolojisinin kuşatması altında, proleter ideolojiyi hakim kılmak için kıyasıya mücadele eder.

Komünist partisi, bir yandan kendi içindeki burjuva ideolojisine karşı mücadele verirken, öte yandan da, yaşadığı toplum içinde proleter ideolojinin hakim olmasının mücadelesini verir. Her çeşit burjuva ideolojisi ve proleter ideoloji, tek tek ülkelerin burjuvazisine ya da proletaryasına has bir şey değil, tersine evrenseldir. Parti içi mücadelede olsun, ülke burjuvazisine karşı mücadelede olsun, bunlar uluslararası mücadeleden kesinlikle soyutlanamaz. Uluslararası her ideolojik mücadele, her ülkedeki komünist partilerine yansır. Doğa ve toplumsal yaşamın nesnel yasalarını kavrayamayan, sınıf mücadelesinin evrensel kanunlarını kavrayamaz. Diyalektik materyalizmin temel yasası olan zıtların birliği ve mücadelesi yasasını bilince çıkaramayan, ideolojik mücadelenin zorunluluğunu, kapsam ve derinliğini kavrayamaz. İdeolojik mücadele, diğer mücadele biçimlerine benzemez. Bu mücadelede başarılı olmak ve nihai zafere ulaşmak için, sağlam ideolojik donanım şarttır. Peki nedir bu ideolojik donanım? Bu donanım, Marksizm-Leninizm-Maoizm ideolojisi. Bu ideoloji, enternasyonal proletaryanın elinde hiçbir zaman sönmeyen bilimsel ışıktır. Partimiz **TKP/ML**, MLM biliminin siyasal-ideolojik-örgütsel doğrultusunda, her çeşit burjuva sapmalara ve her türden anti-diyalektik, anti-materyalist anlayışlara karşı mücadelesini bir an olsun gevşetmeden, bundan sonra da ısrarla sürdürmeye devam edecektir. Taki sınıfsız, sınırsız, sömürsüz bir sistem yaratılana kadar.

TKP/ML'NİN ÖRGÜTSEL DÜZLEMİ

Örgütlenmede Partimiz TKP/ML'nin hattı, MLM'nin hattı MLM düşüncesi bilinciyle donanmıştır. Doğru bir siyasal çizgi, ancak doğru bir örgütsel politikayla gerçeklik haline gelebilir. Örgütlenmede Parti örgütlenmesi temel örgütlenmedir, diğer tüm örgütlenmeler tali, ikincildir. Diğer örgütlenmeler içinde de silahlı mücadele örgütlenmeleri temeldir.

Burada önemle kavranması gereken, Parti örgütlenmesini temel almayan anlayışların, Marksizm dışı anlayışlar olduğunu saptamaktır. Yalnızca cephe ya da yalnızca ordu vb. vb. ile yola çıkan orta yol siyasetlerin Leninist güzergahta olmadıklarını belirtmek önemlidir. Partisiz ordu, partisiz cephe, başsız gövde, başsız ayak gibidir. Ordu ve cephe, ML siyasal hatta, ancak ML bir parti ile canlı, yaşayan, hareketli bir gerçek haline gelebilir.

TKP/ML, bu özlü gerçeğin bilincinde olarak, daha kurulduğu Nisan 1972'de Parti önderliğinde, ordu ve cephe anlayışında ısrarlı olmuştur. TKP/ML başka şeylerin yanında, bu yanılla da küçük-burjuva örgütlerden ayrı, müstesna bir yere sahiptir.

Parti örgütlenmesini temel alan Partimiz, bu örgütlenmenin dışında, ordu örgütlenmesini, tüm diğer yan örgütlenmeler içinde esas almaktadır. Bu noktanın da altı çizilmelidir. Yarı-sömürge ve yarı-feodal nitelikteki bir ülkedeki ML bir parti, ancak savaşçı bir parti olabilir. Silahlı mücadele biçimlerinin tüm stratejik süreç boyunca temel olduğu böyle bir ülke'de varlaşan bir KP, pek doğaldır ki, uzun bir dönemle yola koyulan, barışçılığı uzun bir dönem boyunca temel alan kapitalist ülke KP'lerinden farklı bir zeminde yol almaktadır. Dolayısıyla, TKP/ML, savaşçı bir parti niteliği ile

ortaya çıkmıştır. Bunun gereklerini yerine getirmesinin yolu da, Parti örgütlenmesi dışındaki tüm diğer örgütlenmelerde, silahlı mücadele örgütlenmelerini esas almasıdır. Bu, ülkemiz açısından ordu örgütlenmesidir. Türkiye İşçi-Köylü Kurtuluş Ordusu (TİKKO) örgütlenmesi ülkemiz koşullarının dolaysızca sonucu olarak, partimiz TKP/ML önderliğinde varolmuştur. Temel parti örgütlenmesinin önderliği altında sağlam bir TİKKO örgütlenmesi zaferi sağlamada en önemli silahlardan biridir.

Bu demektir ki, örgütsel-politik bağlamda, görevimizin önemli yanı da, bu gerçeği yaşamın canlı gerçeği haline getirmektir. Bizi diğer tüm revizyonist, oportünist ve küçük-burjuvazinin değişik varyasyonlarını temsil eden kesimlerden ayıran, önemli bir kilometre taşıdır bu.

Ülkemiz gerçeğinden yola çıkan partimiz TKP/ML, legaliteyi tali, illegaliteyi esas almıştır. Örgütlenmede legaliteye asla bel bağlamayan Partimiz TKP/ML, savaşçı bir parti niteliğine uygun olarak illegal örgütlenme ilkeleriyle örgütsel politikasını daha 25 yıl önce saptamıştı. Özellikle 12 Eylül'ü yıllarla birlikte, çoğu kesimin gemiyi karaya oturtarak, legalizmde demirlediği koşullarda, Partimiz TKP/ML- illegal örgütlenme ve illegal faaliyette daima ısrarlı oldu. Ve üzerinde yükseldiği düzlem daima bu oldu. Legalizmin vehametine kapılmak gibi, anti-Leninist güzergahı asla kullanma yoluna gitmedi. Fakat partimiz, kanun, karamame ve benzerlerinin izin verdiği, bununla da yetinmeyip yasaların izin vermediği ancak yasaları zorlayarak ve aşarak fiili olarak meşru olan bütün açık faaliyetlerden yararlanmayı ihmal etmeyen bir örgütsel-politik doğrultuyu da benimsedi. Ama bu doğrultu daima ilkinin yanında taliydi.

Partimiz TKP/ML, şehirleri değil, kırlık bölgeleri esas aldı. Bu da bizi her türden, küçük-burjuva anlayışlardan ayıran özgün bir yanımızdır. Zira yaşam, kırlık bölgeleri esas almayan hiçbir örgütsel politikaya yaşam hakkı tanımayacağını kanıtlamış bulunuyor. Bu hat Çin'den Vietnam'a, Peru'dan Türkiye'ye tanıtıldı, tanıtıla-

nıyor.

Partimiz TKP/ML, bu örgütsel politikayı kendisine rehber alarak 25 yıl önce kuruldu. Bu hat 25 yıl önce olduğu gibi, bugünde üzerinde yükseldiğimiz örgütsel düzlem olarak bir gerçekliğimizdir.

Partimiz TKP/ML kurulduğundan bu yana demokratik-merkeziyetçiliği daima esas almıştır. Özgürlük ile disiplini, demokrasi ile merkeziyetçiliği bir karşıtlığın iki yanı olarak daima içiçe görmüş ve bu hattan asla sapmamıştır. Bu karşıtlığın bir yanını görüp, diğerini gözardı eden anlayışlara pirim verme gibi ne aşırı sekte, ne de aşırı burjuva-liberal yola girmemiştir.

Partimiz TKP/ML, 25. kuruluş yıldönümünü adımlarken, örgütsel düzlemde bu yirmi dört yıllık deneyimin ışığında örgütsel inşa ve çelikleşmede, MLM bilimi ile daha çok donanmış olarak bugünlere varmış bulunuyor.

Örgütsel hattımıza, geçmişte olduğu gibi, bugünde Marksizmin bilimi yol göstermektedir. Siyasal hattımızda olduğu gibi, örgütsel hattımızda da MLM dinamizmi oldukça önemli ve vazgeçilemezdir.

TKP/ML'nin ideolojik hattı

Siyasal ve örgütsel düzlemin, kendisine rehber alacağı bir ideolojik hat olmalıdır. Siyasetin gıdasını aldığı ideolojik kaynak olmalıdır. Bizim kaynağımız Marksizm-Leninizm-Maoizm'dir. İşçi sınıfı ve ezilen kesimin yürüdüğü yolu aydınlatan tek fener budur. Bu hatta tutunmayan her yapılanma yaşamın kenarında kalır.

Bu böyle olmakla birlikte bu bağlamda, bir noktanın altını özellikle çizmek zorunludur. Bu altı çizilmesi gereken yer Maoizmdir.

TKP/ML'yi diğer devrimci yapılanmalardan ayıran, en belirgin ayrışım noktası Maoizm'dir. Bu düşünceye dayanmadan, bununla donanmadan günümüzü tahlil etmek mümkün olamaz. Yalnızca Marksizm-Leninizm'i benimsemek, yalnızca Marks-Engels-Lenin

ve Stalin'in teorilerini temel almak yetmez. Çünkü bu kabul ediş, günümüzde Maoizm'i kabul ediş zorunlu kılmaktadır. Bu kabul edişin, Maoizm'i kabul edip, onu temel alarak bir üst düzeye ulaşması zorunluluktur.

Maoizm'in anlam ve önemi

Toplumsal yaşamın odağı sınıf mücadelesidir. Sınıf mücadelesi de durağan, ölü, statik, donmuş bir şey değil, tam tersidir. Süregelen sınıf mücadelesi, mücadelenin yeni sorunlarını devrimci ve komünistlerin önüne koyacaktır. Marksizm-Leninizm biliminin, Mao öncesi karşılaştığı sınıf mücadelesinin, bilimsel sosyalizmin sorunlarıyla, Mao döneminin sorunları bir ve aynı düzeyde değildir. Yaşam, yeni çelişkiler, yeni sorunlar, yeni olgularla sürüp gider. Marks, Engels, Lenin, sosyalizmde geriye dönüşlerin, kendilerini henüz pratik bir olgu olarak dayatmadığı dönemlerde yaşadılar, mücadele ettiler. Mao ise nispeten daha farklı bir dönemde yaşadı. Çağ, yine emperyalizm ve proletarya devrimleri çağı olmakla birlikte, yeni bir dizi gelişme söz konusuydu. Yeni sorunlar, yeni çözümleri dayatıyordu. Marks ve Lenin'in bu yeni çözümleri ortaya koyamamış olmaları hiç de bir kusur değildi. Bilginin diyalaktığı-bilimi gelişmesinin toplumsal pratikte olan ilişkisi kavranırsa, bu pekala anlaşılabilir. **Maoizm**, geriye dönüşler olgusunun ortaya çıktığı, o zamanların sosyalist ve halk demokrasisi ülkelerinin, bu konuda amansız sınıf mücadelelerine, çatışmalara sahne olduğu vb. bir dizi gelişmeler ortamında bilimin eriştiği yeni aşamadır.

Maoizm, uluslararası modern revizyonizme, Troçkizme, Euro-Komünizme karşı mücadele içinde gelişti. Kısacası o geriye dönüşlerle, kapitalizmden altın çağa bir geçiş aşaması olan ve bütün proletarya diktatörlüğünün tekabül ettiği tüm sosyalizm döneminin hiç de çelişkisiz, çatışmasız olmadığı, sınıfları ve sınıf mücadelesini bağrında taşıdığı, proletarya ile burjuvazi arasındaki çelişmenin henüz tamamıyla çözülmediği, aksine bu geçiş döneminin

baş çelişkisi olduğu vb. gerçeklerin daha bariz bir şekilde kendisini dayattığı ortam için de biçimlendi. **Maoizm**, cansız, kuru bir dogma değil, yaşayan, gelişen, canlı bir bilimdir. Kısacası **Ma-oizm**, Marksizm-Leninizmin günümüzde ulaştığı düzeyin adıdır.

Marksizm'in üç bileşeninde, yani, 1) Bilimsel sosyalizm, 2) Ekonomi-politik, 3) Felsefe dalında, Mao'nun ML'ye yaptığı katkıları temel almadan, günümüzde bilimin karşı karşıya kaldığı sorunları çözmek mümkün olmaz.

Eğer bugün kuzeyden esen Gorbaçov rüzgarı ve onun pratikteki sonuçlarını kavrayabiliyorsak ve eğer Sovyetler ve eski sosyalist ülkelerdeki geri dönüşü kavrayabiliyor, açıklayabiliyor ve yorumlayabiliyorsak bu yalnızca ve ancak, Mao'nun sosyalizm ve onun dinamizmi noktasında bize verdiği anahtar sayesinde.

Mao, sosyalizmin, "onbin fersahlık" yürüyüşün henüz ilk adımı olduğunu ortaya koydu. Devrimin bitmediğini, Büyük Proleter Kültür Devriminde olduğu gibi tekrar tekrar yapılacak kültür devrimleriyle, onun devam ettirilmesi gerektiğini ilan ediyordu. Altın çağa doğru yol alabilmek, toplumu devrimciileştirmek için, proletarya diktatörlüğü altında devrimi sürdürmek zorunlu idi. Mao, sosyalizmde işin bitmediğini, aslında halen yolun başında olduğunu söylüyordu.

Mao, Marks ve Engels tarafından ilk defa bilimsel temelleriyle ortaya konan, Lenin ve Stalin tarafından geliştirilerek bir üst aşamaya çıkartılan proletarya bilimini, Çin'in özgül koşullarına ustaca uygulamış ve buradan çıkarak geliştirmiş, enternasyonal proletaryanın ve özellikle ezilen bağımlı halkların devrim mücadelelerine ışık tutacak, evrensel boyutlarda teoriler yaratmıştır. Kendisinden önceki dört büyük ustanın başlatmış olduğu çalışmayı devam ettirmiştir.

Mao, ezilen dünya halklarına, güçlü gibi gözüken, her türlü teknolojik ve teknik üstünlüğe sahip olan, güce tapan emperyalizmin aslında "kağıttan kaplan" olduğunu, ezilen dünya halklarının nasıl harikalar yarattığını, bu 'canavar'ın elinden nasıl bir yöntem-

le kurtulacağını, kendi gücüne güvenin nasıl sağlanacağını, halkın yaratıcı ve kahredici gücünü nasıl ortaya koyacağını göstererek, güçsüz birinin, güçlüyü yenme ve yok etmesinin teori ve pratiğini ortaya koyarak göstermiş, ezilen halkların eline yenilmez, güçlü bir silah armağan etmiş ve bu teori ile insan unsurunu öne çıkarmıştır.

İşte bu temel ideolojik anlayış ve ML bilimi temelinde hareket eden Mao, silahlı mücadeleyi kendi ülkesinin somut gerçekliğine uzun yıllar uygulamış ve bu mücadeleden çıkardığı ders ve tecrübeler ışığında, ezilen dünya halklarının, emperyalizme ve kendi gerici faşist iktidarlarına karşı mücadelede kullanacakları yenilmez bir silah olan Halk Savaşı teorisini yarattı ve kazandırdı. Halk Savaşı, bazı opörtünist ve revizyonistlerin dediği gibi, ne “bir dizi askeri taktik ve politika”ya indirgenir, ne de “halkın verdiği savaş”tır. Halk Savaşı, sömürge ve yarı-sömürge ülkelerde yaşayan halkların devrim çizgisinin askeri açıdan ifadesidir. Özellikle de köylülüğün, Proletarya Partisinin önderliği altında, kurtuluşu için ayağa kalkması ve işçi sınıfı ile temel ittifak içerisinde devrimi gerçekleştirmesinin tek yoludur.

Mao, sömürge ve yarı-sömürge ülkelerde yaşayan halkları gerçek kurtuluşa götürecektir olan yolu açmakla, sosyalizmi kurmak ve kesintisiz olarak durmaksızın komünizme varmak için ön aşama olarak özü proletarya diktatörlüğü olan Demokratik Halk İktidarı’nı kurmak için Demokratik Halk Devrimi yapmakla kalmadı, o, Demokratik Halk İktidarı ve Proletarya Diktatörlüğü (sosyalizmde) altında da kültür devrimlerine ihtiyaç olduğunu vurguladı ve devamla, bunu defalarca yapmak gerektiğini açıkladı. Bu anlamıyla da Maoizm, sonuna kadar devrim, tepeden tırnağa devrim anlamına gelmektedir. Maoizm’in bu anlayışdır ki, Parti içinde yuvalanmış, Partinin ve devletin önemli kademelerini ele geçirmiş revizyonist kapitalist yolcuların altedilmesi, proletaryanın ve halkın yaratıcı gücünün kullanılması, kitle inisiyatifinin geliştirilmesi, proletaryanın iktidarını her yerde ve alanda gerçekleştirmesi için

büyük proleter kültür devrimini gerçekleştirdi ve proletaryaya her alanda yönetime el koymaları emrini verdi. Bu anlayış ve bu anlayış temelinde gerçekleştirilen Büyük Proleter Kültür Devrimi, Mao'nun kitle çizgisi ve kitle inisiyatifi alanında, ML'ye yaptığı önemli nitel katkıdır.

Mao, sosyalizmde sınıfların var olmaya devam edeceğini, sınıf çelişkisinin varlığını sürdüreceğini vurgulamış ve devrim yapmakla sorunun bitmediğini, önemli olanın bu devrimi proletarya diktatörlüğü altında devam ettirmek olduğunu söylemiştir. Böylece Dünya Komünist Hareketi'nin karşı karşıya bulunduğu sorunları diyalektik ve tarihsel materyalizm temelinde çözümlerken, devrim bilimine nitel katkılar yaparak, devrimi devam ettirmenin sorunlarını çözerek, Marksizmin üç bileşeninden birisi olan bilimsel sosyalizmi geliştirdiğini görürüz. İşte, sosyalizmden geriye dönüşlere ancak bu anlayış, bu kavrayış sayesinde açıklık getirebiliriz. Bu da bize şunu göstermeli ki, Maoizm anlaşılmadan ML kavranamaz.

Mao, Sovyetler Birliği'nde, proletarya diktatörlüğü altında, partiyi içten ele geçirerek, proletarya diktatörlüğünü, burjuva diktatörlüğüne dönüştüren doğru giden modern-revizyonizme karşı başlatılan mücadelede, ML'nin savunulması ve modern-revizyonizme karşı bir cephe oluşturulması mücadelesinde her açıdan önderlik ederek, ML'nin yenilmezliğini göstererek, ML'yi geliştirmiş ve ona katkılar yapmıştır.

Mao, bürokrat kapitalizm kavramının içeriğini doldurarak geliştirmiş, Demokratik Halk İktidarı altında, yeni ekonomik politikanın nasıl uygulanacağını, sosyalist ekonominin buradan başlayarak nasıl geliştirileceğini, göstermiş ve bunu geliştirerek Marksizmin üç bileşken ögesinden birisi olan politik ekonomiyi geliştirmişti.

Marksist felsefede çelişkiler yasasını iyi kavrayan Mao, bu yasanın tek temel yasa olduğunu açıklayarak ispatlamış, diyalektiği önemli ölçüde geliştirerek Marksizmin üç bileşken ögesinden bir başkası olan Marksist felsefeye nitel bir katkıda bulunmuştur.

Mao Zedung'un, ML'ye yaptığı katkıların önemini kavrayarak Maoizmi savunup, Komünist Partileri Marksist-Leninist ilkeler üzerinde inşa etmeksizin ve mücadeleyi Maoizmin ışıklı yolunda ilerletmeksizin devrimi sonuna kadar götürmenin olanağı yoktur. Maoizm olmaksızın içinde yaşadığımız çağın geldiği aşamada devrimin ve sosyalizmin sorunlarını gerçek boyutlarıyla kavramak ve bunlara çözümler üretmek mümkün değildir.

Maoizm savunulmadan, ML'nin doğru ideolojik güzergahında yolumuzdan sapmadan ilerlemenin olanağı yoktur.

Maoizm savunulmaksızın halk kitlelerini emperyalist burjuvazinin ve tüm dünya gericiliğinin ideolojik saldırılarından korumak, kafa karıştırma ve bilinç bulandırılmalarını engellemek, dört bir yandan ideolojik kuşatma altında düşmanın fiziki saldırılarına karşı silahlı mücadeleyi örgütlemek ve yürütmek mümkün değildir. Yürütülse bile bu mücadele, Marksist-Leninist normlar içerisinde kalınarak sonuna kadar götürülemez.

Emperyalizm ve dünya gericiliğinin mazlum halklara karşı topyekün bir saldırı içinde bulunduğu ve uluslararası alanda, sosyalizmin geçici bir yenilgi alarak prestijinin sarsıldığı bu dönemde, emperyalizme ve dünya gericiliğine karşı örgütlü zor mekanizmasını devreye koymada, daha ısrarlı davranarak devrim-sosyalizmkomünizm şiarıyla MLM ideolojinin güzergahında mücadeleyi yükseltmek, Partimiz TKP/ML'yi diğer devrimci örgütlerden ayıran en belirgin özelliştir.

DEMOKRATİK HALK DEVRİMİ'NDEN KOMÜNİZM'E KAYNAĞIMIZ MARKSİZM- LENİNİZM-MAOİZM

Ekim Devrimi Ve Proletarya Diktatörlüğü

Hiç kuşkusuz ki, birkaç ay ömürlü Paris Komünü deneyimini saymazsak, Ekim Devrimi insanlığın kurtuluşu yolunda en büyük hamle, emeğin egemenliği için atmosferin altındaki en büyük, en köklü ve en ilk eylemdir. Ekim'le emeğin köleleştirilmesine dayalı kapitalizmin surlarında fena halde bir gedik açılarak buz kırılmış, proletarya ve dostlarının muzaffer zaferi için yol gösterilmiştir. Ve Ekim toplumsal gelişmenin frenleyici engellerinden toplumu kurtarmanın sihirli anahtarını bize vermiştir.

Her şeyden önce Ekim, sosyalizm aracılığıyla emeği burjuva boyunduruktan kurtarmanın yoludur ve dahası Ekim, kapitalizmin çelişkilerini çözmenin fevkalade yöntemidir de.

Marx'ın Kapital'deki ünlü sözleriyle Ekim, **mülksüzleştirilenlerin mülksüzleştirilmesidir**. Anlışılr ki, bu devrimle üretim araçları burjuvazi ve büyük toprak sahiplerinin elinden çekip alınmış ve insanlık tarihinde ilk kez yeni bir devlet tipi, tarihte adına proletarya diktatörlüğü denilen üstün bir devlet tipi kurulmuş ve bu büyük hamleyle proleter devrimleri çağı açılmıştır.

Dün olduğu gibi bugün de Ekim yolu tüm canlılığıyla aciliyet-

tir ve Ekim referans noktasıdır.

Ekim'in genel, temel ve evrensel damarlara sahip referans noktaları bugün de üzerinde yükseleceğimiz temeldir.

Ekim deneyinin uluslararası önemi daha başkalarını saymazsak belli başlı hatlarıyla şu tezlerle dayanmaktadır:

Birincisi, Komünist Parti Manifestosu'ndaki şu son paragraf Ekim ve sonrası devrimler deneyimiyle apaçık tanıtlanmış bulunuyor: "Komünistler... hedeflerine ancak tüm mevcut toplumsal koşulların zorla yıkılmasıyla ulaşılabileceğini açıkça ilan ediyorlar." Ekim ve onu izleyen tüm başarılı her devrim devrimci zorun gerici zoru altetme deneyiminin muhteşem bir başarısı olarak tarihte yerini aldı. Bu yöntem bugün de dayanabileceğimiz ve asla vazgeçemeyeceğimiz temel çıkış noktasıdır; her devrimin temel koşulu bu ilkede ısrarlı olmasıdır.

İkincisi, devrimci bir geçiş dönemi olarak proletarya diktatörlüğünün Ekim'le teorik bir olgu olmaktan çıkıp canlı yaşamın kendisi haline dönüşmesidir. Ekim'le burjuva ve büyük toprak sahiplerinin egemenliğine tarihte ilk kez son verilerek bunun yerine çoğunluğun egemenliğine dayalı devrimci sınıf diktatörlüğü olarak azınlık üzerinde, burjuvazi ve yordakçıları üzerinde proletarya diktatörlüğü kurulmuş oluyordu. Ve tarihte ilk kez proletaryanın iktidarı kuruldu Ekim'le.

Üçüncüsü, Marx'taki proletaryanın önderlik rolü teorisinin açık, anlaşılır tanıtlanmasıdır Ekim.

Dördüncüsü, özel mülkiyet düzeninin altediliş pratiğidir Ekim.

Beşincisi, Ekim deneyi sosyalizmin zaferidir. Ama nihai zafer asla. Zira Ekim, iki yol, iki sınıf, iki çizgi arasındaki mücadelede kimin üstte kalacağı sorusuna yanıtın sonradan Mao'da çözüme kavuştuğu deneyin adıdır.

Altıncısı, Ekim insanlığın kapitalizmden ve sömürücü iktidarlardan kopup sınıfsız ve sömürsüz kulvara giriş konağıdır.

Yedincisi, Ekim yalnızca kapitalist-emperyalist sistem zinciri-

nin bir halkada kırılarak bu sistem ablukası altında sosyalist bir merkezin oluşması değildir; o aynı zamanda Stalin'in sözleriyle dünya devriminin ilk aşaması ve onun sonraki gelişmesi için güçlü bir temeldir de.

Sekizincisi, Ekim yeni devrimler cephesi yaratarak sosyalist batı ile köleleştirilmiş doğu arasında bir köprü olmuştur. Ve o, ulusal sorunun ufkunu genişleterek bunu "ulusal baskıya karşı özel bir sorun olmaktan çıkarak ezilen halkları, sömürge ve yarı-sömürgeleri emperyalizmden kurtarmak gibi bir mesele haline getirmiştir. "Böylece Ekim, köleleştirilmiş doğuyu emperyalizme karşı ortak mücadele eksenine çekmiştir.

Dokuzuncusu, Ekim, köylülüğü proletaryanın çevresinde toplama gücünün ifadesidir.

Onuncusu, Ekim proleter devrimleri dönemini başlatmakla dünya çapında büyük bir çağı başlatmış oldu.

Ekim bugün de zarurettir. İnsanlığın ihtiyacı ve istemidir. Bu böyle kavranmalıdır. Dünya ölçeğindeki ilk hamlenin görelî yenilgi alması ve özellikle sosyalizmin anayurdunda Ekim'in içten hançerlenerek kapitalizmin sosyalizmin bu yüce toprağında yeniden ayağa doğrulması proletaryanın büyük tarihsel yürüyüşünde sadece geçici gerilemeler ve yenilgiler olarak ele alınmalıdır. Bilenir ki, devrim tek hamleden ibaret değildir; tek çarpışmadan da. Bir dizi yengi-yenilgi, zikzak, geri dönüş ve yeniden ayağa doğrulardan sonradır ki, ancak başarılı bir devrimin kalıcılığı kökleşerek varlaşabilir. Şunu apaçık görüyoruz ki, Ekim pratikleri, üs alanları **kendi içinden çıkan yeni burjuvazice içten hançerlendi.** Lenin ve Stalin'in ülkesi Kruşçev'le sürgün veren bir süreçle ayağa doğrulan modern-revizyonizmle karşıtına dönüştü. Bu modern-revizyonizm; 1985'te işbaşına gelen Gorbaçov'la sosyalist maskesini açıkça attı ve dolaysızca içte klasik kapitalizmi ilan etti, dışta kapitalist emperyalist dünya pazarlarıyla bütünleşti. Çin, Arnavutluk ve sosyalizmin diğer üs alanları da farklı tarih ve benzer yöntemlerle aynı yazgıyı paylaştı. Böylece Ekim'in ilk hamlesi muzaffer

zaferini nihai zaferle kökleştirmeye fırsat bulamadan geride muazam bir deney bırakarak yenilgiye uğradı.

Ama unutulmasın ki, bu Mao'nun çok isabetli sözleriyle tarihin biraz yolunu değiştirmesi ve biraz geriye doğru gitmesidir. Ekim'in kuramcısı Lenin, yıllar önce şu sözleri boşuna mı söylemişti dersiniz: Dünya tarihinin arasına büyük gerilemeler göstermeksizin her zaman ileriye doğru ve pürüzsüz olarak ilerlediğini düşünmek, bilimsel ve diyalektik değildir, teorik bakımdan yanlıştır. Evet, bu sözlerin üzerinden atlanabilir mi? Elbetteki hayır.

Önemli olan Ekim'le yolun gösterilmiş olmasıdır. 21. yüzyıla üç kala atmosferin altında dayanabileceğimiz hiçbir sosyalist üsümüz olmasa da, tüm restorasyon girişimleri gerçeğe dönüşüp yaşamın canlı gerçeği haline gelerek, fena halde tezahür etse de, sosyalizmin büyü ve çekiciliği fevkalade azalsa da ve nihayet kapitalizm yeniden cıllanıp yeni ambalajıyla "yeni dünya düzeni" şemsiyesi altında piyasaya çözüm diye sunulsa da Ekim yolu emeğin köleleştirilmesine dayalı kırıyıcı düzenleri altetmenin, sömürsüz ve sınıfsız topluma ulaşmanın en soylu, en yüce, en muhteşem yoludur. İnsanlığı kapitalizmin hunharlığından kurtaracak tek çözüm reçetesi Ekim'dir.

Sosyalizmin dünya ölçeğindeki ilk hamlesinin başarısızlığı görelidir. Eğer olaylar ve olgulara çok geniş pencereden bakarsak ve şeyleri birkaç değil, birkaç on yıllık perspektifle ve hatta bazen birkaç elli yıllık ölçütlerle tartarsak, göreceğiz ki, tarih bizi haklı çıkarmada gecikmeyecektir. Burjuva devrimler tarihine bakın. 1649 İngiltere devriminden bu yana 400 yıla yakın bir tarihi var burjuva devrimlerinin. Ve tarih tanıtlamıştır ki, burjuva devrimleri sonucu kurulan burjuva iktidarlar birkaç el değiştirmeden sonra ancak başarılı sona ulaşabilmişlerdir. İktidar, burjuvazi ile feodal güçler arasında birkaç med-cezirden sonra ancak burjuvazinin eline tamamıyla geçebilmiştir. Sömürücü bir azınlığın yerine bir başka sömürücü azınlığın geçmesi nasıl upuzun yılları, yengi ve yenilgileri ve ısrarla yinelenen çarpışmaları öngörmüşse, bu devrim-

lerden çok farklı olarak sömürücü azınlığın yerine sömürülen çoğunluğun geçmesiyle yaşam bulan ve yüzyılların özel mülkiyetine dayalı düzenlerine müthiş bir başkaldırı olan proletarya diktatörlüğü ve onun çeşitlemeleri olan demokratik halk diktatörlüğü iktidarlarının çok daha zorlu, karmaşık mücadeleleri, geçici yenilgileri bir ya da birkaç başarısızlığı ve bir dizi hamleyi tadarak ancak başarılı bir sona varacağı devrimler tarihinin abc'sidir.

İlk hamlesi, kendi içinden sürgün veren kapitalist yolun yolcularınca, bu yeni burjuva unsurlarca başarısızlığa uğratılan Ekim yolu aciliyettir. Bir kutupta toplumsal ürünün özel kapitalist tarafından gaspedilmesi sonucu yaratılan sermaye birikimi, öteki kutupta buna tekabül eden karşıt yön, yani sefalet birikimi bu toplumun birbirine eğerlenmiş karşıtlıkları olarak, birbirinin varoluş koşulları olarak orta yerde durduğu sürece, sefalet birikimi öteki kutupta kendi karşıtını, kendi emeğinin ürününü sermaye olarak üreten sınıf kutbunda bu karşıtlıkları varlaştırdığı sürece, gökkubbenin altında toplumu ikiye bölen bu antagonizmaya kim sırtını dönebilir ki. Bu antagonizmanın bağrında fışkıran burjuvazi-proletarya sınıfsal çelişkisi hala tüm dinamizmini korumuyor mu dersiniz? Toplumsal üretimle kapitalist temellük arasındaki çelişkiyi yadsıyabilir miyiz? Bilinir ki bu çelişkiyi modern proletaryadan başkası çözemez. İnsanlığı nihai kurtuluşa götüren tek motor güç proletaryadan başkası olamaz. Bu görev proletaryanıdır. Büyük tarihsel yürüyüşteki geçici gerilemelere, alınan yenilgilere karşın, Ekim bu işin üstesinden gelme işini pratikte onlarca örnekle göstermiştir. Aslolan, yaşam laboratuvarında sınanan bu yolda ısrar, inanç ve özveriyle direnmektir.

Ekim'le başlayan 20. yüzyılın sosyalizm deneylerinin ardısıra örsle çekiç arasında dövülerek sınanan, on milyonların heybetli devrimci pratiğinden damıtılarak muazzam bir teori kaldı geride. 21. yüzyıla uzanan köprü 20. yüzyıl devrim ve sosyalizm pratiklerinin bıraktığı miras üzerinde ancak olasıdır. Bu mirasa sırtını dönen hiçbir girişimin başarı şansı yoktur; olsa bile bu yalnızca gö-

reli bir konak olabilir.

Şu apaçık ki, Ekim’le yolu açılan 20. yüzyıl sosyalizm deneylerinin bize bıraktığı en önemli miras proletarya diktatörlüğü pratiğidir. Ve bilinir ki, proletarya diktatörlüğü sorunu modern işçi hareketinin temel sorunudur. Lenin’in sözleriyle “Sosyal devrimin elzem koşulu proletarya diktatörlüğüdür.”

Proletarya Diktatörlüğü

Hiç kuşku yok ki, kapitalizm ile komünizm arasında, bu iki toplumsal ekonomi biçimini, özelliklerini, niteliklerini bağrında taşıyan bir geçiş dönemi yer alır. Bu dönem, ezilen ama yok edilemeyen, yenilen ama toplumsal gözeneklerden tekrar fışkırmaya çalışan kapitalizm ile, yeniyi, ileriye ve doğruyu temsil eden, ama henüz embriyon halindeki komünizm arasında bir mücadele dönemidir. Bu geçiş döneminin devleti de proletaryanın diktatörlüğüdür. Marx’ın sözleriyle, “Kapitalist toplum ile komünist toplum arasında, birinden ötekine devrimci dönüşüm dönemi yer alır. Buna da bir siyasal geçiş dönemi tekabül eder ki, burada devlet proletaryanın devrimci diktatörlüğünden başka bir şey olamaz.”

Demek ki, kapitalizmden komünizme geçerken egemen sınıf olarak proletaryanın bir devlete gereksinimi vardır. Ve bu da proletarya diktatörlüğüdür.

1848-1849 savaşları sürecinde fırtınalı devrimlerin pratik sonuçlarından proletarya diktatörlüğü kavramını yerli yerine oturtan Marx, 8 Mart 1852 tarihli Weydemeyer’e mektubunda, sınıf savaşımının zorunlu olarak proletarya diktatörlüğüne götürdüğünü berakça çözümleyerek diktatörlük teorisini derinliğine geliştirir. Nihayet takvimler 1871 yılını gösterdiğinde Marx, iki buçuk ay ömürlü Paris Komünü yenilgisinden proletarya diktatörlüğü teorisini yetkinleştiren sonuçlar çıkarır.

Her şeyden önce, proletarya diktatörlüğü, proletarya devriminin temel içeriğidir. Proleter devrimin iç karakter ve anlamı kavranmadan, bu devrimin temel içeriğini oluşturan proletarya dikta-

törlüğünün kavranması ya da teorik açıklaması olası değildir.

Dolayısıyla, proleter devrimi burjuva devrimden ayırdeden başlıca özelliklerin temel çizgileriyle ortaya konması proletarya diktatörlüğünün bilimsel açıklanışı için zorunlu bir başlangıçtır.

Burjuva devrim, feodal toplumun içinde kapitalist düzenin hazır biçimleri az çok varken başlar; sosyalist devrim ise, bu biçimler yok ya da hemen hemen yokken başlar. Burjuva devrimin ana işlevi, iktidarı alıp onu mevcut burjuva ekonomisiyle birleştirmekten ibaretken, sosyalist devrimin ana işlevi, yeni bir sosyalist ekonomi kurmaktır. Aynı şekilde burjuva devrim, iktidar alındıktan sonra son bulur; oysa sosyalist devrim iktidarın ele geçirilmesiyle son bulmaz, aksine, yeni ekonomiyi örgütlendirmek için ancak bir başlangıç sayılır. Nihayet burjuva devrim, bir sömürücü grubun yerine bir başka sömürücüler grubunu geçirir; oysa sosyalist devrim, tüm sömürücüleri iktidardan alaşağı ederek eski devlet mekanizmasını parçalayıp yerine yenisini koyar.

Proleter devrimin devrimci Marksizmce saptanan en belirgin özellikleri bunlardır. Proleter devrim olmadan, proletarya diktatörlüğü olmadan eski burjuva ilişkilerinin kökten değiştirilip yerine yeni sosyalist ilişki ve sosyalist yeniden kuruluşun geçirilmesi olanaksızdır. “Ezilen sınıfın kurtuluşu, sadece bir devrim olmadan değil, egemen sınıfın yarattığı devlet aygıtını **yoketmeden** de olanaksızdır. Proletarya diktatörlüğü sorunu, proleter devletin burjuva devletle, proletarya demokrasisinin burjuva demokrasisiyle ilişkisi sorunudur.

Diktatörlük doğrudan zora dayanan ve hiçbir yasanın sınırlamadığı bir yöntemdir. Burjuva devlet mekanizması zorla parçalanıp, onun yerine geçici bir devrimci biçim olarak yeni bir devlet konmadan proletarya diktatörlüğü olanaksızdır.

Marksizmin kurucu ve sürdürücülerinin de çözümlediği gibi eskiden sorun şöyle konurdu: Proletarya kurtuluşunu sağlamak için burjuvaziyi alaşağı etmek, siyasal iktidarı fethetmek, devrimci diktatörlüğünü kurmak zorundadır. Oysa sonradan sorun şöyle

kondu: Komünizme doğru giden kapitalist toplumdan komünist topluma geçiş ‘siyasal bir geçiş dönemi’ olmaksızın olanaksızdır ve bu dönemin devleti de proletaryanın devrimci diktatörlüğünden başka bir şey olamaz.

En genel anlamıyla proletarya diktatörlüğü, “Emekçilerin öncüsü proletarya ile proleter olmayan (küçük-burjuvazi, köylülük, küçük mülk sahipleri, aydınlar vb.) birçok emekçi tabakalarının çoğunluğu arasında özel bir ittifak biçimidir.” Ama bu ittifakta proletaryanın yönetici rolünün, hegemonyası temel fikrinin hiçbir zaman ve hiçbir koşul altında gözardı edilmesi ya da bu ilkenin karartılması mümkün değildir.

Proletaryanın ideolojik, politik ve örgütsel önderliği ve diktatörlüğün merkezinde oluşu ilkesi, proletarya diktatörlüğünün en yüce ilkesidir.

Lenin, “Diktatörlüğün yüksek ilkesi, proletaryanın yönetici rolünü sürdürebilmesi için gerekli olan proletarya ile köylü ittifakını desteklemektir” çözümlemesiyle bu soruna yeterinci ışık tutmaktadır.

Devrimci geçiş biçimi olarak proletarya diktatörlüğünün ilk koşulu bu diktatörlüğün zora dayanmasıdır. Zira proletarya diktatörlüğü, kısaca, burjuvaziye karşı, onu baskı altına almak, onun direncini kırmak, onda korku uyandırmak için uygulanan zordur. Diktatörlüğü vareden unsurdur bu. Diktatörlüğün vazgeçilemez koşulu, zorunlu ve mutlak unsuru ve onun niteliğini belirleyen başlıca ögesi sömürücülerin, burjuvazinin zorla bastırılmasıdır. Marx, Nisan 1871’de Kugelman’a gönderdiği mektupta zor sorununun önemini ısrarla vurgulayarak şöyle der: “Fransa’daki gelecek devrim girişiminin, şimdiye değin olduğu gibi, artık bürokratik ve askeri makineyi başka ellere geçirmeyi değil, ama onu yık-maya dayanacağını belirtiyorum.”

Demek ki, **devrimin ilk koşulu mevcut aygıtı ele geçirmek değil, onu yıkmak, parçalamaktır.** Ve Marx, bu görüşüne bilinir ki, Paris komünü deneyiminin ışığında varacaktır.

Nitekim yıllar sonra Lenin, diktatörlüğü zora dayanan bir yöntem olarak tüm yazılarında özellikle dile getirir. Ve der ki, proletaryanın devrimci diktatörlüğü burjuvaziye karşı zor kullanılarak kazanılmış, zor kullanılarak sürdürülen ve hiçbir yasanın sınırlamadığı bir yöntemdir. Demek ki, eski makineyi yıkıp yok etmek yetmez; onun yerine yeni tipte bir devlet olan yenisi konmalıdır ve dahası bu yeni biçimin ilk koşulu devrilmiş burjuvaziye karşı zoru esas almalıdır; aksi halde devrimci diktatörlüğün uygulanması hamhaya olur. Anlaşılır ki, devrimci zor, proletarya diktatörlüğünün vazgeçilemez konusudur.

Sömürücülerin zorla bastırılmasının diktatörlüğün zorunlu koşulu olduğu ve bu olmaksızın diktatörlüğün olamayacağı bir durumda, sömürücülere demokrasi tanınarak proletarya diktatörlüğü mümkün müdür? Yıllarca önce dönek Kautsky'nin kişiliğinde Lenin'ce çözümlenen bu sorunun bir kez daha ve Kautsky'den daha gülünç bir cüretkarlıkla şu sıralarda neo-liberalizme kapılanlarca ve dahası reformo-tasfiyecilerce yeniden piyasaya sürülmesi ve bunun devrimcilik adına yapıyor olması devrimcilikten utanç verici bir uzaklaşma ve proletarya diktatörlüğü teorisinin Kautskyci biçimde bozulmasıdır.

Apaçık ki, proletarya diktatörlüğü doğrudan doğruya zora dayanan bir iktidardır.

Kime karşı? Burjuvaziye karşı.

Peki Kautskyci yolu kullananlar ne diyor? Burjuvaziye de demokrasi ve özgürlük. Ama bilinmez mi ki, baskı altına alınan sınıflara özgürlük ve demokrasi tanındığı andan itibaren proletaryanın devrimci diktatörlüğü varoluş koşulunu yitirir. Bilinir ki, devlet devlet olarak varolduğu sürece, proletarya buna hasımlarını, burjuvaziye, sömürücülerini bastırmak için gereksinim duyar. Bu, devletin doğası gereğidir.

Burjuvaziye demokrasi talebiyle yola koyulanlar demokrasinin de bir sınıf karakteri taşıdığını yadsımış oluyorlar. Ve diyorlar ki, proletarya devleti demokrasi bazında burjuvaziden de öteye git-

meli ve ondan daha ileriye temsil etmeli. Peki nasıl? Burjuvaziye de, her türlü düşüncenin örgütlenip iktidara sahip olmasına da imkan tanınarak. Evet, şu apaçık bir şeydir: Demokrasi devlet biçimlerinden biridir ve burjuva demokrasi feodal demokrasiye göre tarihsel bir ilerlemedir. Ama bu demokrasi proleter demokrasi açısından artık tamamiyle geriye temsil eder. Burjuva devlette burjuva demokrasisi sömürücüler içindir. Ve devlet, sömürücülerin kendi egemenliklerinin, ücretli emeğin sermayece sömürülmesi ilişkisinin sürgit devam etmesini muhafaza eden, sömürülen çoğunluk üzerindeki baskı aletidir. Anlaşılır ki, bu durumda yalnızca sömürücüler için bir demokrasi olacaktır. Proletarya diktatörlüğü devletinde ise temelden farklı bir durum ortaya çıkar: Sömürülenler için demokrasi, sömürenler için diktatörlük. Proletarya devlete gereksinim duyduğu sürece diyordu Engels, bunu, düşmanlarını ezmek için kullanır. Burjuvazinin ezilmesi, baskı altında tutulması, geri dönüş umudu girişimlerinin boşa çıkarılması vb. için varolan devletin proleter demokrasiyi burjuvaca genişletmesi, burjuvaziye demokrasiden dışlaması yerine ona demokrasi bazında proletaryanın eşidi gibi davranması sınıfların varolduğu bir düzende, hangi sınıf için demokrasi sorusunu boşlukta bırakır ve demokrasiyi sınıf temelinden bağışık tutar ki, bu da proletaryanın sınıf egemenliğinin sonu demek olur.

Burjuva demokrasisinin sahte güzelliklerine methiye dizmek ama öte yandan bu demokrasiden milyon kez daha demokratik olan proleter demokrasiyi sis perdesi arkasına gömülü bırakmak; burjuva demokrasisinin dar, ikiyüzlü, canlı emeğin sermayece vampirce emilmesi mekanizmasının aleti yüzünü görememek, salt onun biçimsel yanına (oy, seçme-seçilme vb.) takılmak demektir.

Marksist proletarya diktatörlüğü öğretisini Kautskyci biçimde bozan Kautsky'nin iz sürücüleri burjuvaziye de demokrasi, farklı çizgilere de örgütlenme ve iktidara sahip olma demokrasisi naraıyla çok demokratik bir hava estiriyor gözüküyorlar görünüşte. Ne var ki, kimin için demokrasi sorusuna Marksist yanıt veremi-

yorlar. Öte yandan, proleter demokrasinin bir yanıyla azınlığın çoğunluğa tabi olması ve sömürülen çoğunluğun sömüren azınlık üzerindeki zor kullanmasını sağlayan örgütlenme, bir devlet biçimidir. Dolayısıyla, demokrasi ancak sınıf temelinde ele alındığında anlam kazanır; ve böylece ancak sınıfsal demokrasiden sözaçtıgımız sürece “arı” demokrasi, sınıflarüstü demokrasi kavramlarının salt bir aldatmacadan ibaret olduğunu görebiliriz.

Yok eğer devrimden uzun, çok uzun zaman sonra bile, sömürücülerin bir dizi önemli üstünlüklerini, eğitim, yönetim, parasal, uluslararası ilişkiler, teknik ve askerlik sanatı deneyleri vb. alandaki sözgötürmez üstünlüklerini koruduğunu ve kimin üstte kalacağı sorusunun devrimci diktatörlük boyunca çözüme bağlanamadığını da hesaba kattığımız halde, hala burjuvaziye de demokrasi diye tutturursak, bu proletarya diktatörlüğünün sonu demek olur. Burjuva demokrasisine öykünüp demokrasi diye tempo tutuyorsak, unutulmasın ki, demokrasi kapitalist toplumda daima “kapitalist sömürünün getirdiği dar sınırlar içine hapsolmuştur” Onun güdüklüğü, sınırlılığı, biçimselliği, yüzeyselliği ve iki yüzlülüğünün fıskırdığı kaynak bu sömürü çerçevesidir. Ve dolayısıyla bu demokrasi ne sınıflar üstü ve ne de “arı”dır; yalnızca burjuva azınlıktır. Çünkü, demokrasi her zaman sınıfsal karakterlidir. Proleter demokrasi de sınıfsaldır ve salt sömürülen çoğunluk içindir ve dahası, sömürülen çoğunluk yararına sömüren burjuva azınlığın baskı altına alınmasının örgütlenmesidir.

Demokrasi bir devlet biçimi olduğuna göre, proletaryanın devrimci diktatörlüğü sönüp gittiğinde demokrasi de ortadan kalkacak, yokolup gidecektir. Ama bundan önce demokrasiye gereksinim olduğu sürece bunun burjuvaziye zor uygulama örgütlenmesi olduğu asla perdelenemez.

Proletarya diktatörlüğünün somut sorunlarını “eşitlik” ve “demokrasi” üzerine beylik söylemle çözmeye kalkmak, burjuvazinin bütün ilke ve teorilerini aynen kabullenmektir derken Lenin lafı gediğine koyuyordu daha yıllar önce.

Kapitalizmden komünizme diktatörlüksüz geçilebileceğini iddia etmek, ahmakça bir ütopyizmdir.

Sahi sormak isterdik burjuvazi 1793 yılında Fransa’da, 1649’da İngiltere’de monarşi ve soylulara karşı, yani kendi varoluş temellerine yönelen devrilmiş eski yönetici sınıfa karşı demokrasiyi uyguladı mı? Tabi ki hayır. Peki şimdilerde biçimsel demokrasi dışında “alttakiler” için demokrasiden sözedebilir miyiz? Elbetteki yine hayır.

Engels, “Otorite Üzerine” adlı makalesinde yıllar önce ne de güzel demiş: “Zafer kazanan yan, boş yere savaşmış olmak istemiyorsa, iktidarını, silahlarının gericilere saldıdığı korku ile elde tutmalıdır”.

İç savaş sırasında halkın dolaysız zorlamasıyla egemenlik katına yükselmiş güç olarak proletarya, ancak devrimci bir diktatörlükle egemenliğini sürdürebilir. Bundan ötürüdür ki, Lenin, sosyal devrimin elzem koşulu proletarya diktatörlüğüdür tezini ısrarla yineler. Bilinir ki, proletarya diktatörlüğü devrim öncesi ve devrim esnasında iç savaş biçimine bürünerek sürdürülen sınıf mücadelesinin bu kez de devlet aracı aracılığıyla sürdürülmesidir.

Anlaşılır ki, devrimci zor proletarya diktatörlüğünün vazgeçilmez koşulu ve diktatörlüğün temel bir ilkesidir. Ve bu diktatörlükte proletaryanın önderlik ilkesi her şeyin üstünde bir öneme sahiptir. Ne var ki, siyasal egemenliği eline almış olan proletarya, bu egemenliği tek başına ona sahip olacağı bilinciyle almasına karşın, “bununla birlikte bu bir tek sınıfın, iktidarı öbür sınıflarla paylaşmayan ve paylaşamayan proletarya sınıfının, amaçlarını gerçekleştirmek için öbür sınıfların emekçi ve sömürülen kitlelerin yardımına ve onları ittifakına gereksinme duymadığı anlamına gelmez. Tersine, bu iktidar, bu bir tek sınıfın iktidarı, ancak, proleter sınıfı ile küçük-burjuva sınıfların emekçi kitleleri, her şeyden önce köylülüğün emekçi kitleleri arasında özel bir ittifak biçimi altında güçlenebilir ve sonuna kadar gerçekleştirilebilir.”

Lenin’in daha önce aktardığımız sözleriyle, diktatörlüğün en

yüksek ilkesi, yönetici rolünü ve iktidarı elinde tutabilmesi için proletaryanın, köylülükle olan ittifakını desteklemektir.

Öte yandan proletarya diktatörlüğü yolunda çeşitli devrimci geçiş biçimleri yaşanan onlarca pratikle artık iyiden iyiye tanıtılmış bulunuyor. Tarih nasıl ki, tarihsel ve siyasal anlamda ilk proleter devlet olan Paris Komünü'nü 1871 yılında ve akabinde 1917 Ekim proleter devletini, nihayet ikinci emperyalist paylaşım savaşı içi ve sonrasında başka bir çeşidi, Çin demokratik halk diktatörlüğü biçimindeki proleter devlet biçimini yarattıysa, gelişen tarihsel süreç siyasal nitelik olarak devrimci diktatörlük olan yani, "merkezi bir devlet iktidarı tarafından yayınlanan bir yasaya değil", halk yığınlarının aşağıdan gelen dolaysız girişkenliğine dayanan bir iktidar olan ama yalnızca sınıf ittifakı bileşimi ve sınırları açısından ve yalnızca "proletaryanın hazırlık ve köylülerle birleşme derecesi" bakımından farklılık taşıyan proleter devlet özlü yeni biçimleri yaratmazlık edemez.

Ancak açıktır ki, dünya devrim deneyimleri tanıtlamıştır ki, proletarya diktatörlüğü yolunda devrimci siyasal geçiş biçimleri başlıca üç biçimde varolmuşlardır. Kapitalizmden komünizme doğru yürüyüşte proletarya diktatörlüğü özlü çeşitli siyasal devrimci biçimler olacaktır. Tıpkı burjuva diktatörlüğü özlü burjuva devlet biçimlerinin çeşitliliği gibi.

Farklı ekonomik ve siyasal yapılara özgü ülkelerin devrimlerinin temel içeriğini oluşturan devrimci geçiş biçimlerinin tümünün özlerinin aynılığı dışında, tüm yanlarıyla da aynı olması ya da bütününü eşitlenmesi düşünülemez. Farklı ekonomik ve toplumsal şekillenişler ve ulusal biçimlenmeler proletarya diktatörlüğü yolunda değişik devrimci geçiş biçimlerini öngörecektir. Bu öngörü başlıca üç biçimde şekillenir:

a) Proletarya diktatörlüğüne doğrudan geçiş olarak proletarya diktatörlüğü.

1917 Ekim devrimi sovyetleri, bu tipe örnektir. Aynı zamanda Fransa, İngiltere, Almanya, ABD vb. gibi güçlü üretici güçlere sa-

hip ülkeler bu tipe örnektir. Burada “programın başlıca talebi proletarya diktatörlüğüne doğrudan geçiştir.”

b) Proletarya diktatörlüğüne dolaylı geçiş biçimi olarak devrimci-işçi köylü diktatörlüğü biçimi.

1917 Şubat dönemi Sovyetler, Portekiz, Polonya, Macaristan, Balkanlar vb kapitalizmin gelişmesinin doğrudan değil, devrimci işçi-köylü diktatörlüğü yoluyla dolaylı geçiştir.

c) Proletarya diktatörlüğüne dolaylı geçiş biçimi olarak demokratik halk diktatörlüğü.

Devrim öncesi Çin, Hindistan, Türkiye, İran vb. sömürge ve yarı-sömürge ülkeler de bu tipe örnektir. Burada, programın başlıca talebi, proletarya diktatörlüğüne doğrudan değil, demokratik halk diktatörlüğü yoluyla dolaylı geçiştir.

Komünist Enternasyonal Programı, geçiş biçimlerine ilişkin şöyle açıklar: “Farklı ülkelerde proletarya diktatörlüğüne geçişin farklı koşulları ve biçimleri şematik olarak üç tipe ayrılabilir”. Stalin’de bu geçiş biçimlerinin varlığını programdaki şekliyle yadsıyıp, “yalnızca iki tipte ülkenin, yani kapitalist ve sömürge ülkelerden sözedildiğini iddia” edenleri şunların altını çizerek yanıtlar: “Bu yoldaşlar proletarya diktatörlüğü yolunda devrimci gelişmenin üç tipinin varlığını çığneyip geçerken haksızdırlar.”

Belirtmeliyiz ki, proletarya diktatörlüğü yolundaki devrimci siyasal geçiş biçimleri özü itibarıyla aynıdır; biri diğerinin daha geri seviyedeki özgül biçimleridir. Lenin’in sözleriyle, “Elbette kapitalizmden komünizm geçişte siyasal biçimler bakımından büyük bir bolluk ve geniş bir çeşitlilik göstermekten geri kalmaz; ama hepsinin özü zorunlu olarak bir olacaktır: Proletarya diktatörlüğü”. Lenin’le aynı doğrultuyu paylaşan Mao’da yıllar sonra, halk demokrasilerindeki proletarya diktatörlükleri ile Ekim Devrimi’nden sonra Rusya’da kurulan proletarya diktatörlüğü arasında özde pek fark yoktur diyecektir.

Proletarya diktatörlüğüne dolaysız geçiş, yalnızca bir sınıfın diktatörlüğüne denk düşerken, proletarya diktatörlüğüne dolaylı

geçiş biçimleri birden fazla sınıfın ortaklaşa diktatörlüğüne denk düşmektedir. Gerek devrimci işçi-köylü diktatörlüğü ve gerekse demokratik halk diktatörlüğü birkaç sınıfın birden ortaklaşa ittifakını proletarya önderliği altında öngören daha geri seviyede proletarya diktatörlükleridir. Mevcut üç devrimci geçiş biçimi, sınıf temelinin sınırları ya da sınıf ittifakı sınırları açısından farklılık göstermelerine karşın, siyasal nitelikleri açısından aynılık gösterirler.

1903'ten 1917 Şubat'ına kadarki sovyet devriminde, birinci aşamadaki sınıf ittifakı sınırları: İşçi sınıfı artı köylülüktür. Bu aşamada proletarya burjuvaziyi etkisizleştirecek kuvvet yoluyla otokrasiyi ezecek ve köylü yığınlarıyla ittifak kurarak demokratik devrimi gerçekleştirecektir.

1917 Mart'ından 1917 Ekim'ine kadarki ikinci aşamanın sınıf ittifakı sınırları: işçi sınıfı artı yoksul köylülüktür. Bu ikinci aşamada proletarya kuvvet yoluyla burjuvaziyi altedebilmek için küçük-burjuvazinin ve köylülüğün kararsızlığını etkisizleştirmek için yarı-proleterlerle ittifak kurarak sosyalist devrimi gerçekleştirecektir.

Aynı şekilde Çin devriminde de, proletarya devrimci sınıfların tümüyle ittifak kurarak, komprador burjuvazi ve toprak ağalarının feodal faşist diktatörlüğünü altetmiştir. Bu devrimde ve bu devrimin temel içeriği olan demokratik halk diktatörlüğünde sınıf ittifakı sınırları: Proletarya artı köylülük artı küçük-burjuvazi artı ulusal burjuvazinin sol kanadıdır.

Sovyet devriminin birinci aşamasına denk düşen devrimci işçi-köylü diktatörlüğü ve de Çin vb. ülke devrimlerinde uygulama alanı bulan demokratik halk diktatörlüğünün üçü de sınıf ittifakları açısından farklılık göstermelerine karşın, siyasal nitelik olarak halk yığınlarının aşağıdan gelen doğrudan doğruya devrimci zorlamasına dayanan iktidar olarak şekillenmeleri bakımından bir ve aynı özellikleri içerirler.

Düşüncelerimize tanıklığı açısından Lenin'den bir pasaj aktaralım istiyoruz: "Önce "tüm" köylülükle birlikte monarşiye karşı,

çiftlik beylerine karşı, ortaçağa karşı (ve devrim o noktaya kadar bir burjuva devrimi, burjuva-demokratik devrim olarak kaldı). Sonra, yoksul köylülükle birlikte, yarı-proletaryayla birlikte, tüm sömürülenlerle birlikte, zengin köylüler, kulaklar, spekülâtörler dahil kapitalizme karşı ve bu ölçüde devrim sosyalist olacaktır. Bu ikisi arasına yapay bir Çin Seddi çekmeye, ikisini birbirinden proletaryanın hazırlık derecesi ve yoksul köylülükle birleşme derecesinden başka birşeyle ayırmaya çalışmak, Marksizmin en büyük tahrifidir, onu yüzeyselleştirmek, onun yerine liberalizmi geçirmektedir.”

Denebilir ki, bu her üç diktatörlüğü aynı konakta buluşturan temel öz nedir? Ve daha başka bir ifadeyle proletarya diktatörlüğünün özü neye dayanır?

Her şeyden önce, bu sorunun açıklığa kavuşturulmasının yolu, ilk proleter devrimin, 1871 Paris Komünü deneyiminin temel hareket noktası olarak ele alınmasında yatar.

Bilinir ki, en yetkin ve en gelişmiş devlet tipi komün deneyimine dek parlamenter demokratik cumhuriyetti. Bu cumhuriyet tipinde iktidar parlamentoya aittir. Yasama, yürütme ve yargı erki harzamankilerdir. Sürekli bir ordu, polis ve de halkın üstünde ve ayrıcalıklı memurlar topluluğu bu cumhuriyetin olmazsa olmaz köşetaşlarıdır.

Ne var ki, gerek Paris Komünü ve gerekse sonrasında yeni devrimci dönemler yepyeni bir devlet tipini, demokratik devletin üstün bir tipini yaşamın canlı gerçeğine dönüştürdü. Engels'in deyişiyle, bu yeni dönem, daha şimdiden birçok bakımdan bir devlet olmaktan çıkmış “artık terimin gerçek anlamında bir devlet olmayan” bir devleti gösteriyor. Bu devlet halktan ayrı ordunun ve polisin yerine halkın kendisinin doğrudan silahlanmasını geçiren yeni tipte bir devlettir. 1871'de üç aya yakın ömürlü paris komünü bu devlet tipinin en parlak örneğiydi. Bundan birkaç on yıl sonra 1917'de Rusya'da ve daha sonraları Çin, Arnavutluk, Doğu Avrupa vb. de kurulan devletlerin tümü Paris Komünü türü devletlerdi.

Tümünün özü aynıydı.

Neydi bu öz?

1) İktidar kaynağı, doğrudan doğruya devrimci bir zorlamaya, halk yığınlarının aşağıdan gelen dolaysız girişkenliğine dayanan bir zorlamadır. Bu kaynak, parlamento tarafından daha önce tartışılmış, onaylanmış bir yasa değildir.

2) Halktan ayrı ve halka karşı kurumlar polis ve ordunun yerine, tüm halkın doğrudan silahlanması geçmiştir bu iktidarda. Kamu düzeni bizzat silahlı halk tarafından korunur.

3) Memurlar topluluğu da bürokrasi de halkın dolaysız iktidarı ile değiştirilmiş ya da hiç değilse özel bir denetim altına alınmıştır. Ve bu memurlar halkın isteği ile görevden alınabilir bir duruma getirilmiştir. Öte yandan, ayrıcalıklı bir zümre olmaktan çıkan bu kesimin maaşları iyi bir işçinin alışılmış ücretini geçmeyen bir kısıtlamaya tabi tutulmuştur bu iktidarda.

Özel bir devlet tipi olarak Paris Komünü özü işte buradadır. Paris komününün sonrası tüm yeni tipteki devlet tipleri bu öze yaslanarak yol almışlardır.

Neydi Paris Komünü?

Yanıtı Engels'ten: Eh peki baylar, bu diktatörlüğün neye benzediğini bilmek ister misiniz? Paris komününe bakınız, Paris Komünü proletarya diktatörlüğü idi.

Proletarya diktatörlüğünü amaçlayan devrimci siyasal geçiş biçimlerinin hepsi aynı öze sahip midir sorusuna verilecek yanıt evettir. Evettir, çünkü, her üç diktatörlükte, Paris Komünü'nün özüne temel teşkil eden özellikleri kendi bağrında taşımaktadır. Gerek iktidarın kaynağının parlamento tarafından onaylanmış bir yasa ile değil, halkın tabandan gelen dolaysız bir zorlamasına dayanması, gerek halktan ayrı polis ve ordunun yerine halkın kendisinin doğrudan silahlanmasının geçirilmesi ve gerekse bürokrasi ve memurlar topluluğunun halkın dolaysız iktidarı ile değiştirilmiş olması ve bunun yerine görevlerin seçimle belirlenmesi ve isteğe bağlı olarak seçimle gelen görevlilerin tekrar aynı yolla görevden

alınması gibi temel özellikle her üç diktatörlükte de istisnasız vazgeçilemez özelliklerdir.

İster bir sınıfın diktatörlüğüne dayanan proletarya diktatörlüğü olsun, isterse birden fazla sınıfın diktatörlüğüne dayanan daha geri seviyedeki proletarya diktatörlüğünün özgül biçimleri olan devrimci işçi-köylü diktatörlüğü ve demokratik halk diktatörlüğü olsun, her üçünde de Paris Komünü deneyiminden çıkartılan ve komünün özünü oluşturan özellikler bütünüyle mevcut ve aynıdır.

Ne var ki, halktan ayrı ordu ve polisin yerine halkın kendisinin doğrudan silahlanmasının geçirilmesi tezinin Marx sonrası dönemde yaşam hakkı bulduğu söylenemez.

Bugüne kadarki proletarya diktatörlüğü biçimleri “sürekli ordunun” yerine “halkın silahlanması”nın geçirilmesi kulvarını kullanmamakla Paris Komünü’nden ve dolayısıyla Marx’tan bir ölçüde kopmadılar mı sorusunu hemen akla getirebilir.

İtiraf etmeliyiz ki, ne Ekim devrimi, ne Çin devrimi ve ne de diğer devrimler sonrası kurulan proletarya diktatörlükleri ya da onun daha geri düzeyini ifade eden halk diktatörlükleri “sürekli ordunun” yerine “halkın silahlanmasını” geçirebilmiş bir örgütsel model değildir. Bu bakımdan Marx’ın komün deneyiminden süzülüp gelen öğretisiyle örtüşmüyordu. 20. yüzyılın devrim pratikleri bu çizgide komün örneğiyle uygunluk taşııymıyordu. Oysa Lenin, Ekim devriminden birkaç ay gibi kısa bir süre önce yazdığı marksizmin temel yapıtı “Devlet ve Devrim”de komün örneğine uygun olarak sürekli ordunun kaldırılarak onun yerine silahlandırılmış halkın geçirilmesi biçimindeki komünün çıkardığı bu ilk kararname tabanında devlet sorununu çözümlemişti. Paris Komünü örneğine dayanarak, Marx’ın bu sınırlı deneyimden çıkardığı derslere dayanmıştı Lenin. Fakat, Ekim’in yeni ve canlı pratiği, Macaristan’da olup bitenler, geçici Alman devrimleri deneyimi ve daha da önemlisi, Rusya’da, devrimin bu ana yurdunda yaşananlar, eski dünyanın kendilerine karşı koyan alteden sınıfları üzerinde proletaryanın sınıf egemenliğinin merkezileşmiş ve birleşik kuvvetinin

zorunluluğunu yadsınamaz bir berraklıkla tanıtlıyordu.

Böylece Ekim ve sonrası biriken deneyimler komünden beslenen bir damarla sürgün veren sürekli ordunun yerine “sılanlandırılmış halkın” geçirilmesi tezini “aşılmış bir görüş açısı” olarak rafa kaldırıyordu. Nitekim Lenin, “Devlet ve Devrim”deki çözümlemesinden Ekim sonrası kopacak, sürekli ordusu olmayan bir devletin değil, olan bir devletin zorunluluğu güzergahında ilerlemek durumunda kalacaktı. 1920’li yıllarda, burjuvazinin birleşik ve merkezileşmiş gücünün karşısına proletaryanın merkezileşmiş gücünü çıkarmak gereğinden ısrarla sözedecekti. Bu, devrimci hareketin doğurduğu, yeni, pratik bir yaklaşım tarzıydı Lenin’in öğretisinde.

Yeni ve canlı olan, ekim’den sürgün veren teori, Paris Komünü’nün sınırlı örneğini aşarak ilerlemişti. Ekim sonrası devrimler ve özellikle de Çin devrimi, sürekli bir devrimci ordunun varlığını Ekim örneğine uygun olarak ele almışlardır. Kapitalist-emperyalist kuşatma altında, sınıflar sınıf çelişmeleri ve sınıf mücadelesinin ateş hattı altındaki kapitalizmden komünizme geçiş toplumunda merkezileşmiş otorite olmaksızın, baskı araçları olmaksızın, özetle, örgütlenmiş “devrimci zor” olmaksızın çelişmelerle dopdolu sosyalist aşamadan bir sonrakine ulaşmak ve burjuvaziyi adım adım silip süpürmek imkansızdır.

Devlet zoru örgütleme aracıdır. Sınıflı sosyalist toplumda bu zoru tüm halkın silahlanması biçiminde ele almak ve sürekli ordusu olmayan bir devleti örgütlemek, karşıt sınıf çıkarlarıyla egerlenmiş, iktisadi, siyasi kültürel vb. bakımdan birbirinin karşısında duran antitezlerin çatıştığı koşullarda ve hele hele “kimin kimi” yeneceği sorusunun henüz bu aşamada esas olarak karara bağlanmadığı gelişmenin bu özgün koşullarında tamamen burjuvazinin lehine proletarya ordusunu silahsızlandırmaktır. Öte yandan, kapitalizmin miras bıraktığı insan unsuruyla (bozarak, bilincini körelterek, yozlaşma tuzağına düşürerek, ideolojik olarak etkileyerek miras bıraktığı) tüm halkı silahlandırmak demek, halkı tam bir

curcuna ağı içine sürükleyerek “otorite anarşizmi” üretmek demektir. Tıpkı örgütsel anarşizm gibi.

Dahası, halkın eğitim ve kültür düzeyinin ve toplumsal koşulların sınırlılığı gibi etkenler tüm halkın silahlandırılması temeline dayalı bir devletin zorunluluğunu süreçte yadsıyan unsurlar arasındadır.

Açıktır ki, proletarya devleti de olsa devrimci komünistler bu devletin de, bunun temelini oluşturan ordunun da ortadan kalkmasından yanadırlar. Ama bu “bugünden yarına” olmaz. Komünistleri anarşistlerden (özellikle M.Bakuninci-anarşistlerden) ayıran başlıca noktalardan biri de budur (pratikte iş başa düşünce İspanyol örneğinde olduğu gibi o keskin anti-devletçi, anti-otoriter ilkelerini bir yana bırakma tutarsızlıklarını bir yana koyarsak).

Toplumsal koşulların sosyalist aşamadaki sınırlılığı devletin bu aşamada varoluşunu zorunlu kılar. Bu koşulların beslendiği kaynak emperyalizm, burjuvazi, sınıflar ayakta kaldıkça partinin yönetici rolü eşliğinde “sürekli ordu” tabanına dayalı “demirden bir el”, tunçtan devrimci bir diktatörlük zarurettir. Marx döneminin sınırlı Paris Komünü pratiği bu zorunluluğa uzanmak için dardı, eksikti ve Ekim sonrası yetkinleşen diktatörlük teorisine ulaşmak için yetersizdi. Ayrıca Marx ve Engels’in bir Avrupa Devrimi fikri de bu sonuca ulaşmada yalıtkan rol oynuyordu.

Sosyalizmin dünya ölçeğindeki ilk hamlesinin görece yenilgisinin kimi çevrelerce bir sacayağının da “silahlandırılmış halk-sürekli ordu” ekseninde aranması, yaşanan bunca deneyimden sonra yaşam tarafından yetkinleştirilmiş teoriden uzaklaşmak demektir. Eğer, 20. yüzyılın emeğin egemenliğine dayalı iktidarları onyıllarca ayakta kalabilme başarısını gösterebilmişse, emperyalist kuşatmaya karşın altedilen iblislerin, merkezileşmiş devrimci ordu temeline dayalı proletarya diktatörlüğünün “demirden el”inin payını yadsıyabilir miyiz?

Marx’ın teorisinin en devrimci yanı proletarya diktatörlüğü te-

orisidir. Ve bilinir ki, geçmiş Rus, Çin vb. deneyimleri tanıtlamıştır ki, eğer sınıf egemenliğini kurmuş olan sınıf ve ezilen sınıflar silahlarının burjuvazide yarattığı korku olmasaydı bir saniye bile ayakta kalamazlardı.

Bu demektir ki, burjuvazinin direnişini bastırmak ve sınıf mücadelesinde üstte kalmak için devrimci diktatörlük elzemdır. Ve Mao'nun çok önemli sözleriyle, devrimi proletarya diktatörlüğü altında sürdürmek tüm geçiş döneminin en başta gelen görevidir. Devrimci diktatörlük sınıfın silahıdır ve sosyalizm altında ideolojik, siyasi ve iktisadi üç ayaklı bir devrim de ancak diktatörlük gibi bir silahla olasıdır. Marksizmi sağa adımlamaya kurban ederek onu bozup yumuşatan malum budalalarda bilir ki kapitalist-emperyalist kuşatma altında kurtlarla, köpeklerle, domuzlarla sarılı bir ortamda devrimci bir diktatörlük olmadan kapitalizmden komünizme geçmeyi istemek demek burjuvazinin yanında yer almak demektir.

Marx'tan Mao'ya uzanan süreç zincirinde proletarya diktatörlüğü teorisi giderek zenginleşmiştir. En son Mao, proletarya diktatörlüğü altında devrimi devam ettirme teorisiyle devrimci mark-sizme itilim kazandırmış ve tüm bir sosyalizm tarihi boyunca devrimci diktatörlüğün zorunluluğunu döne döne yinelemiştir. Mao açıkça işaret etmiştir ki sosyalist toplumun tüm bir tarihi döneminde kimin kazanacağı sorunu karara bağlanamadığı içindir ki, bu tarihsel süreç boyunca proletarya diktatörlüğü altında “devrimi kavramak” fena halde gereksinimdir. Bundan ötürüdür ki, Çin koşullarında daha 1957 Şubatında şunları söylüyordu: “Proletarya dünyayı kendi dünya görüşüne göre değiştirmeye çalışmaktadır, burjuvazi de öyle yapmaktadır. Bu açıdan sosyalizmin mi, kapitalizmin mi kazanacağı sorunu henüz gerçekten çözülmemiştir.”

Sosyalist toplumun doğasına, derindeki ruhuna pek büyük bir açıklıkla erişen Mao çözümlemiştir ki, tüm ulusal ekonomiye sosyalist ekonominin iki türü, kolhoz ve sovhoz sektörü esas olarak egemen olduktan sonra da devrimi devam ettirmek elzemdır. Bu

sektörlerin egemenliğinden sonra bile sınıf mücadelesi asla son bulmaz; ve dahası, proletarya ile burjuvazi ve çeşitli siyasi güçler arasındaki sınıf mücadelesi uzun ve zorlu olmaya ve hatta zaman zaman uç noktasına ulaşarak şiddetlenmeye devam eder. Kolhoz ve sovhos sektörlerin ülke ekonomisine damgasını bastıktan sonra da, yani toplumsal mülkiyetin özel mülkiyetin yerini almasından sonraki mecrada da yani, iktisadi bazdaki bu devrimden sonra da devrimi proletarya diktatörlüğü altında ve onun aracılığıyla sürdürmek esaslı bir sosyalist devrimin olmazsa olmaz temel ilkesidir. İki yol, iki çizgi ve iki sınıf proletarya diktatörlüğü altında da-ima cephe cepheyledir.

Sosyalist yol mu, kapitalist yol mu? Marksizm mi, revizyonizm mi? Proletarya mı, burjuvazi mi?

Evet, iktisadi alandaki devrimden sonra da bu sorular henüz ortadadır.

Kim üstte kalacak? Hangi yol, hangi sınıf, hangi çizgi?

İşte bu soruların gerçek anahtarı Maoizmde yaşamın canlı gerçeği haline gelir. Mao çözümlemiştir ki, **esaslı bir sosyalist devrim iktisadi bazdaki devrimle yerli yerine oturmaz, bu alandaki bir devrim tek başına yeterli değildir; aslolan, ideolojik ve siyasi planda da esaslı bir devrimi sürdürmektir.**

Üç cepheli bir sosyalist devrim, proletarya diktatörlüğü altında devrimi kavramanın anahtarıdır.

Esaslı bir sosyalist devrimin üç sacayağı olmalıdır: İktisat, siyaset, ideoloji. Döne döne ve ısrarla tekrarlanan bir mücadeleye ancak yola devam edilebilir. Zira, burjuvazi sosyalist toplumda da yeni biçimi ve yeni varoluş tarzıyla proletaryanın antitezi olarak hala ayaktadır. Evet, mülksüzleştirilmiştir; evet, altilmiştir; evet, ezilmiştir; ama yokedilememiştir. Ve hemen de yokledilemez. Ve dahası, komünist partisinin göbeğinde zaman zaman kuluçkaya yatan, zaman zaman sert direniş örnekleri gösteren yeni burjuvazi ile eski burjuvazi artık kolkoladır. **Parti, devlet ve hükümet aygıtı; sosyalist toplumun özgün doğası gerçeği, kapita-**

list-emperyalist kuşatmanın yarattığı gergin ortamın baskısı ve burjuva etki gerçeği, yeni burjuvazinin sürgün verdiği top-raktır. Kapitalist yolun yolcuları geri dönüş umutlarını gerçekleştirmek için binbir yola başvururlar.

Mao berraklıkla belirtmiştir ki, proletarya diktatörlüğü koşullarında devrimin “ateş hattı” komünist partisinin içidir. Cebelleşmenin, kıyasıya boğazlaşmanın arenasıdır bu alan. Öyleyse bu demektir ki, proletarya diktatörlüğü koşullarında “devrimi kavramak” sorunu esas halkadır, aslolandır, baştagelendir. Bunun içindir ki Mao, sosyalist toplumda çelişmelerin bulunabileceğini söyleyenleri şu sözleriyle şaşkına çevirmesini bilmişti: “Bazıları sosyalist toplumda da çelişmelerin ‘bulunabileceğini’ söylüyorlar, ama ben meselenin bu şekilde konulmasının yanlış olduğunu düşünüyorum. Mesele sosyalist toplumda da çelişmelerin bulunabilmesi değil, sosyalist toplumun çelişmelerle dolu olmasıdır.”

Bu çelişmelerin üstesinden gelmenin biricik anahtarı da proletarya diktatörlüğüdür.

Devrimci Şiddet

Daha “Komünist Parti Manifestosu”nda Marx ve Engels şu ilkenin altını çizerek dünyaya ilan ediyorlardı: “**Komünistler... hedeflerine ancak tüm mevcut toplumsal koşulların zorla yıkılmasıyla ulaşılabilceğini açıkça ilan ediyorlar.**” Yıllar sonra ise Kapital’de Marx, “**Zor, yeni bir topluma gebe her eski toplumun ebesidir**” diyecekti. Nihayet Engels, 18 Aralık 1889 tarihli Gerson Trier’e mektubunda şunları yazacaktı: “**Proletaryanın, yeni topluma açılan biricik kapısı olarak siyasal egemenliğini zora dayanan bir devrim olmaksızın ele geçiremeyeceği konusunda beraberiz.**”

Anlaşılır ki, devrimci zor, devrimlerin zaruri kaldırıcıdır. Gerrek Marksizmin kurucuları Marx ve Engels ve gerekse sürdürücüleri Lenin, Stalin ve Mao bu ilkenin altını özenle çizmişlerdir. Gerici zor ancak devrimci zorla aşılabılır ve burjuvazi asla iktidardan

bunsuz alaşığı edilemez. Yaşanan bunca devrim deneyimleri bu teorik ilkeyi hep doğrulaya gelmiştir. Komün'ü bir yana koyarsak, Ekim'le başlayan devrim fırtınalarının tümü proletaryanın siyasal egemenlik katına yükselişini zora dayanan bir devrimle gerçek haline getirmiştir. Nedir ki, sosyalizmin görelî yenilgisi, devrim ve sosyalizmin büyü ve çekiciliğini anın tarihsel mecrasında kaybetmesi, devrimin sığ sulara çekilmesi ile birlikte yaşanan sağa savruluş devrimci saflarda reformo-tasfiyeciliğı olabildiğince besledi ve bu durum devrimci zorun her devrimin zarurî kaldırıcı olduğı tezini taşıtışılır hale getirdi malum saflarda. Öyle ki, Marx'ın sınıf savaşımı teorisi yerine sınıf işbirliğı; devrimi kapı dışarı edip yerine burjuva reformizmi; süreklilikteki kesintiler ve sıçramalar diyalektiğinin yerine batı evrim teorisini koymak adeta moda haline gelir oldu.

Devrimci Marksizmin burjuva bir yorumu ile jakoben perspektiflerden huzur bozucu olmayan anayasal düşlere doğru dolaysızca sürükleniş, devrimci şiarları bozarak ve yumuşatarak, eksilterek ve düzelterek emeğin köleleştirilmesi ruhuna uygun olarak yenden kalıba dökmek ve nihayet yasal bir "kitle partisi" masalıyla proletaryayı sınıf bağımsızlığı ve sınıf egemenliğı tarihsel rolünden burjuvazinin yararına alıkoymak evrensel tasfiyeci akımın ilkesel temeli haline gelir. Dünya ölçeğinde devrimci hava taslayıp karşı-devrim saldırıya geçince bu malum akım daha da önce çıktı ve burjuvazinin yeni sol ayağı olarak tarihsel arenada yerini aldı.

Bilinir ki, tarih kerelerce tanıtlamıştır ki, devrimci teori ve pratiğı düzen icine çekerek illegal temele yaslanmayan legalizmi ve onun sivri ucu legal partiyi baştacı eden malum tasfiyeci akım, barışçıl mücadele kulvarını tek ve en üstün biçim olarak ululayarak sınıfın "siyasal egemenliğini" "zora" dayanan devrim olmaksızın ele geçiremeyeceğı Marksist tezini de buna uygun olarak kapı dışarı etmektedir. Bu kulvar bugün atmosferin altındaki "evrensel tasfiyecilik"ın ilkesel temelidir. Bu temel bugün geçmişin bir dizi devrimci parti ve örgütünün de savrularak benimsediğı temeldir.

Ama şu bir gerçektir ki ve geçmiş başarılı her devrim tanıtılmıştır ki, dünya proleter devriminin ve bu arada bizim devrimimizin varoluş biçimi devrimimizin en meşru, en vazgeçilemez, en fevkalade silahı devrimci zordur ve burjuva iktidarın zor yoluyla alaşağı edilmesi tezinin bütün gerçekliğiyle gündemde olduğudur.

Devrim ve sosyalizmin sığ sulara çekildiği tarihsel anın bu koşullarında Ekim ve sonrası devrim geleneklerini zmleyemeyenler emeği burjuva boyunduruktan kurtarma içinde bu boyunduruğu parçalamayı değil, onunla işbirliğini, sınıf barışını güvence altına almayı ve dolayısıyla devrimci mücadele araçlarını değil, uyumlu kapitalist geleişe teorisine uygun olarak barışçıl araçları, devrimsiz amaç ve hedeflerinin emrine sokmuş bulunuyorlar. Lenin'in çok isabetlice saptadığı gibi, devrimci zora dayanan sınıf savaşını ortadan kaldırdığınız an burjuvalar bu anlayış sahibi tasfiyecilerle birlikte el ele dolaşmaktan çekinmeyeceklerdir.

nc, hedefleri ve bunlara ulaşma araç ve yöntemleriyle düzen çerçevesine sığmaz. Bunun içindir ki, Marx ve Engels daha 150 yıl önce yazdıkları "Komünist Parti Manifestosu"nda komünistlerin hedeflerine ancak zor yoluyla ulaşabileceğini açıkça belirtmişlerdir. Çünkü bilinir ki, devrimci komünizmin tek programı iç savaşın tanınması temeline dayanır. Marksizmin kurucuları ve sürdürücülerinin dne dne yinelediği gibi, devrim, toplumun bir kesiminin diğer kesimi üzerinde kendi iradesini zor yoluyla kabul ettirme eylemidir. Evrimci sürükleniş çizgisinden muzdarip olmayan her devrimci kafa bu beylik tezi anlamada zorlanmaz.

Bizler, yıllar önce Lenin'in de söylediği gibi "fırtınaya" dayanmak zorundayız; bu bizim "olmazsa olmaz" stratejimizdir. Zira bilinir ki, her devrimin ilk koşulu devrimci zoru temel kaldıraç olarak görmektir.

"Savaş ve Strateji Meseleleri" adlı önemli makalesinde Mao'nun şu sözleri dn olduğu gibi bugün de devrimin başlıca görevi ve en yüksek biçimidir. Bu Marksist-Leninist devrim ilkesi gerek Çin ve gerekse bütün diğer ülkeler için evrensel olarak ge-

çerlidir.”

Anlaşılır ki, devrimci zor; devrimci marksizmin en vazgeçilmez, en zaruri ilkesidir. Bundan vazgeçmek ya da bu ilkeyi karartmak demek devrime sırt çevirmek demektir. Zira bilinir ki, şiddete dayalı devrim, proleter devrimin evrensel bir yasasıdır. Çünkü devrim, Lenin’in sözleriyle, yeni üretim ilişkilerine uygun düşmeyen ve bu ilişkilerin iflasına yolaçtığı eskimiş siyasal üst yapının belli bir anda, zor yoluyla yıkılmasıdır. Bunun dışındaki her geçiş teorileri sınıfa ihanetten öte bir şey ifade etmez. Bilinir ki, devrimci şiddeti devrimlerin sürekli bir özelliği görmeyen ve Bernştein ve Kautsky ile başlayıp günümüze dek uzanan burjuva seçim yasaları temelinde parlamentoda istikrarlı bir çoğunluk sağlama yolu, işçi sınıfının bilincini kuşku ve inançsızlıkla zehirleme yoludur ve bu yol ihaneti temsil eder. Lenin’in yıllar önce Kautsky ile polemğinde ısrarla ve özellikle vurguladığı gibi, ancak namussuzlar ve budalalar burjuva parlamentosundaki oylamalarla çoğunluğun kazanılıp iktidarın ele geçirilebileceğini iddia edebilirler.

Mevcut toplumsal koşulları zordan başka yıkmanın yolu yoktur ve olamaz; tüm bir uluslararası komünist hareketin tarihi ve bu arada geçmişte dünyanın üçte birini kapsayan devrim deneyleri bunun en çarpıcı ve açık kanıtıdır. Zamanında ne de güzel demiş Mao: “Siyasi iktidar namının ucundadır.”

Bilinir ki, şu sözlerde Marx’a aittir: “Kıta üzerindeki her halkçı devrimin ilk koşulu bürokratik- askeri makineyi yıkmaya dayanır.”

Devrimci şiddetten vebadan kaçınır gibi kaçan malum reformo-tasfiyeciler bilmelidir ki, her büyük devrim bir iç savaş olmadan düşünülemez; ve tüm büyük sorunlar halkların yaşamında ancak şiddet yoluyla çözülebilir.

Dün olduğu gibi bugün de proletaryanın siyasal egemenliği zora dayanan devrim olmaksızın ele geçirmeyeceği Marksist tezi devrimde dayanacağımız teme ilkedir. Ve biliyoruz ki, görelî yenilgiler ve devrimin geri çekilişi, devrimci girişimlerin dibe vur-

ması sınıf savaşlarının uzun tarihsel yürüyüşünde yalnızca geçici gerileme ve ara duraklardır. Tarih asla dümdüz ve hep ileriye seyretilmez. Ve devrim asla tek çarpışma ve hamleden ibaret sayılmaz. Dünya yeni devrimci kabarışın arifesindedir ve bu kabarışta devrimci zorun olmazsa olmaz zorunluluğunu tarih göstermede gecikmeyecektir.

Demokratik Ve Sosyalist Devrim/ İlişkisi Ve Farkı

Demokratik ve sosyalist devrim, devrimci hareketin iki farklı sürecidir. Birincisi ikincisi için gerekli bir hazırlık; ikincisi ise birincinin kaçınılmaz bir sonucudur. İkisi arasında bir Çin seddi de konamaz, ama ikisi bir ve aynı şeylermiş gibi de ele alınarak ortak bir paydada eşitlenemez.

Bir kere ve her şeyden önce, demokratik ve sosyalist mücadele, koşulları açısından farklıdır. Köylü toprak devrimi olarak demokratik devrim, sosyalist değil, demokratik bir harekettir. Bu hareket Lenin'in de çözümlediği gibi, ekonomik ve toplumsal olarak burjuva karakterlidir. Ama nedir ki, bu hareket, dünya proleter sosyalist devriminin bir parçasıdır. İtici güçleri ve hedefleri açısından, sınıfların mevzilenmesi ve perspektifi açısından demokratik devrimle sosyalist devrim iki farklı konaktır. Ancak bu farklı kümeleneceğe karşın, emperyalizmi, feodalizmi ve komprador kapitalizmi hedefleyerek emeğin köleleştirilmesine dayalı kısıyıcı iktidarlara alaşağı etme hedefine kilitlenmesi açısından, proletarya diktatörlüğünün özgün bir geri biçimi olarak demokratik halk diktatörlüğünü işçi sınıfı, köylülük, küçük-burjuvazi ve ulusal burjuvazinin sol kanadı altında öngörmesi açısından sermayeye karşı emek cephesinin konağındadır demokratik devrim.

Nedir demokratik devrim ve buna temel oluşturan ekonomik ve toplumsal koşullar nelerdir?

Toplumsal taban olarak köylülük ayağına dayalı, ulusal soru-

nunu henüz çözememiş, bu köylülüğü tarla yaşamının yalnızlığından kurtaracak iktisadi düzeyi henüz yakalayamamış, derebeyi iktisadi ve bu iktisadi besleyen feodal hukuk cenderesinin kahredici baskısını henüz üzerinden atamamış, tüm toplumsal yaşam üzerindeki gelişmenin “frenleyici engeli” feodal sömürü biçimlerinin kısılcasını henüz kıramamış, burjuva devrimleri tarihi trenini yakalayamadan yabancı kapitalizmin sömürü zinciriyle elikolu bağlanarak emperyalizmin arka bahçesine dönüşmüş ekonomik-toplumsal-siyasal koşullardaki ülkelerde devrim demokratik karakterlidir ve bu ülkelerde devrimin temeli ve içeriği toprak devrimi tabanına dayalıdır.

Buralarda feodal ve kapitalist iktisadın özelliklerini, unsurlarını kendi içinde birleştiren, birincinin nerede bitip ikincinin kesinkes nerede başladığı hesaplanamayan iktisadi tarzdır söz konusu olan. Kapitalist ve feodal iktisadın çizgileri bu tarzda birleşmiştir. Ve bu ülkeler nitelik olarak yarı-sömürge, yarı-feodal ekonomik-toplumsal statüdeki ülkelerdir. Böylesi statüdeki toplum piramidi üzerinde yükselen anti-emperyalist, anti-feodal çelişmeler bu tür ülkelerde şu önemli görevi ortaya koyar:

a) Devrimin niteliği demokratiktir.

b) Bu devrimin stratejik hedefi, emperyalizm, feodalizm ve komprador kapitalizmi yıkmaktır.

c) Yıkılanın yerine Demokratik Halk İktidarı’nı kurmaktır.

Bu ülkelerde feodal ve kapitalizm öncesi iktisadi biçimlere karşı köylü toprak devriminin gerçekleştirilmesi, emperyalizme karşı ulusal bağımsızlık mücadelesinin verilmesi temel görevdir. Devrimin bu birinci adımında demokrasi ve bağımsızlık, ikinci adımında ise sosyalist görevler devrimin kendisine temel teşkil eder.

Bu devrim bu ilk adımında, yani demokratik devrim mecrasında toplumsal niteliği açısından burjuva demokratiktir, nesnel hedefi kapitalizmin gelişmesi için yolu açmaktır. Fakat bu devrim, bu ilk adımında yeni demokratik bir toplum ve tüm devrimci sınıf-

ların ortaklaşa diktatörlüğü demek olan yeni demokratik bir devleti kurmak amacıyla proletaryanın önderlik ettiği yeni tipte bir devrimdir. Lenin ve Stalin’de berrakça ortaya konan bu görüşler özellikle Çin devrimi pratiğinde Mao’ca zengin bir senteze ulaşır. Mao özellikle “Yeni Demokrasi Üzerine” adlı makalesinde demokratik devrimi derinliği ve genişliğine çözümleyerek zengin bir teorik açıklama sunar.

Demokratik devrim emperyalizme, feodalizme ve komprador kapitalizme karşı yönelir. Hedef aldığı kapitalizm dışa bağımlı olan, yabancı olan kapitalizme yani emperyalizme göbekten bağlı bulunan kapitalizmdir. Ustaların döne döne yinledikleri gibi, **ulusal olan kapitalizm devrimin bu ilk mecrasının hedefleri arasında değildir**; tam aksine bu ilk aşamanın görevi ortaçağdan kalan kurum ve kuruluşları, feodal ve kapitalizm öncesi iktisadi biçimleri silip süpürerek ulusal nitelikli kapitalizmin gelişmesi için yolu açmak olacaktır. Bu demektir ki, demokratik devrimin zaferi, kapitalizmi ortadan kaldırmak şöyle dursun bilakis onun gelişmesi için daha geniş bir temel yaratır ve gelişmesini hızlandırır, şiddetlendirir. Demokratik devrim, komprador kapitalizm dışında kalan kapitalizmi, yani milli kapitalizmi bu aşamada ortadan kaldırmaz, yaşatır. Ama onu serbest de bırakmaz. Sınırlar, denetim ve yönlendirme altında yaşamasına ve sosyalizmin nesnel koşullarının yaratılması açısından gelişmesine izin verir. Ve tedricen sosyalizme geçiş yolunda da sınırlama, denetleme ve sıkı yönlendirmeye ve iknaya içiçe onu da tasfiye sürecine girer. Bu sosyalizme geçiş sürecidir. Oysa sosyalist devrim, kapitalizmi ortadan kaldırır.

Bu devrimi, sosyalist devrimin tersine, demokratik mücadeleyi burjuvazinin bir kesimi ile birlikte, yani, küçük ve ulusal burjuvazinin sol kanadı ile birlikte yürütür ve bu burjuvazi aynı zamanda devrimci birleşik cephenin de bir müttefikidir. Oysa sosyalist devrim, burjuvazinin tümüne karşı yönelir. Demokratik devrim tüm köylülerle birlikte feodal biçimlere karşı yönelirken, sosyalist devrim yalnızca “yoksul köylülerle birlikte” şiarı altında tüm burjuva-

ziye karşı yönelen kulvarda yolalır.

Bu devrim, kapitalizmin temellerini etkilemeyecektir. Tam ve tutarlı demokrasi eşliğinde köylülerin yararına köklü bir toprak dağıtımı, yalnızca kırsal bölgelerden değil, fabrikalardan da asya tipi kölelik kalıntılarının tümünü söküp atacaktır. Ama nedir ki, devrim ilk adımda henüz burjuva toplumsal ve ekonomik karakterde olmasına, henüz proleter sosyalist karakterli olmamasına karşın, proletaryanın ideolojik, politik ve örgütsel önderliği altında proleter-sosyalist dünya devriminin bir parçası ve bileşenidir.

Ayrıntılandırılalım:

Proletarya önderliğindeki yeni demokratik devrim, uluslararası burjuvaziye yöneltmiş devrim, köylülüğü demokratlaştırma, üretici güçlerin önündeki köstekleri temizleme, toprak ağalarının topraklarına zoralım uygulama, topraksız ve aztopraklı köylülüğe toprak dağıtma gibi bir yolda ilerlerken, toplumsal ve ekonomik özü açısından hala burjuva niteliği ile özgünlüğünü ortaya koyar. Genel olarak kapitalizmi ortadan kaldırmaz ve ulusal kapitalizme dokunmaz; bu devrimin ucunun yöneldiği kapitalizm emperyalizme sırtını dayamış olan ve Stalin'in sözleriyle **“mali sermaye ile iç pazar arasında aracı rolü gören”**, Mao'nun sözleriyle de **“emperyalizm tarafından yetiştirilen, beslenen ve onun toplumsal dayanağı olarak işlev gören komprador kapitalizm”**dir. Mao, şu sözleriyle devrimin yöneleceği hedefleri açıklıkla saptar: **“... siyasi olarak, devrimci sınıfların, emperyalistlerin, hainlerin ve gericilerin üzerindeki ortak diktatörlüğü için mücadele eder... İktisadi olarak, emperyalistlerin, hainlerin ve gericilerin bütün büyük teşebbüslerinin ve sermayesinin millileştirilmesini ve toprak ağalarının elindeki toprakların köylülere dağıtılmasını hedef alır.”** Nedir ki, böyle bir devrim, bu yeni demokratik devrim, **“Özel kapitalist teşebbüsleri genel olarak muhafaza eder ve zengin köylü ekonomisini tasfiye etmez. Böylelikle bu yeni demokratik devrim bir yandan kapitalizmin gelişmesine izin verirken, diğer yandan sosyalizm için gerekli önşartları da yaratır.”**

Dolayısıyla, demokratik halk devrimi, yarı-sömürge, yarı-feodal toplumun ortadan kaldırılmasında sosyalist toplumu inşa etmeye doğru bir kulvarda yolacaktır.

Bu devrim henüz tüm üretim araçlarının özel mülkiyetine el koymak gibi bir yolda yürümekte ve henüz sosyalist karakteriyle özgünlüğünü ortaya koymamaktadır. Lenin'in sözleriyle, "Demokratik devrim, niteliği bakımından burjuvadır. Genel bir yeniden dağıtım ya da 'toprak ve özgürlük' sloganı-mağdur ve bilisiz, ama gene de aydınlık ve mutluluk tutkusu içerisinde olan köylü yığınların şu en yaygın sloganı-bir burjuva slogandır. Ama biz marksistler, proletarya ve köylülük için gerçek özgürlüğe giden yolun, burjuva özgürlüğü ve burjuva ilerlemesinin yolundan başka bir yol olmadığını ve olmayacağını bilmeliyiz. Unutmamalıyız ki, bugün sosyalizmi yakınlaştırmada, eksiksiz siyasal özgürlükten, demokratik bir cumhuriyetten, proletaryanın ve köylülüğün devrimci demokratik diktatörlüğünden başka bir araç yoktur ve olamaz."

Lenin'ce Rus devrim pratiğinde formüle edilen bu görüşler Çin devrimi pratiğinde Mao'ca daha da geliştirilecek ve devrimin iki aşaması arasındaki fark şöyle ortaya konacaktır: Yeni demokratik devrim, Çin'de emperyalistlerin, hainlerin ve gericilerin hakimiyetini devirmesi fakat kapitalizmin anti-emperyalist ve anti-feodal mücadeleye katkıda bulunabilen hiçbir kesimini yok etmemesi bakımından sosyalist devrimden farklıdır.

Bilinir ki, proletarya öncülüğündeki yeni demokratik devrim, dışta bağımsız ve "tam anlamıyla milli kurtuluşa ulaşmak için emperyalizmin yıkılmasını; içte de, şehirlerde komprador sınıfların iktidar ve nüfusunun yokedilmesini, köylerdeki feodal ilişkilerin ortadan kaldırılmasını sağlamak" gibi bir karaktere bürünmek zorundadır.

Yeni demokratik devrim, sosyalizme geçmek için kuvvet toplama, ona gerekli zemini hazırlamaktır. Bu devrim anti-emperyalist, anti-feodal mücadeleye katkıda bulunan genel olarak kapitalizmi

ve özel mülkiyetin kaldırılması değil, onun korunması gibi bir yolda yolacaktır. Bu devrim ulusal bir devrimdir çünkü, emperyalizm ve uşaklarına karşı ülkenin bağımsızlığı için savaşı; demokratiktir çünkü, köylü yığınlarını feodal baskı ve sömürden kurtarıp, toprak sorununu çözmek için savaşı. Bu devrim proletarya önderliğindeki geniş emekçi yığınların anti-emperyalist, anti-feodal devrimidir.

Yeni Demokratik Devrimin sınıfsal önderliği eski tip burjuva devrimlerinde olduğu gibi, burjuvazinin elinde değil, proletaryanın elindedir. Bu demektir ki, bu devrimde gövdeyi oluşturan köylülüğün omuzları üzerinde taşıdığı kafa proletaryanın kafasıdır; onun **ideolojik, politik, örgütsel önderliğidir**. Yeni demokratik devrim niteliği gereği bir köylü devrimidir.

Demokratik devrimde köylülük konusundaki tutum devrime karşı tutum sorunudur.

Devrimci marksizm, proletaryanın kurtarıcı hareketinin teorisi-dir. Ne var ki, bu hareket bir ayağı ile köylülüğe yaslanmadan mu-zaffer sona ulaşamaz. Lenin, kapitalist ülke proletaryası ile köle-leştirilmiş sömürgelerin ezilen yığınlarının devrimci bloku olma-dan dünya devriminin zaferi olanaksızdır derken, köylülüğe verdi-ği önemi apaçık dile getiriyordu. Öte yandan, Rusya'daki devrim için söylediği şu sözler köylü dinamiğine verdiği önemi sergiliyor-du: Öbür ülkelerde devrim olmadığı sürece Rusya'da sosyalist devrimi ancak köylü sınıfıyla bir anlaşma kurtarabilir. Tarihte kısa bir gezinti yaparsak göreceğiz ki, köylülüğü "atlayan" her devrim-ci girişim, başarısızlık hattına mahkum olagelmıştır. 1840-1850'li yıllarda olsun, 1871'de olsun vuku bulan devrimci girişimler, eğer başarısızlıkla bulundukları yerde çakılı kalmışlarsa, başka şaylerin yanı sıra, en önemli nedenlerden biri de köylülüğün proletaryanın değil, burjuvazinin yanında saf tutmasından ötürüdür.

Devrimin hazırlanışında, devrimde ve sonrasında köylülü-ğün emekçi kitlesinin kimin yanında saf tutacağı sorunu dev-rimin "yazgısı" sorunudur.

Marksizmin kurucu ve sürdürücülerinin köylülük konusundaki tutumu yeterince açıktır. Özellikle sömürge ve yarı-sömürgeler gözönüne alındığında şu ilke asla bir kenara bırakılamaz: Köylülüğe yaslanmayan bir devrim asla muzaffer sona ulaşamaz. 20. yüzyıl devrim deneyimleri köklü bir biçimde bu ilkenin lehine tanıklık yapagelmıştır.

“Komünist Enternasyonal Programı” bu tür devrim eksenine kilitlenmiş ülkeler için devrimin niteliği ve perspektiflerine şu açıklığı getiriyordu: **“Bu ülkelerde, feodalizme ve kapitalizm öncesi sömürü biçimlerine karşı mücadele verilmesi, sürekli olarak köylü toprak devriminin gerçekleştirilmeye çalışılması ve yabancı emperyalizme karşı ve milli bağımsızlık için mücadele edilmesi belirleyici bir önem taşır.”** Bu devrimde köylülüğe özel bir önem verilmesi vazgeçilemez görevdir. Ve bu önem, yeni demokratik devrimin temel bir niteliğidir. Temel bir nitelik çünkü, bu devrimde köylülük temel güç olarak devrimin önemli ve vazgeçilemez bir ayağıdır. Oysa sosyalist devrimde köylülük temel güç olarak rol almaz, yalnızca yoksul köylülük proletaryanın bir müttefiki olarak devrimde yerini alır. Sosyalist devrimde öncü güç de temel güç de işçi sınıfıdır.

Ayrıca yeni demokratik devrimde ulusal burjuvazi ile olan ittifak özel önemdedir. Zira, ulusal burjuvazi devrimin bir müttefiki ve iç çelişmenin baş çelişme olduğu ve sınıf mücadelesinin esas olduğu devrimin demokratik aşamasında devrimci birleşik cephenin bir unsurunu olarak cephede yer alır. Sosyalist devrim tam aksine burjuvazinin tüm kesimlerine karşı tavır içinde gelişir. Bunun nedeni sömürge ve yarı-sömürge ülkelerdeki devrimle emperyalist bir ülkedeki devrimin farklı koşul ve ayrı çerçevede gündeme gelmesi ve emperyalist ülkeler devriminde burjuvazi tümüyle karşı-devrimci olarak devrimin hedefiyken, sömürge ve yarı-sömürgelerdeki burjuvazinin ikiye ayrılmasıdır. Emperyalizmin toplumsal dayanağı olarak komprador burjuvazinin karşı-devrimci karakterine karşın, ulusal nitelikli burjuvazinin sol kanadının devrimci birleşik cephenin bir unsuru olarak devrimci bir rol oynamasıdır bu tür ülkedeki devrimlerde.

Bu tür ülke devrimlerinde düşman altı. Altıtmenin esaslı bir silahı da Birleşik Cephe'dir.

Yeni demokratik devrim sürecinde bir ülkede cephenin özel bir önem ve anlamı vardır. Bu tür ülke devrimlerinde birleşik cephe (Halkın Devrimci Birleşik Cephesi) düşmanı altıtmekte, örgütlenmiş şiddet demek olan devletin adım adım parçalamada belirleyici bir silah olarak vücut bulur. Bu gerçek her şeyden önce bu tür ülkelerin kendine özgü devrimci ve vazgeçilemez bir özelliğidir. Proletaryanın öncülüğünde devrimci sınıf ve tabakaların ortaklaşalığı bulur cephe. Bu, yeni demokratik devrimin itici güçlerinin ittifakı ile öncünün öncülüğünde birliğidir; irade birliğidir. Çoğu kesimin anlamadığı ve itiraz ettiği ayrım noktası budur. Bu ayrım, proletaryanın, dışındaki sınıflarla bir irade birliğinin olamayacağı eleştirilmesini, olamayacağı tezi, irade özellikle milli burjuvaziyle bir tek iradesinin soyut, metafizik yorumuna dayandırıldığı için her türlü temelden yoksundur. Bizler sosyalist devrimle demokratik devrim arasındaki tarihsel, bilimsel ve mantıksal farklılığın bilincinde olarak, sosyalizm ve sosyalizm için savaşımında bulunmayan irade birliğinin, demokrasi sorununda, bağımsızlık sorununda, toprak sorununda da irade birliğini unutmak demek olur. Nedir ki, demokrasinin, bağımsızlığın, toprak sorununun sınırlarının ötesinde, proletaryanın, köylülüğün, küçük ve milli burjuvazinin bir tek iradesinden sözedilemez. Oysa sosyalist devrimde bu öğelerin demokratik devrimle aşılmasında burjuva devrimler döneminde aşılmasından dolayı proletaryanın bu sınıflarla ortak iradesinden sözedilemez. Zira sosyalist devrim, tüm burjuvaziye karşı yönelmiştir. Dolayısıyla, yalnızca proletaryanın iradesidir sözkonusu olan; emekçi kesimle olan ilişkiler sözkonusu olan.

Bu tür ülke devrimlerinde yarı-sömürge, yarı-feodal yapının uzun süreli halk savaşı yoluyla değiştirilerek yerine bağımsız ve demokratik bir devletin geçirilmesi aslolan gerektir.

KAPİTALİZMDEN KOMÜNİZME: SOSYALİST TOPLUMUN SOSYAL ANATOMİSİ

Sosyalizm, üst evre gibi sınıfların tamamen kalkmış olduğu, devletin sönmüş olduğu bir toplum değildir. Marks'ın belirttiği gibi kapitalizmin bütün kalıntılarını, sınıfları, bunlardan doğan bütün fikirlerin "alt-üst edilmesi", yani kafa emeği ile kol emeği ve kent-kır arasındaki çelişkilerin de kalkmasını içeren "zorunlu bir geçiş noktası"dır. Bu geçiş "genel olarak sınıf farklılıklarının ortadan kaldırılması", bu farklılığın temelini oluşturan bütün farklı üretim ilişkilerinin ortadan kaldırılmasını ve bunların sonucu olarak doğan toplumsal bağımlılığın ve bundan kaynaklanan "bütün düşüncelerin", alışkanlık ve geleneklerin alt-üst edilmesine varmak üzere", yani bütün bunların sağlandığı komünizmin üst evresine olan bir geçiştir. Bu geçişi sağlamanın aracı ise "proletarya diktatörlüğü" dür.

Lenin şunları belirtir:

"Gotha Programının Eleştirisi'nde, Marks şöyle yazar: 'Kapitalist toplum ile komünist toplum arasında birinden ötekine devrim yoluyla geçiş dönemi yer alır, buna, bir siyasal geçiş dönemi tekaül eder ki burada, devlet proletaryanın devrimci diktatörlüğünden başka bir şey olamaz.' Şimdiye kadar bu gerçek, sosyalistler için tartışma götürmezdi ve *bu gerçek muzaffer sosyalizmin gelişerek komünizme varmasına kadar devletin var olacağı olgusunun kabul edilmesini de içerir.*" (UKTH, Sf: 159-abç)

"*Bu gerçek, (yani kapitalizmden komünizme bir geçiş döneminin bulunduğu ve bunun proletarya diktatörlüğüne tekabül ettiği*

gerçeği) *muzaffer sosyalizmin gelişerek tam komünizme* varmasına kadar devletin var olacağı olgusunun kabul edilmesini de içerir.” demesiyle Lenin de, Marks’ın geçiş devletini tam komünizme kadarki dönem için geçerli görerek , sorunu Marks gibi ele aldığını ve bu geçiş aşaması “ gerçeği”nin proletaryanın burjuvaziyi devirmesinden tam komünizme, yani komünizmin son (üst) evresine kadar bir geçiş devletini öngördüğünü gösterir.”

Lenin, “sosyalizm, sınıfların ortadan kaldırılması demektir” derken, ve “sosyalizmin *nihai amacı* (nın) sınıfları kaldırmak olduğu”nu belirtirken, yine “sınıfların tam olarak kaldırılmasının ancak kafa emeği ile kol emeği arasında ve kır-kent arasındaki çelişkilerin çözümüne bağlı” olduğunu söylerken, yukarıda aktardığımız görüşlerini daha da netleştirmektedir. Sosyalizm sınıfsız değil, sınıflı toplumdur. “Sınıfların ortadan kaldırılmakta olduğu” toplumdur. Sınıflar proletarya diktatörlüğü altında değişmiş fakat yok olmamışlardır ve yeni biçimlerde varlıklarını sürdürmektedirler. Proletarya diktatörlüğünün, “ zorunlu bir geçiş döneminin” üst yapısını oluşturması da buradan gelir. Bu konulara Sosyalizmde sınıfların varlığını ve mücadelesini tartışırken daha etraflı değineceğiz.

Marks’ta, kapitalizm ile komünizm arasında komünist toplumdan ayrı, bağımsız bir evre yoktur. Ve komünizmin ilk evresi de, bu “geçiş” aşamasının sonunda başlamaz. Marks, komünist toplumu, kapitalizmden itibaren başlayan, kapitalizmin doğum lekelerini üzerinde taşıyan bir toplum olarak görür. Lenin Marks’tan şu görüşleri aktarır:

“Bizim burada (işçi partisinin programını tahlil ederken) ilgilenmek durumunda olduğumuz şey, kendi temelleri üzerinde geliştiği haliyle değil de, tersine kapitalist toplumdan çıkış biçimiyle komünist bir toplumdur; bu toplum, her yönüyle iktisadi olarak, törel ve entelektüel yönden, hala rahminden çıktığı eski toplumun doğum damgasıyla damgalıdır.”

“Marks’ın komünist toplumun ‘*birinci*’ yada *alt* evresi olarak deyimlendirdiği, *kapitalizmin rahminden dünya yüzüne hemen çık-*

miş bulunan (abç) ve her yönüyle eski toplumun doğum damgalarıyla damgalanmış olan komünist toplumdur.”(Burjuva demokrasisi ve Proletarya Diktatörlüğü, Lenin. Sf: 108 Ayrıca bkz. Devlet ve İhtilal Sf: 101)

Buradan da anlaşılacağı gibi, komünizmin “ilk” evresi (sosyalizm) kapitalizmin rahminden “*hemen çıkmış*” yeni toplumdur. Komünizmin ilk aşamasıyla (sosyalizmle) kapitalizm arasında bir “geçiş dönemi” Marksist anlayışta yoktur. Komünizm, “kökeninin kapitalizmde *olduğu*, kapitalizmden tarihsel olarak geliştiği, kapitalizmin ortaya çıkardığı toplumsal bir gücün eyleminin sonucu” (Lenin, Devlet ve İhtilal) gelişen bir toplumdur ve tarihsel olarak kapitalizmden başlar.

Marks’ın belirttiği kapitalizmden komünizme geçiş evresi, kapitalizmden “*hemen çıkmış*” olan komünizmin ilk evresidir. İlk evre, kapitalizmden tam komünizme geçiş için, kapitalizmin kalıntılarının, burjuva alışkanlıklarının, geleneklerinin ve halen varlığını sürdüren burjuva hukukunun, tam olarak sınıfların yok edilmesi için proletarya diktatörlüğü dönemini ifade eder.

Rusya’da Büyük Ekim Devrimi’nden sonra Lenin, komünizmin ilk evresinin gelişiminden şöyle söz eder:

“Rusya’da komünizmin ‘ilk adımları’ndan söz ettik (1919 Mart’ında benimsenen parti programımızda da böyle konmuştur), çünkü bütün bunlar ülkemizde ancak kısmen gerçekleşmiştir, ya da başka türlü koyarsak, başarıları ancak ilk aşamalarındadır. Genel olarak hemen başarılabilecek her şeyi bir devrimci darbeye, hemen başardık; örneğin, proletarya diktatörlüğünün ilk gününde 26 ekim-8 Kasım 1917’de toprağın özel mülkiyeti büyük toprak sahiplerine tazminat ödenmeksizin kaldırıldı- büyük toprak sahipleri mülksüzleştirildi. Bir kaç aylık zaman içinde hemen hemen bütün büyük kapitalistler, fabrika, anonim şirket, banka, demiryolu, vb. sahipleri de tazminat ödenmeksizin mülksüzleştirildi. Sanayide büyük üretimin devletçe örgütlenmesi ve fabrikaların ve demiryollarının ‘işçilerce denetimi’nden, ‘işçilerin yönetimi’ne geçiş- bu da genellikle şimdi-

den başarılmıştır; ama tanımla ilgili olarak daha yeni başlamaktadır...” (Lenin Burjuva Demokrasisi ve Proletarya Diktatörlüğü. sf:206)

Görüldüğü gibi, komünizm kapitalizmin hemen akabinde, yapabileceği şeyleri yapmış ve ilk adımlarını atmıştır. Büyük özel toprakları, bütün büyük kapitalistlerin mülkiyeti, fabrika, anonim şirket, banka, demiryolları, vb... üzerindeki özel mülkiyet komünist mülkiyete dönüştürülmüştür. Ama proletarya diktatörlüğü her şeyi bir anda yapamaz, bütün bu başarıların yanında küçük üretim varlığını sürdürmeye devam etmektedir. Kapitalizmin “her alandaki” kalıntılarını bir anda yok edemez. İşte bu doğum lekelerinin silinmesi, sınıfları tamamen ortadan kaldırmak, komünizmin ilk evresinin hedefidir. Başka bir deyişle komünizmin ilk evresi kapitalizmden komünizme geçiş aşamasıdır. Bu aşamada, büyük ölçekli üretim araçlarının mülkiyetinin kolektif mülkiyete dönüşmesinden sonra, küçük köylü mülkiyetinin kolektif mülkiyete dönüşmesi izler; böylece üretim araçları üzerindeki mülkiyet esas olarak komünist mülkiyete dönüştürülmüştür. Sınıfların ortadan kaldırılması açısından önemli bir adım olmasına rağmen, bu, sınıfların ve sınıf mücadelesinin sonu değildir. “Sınıfların tam olarak ortadan kaldırılabilmesi için, kol işçileri ile kafa işçileri arasındaki ayrım olduğu gibi, kent ile kır arasındaki ayrımı da yok etmek gerekir.” (Lenin)

Sınıflar ve sınıf mücadelesi proletarya diktatörlüğü altında sürekli olarak biçim değiştirirler. Burjuvaziyi mülksüzleştirmek onu iktisaden ortadan kaldırmak, sınıf olarak onun varlığına son vermek anlamına gelmez, o; halen siyasi ve ideolojik alanda varlığını korumakta, burjuva hakkı gibi bir ekonomik temele dayanmakta, halen sahip olduğu burjuva hayat tarzı alışkanlıkları ve geleneklerinin varlığı devam etmekte ve bunlardan doğan “güç”, Lenin’in ifadesiyle “en tehlikeli güç”ü oluşturmaya devam etmektedir. Butün bu kalıntılar ve burjuva hukuku temelinde oluşan zemin onu halen ayakta tutmakta, yeni burjuvaziyi yaratmakta ve komünizme karşı sert direnişine temel teşkil etmektedir.

Sosyalizme geçiş aşaması

Hemen belirtelim ki, zengin bir çeşitlilik gösteren “kapitalizm-
den komünizme geçiş evresi”, (sosyalizm) sınıfların tamamen
ortadan kaldırılmasını kapsadığından, kapitalizmin bütün kalıntıla-
rını, kafa emeği ile kol emeği arasındaki çelişkiyi, kent ile kırsal ara-
sındaki çelişkiyi çözmeyi hedeflediğinden ve artık burjuvazinin kal-
madığı, geri dönüş tehlikesinin tamamen ortadan kalktığı bir toplu-
ma geçiş için proletarya diktatörlüğü şarttır. Ancak bu geçiş aşama-
sının içinde, daha dar kapsamlı, özel hedeflere yönelen geçiş evrele-
ri vardır; bu tip geçişler Lenin’in ifadesiyle “geçiş içinde geçiş”leri
oluştururlar ki, bunlar, proletarya diktatörlüğü dönemine tekabül
eden geçiş anlamına gelmezler. Bir bütün olarak proletarya diktatör-
lüğü dönemi kapitalizmden komünizme geçiş dönemidir.

Üretim araçlarının mülkiyetini özel mülkiyetten kolektif mülki-
yete dönüştürmek şüphesiz sınıfların ortadan kaldırılması doğrultu-
sunda önemli bir gelişmedir. Ama nasıl ki devrim ertesini günlerde,
devrilen hakim burjuvaziye mülksüzleştirmek, onu yok etmek anla-
mına gelmiyorsa, aynı şekilde özel mülkiyeti halen ellerinde bulun-
duran küçük kyllğğn mülksüzleştirilmesi hem kylllerin kendi-
ne has burjuva niteliklerini, alışkanlık ve bilinçlerini yok etmediği
gibi, devrimle birlikte alaşağı edilmiş olan ama yok edilemeyen
burjuvazinin ortadan kalkması anlamına da gelmez. Bazılarının feci
yanılgıları buradadır. Devrimden kısa bir süre sonra, devrilen ve
ezilen ama yok edilemeyen büyük burjuvazinin varlığını belirleyen
sadece küçük üretim halen bulunması değildir. Büyük burjuvazi
zaten devrim ertesinde mlkszleştirilmişlerdir. Açıktır ki, sınıfların
tamamen ortadan kaldırılması süreci içinde, yani kapitalizmden ko-
mnizme geçiş süreci, sosyalizme geçiş aşamasıyla kısıtlanamaya-
cak kadar uzundur ve sosyalizme geçiş aşaması, kapitalizmden ko-
mnizme geçiş aşaması içinde sadece bir aşama, Lenin’in ifadesiyle
geçiş içinde geçiş aşamasıdır. Lenin, kapitalizmden komünizme
geçiş aşaması içinde çok sayıda geçiş aşamasına ilişkin sözlerini,

Troçki'yi sendikalar konusunda eleştiren makalesinde şöyle açıklıyor:

“Şimdi politik durumu tahlil ederken, diyebiliriz ki, *bugün geçiş dönemi içinde bir geçiş dönemi yaşamaktayız. Bütün proletarya diktatörlüğü bir geçiş dönemidir, ama bugün yığınlarca yeni yeni geçiş devreleri önümüzde dikiliyor*: Ordunun terhisi, savaşın bitmesi, eskisine kıyasla çok uzun soluk alma ve barış dönemi olanağı, askeri cepheden çalışma cephesine daha sağlam bir geçiş.” (Lenin'in Düşmanı Troçkizm. Sf:249-abç)

“Bütün bir proletarya diktatörlüğü dönemi” devletin ve sınıfların kalkması dönemidir. Bu dönem, proletarya demokrasisinin üst yapısının oluşturulduğu sosyalizm dönemidir. Bu zorunlu olarak uzun bir tarihsel dönemi kapsayacaktır. Küçük-büyük, önemli-önemsiz, ekonomik, siyasi, askeri, kültürel, vb.... geçişlerin bir toplamından ibarettir. Sosyalizme geçiş ise bunlardan sadece bir tanesidir (aynı zamanda kendi içindeki büyük-küçük, hatta “anlık” geçişlerin biriminin bir sonucudur) fazlası değil!

Sosyalizmde sınıflar ve sınıf mücadelesi

Daha önce de vurguladığımız gibi, sosyalizmle komünizm arasında nitel bir fark yoktur, sosyalizm, komünizmin ilk evresidir. “Ama sosyalizm ile komünizm arasında bilimsel bir ayrım açıktır. Genel olarak sosyalizm diye adlandırılan şeyi, Marks, komünist toplumun “birinci” ya da alt evresi diye deyimlendirmiştir. Üretim araçları ortak mülkiyet haline geldiğine göre, “komünizm” sözcüğü burada da kullanılabilir, ancak bunun tam komünizm olmadığını akıldan çıkarmamamız kaydıyla. Marks'ın açıklamalarının büyük önemi şu ki, burada da o, tutarlı bir biçimde materyalist diyalektiğin gelişme teorisini uygulamakta ve komünizmi kapitalizmden gelişen bir şey olarak ele almaktadır.” (Burjuva Demokrasisi ve Proletarya Diktatörlüğü, Sf:115)

Açıklamaya gerek yoktur ki, sosyalizm, üretim araçlarının özel

mülkiyetinin her alanda kaldırılmasından sonra başlamaz. Başka bir ifadeyle sosyalizm, gelişmiş olgun şekliyle olduğu gibi gelemez. Üretim araçlarına toplum adına el koyma eylemiyle, büyük topraklara, fabrikalara, anonim şirketler, bankalar, maden işletmeleri, demir yolları, posta işletmesi vb. sosyalist üretim için olgunlaşmış büyük işletmelere proletaryanın el koyması ve bunların mülkiyetini ortak mülkiyete dönüştürmesiyle sosyalizm başlar; Lenin'in tanımlamasıyla kapitalizmden itibaren başlar.

Ama henüz ilk başlarda her yönden zayıftır, cılızdır ve kapitalist üretimle yanyana bulunur. Ancak, tüm güçsüzlüğüne rağmen, tarihi olarak kapitalist üretimden üstündür, bu yüzden de gelişen ve yükselen aynı zamanda hakim üretim biçimidir. Yeni topluma "sosyalist" damgasının vurulması, onun sosyalist niteliğinin hakim olmasından gelir. Kapitalist üretim henüz tamamen kaldırılmamış olmasına rağmen, yönetici olmaktan çıkmış ve hızlı bir yokoluş içine girmiştir. Bundan dolayı, sosyalist toplumun daha başları ile küçük üreticilerin elindeki üretim araçlarının tamamen kolektifleştirildiği daha ileri dönemi arasında *nitelik* bakımından fark yoktur. **Köklü bir değişikliğe uğrayan köylü üretimi açısından bu değişiklik bir nitelik değişikliği olmasına rağmen, bir bütün olarak toplum için bir nitelik değişikliğini ifade etmez. Küçük üretimin sosyalist dönüşümünün tamamlanmasından sonra toplum bir nitelik değiştirmez, tersine bu, sosyalizmin ileriye doğru evriminin sayısal bir gelişmesi, onun nicelik gelişmesinin ifadesidir.**

Sosyalizm (komünizmin ilk evresi), kapitalizmden doğar ve kaçınılmaz olarak içinden çıktığı toplumun izlerini taşır. Üretim araçları üzerindeki özel mülkiyeti kaldırarak insanın insan tarafından sömürülmesine son verir. Fakat toplum üyeleri arasında ekonomik eşitsizliği, üyeler arasındaki zenginlik farkını ortadan kaldıramaz. Her üye, "eşit hak"ka sahiptir ve ihtiyacı olanı değil, ancak harcadığı emek oranında tüketim maddelerini alır. Bu ise insanlar arasında kaçınılmaz doğal eşitsizliği onaylama ve herkesin kendi emeğinin sahibi olmasını bir hak olarak korumayı sağlar.

“Ama bir birey, fizik ya da moral bakımından bir başkasından üstün olabilir, o zaman aynı zaman içinde daha fazla emek sarfetmiş olabilir ya da daha uzun süre çalışabilir; ve emeğin bir ölçü hizmetini yerine getirebilmesi için, süresi ve yoğunluğu saptanmalıdır, yoksa bir birim olmaktan çıkar. Bu eşit hak, eşit olmayan bir emek için eşit olmayan bir haktır. Hiç bir sınıf farkı tanımaz, çünkü her insan bir diğeri gibi bir emekçidir; ama bireylerin yeteneklerinin eşitliğini açıkça tanır ve verim kapasitesini doğal bir ayrıcalık olarak kabul eder. Demek ki bu, özünde hak gibi eşitsizliğe dayanan bir haktır. Öte yandan bir işçi evlidir, öteki değildir, birinin ötekinden daha çok çocuğu vardır vb. vb... Bu durumda eşit emek sarfettikleri halde ve dolayısıyla toplumsal tüketim fonundan eşit ölçüde yararlanma olanağına sahip bulundukları halde, biri gerçekten ötekinden çok almaktadır, biri ötekinden daha zengindir vb... Bütün bu sakıncalardan uzak durabilmek için, hak eşit olmalıydı.” (GEPE, Sf:30)

“Ve böylece, komünist toplumun ilk evresinde (genellikle sosyalizm denir) ‘burjuva hukuku’ tümüyle ortadan kaldırılamaz, yalnızca kısmen, yalnızca o güne dek erişilmiş olan iktisadi devrimle orantılı olarak, yani yalnızca üretim araçları mılikiyeti yönünden ortadan kaldırılmış olur. ‘Burjuva hukuku’, üretimin araçlarını, bireylerin özel mülkiyeti olarak kabul eder. Sosyalizm, bunları ortak mülkiyete dönüştürür. Bu ölçüde -ve bir tek bu ölçüde- ‘burjuva hukuku’ ortadan kaybolur.

Ama, öteki bölümleri ilgilendirdiği kadarıyla burjuva hukuku yerinde kalır; ürünlerin dağılımında ve emeğin toplumun üyeleri arasında paylaşımında düzenleyici yetisinde (belirleyici etmen oluşunda) yerinde kalır, ‘Çalışmayan yemeyecektir’ sosyalist ilkesi şimdi gerçekleştirilmiştir. Ama daha bu komünizm değildir ve eşit olmayan bireylere eşit olmayan (gerçekten de eşit olmayan) emek miktarına karşılık olarak eşit miktarda ürün veren ‘burjuva hukuku’ henüz ortadan kalkmış değildir.” (Lenin age, Sf:110-abç)

Üretim araçlarının özel mülkiyeti ölçüsündeki burjuva hukukunu kaldırırken, emek üzerindeki bireysel mülkiyet hakkını (burjuva hakkını) korumasıyla sosyalist toplum, ekonomik alanda burjuva hakkını yarı yarıya tasfiye etmiş olur; diğer yarısının tasfiyesi ise tam komünizmde olur. **“Herkes emeğine göre”** veren burjuva hukuku, sosyalizmde henüz varlıklarını devam ettiren kapitalizmin kalıntıların ve sınıf farklılıklarının temelini oluşturur, onları besler, **yeni burjuvaziyi yaratan kaynaktır**; sosyalizmden geriye dönüşe hayat veren de yine bu kaynaktır. Bu temel varlığını sürdürdüğü müddetçe sınıflar varlıklarını devam ettirecek ve proletarya diktatörlüğü zorunluluğunu sürdürecektir. Sınıfların ve devletin tamamen ortadan kaldırılabilmesi için tam komünizme yani “burjuva hukukunun dar ufku” aşılarak **“herkesten gücüne göre herkese ihtiyacına göre”** ilkesinin uygulandığı gerçek eşitliğe ulaşması gereklidir. Lenin’in ifadesiyle “sınıfların kaldırılması sosyalizmin nihai amacıdır.” Ve devletten devletsizliğe geçiş sürecidir bu sosyalizm.

Sosyalizm, sınıfların ortadan kaldırılması demektir

Lenin, Ekim Devrimi’nden önce yazdığı “Devlet ve Devrim”de, komünist toplumun birinci evresinde “kapitalistler(den) ve kapitalist huylu aydınlar”dan söz eder. Şöyle söyler: “Kayıt ve denetim: Komünist toplumun *ilk evresinde*, hem ‘yoluna konması’, hem de düzenli işlemesi için asıl olan budur. Burada, *bütün* yurttaşlar, silahlı işçiler tarafından kurulmuş olan devletin ücretli görevlileri durumuna dönüşürler...”

“Halk çoğunluğu (aç-Lenin), bu kayıt ve (bundan böyle *görevli haline* (abç) dönüşmüş olan) *kapitalistlerle, kapitalist alışkanlıklarını koruyacak olan entelektüel bayların* (abç) bu denetim işlemini, bizzat ve her yerde uygulayacağı zaman, bu denetim gerçekten evrensel ve ulusal nitelikte olacak, hangi biçimde olursa olsun, hiçkimse kendini bundan kurtaramayacak ve artık yapacak hiçbir şey

kalmayacaktır.” (Lenin, Devlet ve İhtilal, Sf:111)

Lenin burada, komünist toplumun ilk evresinde kapitalistlerden ve kapitalist huylu aydınlardan bahsederek, kapitalistlerin sosyalizm şartlarında yeni bir biçimde (görevliler halinde) varlığından söz etmekle, sosyalizmde uzlaşmaz sınıfların varlığını böylece açık olarak belirtmiş olmaktadır. Yine Lenin aynı yerde devamla hemen şunları belirtiyor:

“Toplumun bütün üyeleri ya da hiç olmazsa bunların büyük bir çoğunluğu, devleti *kendileri* (aç-Lenin) yönetmeyi öğrendiği, işi kendi eline aldığı, *son derece küçük kapitalist azınlığı üzerinde, kapitalist alışkanlıklarını korumakta istekli küçük beyler ve kapitalizm tarafından iyiden iyiye bozulmuş işçiler* (abç) üzerinde denetimi örgütlediği andan itibaren, genel olarak tüm yönetim zorunluluğu ortadan kalkmaya başlar...” (age, Sf:112)

“Aslında, *herkesin* toplumsal üretimi kendisi yönetmeyi öğreneceği ve gerçekten yöneteceği zaman; herkesin kayıt-kuyut işlerine ve *asalakların haramzadelerin, üç kağıtçıların, başta “kapitalizm gelenekleri koruyucuları”nın* (abç) denetimine kendileri girişeceği zaman tüm halk tarafından uygulanan bu kayıt ve bu denetimden paçayı kurtarmak, her halde öylesine inanılmaz bir güçlükte ve öylesine inanılmaz ender bir istisna durumunda olacaktır ki... tüm imkan toplumun yalın ama özsel kurallarına uymak *zorunluluğu*, çok çabuk bir *alışkanlık* durumuna gelecektir.”

“O zaman, komünist toplumun birinci evresinden üst evresine ve sonuç olarak *devletin tamamen sönmesine* geçişi (abç) sağlayacak kapı, ardına dek açılacaktır”. (age, Sf:112-113) (Ve *geçiş aşaması* burada, bu “ardına dek açılan” kapıyla birlikte son bulacaktır. Bu tamamlanmış olan “geçiş”, devletten devletsizliğe geçiş, kapitalizmden tam komünizme geçiş evresi olduğu körlerin dahi itiraz edemeyecekleri kadar açıktır.)

Lenin, Ekim Devrimi’nden önce de kapitalizmden komünizme geçiş aşamasıyla, kapitalizmden tam komünizme kadar uzanan dönemi, devletten devletsizliğe geçişi sağlayan dönemi yani bütün bir

tarihi süreci olarak proletarya diktatörlüğünün tekabül ettiği sosyalizmi görmüştür. Ve Lenin sosyalizmi sınıfsız bir toplum olarak değil, sınıfların ve bunlardan kaynaklanan bütün farklılıkların ortadan kaldırılması için zorunlu bir geçiş toplumu olarak görmüştü. Yukarıda yaptığımız aktarmalarda, komünizmin alt evresinde, “kapitalist azınlık üzerinde”, “kapitalist alışkanlıklarını” sürdüren unsurlar ve “kapitalizm tarafından iyiden iyiye bozulmuş işçilerin, asalakların, haramzadelerin, üçkağıtçıların vb. üzerinde denetimin” sağlanmasından bahsedilmektedir. Bu proletarya diktatörlüğü demektir: Henüz yok olmamış burjuvazi ve ona yakın unsurlar üzerinde uygulanan bir diktatörlük biçimidir. Bu diktatörlüğün varlık şartı uzlaşmaz sınıf karşıtlıklarının bulunmasıdır. Bu karşıtlıklar ortadan kalktığı zaman proletarya diktatörlüğü gereksizleşecek ve kendiliğinden kalkacaktır.

“Ve ‘sınıfların kaldırılması’ ne demektir? kendine *sosyalist diyen herkes bunu sosyalizmin nihai amacı olarak kabul etmekte*, ama hepsi hiç de onun anlamı üzerinde durmamaktadır...” (abç)

“Açıktır ki, sınıfları *tam olarak* (abç) kaldırmak için sömürücüleri, toprak ağalarını ve kapitalistleri altetmek yetmez, *onların* (aç-Lenin) mülkiyet hakkını kaldırmak yetmez, ayrıca üretim araçlarının tüm özel mülkiyetini kaldırmak gerekir, *kol işçileri ile kafa işçileri arasındaki ayrımı olduğu gibi, kent ile kır arasındaki ayrımı da yok etmek gerekir.* (abç) Bu çok uzun bir zaman ister. Bunu başarmak için üretici güçleri geliştirmekte ileri doğru dev bir adım atılmalıdır; küçük üretimin sayısız kalıntılarının (özellikle inatçı ve özellikle yenilmesi zor olan, çoğu kez pasif) direnişlerini altetmek gerekir; bu kalıntılarla bağıntılı olarak büyük alışkanlık gücünü ve tutuculuğunu altetmek gerekir.” (BD ve PD. Sf:182-183)

“Lenin, sınıfların tamamıyla ortadan kalkması için, yalnızca küçük burjuvazinin yeniden kalıba dökülmesini ve devrilmiş olan burjuvazinin ezilmesini değil, aynı zamanda kafa-kol emeği ile kır-kent çelişkilerinin de çözülmesini gerekli görüyor.” (Sf:13)

Sınıfların *tam* olarak kalkması ne demektir? Sosyalizmde bütün

sınıflar (proletarya dahil) iktisadi olarak, bütönen değil ama esas olarak ortadan kaldırılmışlardır; fakat henüz siyasi, ideolojik bakımından varlıklarını devam ettirmektedirler, iktisadi alanda kapitalizmin kalıntıları halen mevcuttur. İşte bütün bunların varlığı burjuvazinin varlık şartlarını oluşturmakta ve sınıfların ayakta kalmasının temelini oluşturmaktadır. Sınıfların tamamen ortadan kalkması, onların, sadece üretim araçlarının özel mülkiyeti açısından değil, aynı zamanda ekonomideki ‘burjuva hukuku’ açısından da, siyasi ve ideolojik alanda da yok olması demektir.

Kolektif köylölük, daha önce de belirttiğimiz gibi kapitalizmden devralınmış köylölüğün devamıdır ve onun sosyalizm doğrultusunda değişikliğe uğramış şeklidir. Bu itibarla kolektif köylü, küçük üreticilik döneminin bütün özelliklerinden ve anlayış ve alışkanlıklarından tamamen kopmaz. Bu zaman ve ğitim istyen bir sorun, ekonomik temelin gelişmesi sonucu olan bir sorundur. Ve bu yeni temel üzerinde, kolektif üretim içinde köylölüğün eğitimi daha kolay ve köklü olacaktır. Bu eğitim ve “kalıba dökme” bir yandan kendisini de yeniden kalıba dökme ve yenilemek zorunda olan proletarya tarafından yapılır ve uzun bir dönemi, köy ile kent arasındaki çelişkinin çözölmesi dönemine kadar olan evreyi kapsar.

Kolektif köylölük halen meta üreticisi olma özelliğini kaybetmemiştir. Meta ve para ekonomisi ve köylölüğün karakterinde mevcut olan kapitalizme doğru eğilim daha önceki kadar yaygın ve köklü olmasa da sürekli yeni burjuva unsurlar yaratmaya devam eder. Açıktır ki, kolektif köylölük proletaryadan ayrı bir sınıftır ve proletaryaya ait olmayan burjuva özellikleri vardır. Elbette bu iki sınıf arasındaki çelişki uzlaşır ve dost sınıflar arasındaki bir çelişkidir, fakat uzun süredir bilinen bir diğer gerçek de her uzlaşır çelişkinin aynı zamanda uzlaşmaz yanının da bulunmasıdır. (Aynı zamanda her uzlaşmaz çelişkinin de uzlaşır yönü vardır.) Kolektif köylölük, sınıfların ortadan kaldırılması ve komünizme doğru ilerlemede çıkarı olan ve ileriye doğru gelişmeyi destekleyen emekçi bir sınıftır, ama bu sınıfın halen alışkanlıklarını koruyan ve geliştiren, sosyaliz-

mi benimsemeyip ona düşmanlık güden karakteri kaçınılmaz olarak çıkacaktır. Yeniden söyleyelim ki, kolektif köylülük, *yepyeni*, eskisinden tamamen kopuk bir sınıf değildir. O köylülüğün devamı ve halen proletarya karşısında köylü olmaya devam etmektedir.

Sosyalizmde sınıfların varlığı tartışmasını, Sovyet deneyinden ders çıkaran ÇKP'nin tecrübelerinden aktararak sonuca bağlamak istiyoruz: "Burjuvazi ve diğer gerici sınıflar, devrilmiş olanlar bile sosyalist toplumda uzun bir süre etkin kalırlar. Hatta bazı alanlarda oldukça güçlüdürler. Bin türlü bağla uluslararası burjuvaziye bağlıdır. Yenilmeyi hazmetmezler ve inatla proletaryaya karşı güçlerini denemekten geri durmazlar. Her alanda, sinsi ya da açık bir mücadele sürdürürler. Çoğu kez sosyalizmin, sovyetlerin, komünist partisinin ve Marksizm-Leninizm'in yandaşı gibi görünüp, sosyalizmin temellerini dinamitlerler. Böylece, yeniden kapitalizme dönüşü tezgahlamaya uğraşırlar..." (Kruşçev'in Sahte Komünizmi Ve Tüm Dünyanın Bundan Çıkardığı Dersler. Sf:77)

"Tarımın kolektifleştirilmesiyle; köylüler bireysellikten çıkar kolektif ruhla donanırlar. Böylece köylülerin eğitilmesi için elverişli koşullar doğar. Bununla birlikte kolektif mülkiyet bütün halkın mülkiyeti haline gelinceye ve özel mülkiyete dayalı üretim bütün kalıntılarıyla tasfiye edilinceye kadar köylüler kaçınılmaz olarak küçük üreticiye özgü bazı özelliklerini korurlar. Bu durum ve bu koşullarda kapitalizme doğru kendiliğinden bir eğilim vardır; ve köylülük içinde farklılıklar ortaya çıkacaktır. Burjuvazinin yukarıda anlatılan faaliyetleri, burjuvazinin siyaset, ideoloji, ekonomi, kültür ve eğitim alanlarındaki yozlaştırıcı etkisi, kent ve köy küçük üreticilerindeki kendiliğinden kapitalist eğilim, burjuva hukukunun bütünüyle tasfiye edilmemiş olması ve eski toplumlardan kalan geleneklerin etkisi, bütün bunların hepsi (...) parti kuruluşlarında ve devlet örgütlerinde yoz unsurların; bütün halka ait olan devlet işletmelerinde yeni burjuva unsurların, israfçıların ve dolandırıcıların, kültür ve eğitim kurumlarında ve aydın çevrelerinde yeni burjuva aydınların türemelerini sağlar. **Bütün bu yeni burjuva unsurlar,**

bütün bu yoz unsurlar devrilmiş fakat tamamen tasfiye edilememiş eski burjuvazinin ve eski sömürücü sınıfların unsurlarıyla bir olur, sosyalizme saldırırlar. Yönetici organlarda mevzielenmiş yoz unsurlar, özellikle tehlikelidirler. Çünkü alt kademe-deki burjuva unsurları destekleyen ve koruyanlar onlardır.” (Sf:78-abç)

“Emperyalizm var oldukça, sosyalist ülkelerin proletaryası hem içerdeki burjuvaziyle hem uluslararası emperyalizmle aynı anda mücadele etmek zorundadır. Emperyalizm sosyalist ülkelere silahlı müdahalede bulunmak ya da bu ülkeleri barışçı yollardan bölmek parçalamak için fırsat kollar.”

“Sosyalist ülkeleri tasfiye etmek ya da ülkelerde kapitalizme geriye dönüşü sağlamak için ne mümkünse yapar. Bu nedenle uluslararası alanda sürdürülen sınıf mücadeleleri ister istemez sosyalist ülkelerde de yansımaları bulur.” (Sf:79)

ÇKP’nin tarihi öneme sahip bu tespitleri hayat tarafından doğrulanmış ve Büyük Proleter Kültür Devrimi’nin tecrübeleriyle iyice pekişmiştir. Burjuvazi yoktur demekle onu yok edemeyiz, onu doğuran şartlar var olduğu sürece burjuvazinin varlığı kaçınılmazdır.

Demek ki;

a) Dış şartlar; uluslararası burjuvazinin halen varlığı ve burjuvazinin buna bin türlü bağla bağlı olması ve uluslararası emperyalizmin, sosyalizme karşı mücadele yürütmesi.

b) Kolektif köylülüğün, küçük-burjuvaziye özgü bazı özelliklerinin korunması ve kapitalizme doğru eğilimin kendiliğinden varlığı.

c) Burjuva hukukunun henüz tamamen kaldırılmaması ve herkeşe emeğine göre burjuva ilkesinin hakim olması.

d) Burjuva ideolojisinin, siyasetinin, alışkanlık ve geleneklerinin varlığı ve bunların yozlaştırıcı etkileri.

Bütün bu şartların varlığı yeni burjuvazinin kaçınılmaz olarak var olmasının sebepleridir. Burjuvazinin sınıf olarak yok edilmesi herşeyden önce bu şartların kaldırılmasıyla olur.

BÜYÜK PROLETER KÜLTÜR DEVRİMİ VE ÖĞRETİLERİ

Bugün uluslararası Komünist Hareket'in (UKH) en önemli sorunlarından biri, sosyalizmden geriye dönüş olgusudur. Birçok KP'yi burjuvazinin safına iten, kitlelerde sosyalizme karşı güvensizlik yaratan, komünist kadroların kafalarında derin kuşku doğuran, sosyalizmden geriye dönüş olgusunun teorik olarak nedenlerinin daha net açıklanamaması ve de bu konuda yoğun bir revizyonist-burjuva korosunun; "sosyalizm yaşamaz" ideolojik kampanyasının bombardımanının sürmesi, sosyalizmin "mutlak" başarısızlığa uğrayacağı yargısının -günümüzde- giderek artmasına neden olmuştur.

Proletarya diktatörlüğü altında sınıf mücadelesi sürdürülerek, proletaryanın burjuvaziye karşı, sosyalizmin kapitalizme karşı zaferi sağlanabilecek mi? Proletarya, kendi iktidarını geriye dönüş olgusundan koruyabilecek mi? Bunlar SSCB, Çin, Arnavutluk gibi sosyalist ülkelerin ve birçok Demokratik Halk İktidarının olduğu ülkelerde, burjuvazinin yeniden hakim olmasıyla, UKH'nın yeniden aşması gereken teorik sorunlar olarak karşımızda durmaktadır.

Ya da Troçkistlerin iddia ettiği gibi, sosyalizm tek tek ülkelerde kurulup yaşatılamaz mı? Ya da burjuva ideolojisi haklı mı? İnsanlık özel mülkiyete teslim mi olacak? Soruları peş peşe sıralayarak çoğaltmak olası.

Marksizmin ya da günümüzün Marksizmi olan; Marksizm-Leninizm-Maoizm biliminin bu sorulara vereceği yanıt yetersiz mi?

MLM, geriye dönüşler olgusunu bilimsel olarak açıklayamıyor mu? Geriye dönüşlerin engellenmesi ve önüne geçilmesi için ve proletaryanın burjuvaziye karşı zaferini kesintisiz sürdürebilmesi için alternatifi yok mu?

Bütün bunlar ya da buna benzer soruların yanıtının aslında BPKD'nin çıkışında ve sürdürülmesinde yattığını söylemeliyiz. Bu bağlamda, BPKD'nin UKH için çok büyük önemi ve devrimci proletarya açısından çıkarılması gereken hayati önemde dersler olduğunu rahatlıkla söyleyebiliriz.

Proletarya önderliğindeki sosyalist toplum uzun tarihi bir süreci kapsayacak, sosyalizm altında sınıf mücadelesi kesintisiz bir şekilde sürecektir. Ta ki; **“insanların emeğine”** ve **“insanların gereksinimine göre”** olan emek bölümü sisteminin yerleşmesine kadar.

Üretim araçları üzerindeki özel mülkiyetin kaldırılıp toplumsal mülkiyetin hakim hale getirilmesiyle, sınıflar ve sınıf mücadelesi ortadan kalkmıyor, bu sadece sorunun bir bölümünü, insanlığın sınıfsız topluma giden ilk basamağını oluşturmaktadır. Kapitalist toplumda burjuvazi ile proletarya arasında sürdürülen açık sınıf mücadelesi, proletarya diktatörlüğü altında daha keskin ve karmaşık bir şekilde sürüyor. Proletarya diktatörlüğünde burjuvazi, açıktan burjuva olarak ortaya çıkmayıp, **“proletarya adına”** proletaryaya karşı mücadele veriyor. Sosyalizmde özel mülkiyet ortadan kalkıyor, ama iş bölümü denen ayrımın en belirgin bir şekilde sürüyor. Yönetilenler ve yöneticiler olgusu, devlet ve bürokrasi olgusu, kafa-kol emeği arasındaki çelişki burjuvaziden devralındığı gibi varlığını -değişik bir biçim de alsa- sürdürüyor, uzun bir süre de sürdürecektir. Kısacası, proletarya diktatörlüğü altında; iki sınıf, iki çizgi ve iki yol mücadelesi diyalektiğin temel yasası olan zıtların birliği ve mücadelesi normları içinde birinin diğerine, -sosyalizmin kapitalizme- dönüşmesi tehlikesini her zaman taşıyacaktır.

İşte, Mao Zedung önderliğinde yapılan BPKD'nin önemi, incelenmesi, zengin deneyimlerinin proletaryanın teorik hazinesine

kazandırılması bugün açısından daha bir önem taşımaktadır. MLM'i proletaryanın bilimi olarak kabul edenler için bu gerekli ve de zorunludur. MLM bilime atılmaya çalışılan burjuva revizyonist lekeler, belki onu bir süre zor durumda bırakabilir, ama, uluslararası proletarya ve komünistlerin bu bayrağı her zaman yukarılarda tutmasına ve sınıfsız topluma giden güzergahta kendine rehber edinmesine, özel mülkiyet sisteminin efendileri ve yeminli revizyonist-burjuva ideologları asla engel olamayacaklardır. Bu tarihin karşı durulamaz akışıdır, bu akışı tersine çevirmeye kalkanlar, öncelleri gibi, tarihin çöplüğüne gitmekten kurtulamayacaklardır.

Her devrim proletaryanın hazinesine kazandırılmalı, ondan çıkarılacak olumlu ve olumsuz dersler, deneyimler yeni bilgi sürecine aktarılmalıdır. Paris Komünü'nün dersleri ve deneyimleri Bolşevik Devrimi yarattı. Bolşevik Devrimi'nin deneyim ve dersleri ise; Çin, Arnavutluk ve diğer bir dizi devrimleri yarattı. BPKD'nin deneyim ve dersleri ise, proletarya diktatörlüğü altında sınıf mücadelesinin sürdürülmesi, sosyalizmin kapitalist yola karşı galip gelmesinin, proletaryanın burjuvaziye alt etmesinin derin hazineleri ile doludur. Bu derslerden yararlanamayanlar, bunu reddedenler, geriye dönmeye mahkum olacaklardır. Proletarya diktatörlüğü altında, sınıf mücadelesinin sürdürülmesi, geriye dönüşlerin önlenmesi ya da daha aza indirilmesinin teorik açıklamaları Mao önderliğinde sürdürülen BPKD'nin tarihi dersleri içindedir. Bu derslerin burjuvaziye karşı yeni yeni zaferler kazanmada temel oluşturduğu görülmek zorundadır.

1- Kapitalizm Ve Kapitalizm Öncesi Sistemlerden Sosyalizme Devredilen Miraslar

“**E**ski sömürücü toplumdan doğan sosyalist toplum... rahminden çıktığı eski toplumdan kalan lekelerle dünyaya gelir.” (Marks)

Sosyalizm, proletarya diktatörlüğüdür ve komünizmin ön aşı-

ması, kapitalizmden komünizme geçişte ara bir aşamadır. Bu anlamda sosyalizm komünizmin kendisi değil, ilk evresi ve hala burjuva hakkını içinde barındıran bir sistemdir. Hala sınıflar, sınıflı toplumlara özgü olan devlet vardır. Sosyalizmde sömürü yoktur ama, kafa emeği ile kol emeği arasındaki çelişki, kır ile kent arasındaki çelişki kapitalizmden devralınan mirasların başında gelmektedir. Bunların yanısıra sınıflı toplumlara özgü olan ve özellikle de kapitalizmde daha da belirginleşen; insanın insana yabancılaşmasının kaynaklarından biri olan iş bölümü olduğu gibi korunmakta, bundan kaynaklanan ücretler arası eşitsizlik, kapitalizme oranla aşılma ile birlikte varlığını sürdürmektedir.

Sosyalizm de üretim araçlarının el değiştirmesi ve kolektif mülkiyet haline gelmesi, sorunun başlangıcı olmakla birlikte, sosyalizmin başarıya ulaşması için herşey değildir. Esas olarak sosyalizmde sorunlar bundan sonra başlamakta, burjuva sisteminin ürünleri olan çelişkilerin adım adım çözümlenerek komünizme doğru ilerlemek, proletaryanın en önemli görevi olarak durmaktadır.

Sosyalizmden komünizme geçiş hızlı değil, oldukça yavaş ilerleyecektir. Her toplum içinden çıktığı toplumsal sistemin izlerini uzun süre bağrında taşıyacaktır. Bir kılıç darbesiyle eski toplumun kalıntılarını, alışkanlıklarını, ahlaki ve hukuki etkilerini ortadan kaldırmak olası değildir.

Marks; "*Ölü nesillerin geleneği, yaşayanların beyinlerine Alp dağı gibi çökmüştür*" derken, yeni toplumsal sistemin, içinden çıktığı eski sistemin hatta binlerce yıl eski geleneklerin izini taşıyacağını ve bunlara karşı da mücadele edilmesinin kaçınılmaz olduğunu vurgular. Kapitalizm bir anlamda iş bölümü demektir. Kapitalizmle birlikte iş bölümü en üst boyuta çıkmıştır. Bu olguyla birlikte insanın kendine yabancılaşması, insanın insana yabancılaşması artmıştır. Kapitalist üretimin iş bölümü sayesinde her şeyi kendi tekeline almış; bilimi, bilim adamlarını ve yine teknolojinin gelişmesiyle teknisyenleri işten ayrı olarak, ayrı bir üretici güçler

haline getirmiştir. Bilim ve yüksek teknolojinin gelişmesiyle, kafa ile kol emeği arasındaki uçurumun büyümesi, kol emeğinin aşağılanması, kalifiye elemanların artması, işçiler arasında ayırım yaratmış; böylece işçi aristokrasisi dediğimiz bir tabaka da yaratarak, işçilerin ortaklaşa mücadele etmesinin zorluklarını da beraberinde getirmiştir.

Bilim ile emek arasında uçurumun yaratılması, birbirine yabancılaştırılması, bilimin üretimden kopuk olarak ayrı bir iş bölümü haline getirilmesi, sosyalizme geçtikten sonra da hemen ortadan kaldırılabilecek bir sorun değildir. Bu ayırım ve birbirine yabancılaşma, bundan doğan çelişkiler, varlıklarını daha uzun süre devam ettirecektir.

Kapitalist toplumlarda üniversiteler ile işçiler ve daha yoksul kesimler arasındaki ayırım ve birbirine yabancılaşma bilinmektedir. Proletarya iktidarı ele geçirince, bu ayırımı hemen yıkamıyor. Örneğin Çin’de, işçilerin BPKD’nin başlamasıyla birlikte, üniversite kapılarından içeri girebildikleri dikkate alınırsa, bilimin emeğe yabancılaşması olgusunun ne denli derin bir olgu olduğu daha iyi bilince çıkarılabilir. Kapitalizmden miras kalan bu iş bölümünün ortadan kalkmasının sosyalist sistem içinde birkaç elli yıllık değil, çok daha uzun bir süreci kapsayacağının da bir görüngüsüdür.

Kapitalizm ve kapitalizm öncesi toplumlarda kültür, sanat ve bunların ürünleri egemen sınıfların elindedir ve ezilen yığınlar için erişilemez bir duruma getirilmiştir. Aydınlar, sanatçılar ve diğer kültür adamları da ezilen yığınlardan ayrıcalıklı bir konumdadırlar. Kol gücüyle yaşamını sürdürmeye çalışan emekçilerin aydınlarla ya da diğer kültürlü kesimlerle ilişkileri, neredeyse burjuvazi ile proletarya arasındaki ilişki gibidir. Emekçiler onlara ulaşamaz, onlarda emekçilere ulaşamazlar. Emekçiler maddi olarak da kültürel faaliyetlere ulaşamazlar, kapitalist toplumda kültür emekçilere yabancı kalır. Proletarya diktatörlüğü altında bu yabancılaşmanın giderilmesi için mücadele ise başlı başına bir sorun olarak

var olur.

Mülk sahibi sınıflar, toplumun ürettiği her şeye kolayca ulaşır ve kendi tekeline alır. Mülksüzlerin içinden çıkan bir sanatçının ürünü, emekçilere ulaşmayıp yine mülk sahibi sınıfların, yani burjuvaların tekeline girer. Bu nedenle kapitalist toplumda kültürlü olmak, emekçilerin yararlanamadığı ve kolay kolay da yararlanamayacağı bir durumda olmak anlamına geliyor.

Proletarya burjuvaziden iktidarı ele geçirince de, kapitalist sistemdeki bu kötü alışkanlıklar bütün vahametiyle kendini sürdürmeye, korumaya ve etkinlik sağlamaya çalışır. Emekçi kesimlerde ise kapitalist kültürden kalma yabancılaşma, onu ulaşılmaz gibi görme ve benimseme alışkanlığı varlığını şu veya bu oranda sürdürecektir. Bu yabancılaşmayı kırma, sosyalist toplumda kesintisiz olarak sürdürülecek kültür devrimleriyle aşılabilecek bir sorundur. Proletarya diktatörlüğü altında sosyalizmi benimsemiş olan aydınlar dahi, kapitalizmden devraldıkları kötü mirası, burjuva alışkanlıklarını, bireyselliklerini, yeniliklere karşı tutuculuklarını, bireyselleşmiş yaşamlarını, işçi ve emekçilere karşı kendilerini üstün ve ayrıcalıklı görme ideolojik hastalıklarını ve sahip oldukları bilgi birikimlerinin kendilerine sağladığı üstünlüğü, halka karşı bir baskı aracı olarak kullanmaya devam edeceklerdir. Çin’de BPKD sırasında bu durum kendini en açık bir şekilde göstermiştir. Bazı aydınlar, “Yaşasın başkan Mao” sloganı arkasına gizlenerek, burjuva ideolojisini yaymanın mücadelesini vermekten geri durmamışlardır. SSCB’de dahil, Çin ve diğer devrim yapmış ülkelerde aydınlar, doktorlar, bilim adamları, sanatçılar iş bölümünden ve sahip oldukları iş yeteneğinden dolayı, kol gücüyle çalışan kesimlerden üstün konumunda duranlar, hep ayrıcalıklı tutumlarını sürdürmüşler ya da sürdürmek istemişlerdir. Ücret, konut vb. olanakları işçilere ve diğer emekçilere göre daha iyi olmuş ve bu çelişki, yani kafa-kol emeği arasındaki çelişki varlığını hep sürdürmüş ve zaten kısa zamanda da ortadan kalkacak bir çelişki değildir. BPKD’nin hedeflerinden birisi de bu çelişkiyi daha asgariye indi-

rebilnek ve ayrıcalıklı yaşamak isteyen kesimlere karşı ideolojik mücadele etmek olmuştur.

Kapitalist toplumun ekonomik biçiminden kaynaklanan rekabet olgusu, toplumun tümüne yansıtılmıştır. Rekabet olgusu, esasında üretim araçlarını elinde bulunduran burjuvazinin kendi içinde olmakla birlikte, bu anlayış işçilere, emekçilere ve aydınlara kadar yansıtılmıştır. Kapitalizmin bu kronik hastalığı bu anlamda sosyalizme de devredilmiştir.

İş bölümünün bir ürünü olan, belki de en can alıcısı olan yöneticiler ile yönetilenler arasındaki ayrım ve çelişki, sosyalizm altında da varlığını sürdürecektir. Bu çelişkinin çözümlenmesi, sınıfların ortadan kalkmasını da beraberinde getirecektir. Sosyalizmden geriye dönüşlerin temelinde de bu çelişki vardır. Yönetilenlerle yöneticiler arasındaki çelişme giderilemediği ve hatta gevşetildiği anda, yöneticiler ellerindeki yetkileri, kapitalist sistem de olduğu gibi kendi kişisel çıkarları doğrultusunda kullanacaklardır. İktidarda olan KP'nin yozlaşması ve giderek kapitalist yolcu haline gelmesi de bu unsurlar sayesinde olmaktadır. Proletarya diktatörlüğü altında bu çelişme çözülene kadar, sosyalizmde geriye dönüş tehlikesi de tehdidini sürdürecektir. Devlet varolduğu sürece yönetenler ile yönetilenler arasındaki ayrım olacak, bu ayrım, yönetimi elinde bulunduranların yönetilenlere karşı bir üstünlüğü olarak sürecektir. Proletarya ve onun partisi, sosyalizmin inşası döneminde bu ayrıcalığı kapatmak için yoğun bir ideolojik mücadelenin yanında, işçilerin devlet yönetiminde yer alması, yöneticilerin yönetilenler tarafından sıkı bir şekilde denetlenmesinin ve eleştiriye tabi tutulmasının yollarının ve ortamının açılması ve sağlanması, yönetilenlerin kendi yöneticilerini yine kendi içlerinden kendilerinin demokratik bir şekilde seçmesi, gerektiğinde, yönetilenlerin kendi yöneticilerini görevden alması gibi yöntemler, kapitalist yolcu olan yöneticilerin anında görevden alınması ve eleştiriye tabi tutulmasını sağlayacak yöntemler olacaktır.

Sosyalist toplumda var olan bu çelişmeler, elbette kapitalist

toplumdaki çelişmelerden temelden farklıdır. Mao bu konuda şunları söylüyor:

“Sosyalist bir toplumdaki çelişmeler, eski toplumlardaki, örneğin kapitalist toplumdaki çelişmelerden temelde farklıdır. Kapitalist toplumda çelişmeler, keskin sınıf mücadelesinde, keskin uzlaşmazlıklar ve çatışmalarda ifadesini bulur; bunlar, kapitalist sistemin kendisi tarafından çözülemez; yalnızca sosyalist devrimle çözülebilir. Sosyalist toplumdaki çelişmeler ise tamamen farklıdır, bunlar tam tersine uzlaşmaz değildir ve sosyalist sistemin kendisi tarafından sürekli olarak çözülebilir.” (Mao, C.5, sf. 451, Kaynak yay.)

Çünkü, iktidarı elinde bulunduran proletarya, kendisini de yok edecek, yani sınıfları ortadan kaldıracak bir ideolojiye sahiptir. İktidara geldiğinde, sınıfsız bir dünya için mücadele verecek ve ekonomi-politikasını da buna göre şekillendirecektir. Bundan dolayı da, sosyalist toplumdaki çelişmeler uzlaşmaz çelişmeler değildir. Mao, yine, sosyalist toplumdaki temel çelişmenin ne olduğunu açıklarken doğru olarak şunları söylüyor:

“Sosyalist toplumdaki temel çelişmeler, hala üretim ilişkileriyle üretici güçler arasındaki ve üst yapıyla ekonomik temel arasındaki çelişmelerdir. Ne var ki bunlar, eski toplumdaki üretim ilişkileriyle üretici güçler arasındaki, üst yapıyla ekonomik temel arasındaki çelişmelerden nitelik bakımından temelden farklıdır ve farklı özelliklere sahiptir.” (Age, sf. 451)

Yukarıda da saydığımız sosyalizmde var olan çelişmeler Mao'nun belirttiği temel çelişmeden kaynaklanmaktadır. Bunların çözümü; *“herkesten yeteneğine ve ihtiyacına göre”* şiarının gerçekleşmesiyle son bulacaktır. Bu süreç ise, uzun tarihi bir dönemi kapsayacaktır. Sosyalist ekonomi, *“herkese emeğine göre”* ilkesini koruduğu sürece, bu çelişmeler var olacaktır. *“Emeğine göre”* bölüşüm ilkesi sıkı bir şekilde uygulanırsa, sosyalist toplumdaki ayrıcalıklar yavaş yavaş kalkacak ya da daha aza inecek, bu kez gereksinim ve iş bölümünden kaynaklanan fonksiyonlardan ileri

gelen eşitsizlikler olacak, ama bu aynı zamanda sosyalist toplum içindeki sosyal farklılaşmaları da azaltacaktır.

“Komünist toplumun (genellikle sosyalist toplum adı verilen) ilk aşamasında, burjuva hakkı tamamen değil ancak bir ölçüde kaldırılabilir.... üretilen malların dağılımında ve emeğin bölüştürülmesinde düzenleyici (belirleyici) bir etken olarak burjuva haklarının henüz yaşaması gerekir... çalışmayan yemek bulamaz biçimindeki sosyalist ilke bu aşamada çoktan yürürlüğe konmuştur... ancak bu toplum henüz komünist toplum değildir, burjuva hakkını tamamen ortadan kaldıramamıştır, eşit olmayan bireylere eşit miktardaki ürün dağıtılmaktadır.” (Sabah Tufanı-2, sf.578)

Marx; “Gotha ve Erfurt Programının Eleştirisi” adlı yapıtında, sosyalizmi; “komünizmin ilk evresi” olarak niteler. Çünkü, sosyalizmde üretim araçlarının ortak mülkiyeti esas olarak sağlanmıştır, dolayısıyla, “herkesten yeteneğine göre” ilkesi bu aşamada gerçekleşmiştir, ama “herkesin gereksinimine göre” ilkesi sosyalizmde değil, komünizmde gerçekleşebilecek bir sorundur. Çünkü, üretici güçlerin en temel ögesi olan emek, henüz yeteneğine göre üretilip, gereksinimi kadar tüketecek seviyeye ulaşmamıştır. Bunun nedenlerinin başında kafa-kol emeği arasındaki çelişki gelmektedir. Bu bağlamda maddi değerlerin üretiminde çalışan her işçinin aynı zamanda bir kafa emekçisi ve bir yönetici olmasının henüz koşulları olgunlaşmamıştır. Yani, iş bölümü sona ermemiştir. Tüketim maddelerinin dağıtımında olsun, insan edinimlerinin dağıtımında olsun, kapitalist toplumun izleri, yani “burjuva hakkı” sürmektedir. Marksizmin bayrağı altında yine marksizmin en önemli öğretisi olan proletarya diktatörlüğüne karşı çıkanların tersine, tam da bu nedenlerle proletarya diktatörlüğüne gereksinim vardır ve sosyalizmi sürdürmenin en temel koşullarının başında bu önerme gelir.

Her toplumda olduğu gibi, sosyalist toplumda da her farklılık, her ayırım bir eşitsizlik ve çelişmedir. Proletarya devleti bu ayırımların ekonomik ve sosyal temellerini azaltmadan ve bunları gideri-

ci ekonomik ve siyasal önlemleri ciddi şekilde yaşama geçirmeden sosyalizmi ayakta tutamaz. Burada şu sorulabilir: Devletin varlığı, sosyalist toplumda birçok çelişkiyi doğuruyorsa ya da yönetici ve yönetilen diye sosyal ayrımlar yaratıyorsa, o zaman sosyalist devlet yıkılmalı, devlet aygıtı parçalanmalıdır... “Elbette, kendisini de sınıf olarak ortadan kaldıracak olan proletarya, devleti hiç istemez. Ne var ki, bu, hemen kaldırılabilir ya da giderilebilecek bir sorun olmadığı gibi, devletin sönmesi sosyalist ekonominin yakından ilgisi yanında, diğer ülkelerde sosyalizmin gelişmesi ya da varlığı ile de ilgilidir. Proletarya, sınıflar ortadan kalkana kadar devlete gereksinim duyacaktır. Diğer yandan burjuvazi dünyada ya tamamen ya da önemli ölçüde bastırılmadan devletin sönmesini düşünmek hayal, hayal olduğu kadar da, proletarya iktidarından vazgeçmenin, yerine burjuva diktatörlüğünü geçirmenin kılıfı olacaktır. Her şey kendi koşulları içinde oluşur ve yine kendi koşulları yok olduğunda da ortadan kalkar.

Mao, bu konuyla ilgili şunları belirtiyor:

“Proletaryanın siyasi partileri ve proletarya diktatörlüğü gelecekte ortadan kalkacaktır. Ama, şu anda bunlar vazgeçilmezdir. Bunlar olmadan ne karşı-devrimi bastırabilir ne de emperyalizme direnebiler ve ya sosyalizmi inşa edebiliriz. Bu görevleri yerine getirebilmek için proletarya diktatörlüğünün büyük bir baskı gücüne sahip olması gerekir.” (Mao, C.5, sf.338)

Kapitalizm ve kapitalizm öncesi sınıflı toplumlardan devralınan kötü miras, proletarya iktidara geldiğinde hemen ortadan kalkmayacak ve bunun kalkması uzun bir tarihi süreci alacaktır. Birkaç on yıllık sosyalist iktidar döneminin, diğer insanların üzerine basarak yükselmeyi, bireyselliği, özel mülk edinme istemlerini ortadan kaldırıp, yerine bir bütün olarak toplumsal zenginlik, toplumsal mutluluk ve her şeyi toplumsal bölüşümün almasını sağlaması ve bin yılların köhne kültürü ile yetişen insanlar üzerinde, bu kadar kısa süre içinde yeni kültürü hakim hale getirmesi beklenmemelidir. Diğer yandan, az da olsa hala mülk edinebilmenin, bi-

reyciliğin koşulları bütünüyle ortadan kalkmadan...

2- Sosyalizmde Kültür Devrimlerinin Gerekliliği

Sosyalizm sınıflı bir toplumdur ve diğer toplumsal sistemlerde olduğu gibi, sınıf çelişmeleri varlığını korumakla birlikte, sınıf çatışmaları, öz olarak, diğer sömürü üzerine kurulmuş toplumsal sistemlerden farklıdır. Sınıf çelişmeleri olduğu sürece, her zaman geriye dönüş tehdidi de olacaktır. Bu nedenle proletarya, burjuvaziden iktidarı alıp kendi iktidarını kurduktan sonra da sindirilmiş ve mülksüzleştirilmiş olan burjuvaziye ve onun ideolojisine karşı her alanda kesintisiz mücadelesini sürdürmeli, kitleleri burjuvaziye karşı ideolojik olarak silahlandırmalıdır.

Mao; *“Sosyalizm mi kapitalizm mi galip gelecek belli değil”* dedikten sonra, bu konuda görüşlerini şöyle açıklıyor: *“Marksizm-Leninizm ile revizyonizm arasındaki mücadelede, hangisinin kazanacağı, hangisinin yenileceği henüz kesin değildir, revizyonizmin zafer kazanması ve bizim kaybetmemiz hayli mümkündür. Yenilgi ihtimalini kamuoyunun dikkatini çekmek için kullandık ve bunun revizyonizme karşı uyanıklığımızı yükseltmede, aynı zamanda revizyonizmi engelleme ve karşı çıkmada yardımcı olduğunu gördük...*

“Aslında, iki sınıf arasındaki ve komünist parti içinde iki çizgi mücadelesi daima varolmuştur. Bunu hiç kimse reddedemez, materyalistler olarak bizler de reddetmemeliyiz.” (Amavutluk askeri delegasyonuna konuşma, 1 Mayıs 1966, aktaran Kazanılacak Dünya sayı. 1, yıl 1985)

Lenin’de birçok defa; *“Sosyalizmde bir devrimin yetmeyeceğini”* ve sosyalizmin uzun tarihi bir süreci kapsayacağını ve iktidarı kaybetmiş burjuvazinin daha saldırgan bir şekilde sosyalizme karşı savaşağını ve kapitalizme geri dönüş tehlikesinin olabileceğini belirtmiştir. Lenin ve Stalin’in öğrencisi olduğunu, Sovyet Devrimi’nden çok şey öğrendiklerini belirten Mao, sosyalizmde sınıf mücadelesinin sürekliliğine, *“iki çizgi, iki yol, iki sınıf”*ın varlığı-

na sık sık işaret etmiştir. Oportünist ve revizyonistlerin iddialarının tersine, hayat Mao'yu doğrulamış, onun ML'e katkılarını daha da bertaklaştırmıştır.

Sosyalizm de burjuvaziye dışarıda aramak, yani esas olarak empyalist ülkelerin baskısında aramak ya da salt, sosyalist ülkelerde bastırılmış ve mülksüzleştirilmiş burjuvaziye aramak, önemli bir yanılgıdır. Sosyalizm de burjuvazi bizzat partinin içindedir, yönetici organlardadır. Daha önce de vurguladığımız gibi “emeğine göre” dağılım ilkesi ve “burjuva hakkı” olgusu ortadan kaldırılmadan burjuvazi partinin içinde olacaktır. Bu, iradi bir olay olmaktan öte, nesnel ve kapitalizmden komünizme geçişte bir zorunluluktur.

Mao, BPKD içinde bir konuşmasında, kitlelere şöyle sesleniyor;

“Devrim yapıyorsunuz, burjuvazinin nerede olduğunu biliyor musunuz?” ve kitlelere burjuvazinin nerede olduğunu nereye saldırmaları gerektiğini şöyle işaret eder:

“O, KP'nin içindedir.”

Mao'nun *“burjuvazi KP'nin içindedir”* belirlemesi, sıradan bir belirleme olmayıp, UKH için yeni bir ışık, sosyalizmde burjuvaziye nerede aramaları gerektiğinin bir kılavuzudur. Lenin'in bu denli açık olarak bu konuyu ele almaması çok doğal. Çünkü o güne kadar yaşanan bir deneyim değildir. Enver Hoca revizyonisti ise Mao'nun bu belirlemesini reddetmiş, burjuvazinin “dışarıda olduğunda” direterek, proletaryanın hedefini yanıltmaya çalışarak, Troçkistlerle aynı kulvarda koşuşturmuştur.

Sosyalist toplumda yeni burjuvazi, *“sosyalist”* kılıflı bir burjuvazidir. Açıktan kapitalizmi savunmaz, sosyalizm düşmanlığı yapmaz. Bütün yaptıklarını *“sosyalizm adına”* yaptıklarını söylerler. Burjuvazi, KP'nin içine girerek orada karşı-Devrimci düşüncelerini, sosyalizm kılıfı altında piyasaya sürer, sosyalizmi revize etmek için yoğun çaba harcar, özellikle de kitlelerin geri düşüncelerine hitap ederler. Öte yandan yıllardır KP içinde burjuvaziye karşı mücadele eden kadrolar da iktidara gelince değişim gösterirler.

Mao'nun deyimiyle; *"iktidarın nimetlerinden"* en iyi şekilde yararlanma yolunu tutarlar. Yıllarca KP saflarında burjuvaziye karşı özverili bir şekilde mücadele eden, kitleler ve parti içinde büyük prestij kazanan kadroların birçoğu, bu *"otoritelerini"* iktidara gelince, kendi kişisel çıkarları için kullanabilirler.

Fakat Mao, kadrolar içinde bu tür eğilim olabileceğine çok önceden işaret etmiştir.

"Zaferden sonra partide şu tür eğilimler güçlenebilir;... kibir, kişisel kahramanlık havası, atalet..., zevk içinde yaşamak... zafer kazanmış bir güç olduğumuzdan halk bize sevgiyle yaklaşacak, burjuvazi sırtımızı sıvazlayarak sahte övgüler dizecek... bunlar saflarımızdaki zayıf iradeli unsurları etkileyecektir." (Han Su-yın, Sabah Tufanı (ST)-2, sf. 21, Berfin yayınları)

Enver Hoca revizyonist dönemi ve benzeri revizyonistler, sosyalizmin esas düşmanlarını ve yıkıcılarını *"dışta"* ararken, Mao, sosyalizmin düşmanlarının partinin içinde olduğunu önemle ve özellikle sık sık vurguluyor, proletaryaya hedef şaşırtanları sert bir şekilde eleştiriyordu. Mao, SBKP'nin yozlaşması ve burjuvallaşmasından sonra, sosyalizmde sınıf mücadelesinin önemine, *"şeker bulaşmış mermilerin, gerçek mermilerden daha tehlikeli"* oluşuna sürekli dikkat çekti. Bu nedenle de sosyalizmde, kitlelerin parti içindeki burjuvaziye karşı silahlandırılmasını, bizzat bu mücadelenin parti önderliğinde kitleler tarafından verilmesini temel bir sorun olarak gördü. Hatta Mao, eğer parti bir bütün olarak yozlaştıysa, kitlelerin yozlaşan partiye karşı da ayaklanmasını istedi. Kitleler ideolojik olarak MLM bilimle silahlanmadan sağcıların kolayca iktidarı ele geçirebileceğini, ÇKP'nin akıbetinin de SBKP'den pek farklı olmayacağını Mao görmüştü.

Okuyucunun affına sığınarak, Mao'dan sosyalizmde sınıf mücadeleleri konusunda uzun bir alıntı aktaracağız. Çünkü bu konu, hala UKH'nin temel sorunlarından biridir. Bu sorun teorik olarak çözülemeden, proletaryanın yeni kazanımları olamayacağı gibi, BPKD'nin kazanımları da kavranamaz.

Sosyalist ülkelerde sınıflar var mıdır? Sınıf mücadelesi var mıdır? Şimdi sosyalist ülkelerde sınıfların var olduğunu ve sınıf mücadelesinin de şüphesiz var olduğunu kesinlikle söyleyebiliriz. Lenin şöyle demişti: Devrimin zaferinden sonra, uluslararası alanda burjuvazi var olduğu ve sürekli olarak burjuvaziye yarattığı için, ülke içinde devrilmiş olan sınıflar, gelecekte uzun bir zaman için varlıklarını sürdürecekler ve hatta geri dönüş girişiminde bulunabileceklerdir. Avrupa’da, İngiltere ve Fransa gibi ülkelerde burjuva devrimlerinin birçok inişi ve çıkışı oldu. Feodalizmin yıkılmasından sonra, birçok geri dönüş ve tarihi zigzag meydana geldi. Böyle geri dönüşler sosyalist ülkelerde de mümkündür. Bunun bir örneği, işçilerin ve köylülerin ülkesi olmaktan çıkıp, gerici milliyetçi unsurlar tarafından idare edilen bir ülke haline dönüşerek niteliğini değiştiren ve revizyonist olan Yugoslavya’dır. Ülkemizde bu konuyu gerçekten derinlemesine kavramalı ve incelemeliyiz. Sınıfların uzun zaman var olmaya devam edeceğini kabul etmeliyiz. Ayrıca sınıf mücadelesinin de var olduğunu onaylamalı ve gerici sınıfların geri dönmesinin mümkün olduğunu kabul etmeliyiz.” (Mao, Yayınlanmamış Yazılar, sf.143-144)

Bugün, UKH’nin Mao Zedung ve BPKD’den öğreneceği çok şey vardır. BPKD’i, sosyalist ülkede, kitlelerin burjuvaziye karşı nasıl ayaklandırılması gerektiğini, kitlelerin böyle bir mücadele içinde nasıl bilinçlendiğini, aynı zamanda, parti içindeki burjuvazinin nasıl kılıktan kılığa girdiğini, kendini gizlemek için nasıl sahte bir şekilde MLM “kesildiğini” gösterdiği gibi, kitlelerin harekete geçirilmeden sosyalizmin ayakta tutulamayacağını da göstermiştir. BPKD, enternasyonal proletaryaya, sosyalizmde sınıf mücadelesinin alabildiğine keskinliğini, parti içindeki burjuvazinin kolay kolay pes etmediğini de göstermiş, buna karşı en etkili silahın, kitlelerin sürekli uyanıklığından ve mücadelesinden geçtiğini de öğretmiştir. BPKD’nin en önemli öğretisi, hiç kuşkusuz, proletaryanın kendi partisi olan KP’ye karşı, onun yozlaşması durumunda ayağa kalkmasının zorunlu ve sosyalizmi korumak ve

geliştirmek için mücadele etmesinin gerekliliğini, aynı zamanda sosyalizmi daha ileri taşımak için bir kültür devriminin yetmediğini, komünizme ulaşana kadar onlarca kültür devriminin gerekliliğini ortaya koymuştur.

Gelinen aşamada, sosyalist ülkelerdeki sınıf mücadeleleri ve geriye dönüşler dikkate alındığında, sosyalist ülkede komünizme ulaşana kadar sayısız kültür devrimlerinin gerekliliği tartışma götürmez bir şekilde açıktır. İçinde bulunduğumuz konjonktürde, kapitalizmin ayakta durduğu ve hala güçlü olduğu bir koşulda, sosyalist bir ülkenin yaşaması, kapitalizme karşı direnmesi, kendi halkının ve özellikle de proletaryanın sürekli uyanıklığından geçecektir. Elbette, bin yılların köhnemiş kültürü altında ezilen ve onu hala bağrında taşıyan ezilen yığınların, tarihin bu kötü mirasını üzerlerinden atmaları, kitlelerin defalarca devrimci ayaklanmaları ve ona karşı mücadele etmeleriyle olacaktır. Karamsar olmaya hiç gerek yok. Kapitalizmin 500 yıllık bir geçmişi var. Burjuvazi, feodalizmden iktidarı alana kadar, feodalizm karşısında defalarca yenilgiye uğradı, sonunda feodalizm yenildi. Tabi ki, gelişen kapitalizm karşısında feodal güçlerin daha fazla iktidarda kalması olanaksızdı. Sosyalizmin ise geçmişi, deneyimi daha yeni. Proletarya, Ekim Devrimi ile burjuvaziye karşı ilk kesin zaferini elde etti, peşinden İkinci Emperyalist Paylaşım Savaşı döneminde birçok ülke ile Çin devrimi bu zaferin devamı oldu. Proletarya bu zaferini uzun süre sürdüremedi, proletaryanın kaleleri birer birer düştü, burjuvazi kaybettiği kalelerini tekrar geri aldı. Bir sistemden diğer sisteme geçerken, yeni sistemin eski sisteme karşı mücadelesinde yenilgiler ve zaferler içiçedir. Proletaryanın burjuvaziye karşı bu ilk ciddi ve ağır yenilgisi, proleter devrimlere karşı genel bir güvensizliğe, proletarya cephesini zayıflatmasına ve emperyalist burjuva cephesinin güçlenmesine neden olduysa da, bu proletarya açısından geçici bir yenilgidir. Proletarya onlarca devrim ile eskiyi alt edip yeniyi kuracaktır. Kapitalizmden komünizme giden yolda insanlığı zorlu bir mücadelenin beklemesi bundandır. BPKD'i,

bunlardan sadece biri, Mao'nun deyimi ile “uzun yürüyüşün ilk basamağı”dır.

BPKD'ler: proletaryanın kendi sistemini yaratma, burjuvaziyi yeryüzünden silme, “herkesten yeteneğine ve herkese emeğine göre” ilkesinin yerine, “herkesten yeteneğine ve herkese gereksinimine göre” ilkesinin gerçekleştirilmesi, insanın özgürleştirilmesi, insanlığın sırtında bir kambur gibi duran iş bölümü denen illetin atılması için bir zorunluluktur. Tarih, bundan sonra da daha çok BPKD'lere tanık olacaktır. 1871 Paris Komünü, proletarya önderliğinde yeni devrimlere yolaçtı. BPKD de sosyalizmin pekiştirilmesi ve geriye dönüşlerin engellenmesi için, dünya proletaryasına zengin deneyimler kazandırmıştır.

Troçkistler, sosyalizmde geriye dönüşü, genelde devrimin yapıldığı ülkelerin yoksul olmasına bağlıyorlar. Troçki, Revolution Betrayet (İhanete Uğramış Devrim) adlı kitabında şunları söylüyor:

“İşçilerin hareketini engelleyen burjuva eğilimler, proleter devriminden sonra da ortaya çıkacaktır. Fakat, devrimin olduğu toplum ne kadar yoksulsa bu kanım o kadar geçerlidir. Bürokratik eğilimlerin aldığı biçimler daha şiddetli olacak, sosyalizmin gelişmesi daha fazla tehlikeye girecektir.” (Troçki, Revolution Betrayet, sf. 96)

Troçki ve bazı revizyonist akımlar ve son yılların “elveda proletarya”cıları, proleter devrimi imkansız kılmak, emperyalizmin en zayıf halkalarında devrimi engellemek için, kılıftan kılıfa girerek, özü burjuva teorileri olan zırvalıklarıyla, proletaryanın önüne dikilmeye çalıştılar. 1970 ortalarından 1980 sonlarına kadar “elveda proletarya”cı adı verilen “Eurokomünist” akımı, özellikle Avrupa'nın emperyalist ülkelerinde ortaya çıkan revizyonist akım; “burjuvazinin proletaryaya gereksinimi kalmadığı, teknolojinin gelişmesiyle birlikte, burjuvazinin robotlarla çalıştığı, proletarya sınıfının ortadan kalkmaya başladığı, bu nedenle burjuva-proletarya çelişmesinin de kalktığı” yollu anti-bilimsel ve kapitalist ekonomiden

zerrece birşey anlamayan, özünde ise, **burjuvazinin sömürü olmadan, artı-değer elde etmeden varolabileceğini ileri sürecek denli beyinsizleştiler**. Bu teorinin amacı; proletaryanın burjuvaziye karşı bütünüyle teslim olması, “burjuvaziye ses çıkarmayın, sizin yerinize robotları çalıştırır” yollu demagojilerle, işçileri uysallığa itmeyi hedefleyen bir başka burjuva cephesiydi. Bugün bu tür teorik saçmalıklar pek görülme de, bütünüyle ortadan kalktığı söylenemez. Burjuvazi, proletaryaya karşı mücadelesinde, “komünist teoriler” adı altında durmadan yeni yeni revizyonist teoriler üretmeye devam edecektir. Proletaryanın mücadele hedefini saptırmak, kendi siyasal iktidarını korumak için, bütün zehirli oklarını kullanmaktan vazgeçmeyecektir.

Aslında, Troçkist olmamakla birlikte, ama burjuva özleriyle aynı yere varan Liu Şao-Şİ’de, Çin’de, Demokratik Halk Devrimi’nden sosyalizme geçmeye karşı çıkmıştı, daha sonra da bu revizyonist çizgisi onu, sosyalizmi yıkma mücadelesine kadar götürdü.

Yoksul ülkelerdeki devrimlerle zengin ülkelerdeki devrimler arasında fark olsa da, sosyalizm kurulduktan sonra, sınıf mücadelesinin her iki tip ülkede sürmesi kaçınılmazdır. Zengin ülkelerde gerçekleştirilecek bir devrimle, devrimden sonra bu ülkede burjuva eğilimlerin daha az olacağını söylemek, eşitsizliklerin kalkacağını ya da parti içinde burjuva eğilimlerin, yoksul ülkeye göre daha az olacağını söylemek, marksist sınıf bilimini inkar etmenin yanı sıra, sınıf ve sınıflar mücadelesi bilimini revize etmek demektir. Yoksul ülkelere oranla, zengin ülkelerde burjuva eğilimlerin artacağını ve buradaki sınıf mücadelesinin daha keskin olacağını söylemek subjektif bir öngörü olmayacaktır.

Lenin;

“Küçük üretim sürekli olarak, hergün, her dakika ve her an kitlesel ölçekli olarak kapitalizmi ve burjuvaziye doğurur.” Mao Zedung bu saptamaya bir ekleme yapmıştı. “Bu süreç işçi sınıfı ve parti üyeleri arasında da işlemektedir. Hem proletarya saflarında,

hem de devlet organlarının çalışmaları arasında burjuva yaşam tarzını sürdüren insanlar vardır.” (ST-2, sf.576)

Sosyalizm altında, “*Neden yeni yeni kültür devrimlerine gerek var?*” sorusuna yanıt bu olsa gerek. Çin’de **yeni burjuvazi**; “*Kültür devrimine gerek yok*” diyordu. Her şeyin iyi gittiğini, kültür devriminin kargaşa yaratacağını söylüyordu. Mao ise, onlara şu yanıtı veriyordu: “*İleriye gitmek için her zaman devrime gerek var. Ayrıca kitlelerin sokaklara dökülmesinden korkmayın.*”

3- Çin’de Kültür Devrimi ncesi Durum

Mao, Kasım 1965’de Büyük Proleter Kültür Devrimi’ni (BPKD) başlatmadan önce, partiyi ve kitleleri harekete geçirmek için sürekli çabalar harcamıştır. Özellikle, kitlelerin devrime sahip çıkması, yönetime gelmesi, yönetici organlarda yer almaları, eğitimlerini ilerletmeleri için hamleler yapmıştır. Bu hamleleri salt bir avuç yönetici kesim için değil, bizzat kitlelerin hamlesine ve devrime sahip çıkmasına önem vermiştir.

Mao, saray darbeleriyle muhalifleri bastırma yerine, herkesin - karşı devrimciler hariç- görüşlerini açıkça dile getirmesinin zorunlu olduğunu ve bunun koşullarının yaratılması gerektiğini vurgulamış ve;

“Genel olarak karşı-devrimci görüşlerin dile getirilmesi kuşkusuz yasaklanmalıdır. Fakat, görüşler karşı-devrimci değil de devrimci bir kılığa büründürülerek ileri sürüldüğünde, buna izin vermemiz gerekir. Bu sayede bu sözlerin gerçek niteliğini kavrayacak ve onlara karşı mücadele edebileceğiz.” (Mao, C.5 sf.411)

Mao, daha 1957’lerde; “*yüz iek açsın yüz fikir akımı birbiriyle yarışsın*” derken, bütünüyle revizyonizmin deşifre edilmesi, öbür yandan kitlelerin tartışmalara açıkça katılmasını istiyordu. Daha önce de üzerinde sıkça durduğumuz gibi, Mao; “*devrim kitlelerin eseridir ve onu koruyacak olan da yine kitlelerdir*” ilkesine bağlı kalmış ve kitlelere sonsuz bir güven duyan bir diyalektik us-

tasıdır. Bundan dolayı da, kitlelerin susturulmasına, kapalı kapıcılığa, kitleleri dışıyalayan tartışmalara hep karşı çıkmıştır. Elbette, bunun doğru bir taktik ve marksizmin kendisi olduğu yadsınamaz.

Mao'nun hep dikkat ettiği nokta; doğru bir politik çizgi önderliğinde proletaryanın sosyalist devletin tüm organlarına yerleşmesi, parti içinde burjuvaziye karşı uyanık olması ve baskı uygulaması, onları gerektiğinde alaşağı etmesi sorunu, devrimin sürdürülmesinin temel sorunuydu.

Mao, BPKD'yi, işçileri, köylüleri ve diğ er emekçileri, devrim için harekete geçirme, kitlelerin inisiyatifiını kamçılıyarak yönetimdeki yetki ve etkilerini artırma, parti ve sosyalist devlet içinde yer alan kapitalist yolcuları temizleme ereğıyle; **“burjuva karargahları bombalayın”** ş iariyla başlattı.

Mao, düşüncenin madde üzerindeki etkilerini en iyi özümlemiş, ender komünistlerden biridir. Kitlelerin doğru bir siyasal çizgi ile silahlandırılmaları, devrimci düşüncenin kitleleri dönüştürerek toplumsal yönetimin daha büyük parçalarını ele geçirme, sevk ve idare etme yeteneğini artırma, siyasal inisiyatiflerini geliştirme, MK'yı bile kitlelerin denetimine sunma, gerektiğı zaman, yani kapitalist yolda ısrar edildiğinde, “burjuva karargahları bombalayın” demekten çekinmeyen bir önderdir.

Neden, “burjuva karargahları bombalayın”? Mao, dünya proletaryasının ilk kültür devrimini başlatıyordu. Bugüne kadar, hiçbir sosyalist ülkede yöneticiler, kitlelerin kendilerini, “bombalamasını” istememiş, tersine, hep desteklemelerini istemişlerdir. Devrimin özü, dünyayı değıştirme mücadelesinin ileri atılımı burada yatıyor. Devrimi bir avuç önder yapmamış, kitleler yapmıştır. Devrimi yapanlar kendi eserlerine sahip çıkmalı, onu korumalı ve geliştirmelidirler. Kitleler devrime sahip çıkamazlarsa, devrimin karşıdevrime dönüşmesi kaçınılmazdır. Büyük devrimciler, kitlelere güvenmişler ve her şeye kitlelerin sahip çıkmalarını istemişlerdir. Kitlelerden korkanlar ise kapalı kapıcılığı kendilerine ilke edinmiştir. Bu burjuvazinin anlayışıdır. Kitleleri sömürenler, onların

yaratıklarına sahip çıkanlar, kitlelerden korkarlar, kitlelerin uyanmamasını, onların koyun sürüsü gibi olmalarını isterler.

Mao ve Çin komünistleri önünde bir kültür devrimi deneyimi olmamasına karşın, Mao, kitlelerin; yozlaşan ya da yozlaştırılmak istenen parti ve sosyalist devlet içindeki “proleter” görünümlü burjuva karargahlara karşı ayaklanmasını, onları ideolojik bombardımana tutmasını, bunun tarihi ileri götürecektir bir adım olduğunun bilincinde olduğu gibi; zaferi yine komünistlerin kazanacağından da emindi. Çünkü kitleler, burjuvazinin izinden gitmeyecek, kendi özgürlüklerini yaratma mücadelesinden taviz vermeyeceklerdi.

Mao, 1957’de “Büyük İleri Atılım”ı ilan ederken de, BPKD’nin ilk adımını atıyor, daha keskin çatışmalara hazırlanıyordu. Büyük İleri Atılım (BİA), sağcılara karşı belli başarılar sağlasa da, esas olarak Çin Sosyalist ekonomisinde başarı sağlamış, sosyalist ekonominin gelişmesine olumlu bir ivme kazandırmıştı.

ÇKP içinde, 1963’lerden sonra sağcılık rüzgarı yeniden güçlenmeye başladı. ÇKP içindeki sağcılığın uluslararası alanda gelişen revizyonizmden destek aldığı da bir gerçektir. Elbette, sağcılığın gelişmesinin ekonomik ve sosyal temeli esas olarak iç olmakla birlikte, 1956’dan itibaren SBKP’nin revizyonizme kayması, Kruşçev revizyonizminin UKH’yi ciddi şekilde tehdit etmesi, bunun yankısını ÇKP içinde bulmaması düşünülemezdi.

“1956 yılındaki revizyonizm rüzgarının partinin birçok olumlu yönünü tahrir ettiğini...” belirtirken Mao, Kruşçev revizyonizminin ÇKP içindeki boyutunu da açıklıyordu. Özellikle ÇKP ile Kruşçev revizyonizmi arasındaki mücadele kızıştıkça, Liu Şao-şi ve diğer Kruşçev yanlısı revizyonistler, Mao’yu açıktan eleştirmeye, onu dogmatiklikle suçlamaya, BİA’yı, “çılgın fanatizm” olarak nitelemeye başladılar.

ÇKP’nin Kruşçev revizyonizmine boyun eğmesi durumunda, Rusya’dan sonra Çin’de de sosyalizmin yıkılacağını çok iyi bilen

Mao ve ÇKP’li komünistler, bir taraftan Kruşçev revizyonizminin gerçek yüzünü, sosyalizm düşmanı niteliğini diğer KP’lere göstermeye çalışırken, ÇKP içindeki etkilerini de kırma mücadelesine hız vermişlerdi. SBKP’nin revizyonizme kayması sıradan bir olay değildi. SBKP’nin UKH içinde büyük ve etkisi kolay kolay yıkılamayacak bir prestiji vardı. Stalin’in ölümüne kadar ve daha sonra da, hemen hemen bütün KP’leri, SBKP’yi kendilerine örnek almış ve onun öncülüğünde hareket ediyorlardı. Hatta SBKP’nin aldığı kararlar, diğer KP’lerin de kararları haline geliyordu. Bu anlayışın yanlışlığını Mao eleştirmiş ve KP’ler arasındaki enternasyonal ilişkinin böyle ele alınmasına karşı çıkmıştı, ama bu durum, o dönemin bir gerçekliği idi. Stalin’in ölümünden hemen sonra da, SBKP’nin KP’ler, dünya proletaryası ve halkları üzerinde haklı olarak kazandığı prestij hemen düşmedi. Kruşçev revizyonizminin, Stalin’in bazı hatalarını öne çıkararak, Stalin şahsında ML’ye saldırması da, bu partinin prestijini düşürmedi, tersine UKH üzerindeki ağırlığını korumaya devam etti. Kruşçev revizyonizminin, “marksizm biçim değiştirmiştir” tezlerinin revizyonist niteliği uzun süre görülemedi. SBKP’nin revizyonizme kayması ile birlikte, hemen hemen -ÇKP ve AEP dışındaki çoğu KP’ler de aynı revizyonist tezlerle sahip çıktılar, rotalarını Kruşçev revizyonizmine çevirdiler.

Proletaryanın ilk vatanını yaratan bir Partinin kısa sürede gözden düşmesi ya da onun hatalarının görülmesi beklenemez de. Kruşçev revizyonizmi, revizyonist tezleri ile UKH içinde büyük bir kaos yaratmış, KP’lerin önemli bir bölümünü kendi revizyonist hegemonyası altına almıştı. Buna karşı direnen ÇKP ve AEP’in, SBKP’nin karşısında; prestijleri ve diğer KP’ler üzerindeki etkileri, o günkü koşullar dikkate alındığında, fazla bir baskı gücü oluşturmamaları doğaldı. Tabi ki, bu gelişmelerin kaynağı biraz eskilere, Komüntern içinde, SBKP ve diğer KP’ler arasındaki ilişkinin -dikkat edilirse Mao, bu tür ilişkilere hep karşı çıkmış, Komüntern’in bir çok direktifine uymamıştır- uzun süre “ana-yavru- par-

ti” ilişkisine dayanır. Diğer yandan, sosyalizmin ilk defa böyle bir geriye dönüşü yaşaması ve KP’lerin geriye dönüş deneyimlerinin olmaması da bu konuda uyanıklığı engelleyen nedenlerin arasındadır.

Proletaryanın ilk devletini yaratan Lenin ve Stalin’in partisi, ikinci Emperyalist Paylaşım Savaşı’nda Hitler faşizmini çökerten ve birçok yeni devrimlere yol açan SBKP’nin çöküşü, salt kendisi ile sınırlı kalamazdı, o çöküşün ve yıkıntının altında, tahminden de fazla KP’nin ve devrimin kalmasının, o günkü koşullar dikkate alındığında pek de yadsınacak bir durum olmaması gerekir. Mao’nun 1956-60 Deklarasyonlarında Kruşçev revizyonizmine bazı tavizler vermesi de bu çerçevede ele alınmalıdır.

Mao’nun Kruşçev revizyonizmine karşı mücadelesi, ÇKP içinde baltalanmaya çalışılmakla birlikte, Çin Sosyalist Devleti’nin Rusya’yı takip etmesini isteyen eğilimler de az değildi. Çin revizyonistleri, sosyalizmi ileriye götürecek her adımdan korktukları gibi, “bilinçsiz” dedikleri yığınların ayağa kalkmasını da “kaos” ya da “anarşizm” olarak niteliyorlardı. Emperyalist burjuvazi, Kruşçev revizyonizmini alkışlarken, Çin’de de Liu Şao-şi kliğinin “kıızıl komünist” dedikleri Mao’ya karşı zafer kazanmasını dört gözle bekliyorlardı. Emperyalistler boş durmadığı gibi, Kruşçev’de boş durmuyor, Mao’yu, “dogmatik” ve “çılgın” olarak değerlendirip, SBKP’nin, “büyük parti”, “ana parti” imajını kullanarak, ÇKP içindeki revizyonistlere açıktan destek veriyordu. Hatta daha da ileri giderek, Uluslararası alanda Çin’i “saldırgan” olarak nitelemek ve zor durumda bırakmak için, Çin-Rusya, Çin-Hindistan sınır anlaşmazlıkları sorununu gündeme getirerek, Hindistan’ı kışkırtarak, Hindistan’ın birçok kez Çin’e saldırmasını sağlamış, aynı zamanda Çin-Rusya sınırında çatışmaların olmasına neden olmuştur.

Mao; “Kruşçev üç şeye karşı çıkıyor...” diyordu ve bu üç şeyi şöyle açıklıyordu:

“Yüz çiçek açsın kampanyasına, halk komünlerine ve Büyük

İleri Atılım'a... Bu üç kampanyadan güç alarak parti içindeki kuş-kuculara, muhalefete ve bütün dünyaya kafa tutmalıyız.” (Mao)

Çünkü Mao, Çin proletaryasına ve emekçilerine güveniyordu. Bu nedenle de, ML ilkelerden taviz vermiyor, sağcıların açıkça ortaya çıkması için görüşlerini ifade etmelerinin koşullarının yaratılmasını istiyordu. Parti ve devlet kademelerindeki burjuvaziyi açığa çıkarmanın en iyi yolu bu olduğu gibi, yanlış düşüncelere karşı kitleleri uyanık tutmanın da yolu, ideolojik tartışmaları açıkta yapmak ve bu tartışmalara kitlelerin aktif olarak katılmasını sağlamaktı. Mao, kapalı kapılar ardındaki mücadelelere ve darbeci anlayışlara kesinlikle karşıydı. Her şeyin kitlelerin içinde ve onların bu sorunlara direkt taraf olmasını; ideolojik tartışmaları partinin bir avuç ileri düzeyindeki kadroları ile sınırlarının, kitleleri, açık mücadeleden uzak tutmaya çalışan kapitalist yolcuların işine yarayacağını ve bu tür anlayışların burjuva anlayışı olduğunu biliyor ve Partiyi bu konuda sürekli uyarıyordu. Kitlelerin mücadeleye katılmasından korkmyanlar, kitleleri mücadeleye sevkederler. Ama, burjuvazi ve burjuvazinin çanak yalayıcıları kitlelerin sokağa dökülmesinden hep korkmuşlardır. Mao, “sosyalist” maskeli kapitalist yolcuları, dışarıda ayazda bırakmak yerine, sıcak bir ortamda, bahar havasında tutmasını becermeliyiz” derken, haklıydı ve 1930-40 yılları arasında SBKP'nin muhaliflerini bastırma yöntemlerindeki eksiklikleri görerek, bu tür yöntemlerin burjuvaziyi bütünüyle açığa çıkaramayacağı gibi, kitlelerin sorunlardan uzak kalacağına dikkat çekiyordu. Burjuvaziye baskı yapılacaksa, burjuvazi devlet ve parti kademelerinden tasfiye edilecekse, bunu kitlelerin kendi mücadeleleri ile başarmalıydılar. Komünistlerin görevi kitlelere önderlik etmek olmalı, onlar adına iş yapmak olmamalıydı. Çünkü sosyalizm için mücadele kısa süreli bir mücadele olmayıp, yüz yılları alacak bir mücadele sürecini içerecektir. Ve burjuvazi salt fiziki baskılarla ortadan kaldırılamaz, yenilgiye uğratılamazdı, bu ancak, sessiz yığınların devrimci eğitimi, MLM ideoloji ile burjuvaziye karşı silahlanmaları ve kendi davalarına

sahip çıkmalarını sağlamakla olabilirdi.

“Luşan’da yaşanan sınıf mücadelesidir... Geride kalan on yıl boyunca süren sosyalist devrim döneminde burjuvazi ve proleterya arasındaki ölüm kalım savaşı burada devam ediyor.” (ST-2, sf.255) diyen Mao, sosyalizmde sınıf mücadelesinin kaçınılmazlığına ve keskinliğine, parti içindeki burjuvazinin bitmez tükenmez enerji ile devrimi yıkmak için her yolu mübah gördüğüne dikkat çekiyor, kitleleri ve parti üyelerinin uyanıklığını artırmalarını istiyordu.

Yaşamın kendisi monolitik ve tek düze olmadığı gibi, toplumsal gelişmeler, toplumsal örgütler ve toplumsal sınıf örgütlenmeleri de monolitik olamaz, tersini iddia etmek, diyalektik materyalizmi inkar etmek olur. Ne var ki, kendine marksist diyen birçok revizyonist akım, bu gerçekliği görmezden gelmeyi yeğleyerek, proleteryanın kendi partisi içindeki burjuvaziye karşı uyanıklığını köreltmeye çalışmışlardır. Monolitizmin baş savunucularından biri de Enver Hoca dönengi olmuştur. Parti içindeki iki çizgi mücadelesi reddedildikçe, KP içinde burjuvazinin olabileceği kabul edilmedikçe; geriye dönüşleri önlemesi içni deolojik ve teorik olarak silahlendirilamaz. Nitekim, ülkemizde ve genelde dünyada, Enver Hoca revizyonistlerinin takipçilerinin bir kısmı, “Maocu etkilerden kurtulalım” adı altında bütünüyle burjuva saflarına katılırken, geriye kalan bazıları da, Troçkizmin bayrağı altına sığınmanın teorilerini yapıyorlar. Arnavutluk’taki geriye dönüşü ise, salt “emperyalistlerin baskısıyla” açıklama yolunu tutarak, sosyalizm ve sosyalizmdeki sınıf mücadelelerinden ne denli uzak olduklarını ve aynı zamanda bu konudaki teorik cahilliklerinin yanısıra proleteryayı burjuvazi karşısında ideolojik olarak silahsızlandırma görevlerini de üstlenmiş durumdalar.

Diyalektiğin zıtların birliği ve mücadelesi olduğunu, birliğin geçici mücadelenin ise esas olduğunu iyi bilen Mao, Parti içi ve sınıf mücadelesi diyalektiğini de en ince ayrıntılarına kadar çözümleyerek Marksizm-Leninizm’i daha da derinleştirmiştir. İşte,

monolitikçi anti-diyalektikçi oportünist ve revizyonistleri mahkum eden, onların metafizikçi yanlarını açığa çıkaran görüşlerinden kısaca bir aktarım:

“Önce birlik gelir, ardından bir süre mücadele edince farklı görüşler ortaya çıkar ve bu bir süre sonra mücadeleye dönüşür... Yollar yeniden ayrılır... birlikten sözettiğimiz sırada bile ortada ayrılıklar vardır... Parti içinde monolitik bir birlik olduğunu savunmak; mücadeleyi, çelişkileri bu temelde açıklamak Marksist-Leninst bir tutum olamaz.” (ST-2, sf.243)

“Yüz çiçek açsın...” kampanyası, özünde aydınları dönüştürme, devrimcileştirme ve aydınlar üzerindeki burjuva anlayışları yıkmayı hedefliyordu. Dikkat edilirse Mao, mücadeleleri hep kampanyalar şeklinde yürütmüştür. Ekonomide, siyasallaşmada, kültür-sanatta ve eğitimde, sosyalist normların yerleşmesi ve burjuva anlayışların giderilmesi için büyük kampanyalar açmıştır. Proletaryanın devrim yaptığı ülkeler içinde bu özellikteki çalışmayı sosyalist Çin’de görüyoruz. Tabi ki bu, Mao’nun ML ustalığından ve uzak görüşlülüğünden kaynaklanan bir durumdur. “Yüz çiçek açsın...” kampanyası BPKD’deki gibi, geniş kitleleri kucaklamasada, özellikle 1956’da Kruşçev revizyonizminin ortaya çıkmasından sonra, Çin’de esen sağ rüzgarların aydınlar üzerindeki etkisini kırma, kültür alanında burjuva eğilimleri ortaya çıkarma ve devrimci sanat anlayışını yerleştirmede ileri bir adım oldu. Daha bu kampanya sırasında, Partinin propaganda bürolarında yer alan birçok burjuva anlayışa sahip aydın, kampanyayı vesile bilerek burjuva görüşlerini açığa vurdular, MLM’ye olan düşmanlıklarını birçok gazete, dergi ve yayımladıkları kitaplarda kusmaya başladılar. O zamanın devlet başkanı Liu Şao-şi’de bu kampanyayı kendi lehine kullanmak adına, yeniden Konfüçyüs’ü keşfetti. Konfüçyüs’ün doğduğu yeri 1962’de ziyaret ederek, onun görüşlerinin yeniden nasıl canlandırılacağını, konferanslar düzenleyerek tartıştırdı. Yine, Liu Şao-şi’ye yakınlığı ile bilinen Çu Yang’da Mao’nun sanat ve edebiyat alanındaki görüşlerini uluorta eleştir-

meye, Büyük İleri Atılıma; “büyük bir trajedi”, komünlerin geliştirilmesi hareketine; “aceleci bir eylem” , kitlesel üretim kampanyalarına ise; “kokuşmuş köylü tarzı” diyerek, sosyalizmin temellerine saldırmaktan geri durmadı. Ne var ki, Mao’ya ve sosyalizme - elbette sosyalizme açıktan değil, yine sosyalizmi savunma adına, sosyalizmin temellerine saldırıyorlardı- Mao’nun deyimiyle, bunlar, “şekere bulanmış tehlikeli mermiler”di- ardından ise; “Başkan Mao’ya uzun ömürler”i eklemeyi de unutmuyorlardı.

Aslında Mao’nun da istediği buydu. Mao, daha önce de belirttiğimiz gibi, önce düşmanın görüşlerini ortaya çıkarmak için olanak tanır ve onların içlerindeki bütün pislikleri, MLM düşmanı ideolojik anlayışlarını ve eteklerinde varolan bütün taşları dökmelelerini sağlar ve ardından ise ML bilimin ideolojisi ile yüklenir.

Aynı yıllarda, Opera ve tiyatro salonlarında, burjuva-feodal yaşama özentisi, kral ve onun yordakçılarının yapılan saldırıları kınama, özel mülkiyeti özendirme oyunları da sahneye konmaya başlandı. Bütün bunları yapanlar, parti dışındaki unsurlar değil, parti içindeki unsurlardı. Ama bunlar, her zaman yaptıkları gibi, yine oyunun sonunda “Başkan Mao’ya uzun ömürler” dileyerek oyunu bitiriyorlardı.

Sosyalist ülkede aydınların, kapitalist toplumdan gelme alışkanlıklarını hemen bir kenara atıp, komünist düşünceleri benimsemelerini, düne kadar yaşadıkları özel mülkiyetçi yaşamı unutup devrimci yaşamı kabullenmelerini söylemek, geçmiş sistemlerin insanlar üzerindeki etkilerini görememek olur. Sanatçı ve aydınlar, burjuva sisteminden miras kalan “seçkin yaşam” felsefesinin sosyalizmde de kendileri için geçerli olmasını isterler ve her ne kadar kendilerine komünist deseler de, “seçkin” sınıfının her alanda kendilerine, toplumun diğer kesimlerine oranla bir “ayrıcılık” olarak tanınmasını isterler. Çin’de yazarlara ya da aydınlarla toplumun diğer kesimlerinden farklı bir “ayrıcılık” tanınmıyordu. -SSCB’de aydınlarla bazı ayrıcalıklar tanınmıştı.-

“Bazı yazar ve gazeteciler ise, Partiyeye bağlı olmayan çeşitli

dergilere yazı yazarak ücretlerini yükseltebiliyorlardı. Film endüstrisinde bazı aktörlerin ve senaristlerin normalden daha yüksek ücret istedikleri ve çalışmalarının yaratıcı niteliği bulunmasından dolayı, her türlü konforu bulunan evlerde oturmak istedikleri olmuştur.” (Jean Daubier, Çin Kültür Devrimi Tarihi sf.25, Umut yay.)

Çin’de “beyaz perdeli dükkanlar” (*) yoktu, ama, ÇKP içindeki burjuva kadrolar, “ayrıcılık” istemiyorlar da değildi. Örneğin;

“... Bazı yüksek görevlilerin çocukları için özel okullar açıldı.” (ÇKDT, sf.25)

Bu okullar BPKD sırasında kaldırıldıysa da, yıllardır sosyalizm için, halk için mücadele veren, sömürücü sınıfların toplumda yarattığı tüm ayrıcalıklara karşı ölümüne savaşanların, iktidara gelince, bu “ayrıcılıklara” hemen balıklamasına dalmaları düşündürücü olduğu kadar, aynı zamanda bu olay bir gerçeği de gözönüne koyması bakımından önemlidir: İnsanın kısa zamanda burjuva pisliklerinden arınamadığını, bin yıllardır gelen özel mülkiyet ilişkilerinin, proletarya diktatörlüğü ile yıkılmasının yetmediğini, Mao’nun deyimiyle, bu alışkanlıkları toplumun üzerinden atması için daha yüz yıllar gerektirdiği gerçekliğinin önümüzde durduğudur. Komünist Partisi içinde, iki çizgi iki yol mücadelesini reddeden, burjuvazinin dışarıdan değil, bizzat KP’nin içinden geriye dönüşü sağlama mücadelesi verdiğini anlamayanlar, geriye dönüşleri; ya “kader” olarak değerlendireceklerdir ya da Troçkistlerin ileri sürdüğü gibi; tek tek ülkelerde “devrim olmaz” diyerek, emperyalist burjuvaziye teslimiyetin, proletaryaya ise ihanetin “zevkini” tadacaklardır.

Araştırmacı Merle Goldman şunları yazıyor:

“Mao’nun siyasi çizgisine en sert muhalefet Propaganda bölümünün edebiyatla ilgili kurumlarının, devrimin başından beri aydınları etkilemesiyle tanınan üst düzey yöneticilerinden geliyordu.” (ST-2)

BPKD'ye kadar, üniversitelerin kapılarından içeri sokulmayan işçiler dikkate alınırsa, sanatçı ve aydın kesiminin sosyalist devrimi boğmak için nasıl bir çaba içinde oldukları daha iyi görülebilir ve BPKD'nin zorunluluğu daha iyi anlaşılabilir.

Aydınların durumunu yakından bilen Mao, sosyalizm koşullarında burjuva anlayışları en çubak kabul edebilen kesim olarak bilmesine karşın, onların kazanılması için de itinalı davranılmasını öğütlüyordu. Aydınlarla karşı bir taraftan mücadele edilmesini önerirken, bir yandan da onlarla birlik olmasını bilmek gerektiğini vurguluyordu.

"Onların yanlış görüşlerini eleştirin, ikna edin, eğitin ve onları yeniden kalıba dökün; ama saçlarının tek bir kılına dokunmayın, topluma yararlı olmalarını ve çalışabilmelerini sağlayın."

"Çin'in endüstrileşmesinin en önemli adımı... aydınların ideolojik olarak yeniden biçimlendirilmesidir." (ST-2, sf.113)

Mao, BPKD sırasında da bu ilkeden hareket etmiştir, bazı aydınlarla karşı aşırılık yapan, fiziki olarak saldıran bazı öğrenci hareketlerini uyarılmış ve bu tür hareketlerin önlenmesini istemiştir. Mao, aydınlarla karşı sabırlı ve uzun süreli bir kazanma mücadelesinden yanaydı ve bu yaklaşımı doğrudur. Ancak, revizyonist kesim, onları etkilemek için de yoğun bir çaba içindeydiler.

Liu Şao-şi, 1930'larda yazdığı *"Nasıl İyi Bir Komünist Olunur"* isimli kitabı 1962'de yeniden basılarak bütün kadrolara "zorunlu eğitim kitabı" olarak verildi. Bu kitapta, revizyonizme karşı mücadeleden ve proletarya diktatörlüğünden hiç söz edilmiyor; ideolojik mücadele ve Marksist-Leninist ideolojiye sahip olma yerine, Konfüçyüsçü bir anlayış olan; *"kişisel erdemler"*den sıkça sözedilerek, Konfüçyüsçülüğün yeniden diriltilmesinin hızlı adımları atılıyordu. Mao'nun 1962'ye kadar, 4 ciltlik eseri bütün Çin çapında 14 milyon satılırken, Liu Şao-şi'nin kitabı 60 milyon basılıp dağıtılmıştı. Bu da, Parti içindeki burjuvazinin BPKD öncesi hummalı faaliyetinin yalın bir göstergesini oluşturuyordu. Zehirli fikirleri yaymanın yolu, Parti adını kullanarak yapmaktır.

Liu Şao-şi'nin yanı sıra, “Yenşan'da Gece Konuşmaları”, “Üç Ailelik Bir Köyden Notlar” “Hay Juy'un Görevden Alınışı” gibi, kültür devriminin hedefleri olan oyunlar ve yazı dizilerinin yayınlanması, burjuvazinin Büyük İleri Atılım'dan sonra tekrar atağa geçtiğinin ciddi göstergeleriydi. ÇKP içindeki sağcıların, Kruşçev revizyonizminden sonra daha cüretkar davranmaları, zaman zaman Mao'yu açıktan eleştirmeleri tesadüfi bir olay değildi. Mao ve ÇKP'li komünistlerin Kruşçev revizyonizmine karşı mücadelesinin yükseldiği bir dönemde, ÇKP içindeki Kruşçev yanlıları da boş durmuyor, ÇKP'nin revizyonizme karşı saldırılarını engellemeye çalışıyorlardı. Mao, Kültür Bakanlığı bürokratlarını sık sık uyarmaktan geri kalmıyordu:

“Geçtiğimiz onbeş yılda... bu örgütlerin ‘Yazarlar Federasyonu gibi sanat ve edebiyat örgütleri), yayınladıkları eserlerin çoğu (birkaç tanesinin iyi olduğu söylenebilir) ve bu örgütlerde yer alan insanların hemen hemen hepsi (herkes değil) Parti politikalarını uygulamadı. Bunlar güçlü ve dokunulmaz bürokratlar gibi davrandılar; işçilere, köylülere ve askerlere gitmediler; yapıtlarında sosyalist devrimi ve sosyalist inşa çalışmalarını yansıtmadılar. Son yıllarda da doğrudan revizyonizm batağına saplandılar... Kendilerini içtenlikle düzeltmezlerse... Macaristan'daki Petofi Grubu'na dönüşmeleri kaçınılmazdır.” (Mao'nun 27 Haziran 1964 tarihli talimatı. Aktaran ST-2, sf.364)

Mao, ÇKP içindeki Kruşçev yanlılarına karşı 1963 Mayıs'ında; “Doğru Görüşler Nereden Gelir” başlıklı bir konuşma yaptı. ÇKP içindeki burjuva anlayışların felsefi köklerini ele aldı ve mahkum etti. Özellikle, “bilincin maddeye, maddenin bilince dönüşebileceğini” ve revizyonistlerin, “iki bir olur” metafizik anlayışlarına karşı çıkarak, “birin ikiye bölünebileceği” materyalist anlayışını açıkladı. ÇKP içindeki revizyonistler; bu metafizik anlayışlarıyla, düşüncelerdeki değişimin maddi dünyayı değiştirebileceği gerçeğini, yani diyalektik materyalizmi reddediyorlardı, böylece, felsefi alanda da revizyonizmin önünün açılmasına çalışıyorlardı.

Mao, daha 1963'lerde başlattığı; “Sosyalist Eğitim Hareketi” ile, revizyonizme karşı daha boyutlu bir mücadelenin ön adımlarını atıyor, kendi deyimi ile “taş atma” yöntemini kullanıyordu. SEH ile, hem eski geleneklere karşı, hem de bireyciliğe karşı savaş amaçlanıyor, aynı zamanda Parti içindeki kadroların ve öğrencilerin köylere giderek, kitlelerle birlikte çalışmalarını ve onlardan öğrenmelerini, sade yaşamı seçmelerini hedefliyordu. Çünkü bu dönemde, Çin'in birçok bölgesinde, zimmete geçirme, özel teşvikler, özel yatırımlar, kan davaları ve adaletsizlikler artmıştı. Böyle bir hareketle, bu tür olayların azaltılması ve kadroların yozlaşmasının önüne geçmek hedefleniyordu. SEH kampanyası, üniversite görevlilerini ve aydınları da kapsıyordu. Aydınların ve üniversite görevlilerinin önemli bir bölümü bu çalışmalara katıldılar. Sosyalist Eğitim Hareketi Kampanyası sonucu, köylük bölgelerdeki sorunların önemli bir bölümü çözüldü, kolektif komünler daha da geliştirildi ve yaygınlaştırıldı, küçük mülkiyetlere son verildi. Büyük İleri Atılım, eğitim alanında da büyük ilerlemeler sağlamış, burjuva eğitim sistemini kökten değiştirme, öğrenimi salt akademik düzeyle sınırlama anlayışlarına ve pratiğine büyük darbe vurmuştu. Mao, daha o zaman bu eğitim sistemini şöyle eleştiriyordu;

“Yüksek öğrenim adını verdikleri bu sistemin neye benzediğini biliyoruz. İlkokuldan üniversiteye kadar 17-18 yıl... öğrenciler işçilerin nasıl çalıştığını, köylülerin taprağı nasıl sürdüğünü öğrenmeden yıllarını harcıyor... Bu eğitim sistemi içinde kaldıkça daha da cahilleşiyorlar!” (ST-2, sf.213)

Çin'de aydınların, sanatçıların, eğitim görevlilerinin ve öğrencilerin kampanyalar halinde dönem dönem kırsal alanlara gönderilmeleri kendine marksist diyen birçok revizyonist tarafından hem içte hem de dışta eleştiri yağmuruna tutuldu. Revizyonizmin amacı, toplumda var olan ayrıcalığı daha da derinleştirmek, kırsal alandaki gelişmeyi baltalamak, aynı kapitalist sistemde olduğu gibi, aydın ve öğrencilerin toplumdan ve üretimden kopuk ve onlara yabancı olarak kalmalarını ve yaşamalarını sağlamak, böylece

burjuva anlayışların köklü yerleşmesine zemin hazırlamaktı.

Büyük bir köylülük nüfusa sahip olan Çin, 1949 devriminin üzerinden 14-15 yıl geçmesine karşın, köylülük bölgelerde hala eski gelenekler köklü olarak yıkılamamıştı. Devrimden sonra, eskiye oranla temelden bir değişimin varlığı, tarım ve sanayide köklü değişimlerin, halkın eskiye oranla refah düzeyinde kat kat gelişme olmasına karşın, bütün bunlar, Çin'in bu kısa sürede istenilen seviyeye geldiği anlamına gelmediği gibi, bu kısacık sürede fazlasını beklemek de ahmaklık olur. Sosyalizmin bütün normlarının ülkede yerleşmesi, uzun bir süreç ve çetin mücadeleler sonucu olacaktır. Çin ise işin daha başındaydı, her şeye karşı son 15 yıl içinde Çin artık eski Çin değil, yeni bir sürece girmişti. Mao ve ÇKP bunun bilincindeydi. Bu nedenle de adım adım ve sabırlı bir şekilde mücadeleyi sürdürüyorlar, içte ve dıştaki bütün saldırılara karşı koyarak, hem Çin ekonomisinde hızlı bir gelişmeyi sağlıyorlar, hem de kitleleri sosyalist bilinçle eğitmeye devam ediyorlardı.

1949 yılında Çin'de çıraklar ve büro emekçileri de dahil çalışan işçi sayısı dört milyon kadar iken, bu sayı 1958'de 45 milyona çıktı, yalnız 1958 yılı içinde yeni açılan fabrikalarda 17-18 milyon köy kökenli işçi çalışmaya başlamıştı.

BPKD öncesi Çin ekonomisindeki gelişmeler olumluydu ve bu gelişmeler Büyük İleri Atılımın ve SEH'in ürünüydü. Sanayi tarıma hizmet eder hale gelmişti. Sadece 1965 yılında 1.3 milyon hektar toprak -Kızıl Ordu'nun katılımıyla da sulanarak tarıma açılmış ve bu büyük projenin %99'u Halk Komünleri tarafından finanse edilmişti. Bunların yanı sıra kimyasal gübre üretimi arttığı gibi, halk bol ve ucuz gübre kullanmaya da başlamış ve bunların sonucu olarak tarımsal üretimde rekor düzeyde artış sağlanmıştı. Ayrıca değişik türlerden binlerce traktör üretilerek halk komünlerinin kullanımına sunulmuştu. "**Karasaban ülkesi**", 15 yıl gibi kısa sürede bütünüyle **traktör ülkesi** haline gelebilmişti. Diğer yandan tarım makina araçları sadece seçilmiş komünlere kiraya verilmekle kalmıyor, hemen hemen bütün komünlerin bu yöndeki

gereksinimleri karşılanır hale gelmişti. Ülkenin geniş kırsal alanları, küçük endüstri kuruluşları, hidro elektrik santralleri, çimento, gübre, tarım araçları ve her türden hafif sanayi üreten küçük fabrikalarla doluydu.

Eğitim alanındaki canlılık, kitlelerin gereksinimlerini karşılar olmuş, eski eğitim sistemindeki burjuva yaklaşımlar yıkılmaya başlamıştı. Yayınevleri, üretim gruplarına ve çalışma tugaylarına ihtiyaç duyulan bilimsel eserleri gönderiyor, sanatçılar, müzisyenler ve tiyatro grupları köyleri dolaşarak etkinlikler düzenliyorlardı. En ilginç yanı ise, her halk komününün ve evlerden yayın yapan binlerce radyo istasyonları vardı. Radyo istasyonları sayesinde geniş bir haberleşme ağı sağlanırken, halkın ihtiyaçları doğrultusunda eğitim veriliyor, kitleler aydınlatılıyordu.

Kısacası, BPKD arefesinde halkın refah düzeyinde belli bir yükselmenin yanı sıra, Çin ekonomisi de hızla geliyordu. Böylece bir dönemde; “neden kültür devrimi” soruları, içerde ve dışarda, özellikle de revizyonistler tarafından soruluyordu. Amaçları, Kültür Devrimi’ni engellemekti. Çünkü, Mao önderliğindeki Kültür Devrimi’nin kimleri hedefleyeceğini çok iyi biliyorlardı.

4- Burjuva Karargahları Bombalayın

“**B**iz, kendimizi dünyayı temellerinden sarsacak bir davaya adadık” (1963) diyen Mao, 1965’lerin sonuna geldiğinde, kitlelere ve partililere şöyle sesleniyordu: “*Burjuva Karargahları Bombalayın*”

Mao’nun, kitlelere ve ÇKP’nin binlerce üyesine yaptığı bu çağrı içi boş bir çağrı değil, bugüne kadar dünya tarihinde görülmeyen ve ilk defa bir proletarya diktatörlüğü altında, proletarya “adına” proletaryanın karargahlarını ele geçirmiş, kendine “komünist” diyen burjuvalara yönelikti. Bu aynı zamanda burjuvazi ile proletarya arasındaki ezeli ve ölümüne bir iktidar mücadelesinin yeni bir biçime bürünmüş şekliydi. 1965 10 Kasım’ında başlatılan BPKD fırtınası, Çin’de ve dünyada yeni alt-üstleri yaşatacak denli

de güçlü, bir “Doğu Rüzgarı”ydı. BPKD, Sosyalist Çin’de yeni burjuvaziyi altetmenin önemli bir aracı olmuştu. Mao, BPKD öncesi, 1965 Ocağında MK-SB Genişletilmiş Toplantısı’nda, revizyonizmin nerede olduğunu ve tehlikenin nereden geldiğini şöyle açıklıyordu:

“Parti Merkezinde boy gösterirse ne yapacaksınız? Böyle bir olasılık vardır ve çok ciddi bir tehlikedir.”

Mao, bizzat MK toplantısında yine MK içinde revizyonizmin ciddi boyutlara ulaştığını, buna karşı mücadelenin kaçınılmazlığını da ortaya koyduğu gibi, bu mücadelenin yine MK içinde verilmesini yeterli görmeyip, daha açık, bu kez kitleleri direkt bu mücadelenin içine çekmeyi ileri sürdü ve Kültür Devrimini başlatma kararı aldı. Çünkü Mao; *“İçine hiçbir iğnenin giremediği, bir damla suyun bile sızamadığı katı bir çekirdek”*ten, iyi örgütlenmiş ve kastlaşmış revizyonist güruhun sosyalizm için büyük bir tehlike oluşturduğunu ve Kruşçev revizyonizminden de destek aldığı açık olan bu revizyonistlerin Parti ve devlet kademelerinden temizlenmesinin şart olduğunu biliyordu.

Bazı revizyonist ve sonradan dönme Enver Hoca dogmato-revizyonistin ileri sürdüğü gibi, BPKD, başı boş ve kendiliğindenci bir eylem değil, bizzat Mao önderliğinde başlatılan bir devrimdi. Bu devrimi yürütmesi için bir komite seçiliyor ve bu komite direkt SB’ye bağlıydı. Bu komite; **“Kültür Devrimi’nden Sorumlu Grup”** (KDSG) olarak adlandırılıyordu. Elbette zamanın 800 milyonluk Çin’inde kargaşalıkların olmamasını beklemek, sınıf mücadelesinin ne olduğunu anlamamak olacağı gibi, kitle mücadelelerini, düzenli ordunun merasim kıtası olarak görmek kitleleri tanımamak anlamına gelir.

Mao’nun deyiimiyle;

“Devrim bir ziyafet değildir... Devrim bir sınıfın diğer bir sınıfı yerlebir ettiği, bir ayaklanma, bir şiddet hareketidir.”

Mao, revizyonizmin yıkılmasının temel şartının kitlelerin sosyalizme sahip çıkmasından geçtiğini çok iyi biliyor, kitleler hare-

kete geçirilmeden, kitleler bu çatışmanın içinde direkt taraf olmadan revizyonizm yenilemeyeceği gibi, revizyonizm bir defa yenilse bile yeniden daha güçlü şekilde ortaya çıkar. Bu nedenle de, revizyonizm kitle hareketlerinden, kitlelerin kendilerini eleştirmesinden, denetlemesinden, kitlelerin devrim için ileri atılmasından, onların bilinçlenmesinden ve kendi sosyalist davalarına sahip çıkmalarından hep korkmuşlardır. Haklı olarak Mao;

“Kitlelerden korkuyorlar, kitlelerin kendileri hakkında konuşmasından korkuyorlar, kitlelerin kendilerini eleştirmesinden korkuyorlar...” (Mao, Yayınlanmamış Yazılar, sf.113) demiştir.

Mao ve ÇKP’li komünistler, Çin’deki revizyonizme karşı, Mao’nun kitleler üzerindeki prestijini ve muazzam etkisini kullanarak, parti içindeki revizyonistleri tasfiye edebilirdi, ama o, kitlelerin revizyonizme karşı harekete geçmesini, kitlelerin karışıklık çıkarmasını, sokaklara dökülmesini istedi. Çünkü, kitleler böyle bir devrimle ileriye doğru sıçramalar yapacaktı. Büyük devrimler büyük kitle hareketlerinden doğmuştur. Burjuvazi bile, feodalizme karşı mücadelede kitleleri ayaklandırarak iktidarı alabilmiştir. Ama, tüm gericiler kitle hareketlerinden her zaman korkarlar. Kitlelerin hareketinden korkmayanlar komünistlerdir.

“Kitlelerin tartışma açmasından ve önderlerden ve önder örgütlerinkinden farklı fikirler ortaya atmasından korkan bazı yoldaşlar var, sorunları tartışılmaya başlar başlamaz kitlelerin canlılığını bastırıyor ve başkalarının konuşmalarına izin vermiyorlar.” (Mao, YY. sf.115)

Kitle çizgisi ve kitlelere yaklaşım konusunda UKH’nin Mao’dan öğreneceği çok şey var. BPKD, aynı zamanda proletarya önderliğinde revizyonizme karşı bir kitle hareketidir. Revizyonizme karşı kitlelerin ayağa kaldırılmasıdır. Komünistler, kitlelerin ayağa kalkmasını, devrim için istemişlerdi, ama o zaman iktidar burjuvazinin elindeydi. BPKD ile de proletaryanın ve emekçilerin kendi iktidarlarını korumaları için sosyalist maskeli burjuvalar olan revizyonistlere karşı ayağa kalkıyorlardı. Sınıflar var olduğu

sürece geriye dönüşler tehlikesi hep olacaktır, ama geriye dönüşleri engellemenin biricik yolu da, kitlelerin kendi devrimlerine sahip çıkmaları, “sosyalist” maskeli revizyonizmi görebilecek düzeye gelebilmeleridir. Bu da kitleleri sürekli sınıf mücadelesinin içinde tutmakla olabilir. Mao, ÇKP’nin başına geçtiğinden beri hep bunu yapmıştır, iktidarı aldıktan sonra da bu doğru taktiği uygulaya gelmiştir.

Enver Hoca dönəğinin ve onun ardıllarıyla birlikte, günümüzün Kruşçev revizyonizminin artıkları, Çin’deki BPKD’yi ve daha önce Çin’de uygulanan Büyük ileri Atılım vb. gibi kampanyaları hiç anlamamışlar, anlamak istememişlerdir ve bu kampanyaları “üç yanlış beş doğru” diyerek, alaya almaya çalışmışlar, sözde “marksist” eleştirilerini yapmışlardır. Oysa geçen süreç, Mao’ya karşı çıkanları değil, Mao’yu haklı çıkarmıştır.

Sosyalist ülkelerde bürokrat burjuvazinin süreç içinde hakim hale gelerek, sosyalist devletleri birer birer yıkmasının altında, kitlelere güvenmemek, kitleleri mücadele içine çekmemek, saray darbeleriyle iktidarda kalmaya çalışmanın yanında, kitlelerin sokaklarda tartışmasını polisiye önlemlerle engellemeye çalışmanın ve kitleleri sürekli canlı siyasal ortamdan uzak tutmanın payını görmemek, gelecekteki proleter devrimleri daha baştan imkansız kılmak değil midir?

BPKD sırasında Mao’nun taktiği çok açıktı. **Önce küçük çatışmalar ile düşmanın gücünü ölçer, tali sorunlar üzerinde güç dengesini korumaya ve kavramaya çalışır ve düşmanın en zayıf noktasını yakaladıktan sonra, buradan vurur.** Çin devrimci mücadelesi boyunca da bu taktiği uygulamıştır. BPKD’nin daha başlangıcında, Çin’de revizyonizmin babası ve dayanak noktası esas olarak Liu Şao-şi olmasına karşın, ilk önce hedef olarak bunu almadı, bunların zayıf noktalarını ele aldı ve yüklendi. Bu konuda halkanın en zayıf noktası ise Liu Şao-şi’nin ve Pekin Belediye Başkanı olan Peng Çing’in desteği ile sürekli -tabi dolaylı bir şekilde- Mao’ya ve onun görüşlerine saldıran Wu Han’dı. Wu

Han, aynı zamanda Peng Çeng'in yardımcısı bir burjuva enteliydi. Mao önce işe buradan başladı. Bunun yazdığı ve sahneye koyduğu; "Hay Juy'un Görevden Alınışı" adlı oyunun eleştirilmesini istedi ve bu konuda görevi; BPKD'nin önderlerinden ve Mao'nun ölümünden sonra Çin revizyonistleri tarafından "Dörtlü Çete" olarak adlandırılanların içinde yer alan Yao Wen-yuan'a verdi. Yazı 30 Kasım 1965'de Şanghay'da yayımlanan Halkın Günlüğü gazetesinde çıktı. Bu yazının Mao'nun görüşleri olduğunu bilmeyen yoktu. Üstelik bu yazı, revizyonizmin kalesi olan Pekin'de değil Şanghay'da yayınlanmıştı. Mao'nun da sonradan itiraf ettiği gibi, böyle bir yazıyı revizyonizmin kalesi haline geelmış olan Pekin'de "yayınlatmazlardı" İşte BPKD'nin ilk meşalesi böyle yakıldı ve revizyonizmin en küçük kalesinin topa tutulmasıyla başlandı. Liu Şao-şi ve Peng Çeng, silahların kendilerine döneceğini bildikleri için hemen Wu Han'a özeleştiri yaptırdılar. Ama bu özeleştiri revizyonizmin bir manevrasından başka bir şey değildi.

Mao, BPKD'yi yöneten (KDSG) gruba bilerek Peng Çeng'i sorumlu yaptı ve "*Wu Han Davası*" nı soruşturma görevini de buna verdi. Amacı, kendi politikasını revizyonistlere de uygulatmak ve revizyonist cepheyi sürekli daraltmaktı ve aynı zamanda, Mao'nun kendi deyimi ile Peng Çeng'i "arı kovanının içine itmiş" oluyordu. Mao'nun bu usta marksist taktiğini eleştirenler hala vardır: "*Neden BPKD'nin hedefi olan bir kişiyi KD'nin başına getiriyor?*" diye. Sınıf mücadelelerini düz bir rotada yürüdüğünü sananların görüşüdür bu.

Çünkü Mao;

"*Acayip yaratıklar ve canavarlar -dediği revizyonistlerin- gerçek yüzlerini olayların akışı içinde fazla...*" gizleyemeyeceklerini sınıf mücadelesindeki engin deneyimlerinden biliyordu. Nitekim, Peng Çeng, kendini daha fazla gizleyemedi, KDSG'nin sonuç raporunda yaptığı yolsuzluk açığa çıktı. Ancak Kültür Bakanlığı, Mao'nun ve daha birçok Mao yanlısı yazıların basında çıkmasına engel oluyordu. Bunun üzerine Mao, 1966 Nisan'ında sert bir ko-

nuşma yaptı:

“Partinin Propaganda Bölümü Cehennem Kralı’nın sarayıdır. Kahrolsun Cehennem Kralı! Bütün kölelere özgürlük! Her eyaleti ayaklanmaya çağırıyorum. Merkeze karşı baş kaldıralım, Cehennem Kralı’nın sarayını parampaça etmelidir.” (ST-2, sf. 407)

“BPKD kendiliğinden başlamıştır” gibi zırvalıklara ve ÇKP’nin kararlarını görmezden gelenlere yine Mao’dan bir alıntıyla yanıt verelim;

“Onuncu genel toplantı sınıf mücadelesini sürdürme kararı almıştır. Wu Han buna rağmen karşı-devrimci, parti düşmanı zırvalıklar yazıyor ve Kültür Bakanlığı orali bile olmuyor; Bakanlık Parti merkezinin kararlarını çiğniyor.” (ST-2, sf.407)

Mao’nun bu sert çıkışlarından sonra, parti yazınlarında “kara çete” olarak adlandırılan revizyonistlere karşı yazı akını başladı. Partinin önemli yayınları ve birçok yazarı Mao’nun direktifleri doğrultusunda revizyonizmi eleştirmeye başladılar. Bu olayların ardından 14 Nisan’da Ulusal Halk Konseyi, Peng Çeng’in Parti karşıtı eylemlerini incelemek için toplandı. Resmi olarak Kültür Devrimi (Önce ismi böyleydi, daha sonra Ağustos’ta; Büyük Proleter Kültür Devrimi” diye adlandırıldı.) 16 Nisan 1966’da başlatıldığı açıklandı, aynı yılın Mayıs ayında ise Peng Çeng ve daha birçok revizyonist yazar ve görevliler görevlerinden alındılar. Böylece Mao, BPKD’nin daha ilk aylarında, arı kovanına soktuğu revizyonist yöneticileri, kitleler önünde teşhir ederek safdışı etmesini bilmişti, ama mücadelenin esası daha yeni başlıyordu. Revizyonizmi yenmek bu kadar kolay olmayacaktı.

Mao, Peng Çeng’in başında olduğu Kültür Devrimi’nden sorumlu ilk grubun, tasfiye edilmesini ÇKP-MK’nin Mayıs 1966’daki toplantısında başarmıştı. Bu toplantıda, eski KDSG’nin tasfiye edildiği ve MK’ye bağlı yeni bir KDSG oluşturulduğu kararı alındı ve Mao’nun hazırladığı ve MK’since kabul edilen meşhur “16 Mayıs Genelgesi” parti örgütlerine dağıtıldı. BPKD’ye ışık tutan bu genelgeden uzunca bir alıntı almamız, BPKD’ni sağ-

dan eleştirenlere, BPKD'nin, "hedefinin belli olmadığını, belirsizliği içerdiği" gibi, inkarcı zırvalıkları ileri sürenlere ve günümüzde hala sosyalizmde sınıf mücadelesini kavrayarak istemeyenlere de bir yanıt olacaktır:

"Proletaryanın burjuvaziye karşı mücadelesi, proletaryanın burjuvazi üzerindeki diktatörlüğü, çeşitli kültürel alanlar dahil olmak üzere proletaryanın üst yapıdaki diktatörlüğü, Komünist Partisi'ne sızan ve kızıl bayrağa karşı çıkmak için "kızıl bayrak" sallayan burjuvazinin temsilcilerini ayıklamak için proletaryanın gösterdiği sürekli çabalar, bu gibi temel sorunlar üzerinde bir eşitliğe izin verilebilir mi? Onlarca yıl, eski çizgideki sosyal demokratlar ve on yıldan fazla bir zamandır modern-reizyonistler, proletarya ile burjuvazi arasındaki eşitliğe asla izin vermemişlerdir. Binlerce yıllık insanlık tarihinin, sınıf mücadeleleri tarihi olduğunu tamamen inkar etmişlerdir. Proletaryanın burjuvaziye karşı sınıf mücadelesini, burjuvaziye karşı proleter devrimini ve proletaryanın burjuvazi üzerindeki diktatörlüğünü tamamen inkar etmişlerdir. Tersine, burjuvazi ve emperyalistlerin sadık uşaklarıdır. Burjuvazi ve emperyalistler ile birlikte, proletaryanın ezilmesi ve sömürülmesi şeklindeki burjuva ideolojisine ve kapitalist sisteme yapışmışlardır ve Marksist-Leninist ideolojiye ve sosyalist sisteme karşıdır. Komünist Partisi'ne ve halka karşı çıkan karşı-devrimciler takımıdır. Bize karşı yürüttükleri mücadele bir ölüm kalım mücadelesidir ve eşitlik sözkonusu edilemez. Bu nedenle bizim de onlara karşı yürüttüğümüz mücadele bir ölüm kalım mücadelesidir ve onlarla olan ilişkimizde eşitlik sözkonusu olamaz. Tersine bu, bir sınıfın diğer sınıfı baskı altına aldığı, yani proletaryanın burjuvazi üzerinde diktatörlüğünü kurması şeklinde bir ilişkidir. Sömüren ve sömürülen sınıflar arasında eşitlik veya barış içinde birarada yaşamak gibisinden ya da bu sınıflar arasında nezaket ve alicenaplık gibi sözüm ona ilişkilere yer yoktur." (ÇKDT, sf.304-305)

Bu genelgenin yayımlanmasıyla, BPKD yeni bir boyut kazanı-

yor ve yeni bir aşamaya geçiyordu. BPKD'nin nasıl yürüyeceği, hedeflerinin ne olduğu, hangi çizgiye vurulması gerektiği, revizyonizmin nerede olduğu, "Cehennemın Kralları"nın kimler olduğu genel hatlarıyla açıklanmış ve partiye bu konuda aydınlatıcı ve teorik yol göstericilik ortaya konmuştu. Artık ikinci aşaması, kitlelerin harekete geçirilmesini oluştıuruyordu. Bunun yolu ise, Duvar Gazeteleri (Dazubao)ni her tarafta çoğaltmak, kitlelerin eleştirilerini Dazubao'larla dile getirmesinin yolunu açmaktı. 1966'nın 25 Mayıs'ında ilk Dazubao, revizyonizmin kalesi olarak bilinen Pekin Üniversitesi'nde asıldı. Bu büyük bir etki yaptı. Bu, Mao tarafından da duyulunca desteklendi, gazete ve radyolardan yayınlanmasını istedi. Bu ilk dazubao ile Pekin Üniversitesi hareketli günlerine adım attı, bu aynı zamanda Kültür Devrimi'nin tarihi bir dönüm noktasını da oluştıuruyor ve ünlü 16 Mayıs Genelgesi parti ve kitleler içinde beklenen etkisini yaratıyordu. Öte yandan kapitalist yolcular da boş durmuyor, karşı engeller çıkartıyor, "kamu düzenini bozma" gibi gerekçelerle, eylemlere katılanlara baskı uygulama yoluna gidiyorlardı. Tabi, bu dönemde salt kapitalist yolcularla baş etmenin yanı sıra kendilerini, "en keskin maocu" gösteren başka "şeytanlar" da vardı. Bunun başında Lin Biao geliyordu. Lin Biao'nun olumsuzlukları Mao'nun dikkatini çekmekle birlikte, Mao, şimdilik soruna daha değişik yaklaşıyordu.

Revizyonizmi yenmeyi amaçlayan Mao, parti içi dengeleri de gözetiyor, öncelikle iflah olmaz revizyonistlere karşı, parti cephesini genişletmeyi hedefliyordu. Bu nedenle de, bazı unsurların olumsuzluklarına "geçici" olarak göz yumuyordu. Revizyonizme karşı mücadele uzun erimli ve hala kimin kazanacağı belli olmadığı gibi, mücadelenin tek bir muharebeyle kazanılması olasılığı da yoktu. Proletarya, kendisiyle birlikte insanlığı özgürleştirene kadar yüzlerce muharebelerden geçecekti. BPKD, sosyalizm altında, proletarya ile burjuvazi arasında sürün mücadelenin daha ilk kıyasıya savaşımı sayılabilir, bunun gibi daha çok savaşımın olacağı bir gerekçek ama, proletarya bu mücadeleyi zaferle sonuçlandırırsa,

sosyalizmi daha ileri mevzilere götüreceği kesindi. Mao, “zaferi kimin kazanacağı belli değil” derken, uzun erimli mücadeleyi kastediyordu. Ama bu mücadeleyi proletaryanın kazanacağından emindi. İlerde burjuvazi iktidarı geri alsa bile, halkın onlara rahat yüzü göstermeyeceğinden de emindi. Çünkü o, halka ve Çin proletaryasına sonsuz bir güven duyuyordu. Ama, onun esas sorunu kitleleri harekete geçirmekti, **Marksist teori, kitlelerde ete kemiğe bürünürse bir anlam kazanacaktı.** İşçi sınıfı ve diğer emekçiler, kendi deneyimleri ile doğru ve yanlışları ayırd etmeli, halkın adına bir başkaları karar vermemeli, kitleler bilinçlerini mücadele ederek özgürleştirmeliydi. Kitlelerin ve Partinin ayağa kalkması, mücadele içinde hem kitleleri hem de Partiyi aşağıdan yukarıya doğru yenileyecekti. Çin toplumu BPKD ile büyük bir silkelenişin içine girmişti, bundan geriye dönüş olamazdı ve bütün yöneticiler payına düşen eleştirileri alacaktı. Ve öyle de oldu. Mao’nun öngörülleri doğrulandı.

*“Yangını ben başlattım...`Görebildiğim kadarıyla kitleleri sarsmak iyi bir yöntemdir... Yıllardan beri (Partideki revizyonistleri) nasıl tepe taklak edebileceğimi düşündüm durdum... sonunda en etkili yöntemin kitleleri sarsmak olduğunu anladım”** (ST-2, sf.416)*

BPKD’ni yönetecek yeni önderlik da atandı. KDSG’nin (toplam 22 üyesi vardı) başına Çen Bo-da getirildi. Diğer üyeleri ise Chiang Çing (aynı zamanda KDSG’nin başkan yardımcısıydı), Yao Wen-yuan, Çang Çung-çiao (bu üçü BPKD’nin sonuna kadar bu görevde kaldı ve bunlar, Mao’nun ölümünden sonra iktidarı ele geçiren revizyonistler tarafından “4’lü çete” diye anılan, esasında ise Mao’nun gerçek takipçisi BPKD’nin önderleriydi.)

BPKD etkisini önce üniversitelerde gösterdi. Toplumun en genç, en militan ve aydınlanmaya en açık bir kesimi olan gençliğin, BPKD’ne sahip çıkması kadar doğal bir şey olamaz. Çin’de de Kültür Devrimi’nin yankısını önce gençlik içinde bulması ve ülkenin dört bir yanına dağılması kaçınılmazdı. Elbette, Mao ve

ÇKP'nin istemediği olaylar da yaşandı, yaşanması da doğaldı. Milyonlarca kitlenin katıldığı sınıf mücadelesi düz bir hatta ve komutlara uyarak gelişemezdi. Olumlulukların yanında olumsuzlukları da içinde barındıracaktı. Ayağa kalkmış milyonlarca emekçinin ayakları altında olumlu unsurlar da kalabilirdi. Kalanlar da oldu. Bunun için Mao; kitlelerin yanlış hedeflere saldırmaması ve revizyonizmin oyunlarına gelmemesi için, onları sürekli uyardı ve yol gösterdi.

“Halk gericilere karşı ayaklanmakta haklıdır. Sizi yürekten destekliyorum... Bu arada birleşebilecek herkesle birleşmeniz gerektiğini hatırlatmak istiyorum... Çok ciddi hatalar yapan insanlara yanlışları iyice kavratıldıktan sonra kendilerini düzeltmeleri ve yeni bir insan olabilmeleri için olanak tanınmalıdır. Marks şöyle der: Proletarya yalnız kendisini değil, bütün insanlığı kurtarmalıdır. İnsanlığı bir bütün olarak kurtarmadan proletarya kendisinin nihai kurtuluşunu da gerçekleştiremez. Yoldaşlar! lütfen bu gerçeği gözden kaçırmayın.” (ST-2,sf.429)

Mao, kendi ilk dazubao'sunu 25 Mayıs'da yazdı ve o meşhur; “Burjuva Karargahları Bombalayın” başlığını taşıyordu. Başta Liu Şao-çi olmak üzere revizyonistlerin ele başları, Mao'nun bu çağrısının kimi hedeflediğini çok iyi biliyordu ve tepkilerini de gösterdiler. Liu Şao-şi; “*Komünist Partisi'ne karşı baş kaldırmayı hoş görmeyiz*” diye yanıt verirken, Mao'nun karşısında durabileceğine de inanmıyordu. Ama, bu, aynı zamanda revizyonizmin ÇKP içindeki gücünü de gösteriyordu. Bu nedenle Liu Şao-şi kliği boş durmuyor, BPKD'yi tersine çevirmek için yoğun çaba harcıyorlar ve karşı-devrimci eylemlerini geliştiriyorlardı. Örneğin, üniversite gençliğinin karşısına “Çalışma Grupları”nı çıkardılar. Kızıl Muhafızlar'la Çalışma Grupları arasında yer yer kıyasıya çatışmalar oldu. Liu Şao-şi, Parti içindeki yetkisini de kullanarak, gericiliğe karşı ayaklanmaları “karşı-devrimci” eylem olarak niteliyordu. Elbette bu tutum, birçok geri düzeydeki kitleleri etkiliyor, ne tarafta yer alacağında çelişkiye düşürüyordu. Çünkü, Liu, “Devlet Başka-

nı” sıfatını taşıyordu. 30 yıldan fazla ÇKP’nin üst düzeyinde yer alıyordu. Geri kitlelerin kafasında bunun karışıklık yaratmaması düşünülemez. ÇKP’nin üst düzey bir yetkilisi ve devlet başkanı “Nasıl karşı-devrimci olabilir?” diye.

1966 Ağustos ayına gelindiğinde gençliğin dışında köylülerin ve işçilerin büyük bölümü sessizdi, BPKD’nin ateşi oraları daha sarsmamıştı. Ancak, Mao devrim ateşini işçilere yaymadan başarı şansının olmadığını da biliyordu. Bunun üzerine MK 1966 Ağustos’unda toplandı. MK içindeki revizyonistlerin tüm engelleme çabalarına karşın, Çin’de “16 ilke” olarak bilinen kararlar alındı ve Partiye yayınlandı. İşçi sınıfı bu kararlardan sonra harekete geçti. Bu kararlardan sonra Liu Şao-şi’de gözden düştü. Deng Sao-Ping ise ideolojik olarak Liu Şao-şi’ye daha yakın olmasına karşın, bu toplantıda Mao’yu destekledi. Ancak, bu toplantıdan sonra Deng Siao-ping’de Liu Şao-şi gibi daha önemsiz görevlere atandılar. Bu, aynı zamanda MK içindeki dengeilerdeki değişimi gösteriyordu.

MK toplantısından ve 16 İlke’nin yayınlanmasından sonra, 1966 Mayısı’ndan itibaren kurulmasına başlanan Kızıl Muhafız’lar, Tien-an-Men’de Mao’nun da katıldığı bir milyondan fazla insanın toplandığı bir miting’de ilk defa insanların karşısına çıktılar. Mao, bu tür milyonların katıldığı çok sayıda toplantıda hazır bulundu, ama konuşma yapmadı.

Kızıl Muhafız sayısı kısa sürede 13 milyona çıkmış, ülkenin her tarafına yayılmıştı. Kızıl Muhafızlar’ın, dışardaki revizyonistlerin ve bunları “Mao’nun canileri” olarak gösteren emperyalist burjuva basınının iddialarının tersine, yetkilileri görevden alma, silah taşıma, tutuklama gibi görevleri yoktu. Tek bir görevleri vardı; eleştirmek, önderlik etmek, “**dört eski alışkanlıkla mücadele etmek**” gibi görevleri vardı. Kızıl Muhafızlar’ın ve öğrencilerin bir uçtan bir uca gitmeleri, yatmaları, yemek sorunları muazzam bir şekilde örgütlenmişti ve bu organizeyi yine kendileri yapıyordu. 30 milyonu aşkın insanın bu sorunlarını pürüzsüz bir şekilde

yapmaları, BPKD'nin bir başka düzenli ve disiplinli yanıydı. Kızıl muhafızlar bütünüyle ÇKP'nin kontrolü altındaydı, buna karşın birçok karışıklıklar ve olumsuz olaylarda çıkmadı değil. birçok aşırı grubun yanında, sağcı gruplarda çıktı. Ama süreç içinde Parti önderliğinin direktifleri dışına çıkanlar ayıklandı.

Çin'de kitleler ilk defa bu kadar özgürleşmişlerdi. Her tarafta duvar yazılarıyla kendi görüşlerini dile getiriyorlar, eleştirilerini ve eleştirdikleri kişilerin isimlerini açıkça yazıyorlardı. Böylesine bir özgürlük, yeryüzünde ilk defa oluyordu, denirse fazla bir abartı olmayacaktır. Kitlelerin özgürleşmesi, özgürlükleri için mücadele etmesi, kendilerini açıkça ifade etmeleri böyle olabilirdi. Kruşçev ve bilumum revizyonist ve emperyalist burjuvazinin, kitlelerin bu özgürlük hareketini; “anarşi”, “başı boşluk”, “her şey yıkılıyor” vb. değerlendirmeleri, özünde hepsinin de kitlelerin özgürleşmesinden korktukları için değil mi? Mao ise;

“Eski yıkılmadan yeni kurulamaz” yanıtını veriyordu.

Kültür Devrimi'ni yakından izleyen gazeteci-yazar Han Suyın, Mao'nun kitleleri harekete geçirmesini şöyle değerlendiriyor: *“Çin mutfağının geleneksel yemek yapma yöntemiyle Mao'nun devrimci yöntemi arasında ilginç bir benzerlik vardı. Çinli bir aşçı, eti ve sebzeleri iyice doğradıktan sonra kızgın tavaya atıp iyice karıştırır; Mao'da Çin'in tüm toplumsal katmanlarını büyük bir kargaşa ortamında harmanlıyordu. Tarihin hiçbir döneminde düzensizlikten bu kadar az korkan ya da halk kitlelerine böylesine güvenen; onların bütün benliği ile karıştığı büyük bir tufandan yepyeni bir bilinç ve düzen ile çıkacağını görebilen ikinci bir lide-re rastlamak olanaksızdır.”* (ST-2, sf.450)

Yazarın “olanaksızdır” değerlendirmesini biraz abartılı bulsak da, Mao'nun sınıf mücadelesinde kitlelerin rolünü çok iyi gördüğünü ve ezilen yığınlara sonsuz bir güven duyduğunu, toplumsal diyalektiğin ustası olduğunu bir kere daha ortaya koyması açısından önemli bir değerlendirmedir.

5- BPKD’de İşçi Sınıfının Rolü Ya Da “Ocak Fırtınası”

“**D**evrimci aydınlar ve öğrenciler, bilince ilk ulaşan kişilerdir, bilinç ise devrimci gelişmenin kanunları ile uyum içindedir... Hareketin gelişmesi, işçilerin ve köylülerin esas güç olduğunu göstermiştir. Askerler ise sadece üniforma giymiş işçiler ve köylülerdir... Ancak geniş işçi ve köylü kitleleri ayaklandığında burjuva olan her şey tam olarak ezilmiştir; bu sırada devrimci aydınlar ve genç öğrenciler geri plana düşmüşlerdir.” (ÇKDT, sf.87)

Özellikle Mao’yu “popülist”, “köylülüğün temsilcisi”, “işçi sınıfı önderliğini reddeden” olarak suçlayan ML dönemi Enver Hoca revizyonistinin ve ardıllarının, bu tür eleştirilerinin bilimsel ve gerçekçi bir yanının olmadığını vurgulayalım. Mao, başından beri proletarya diktatörlüğünü, proletarya önderliğinde işçi-köylü temel ittifakını savunmuş ve bunu BPKD sırasında da uygulamış bir komünisttir. Yukarıda yaptığımız alıntıda da görüldüğü gibi, Mao, gençliğe ve aydınlara değil, başta işçi sınıfına ve onun yedeği olan köylülüğe güvenmektedir. İşçi sınıfının önderliği olmadan da halk sınıflarının iktidarı alamayacağını sürekli vurgulayan birisidir. BPKD’nin başta gençliği ve aydınların bir kısmını harekete geçirmesinden doğal bir şey olamaz. Mao, bunun nedenlerini açığa koymuştur. Ama, “Kültür Devrimi’nde işçiler yoktu” (Bak. “Emperyalizm ve Devrim”, “Çin Üzerine Düşünceler”, Enver Hoca) gibi inkarcı ve elle tutulur bir eleştiri getiremeyen, Kruşçev ve emperyalist burjuvazinin kulvarında eleştiri getiren E.Hoca revizyonistinin, bu tür eleştirilerinin dikkate alınacak bir yanı olamaz.

BPKD’de de önce öğrenciler ayaklandı, Mao’nun direktifleri önce onlara ulaştı. Ama işçi sınıfı da fazla geç kalmadan, 1966 Kasım ayından itibaren işçi sınıfı içinde bir hareketlenme görüldü. İşçi sınıfı BPKD’ne sahip çıkıyor ve onun önderliğini ele geçiriyordu. Fazla gecikmeden Şanghay’da 1967 Ocak ayında işçi sınıfı ile gerici burjuvazi arasındaki savaşımın şiddeti kendini gös-

terdi. Şanghay işçi sınıfı, kapitalist yolcuların tüm engellemelerine karşın, BPKD fabrika kapılarından dalga dalga içeri girmeye ve işçi sınıfını devrimin önderliğini ele geçirmeye itti ve bu aşamadan sonra işçi sınıfı gençliğin ve aydınların aşırılıklarını, yer yer anarşistçe ve başıbozuk disiplinsiz hareketlerini önledi ve revizyonizme en büyük darbeyi vurdu.

Şanghay'da başından sonuna kadar işçi sınıfını örgütleyen ve ayağa kaldıranlar Yao Wen-yuan, Çang Çun-çiao idi. BPKD'ne damgasını vuran bu önderler, Mao'dan ayrı hareket etmiyor, ML görüşlerin revizyonizme karşı galip gelmesi için teorik ve pratik önderliği birlikte yürütüyorlardı.

Şanghay pratiği bir gerçeği daha ortaya çıkarmıştı. İşçi sınıfının önderleri Paris Komünü gibi "Şanghay Halk Komünü" kurmaya çalışırken, Mao buna karşı çıktı. İktidarın ele geçirildiği yerde Parti disiplinini ve otoritesini tesis etmek, grupçu ve aşırı demokrasi anlayışlarının önüne geçmek gerektiğini, Paris Komünü'nün en önemli öğretisinin; işçi sınıfı iktidarı ele geçince, eski devlet yapısını ve kurumlarını bütünüyle yıkmak ve proletarya devletini ve kurumlarını oluşturmaktır. Mao; "Paris tipi komün örgütlenmesi, bastıran gericiliği yenemeyecek kadar zayıf bir yapıdır" diyor ve "Üçlü ittifak" temelinde iktidarın oluşturulmasını savunuyordu. Mao'nun bu doğru uyarıları sonucu, Şanghay'lı işçi önderleri, Mao'nun uyarıları doğrultusunda yeniden yönetimi oluşturdular. Yine bunlar, işçiler arasında geniş tartışmalar sonucu yaşama geçirildi. Çünkü, Parti önderliği inşa olmadan aşırı demokrasi revizyonizmin işine de geliyordu. Bundan yararlanarak, küçük küçük karşı-devrimci gruplar örgütlenmeye ve eylemlere girişmeye başlamışlardı. Bir elleriyle kırmızı bayrak sallarken, diğer elleriyle de kırmızı bayrağın yerine beyaz bayrak dikme mücadelesi veriyorlardı.

Çin işçi sınıfının devrime katılmasıyla, BPKD'nin gerçek özü ve daha bir siyasal biçime bürünmesi, eleştirilerin kişisellikten çok ideolojik boyutlarda sürmesini de beraberinde getirdi. BPKD'nin gerçek merkezi Şanghay oldu. Proletaryanın en devrimci sınıf ol-

duğu, toplumu en ileri götürecek, kendisiyle birlikte insanlığı da kurtaracak olması, BPKD içinde kendini daha iyi gösterdi. Üretimden gelen disiplini ile bir taraftan eskiyi -revizyonizmi- yıkar-ken, bir taraftan da eskinin yerine yeniyi kuruyor ve narsizme; kendiliğindencilige yer vermiyordu. Çin’de bu sürecin “OCAK FIRTINASI” olarak adlandırılması bundandır.

Daha 1968 Ağustos’unda, “Halkın Günlüğü” gazetesine yazdığı bir yazıda Mao;

Yediyüzmilyon nüfuslu bir halkız ve ülkemizin önderi işçi sınıfıdır. Bütün çalışma alanlarında Kültür Devrimi’nin gerçek önderliği işçi sınıfının olacaktır” diyerek, BPKD’ne kimin önderlik etmesi gerektiğini ve ettiğini de açıklıyordu. Bu aşamadan itibaren bütün üniversite ve okullara İşçi Propaganda Takımları gönderildi ve okulların, işçilerin denetimine girmesi sağlandı. Okullarda artık bütün sorunlara işçiler el koyuyor ve önderlik ediyordu. Böylece, eğitimin bir avuç entellerin tekelinde olması da sosyalizmde yıkılıyordu. BPKD’nin, eğitim sistemine getirdiği yenilik sayesinde, “7 Mayıs Okulları” açıldı. Bu konuda Han Su-yın’ın bir değerlendirmesine yer vermekte yarar var:

“Yeni eğitim sistemi sayesinde işçiler ve köylüler kendi aydınlarını, teorisyenlerini, yeni buluşlar yapan bilim adamlarını, araştırmacılarını, teknik uzmanlarını kadrolarını ve parti liderlerini yaratıyordu. Bu insanlar, yeni sisteme uygun olarak hep kol gücüyle çalışan kitlelerle birlikte yaşıyordu. Orta ve alt düzeydeki kadrolar, yılda 200 gün, üst düzeydeki kadrolar da yılda 100 gün zorunlu kol gücü çalışması yapıyordu. Mao’nun daha 1956’de yaratmaya çalıştığı ilk proletarya aydınları 1974 baharında okullarını bitirdi.” (ST-2, sf.496)

Üniversite öğrencileri ve aydınların bir kısmı işçilerin okullara müdahale etmesini kabul etmiyor, karşı çıkıyorlardı. Çünkü, burjuvaziden gelen bir alışkanlıkla, işçi sınıfının bilimden anlamayacağı kafalarına yerleşmişti. Bu eski alışkanlığı yıkmak uzun bir mücadelenin ürünü oldu. BPKD’nin önderlerinden Çiang Çing,

böyle bir durumla karşılaştığında, gençlere şöyle sesleniyordu: *“Genç devrimciler ve Kızıl Muhafızlar, Kültür Devrimi”nde büyük bir mücadele verdiniz... Yanlışlar da yaptınız, ama bunlardan da öğreneceksiniz... İşçiler genç Kızıl Muhafız savaşçılarımızı koruyacak, onlara yardım edecek ve onları eğitecektir.”*

Kültür Devrimi sırasında, ÇKP önderliği, kitlelerin aktif bir siyasi mücadelenin içine girmesini isterken ve bunu başarırken, ekonominin de gerilememesi, çalışmaların aksamaması içinde yoğun bir çaba harcıyor'u. Öte yandan bütün çağrılara karşın, bu büyük sınıf mücadelesi içinde ekonomide gerileme olmamasını düşünmek ise saflık olurdu. Bütün olaylara karşın, ekonomide büyük ölçüde gerileme olmadı, tersine işçi sınıfı ve köylülük, bir yandan revizyonizme karşı mücadele verirken, üretimi artırmak için de çaba harcadı.

BPKD'nin “karşı-devrimci eylem” olduğunun, Mao'nun ölümünden sonra “farkına” varan “büyük ML” Enver Hoca ve avanesinden bir aktarma yaparak; BPKD'nin milyonları ayağa kaldırmasına ve işçi sınıfı tarihinin en büyük eylemi olmasına karşın, bu konuda emperyalist burjuvaziyle aynı paralele düştüklerini, kendine devrimci diyen Hocacı ardılların daha iyi görmesine yardımcı olmaya çalışacağız. Enver Hoca'nın revizyonizm belgesi “Emperyalizm ve Devrim” adlı yapıtında bunlardan çok var.

“Kitlelere dayanmadan, onları örgütlemekten ve kendi önderliğinde onları bilinçlendirmeden bir parti öncü olamaz. Bu bilinen bir evrensel kanundur. 1960 yıllarında, sözde Çin Kültürel Proleter Devrimi boyunca veya ondan sonra, maceracı ve anarşist revizyonist akımların sahtekarlığı ve tehlikesi bu kanunun inkar edilmesinde, partinin önder rolünün ve kitlelerin devrime katılmasının gerekliliğinin inkar edilmesinde yatmaktadır. Bu akımlara göre devrim, Marksist-Leninist partinin önderliği olmadan gerilla ocakları tarafından veya faşist darbe veya terör aracılığıyla yapılır.” (Selim Bekir, 2.4.1978, Zer-i Popilit, aktaran, “Yeni Bir İdeolojik Saflaşmanın Temelini Oluşturan AEP” Partizan Yayınları-8)

Bu tür eleştirilerin ciddiyetle bile ve hatta burjuva bilim adamlığı tutumuyla bile yakından bir ilişkisi olamaz. ML saldırmak için kiralanan ve dolarla çalışan burjuva kalemşörlerin ısmarlama yazılarına benziyor.

6- BPKD Sürecinde Mao'nun ÇKP İç Revizyonizme Karşı Mücadele Taktikleri

Ocak Fırtınası ile birlikte hemen hemen her yerde işçiler ve köylüler de BPKD'ne katılmıştı. Bunun yanında karşı-devrimciler de boş durmuyor, devrimci mücadeleyi bastırmak için yer yer katliamlara varan uygulamalara girişiyorlardı. İşçi sınıfının harekete geçmesinden sonra Deng Siao-Ping ve Liu Şao-şi ve daha birçok üst düzey parti yöneticilerinin de işi bitmişti artık. Duvar gazetelerinde direkt onun ismini vererek eleştiriler başlatmıştı. Mao, Liu'ya yönelik **seviyesiz ve kişisel eleştirilere karşı çıkıyor, eleştirilerin siyasi olmasını öneriyordu**. Sorun Liu'nun kişiliği değil, ideolojik anlayışlarıydı. Kitlelerin bunu kavraması ve onun burjuva ideolojisini açığa çıkarması ve mücadele etmesi sorunun can alıcı yönüydü. Bu yönde gazetelerde, Liu'nun anlayışlarını eleştiren yazılar çıkmaya başladı. Liu Şao-şi bu eleştiriler üzerine;

“Proleter Kültür Devrimi”nde neden burjuva gerici bir çizgi izlediğim konusunda bugün de çok net değilim. Bugüne kadar okuduğum hiçbir eleştiri de bu hatamı kavramamı sağlamadı. MK'nın 11. genişletilmiş toplantısında yanlışlarım eleştirildikten sonra... bana benzeyen hatalar yapmış başkaları da görüldü, onlar da yaptıklarının nedenlerini kavramamıştı.” (ST-2, sf.461)

Kitleler tarafından Liu Şao-şi, “Çin'in Kruşçev'i” olarak adlandırıldı. Liu Şao-şi, 1968 Ekim'inde yapılan 8. MK 12. genişletilmiş toplantısında partiden atılarak, Mançurya'da bir halk komününe gönderildi. Liu, tamamiyle teşhir olup safdışı edilirken, Deng Si-

ao-ping “ikna edici” bir özeleştiri ile kurtulmayı başardı. Burada, BPKD’nin hedefleri arasında olan Deng’in hala parti içinde neden tutulduğu ve tekrar göreve getirildiği, Mao’nun bunu nasıl kabul ettiği ve hatta, Mao’nun yanlış bir çizgi izlediği vb. sorular sorulabilir. Mao, sınıf mücadelesi tarihi boyunca; **“insanların hatalarından arınarak yeniden dönüşebileceği ve kalıba dökülebileceği”** tezini savunmuş ve pratikte bu görüşünü de gerçekleştirmiştir. Mao’nun Li Li-san ve Wang Ming olayları karşısında takındığı tavır bunlardan bazılarıdır. O, insanların hemen harcanmasından yana değil, **eęer hatalarını ve bu hatalarını düzeltmelerini kabul ederlerse, “hastayı iyileştirmek için ellerimizi uzatmalıyız”** demiştir. Ve ÇKP’ye bu ML kültürü yerleştirmiştir. BPKD’nin hedefleri arasında olan Deng’e karşı da bu tutum uygulanmış, onun özeleştiri de “samimi” olduğu yargısına varılmıştır. Çünkü Deng’in özeleştirisini kabul etmekle ve onu Partidan atmamakla - Deng 9. Kongre’de SB üyeliğine sečilmedi-, parti içinde hatalarını kabul edenlerin ve düzelmeye açık olanların “harcanmayacağı” işareti de vermiştir. Deng’in geldiği sonuca bakılarak Mao’nun tavrı değerlendirilirse, sonuçtan bakılarak bir değerlendirme olur ki, bu anti-diyalektik bir yaklaşımdır. Mao’nun tavrı esasta doğrudur. Ama, yeniden MK’ya getirilmesi tartışma götürür. Bunu değerlendirmek ise o dönemde MK içi tartışmaları ve güç dengelerinin ayrıntılarını bilmekle olabilir. Ancak, Çin’de geriye dönüş sorununu Deng’e bağlamak yanlış bir tavidir. Deng yeniden kapitalist yolcu olmayabilirdi, ama bir başka Deng ortaya çıkardı. Stalin zamanında Kruşçev herkesten çok Stalinci idi, ama Stalin ölür ölmez, Stalin’in en büyük düşmanı yine Kruşçev oldu. Demek ki sorunun kaynağı daha başka yerlerde, bir bütün olarak, kitlelerin sürekli bir Kültür devrimi içine sokulmasında. Bu da yeter mi? Yetmeyebilir! Çünkü, sosyalizmde ve hele de günümüz koşullarında hala geriye dönüş olgusu vardır. Kapitalizm güçlü olarak ayakta kaldığı sürece, sosyalizm, ekonomik olarak geriye dönüş yollarını kapatamadıkça, geriye dönüş olasılıkları olacaktır. Bu, devrim

yapmayalım anlamına hiç gelmez. İçinde bulunduğumuz emperyalizm ve proleter devrimleri çağında, devrimleri daha da hızlandırma, emperyalizme daha fazlasıyla yüklenme, emperyalizmin dayanak noktaları olan geri ülkelerde devrim fırtınalarını estirme görevi, proletaryanın önünde her zamankinden daha acil olarak durmaktadır. Önümüzdeki ikibinli yıllar buna gebe dir. Emperyalizm giderek ekonomik krizin içine girmekte, emperyalist ülkelerde işsizlik önü alınamayacak boyutta gelişmektedir.

BPKD sırasında ÇKP içindeki mücadele çok çeşitlilik göstermiştir. Mao'da bu sorunun bilincindeydi. Liu'nun yanısıra bir kendini uzun süre gizlemesini beceren, ama Mao'nun deyimiyle de "şeytanların kendini daha fazla" gizleyemedikleri ortaya çıktı. Birinci ve en tehlikeli sosyalizm düşmanı şeytanlara karşı birleşirken, ikincil düzeyde kalan "şeytanlar"a sıra sonradan, en tehlikelileri yenildikten sonra gelecekti. Mao, Liu Şao-şi revizyonizmini daha tehlikeli gördüğü için Lin Biao'ya geçici olarak göz yumdu. Bu, o günkü koşullarda hem Çin hem de parti içi dengelerden de kaynaklanıyordu. Lin biao -o zaman ÇKP Genel Başkan Yardımcısı'ydı-, revizyonistlerin bir darbe ile iktidara geleceğinin propagandasını yaparken, bir yandan ise Mao'yu göklere çıkarıyordu. Mao ise, Lin Biao'nun bu yaklaşımlarını tasvip etmemekle birlikte, bu konularda şimdilik sessiz kalmayı yeğliyordu. Çünkü, esas hedef kapitalist yolculardı. Lin Biao'nun "revizyonistler darbe yapacak" derken, Mao, parti içindekiler ile devlet yönetimindeki revizyonistlerin darbeden çok, iktidarı barışçı yolla ele geçirmeyi hedeflediklerini ileri sürüyordu. Lin Biao ise özünde kendi düşüncelerini dışa vuruyordu. Mao, Lin Biao'nun "kişiye tapma" anlayışına BPKD sırasında sessiz kalışına, ilerde şöyle diyecekti;

"Bu o dönemde bu birazda benim işime geldi, bir ölçüde o dönemin zor şartlarından dolayı buna müsaade ettim" derken, BPKD'nin önde gelen önderlerinden karısı Chiang Çing'e yazdığı bir mektupta;

"Hayatımda ilk defa bir ilke sorununda kendi irademe karşın

bir uzlaşmaya varıyorum. İnsanın istemsiz olarak konumunu değiştirmesi böyle bir şey olsa gerek.” (ST-2, sf.418)

Mao’nun düşmanlar arasında ayırım yapmasını “anti-ML” bulanlar az değil. Özellikle Troçkist ve Enver Hocacı kaynaklar, Mao’nun; “düşmanımın düşmanı benim dostumdur” yaklaşımını hiç sevmezler ve bunu ML’den bir “sapma” olarak değerlendirirler. Mao ise, düşmanlar arasındaki çelişkiden yararlanmanın Leninist bir taktik olduğunu, düşmanları birleştirme yerine mümkün olduğu kadar onlar arasındaki çelişkileri artırarak, onların proleter cepheye karşı birleşmelerinin önüne geçilmesinin doğruluğunu öğütler. Bu konuda Mao’yu eleştirenler, aslında Lenin’i ve Marksizmi eleştiriyorlar.

İşte Lenin:

“Daha güçlü bir düşman, ancak azami bir çaba harcayarak, düşmanlar arasında en ufağına varıncaya kadar istisnasız her çatlağı tamamen dikkatle ve ustalıkla kullanarak, çeşitli ülkelerin burjuvazileri arasında ve çeşitli ülkelerin içindeki burjuvazinin çeşitli grup ya da tipler arasındaki her çıkar zıtlığını kullanarak ve geçici, yalpalayan, dengesiz, güvenilmez ve şarta bağlı olsa bile, bir kitle müttefiki kazanmak için çıkan en küçük fırsattan bile yararlanarak yenilebilir. Buna anlamayanlar Marksizmin ya da genel olarak bilimsel, modern sosyalizmin tek kısıntısını bile anlayamamaktadırlar.”

Sınıf mücadelesinin çeşitli taktiklerinden, mücadeleyi kazanmak için düşmanlar arasındaki çelişkilerden yararlanmayı reddedenler, ne Lenin’in Brest-Litovsk anlaşmasını anlayabilirler ne de Mao’nun önderliğinde yapılan devrimleri. Onlar, saf proleter devrim anlayışında direterek sınıf mücadelesinin değişik çelişki ve taktiklerinin olabileceğini asla göremezler ve asla proletaryanın davasına hizmet edemezler.

BPKD’nin başlangıcında ÇKP ve Çin’in içinde bulunduğu durumu kavramayanlar, neden Mao’nun böyle bir taviz verdiğini kavrayamazlar. Mao, 1956-1960 Deklarasyonu sırasında,

SBKP'nin etkisi altındaki KP'leri, bütünüyle Kruşçev'in etkisi altına terketmemek ve hemen bağları koparmamak ve Kruşçev'in tecrit politikasını kırmak için de olsa, "barışçı geçiş" tezine şerh koymalarına karşın, deklarasyonun imzalanmasına onay vermişti. Mao Lin Biao'nun çıkışlarından önemli rahatsızlık duymasına karşın, "daha büyük şeytanların yok edilmesi için" istemeyerek sessiz kalmıştı. Daha sonra bu anlayışın yanlışlığı üzerinde uzunca durdu. Esas olarak kitlelerin kahramanlığı ve erdemlerinin öne çıkarılması gerektiğini vurguladı. Lin Biao, keskin "Maocu" gözü-kürken, kendi yerini sağlamlaştırmayı ve Mao'yu safdışı ederek, iktidarı ele geçirmeyi hedefliyordu.

Özellikle, Liu Şao-şi kliği iyice açığa çıkıp, kitleler önünde teşhir olunca, Lin Biao'da, kendini "Mao'nun tek izleyicisi ve tek hata yapmayan halefi" olarak piyasaya sürüyordu. Bunları yaparken de, "Mao, Marks ve Lenin'den daha üstün" gibi zırvalıkları ileri sürmekten geri kalmıyordu. Bu tür söylemlerle geri kitlelerin ilgisini çekmiyor değildi. Aynı zamanda, hem ordu içinde hem de devlet ve parti kademelerinde kendine yandaş bularak ve de gerçek komünistleri safdışı bırakarak, kapitalist yolculardan boşalan yeri kendisi doldurmaya ve zamanı geldiğinde bir darbe ile iktidarı ele geçirmeye çalışıyordu. Mao, Lin Biao'nun grupçuluğu iyice belirlemeye başlayınca;

"Grupçuluk karşı-devrimciliği maskeliyor; karşı-devrimciler de grupçuluk hastalığından yararlanıyor" diyecekti.

BPKD sırasında anarşist ve yer yer karşı-devrimci eylemleriyle tanınan meşhur "516" adıyla anılan bir örgüt vardı. Bu örgüt Pekin'de öğrenciler tarafından kapitalist yolculara karşı kurulmuştu. Ancak süreç içinde bu grup tam bir karşı-devrimci pozisyona girdi. Çiang Çing, bir konuşmasında, bu örgütün arkasında Lin Biao'nun olduğunu dolaylı olarak söyledi. Lin Biao, darbeciliğini iyice hızlandırmıştı. 1967 ortalarından itibaren Mao ve ÇKP tarafından artık bu hissedilir olmuştu. Bunun üzerine Mao, Lin Biao'nun etkin olduğu HKO üzerinde durmaya daha fazla ağırlık

verdi. Çünkü Lin Biao, her fırsatta; “kapitalist yolcuların kökünü ancak ordunun kılıcıyla temizlemeliyiz” diyerek, halkı ve partiyi safdışı eden konuşmalar yapıyor, ordunun siyasete kumanda etmesi anlayışını yayıyordu. Mao ise;

“İşçi sınıfı her konuda, özellikle kültür yaşamının her cephesinde önderliği eline almalıdır” diyerek, silahların siyasete değil, siyasetin silahlara ve işçi sınıfı siyasetinin hakim olmasının şart olduğunu ortaya koyuyordu. BPKD boyunca süren bu kıyasıya mücadele, Lin Biao’nun da darbeciliğinin ortaya çıkarılmasıyla belli bir aşamaya ulaşacak.1.

ÇKP 9. Kongresi 1969 Nisan’ında yapıldı. 1956 Eylül’ünde yapılan 8. Kongre’den buyana 13 yıl geçmişti. Proletarya diktatörlüğü koşullarında bir KP’nin iki kongre arasını bu denli uzatması elbette bir olumsuzluk. 9. Kongrede 8. Kongrede kabul edilen tüzüğün “revzionist” olduğu kararı gözönünde bulundurulursa, BPKD’nin hedefleri ve amaçları dikkate alınırsa, Mao’nun neden kongreyi gündeme getirmediği anlaşılabilir. Bu konuda, kesin veriler olmamakla birlikte, kongreyi uzatmanın sağcılarının da işine geldiği anlaşılıyor.

Bu kongrede Lin Biao hala parti içindeki gücünü koruyordu. Kendisini Mao’nun “halefi” olarak seçtirmesi bundandır. Mao’nun “halefi” olayını destekleyip desteklemediği bilinmemektedir. Ancak bir gerçek daha var; Lin Biao’nun gerçek kimliği, iç dünyası henüz Mao tarafından da tam olarak görülemediği, daha doğrusu darbelciliğini göremediğini söyleyebiliriz.

Lin Biao’nun birçok olumsuzluğu, siyaset yerine silaha önem vermesi ve belli darbeci anlayışları su yüzüne çıkmasına karşın, BPKD sırasında büyük bir prestiji de vardı. Lin Biao, bunu iyi kullanmıştı. Lin Biao’nun BPKD sırasında Çu En-lay gibi Mao yanlısı ve hala çok da “dengeci” gibi görünün bir önderi harcamak istemesi, Çu En-lay’ın prestijinin yüksek oluşundan ve Mao’nun Çu En-lay’ı koruması, destek vermesinden kaynaklanıyordu. Maoist kesilen bazıları, Mao’nun Çu’ya destek vermelerini anlamı-

yorlar, bundan dolayı da Mao'yu eleştiriyorlar. Bu tür eleştiri getirilenler KP'nin işleyişinden ve KP içindeki revizyonizme karşı mücadeleden bir şey anlamadıklarını da ortaya koyuyorlar. Herkes Mao olamaz, ama sosyalizm için mücadele veren, onu geliştirmeye çalışanlar, esasta ML hattı savunanlar elbette korunacaktır, ama hataları eleştirilerek. Genelde Mao'ya bu yönlü getirilen eleştiriler sonuçlara bakılarak yapılıyor. Koşullar, mücadelenin seyri, parti içi durumlar ve dengeler, uluslararası durum ve iç durum gözardı edilerek yapılıyor. Özellikle de o dönemde Sovyet modern-revizyonizminin güçlü saldırıları görünmezden geliniyor.

Ve Mao, sınıf mücadelesinin bir anda bitmeyeceğini ve bir muharebede kazanılsa bile, arkasından daha güçlü muharebeler geleceğini defalarca vurgulamıştır. Öbür yandan, bugün ML görünenlerin yarın revizyonizmin yanında saf tutmayacağını hiçbir garantisi yoktur. Çünkü bunun ekonomik ve sosyal koşulları daha ortadan kalkmamıştır. Lenin'in de belirttiği gibi, sosyalizmde burjuvazi;

“Toplumsal koşullar yetişmelerine uygun olduğu sürece, temizlenen burjuva kuşağının yerine hergün yenileri doğacak ve eskilerin yerini alacaktır.”

Bundan dolayı Mao, sosyalizmde sınıf mücadelesinin bitmeyeceğini ve Çin'de burjuvazinin yok olmadığını, hergün değişik kılıflar altında yeniden ürediğini belirtiyordu:

“Çin devriminin nihai zafere ulaştığını söylemek ciddiyetsizliktir. Leninizme aykırıdır ve gerçeklere de uymaz.”

“Önümüzdeki birkaç onyılda sonra bile devrimin nihai zafere söz edemeyiz. Uyanıklığımızı korumalıyız.”

“Önümüzdeki 50 ya da 100 yıl, tarihin daha önceki dönemlerinde görülmemiş boyutlarda toplumsal sistemlerin çöküşüne, büyük altüst oluşlara ve dev radikal değişimlere sahne olacaktır. Bu dönemin eşiğinde, daha önce yaşadıklarımızdan çok farklı ve büyük ölçekli mücadelelere girmeye hazır olmalıyız.” (33)

ÇKP 9. kongresinden sonra esas olarak mücadele Lin Biao ile

Mao arasında sürdü. Lin Biao bilinçli olarak bir elinde kızıl kitap, öbür elinde ise kızıl kitaba karşı darbe tezgahlıyordu. Mao, Lin'in kendisini "en yanılmaz dahi" vb. gibi "yanılmaz tabu" olarak göstermesine karşı çıkıyor ve bunu eleştiriyordu. Lin Biao ve Cen Boda'nın kendisine "devlet başkanı ol" önerisini defalarca reddetmiş, "devlet başkanına gereksinim yok" diye yanıtlamış, ama esas olarak da, "yanılmaz tabu", "dahi" nitelendirmelerinin anti-diyalektik özünü sert bir şekilde eleştirmişti. Burada şunu da anımsatmakta yarar var. Mao'nun kültür devrimi süresince ve ölümüne kadar olan yazı ve konuşmaları, MK içi tartışmalarının önemli bir bölümü kamuoyuna hala yayınlanmadı. Çünkü, bu yazıların çoğunluğu parti içi kapitalist yolculara ve Lin Biao'ya yönelikti.

İşte yayınlanmayan, ama aktaran yazarın Çince orijinalini gördüğünü ve yediyüz sözcükten oluştuğunu söylediği "Bazı Görüşler" adlı bir yazıdan aktarım:

"Çen Bo-da yoldaşla aramızda yıllardır ciddi ayrılıklar vardır... Şimdi bazı yoldaşlar sanki dünya artık dönmeyecek ya da Luşan dağı da dümdüz olacaktı gibi davranıyorlar... Böyle bir tehlike yoktur. Dünya dönmeye devam edecek... Luşan dağı da düzlenmeyecek... Dahi olmak konusuna gelince, bu konuyu aramızda tartışmıştık (Lin Biao ile) ve idealizmi mi yoksa materyalizmi mi savunacağımızı daha da incelememiz gerektiği görülüyor. Tarihi kölelerin mi yoksa dahilerin mi yazdığını da tartışmalıyız." (ST-2, sf.503)

Mao, parti içinde gördüğü yanlışlar karşısında hiçbir zaman susmamıştır. Özellikle eleştirilerini önce siyasi olarak getirmiş, hataların ideolojik kaynaklarını ortaya koymuştur. Kişileri ilk başta direkt hedef almamış, onların ideolojik anlayışlarını hedef almıştır. Lin Biao olayında da aynısını yapmıştır. Mao, bütün mücadelelerinde, önce, ideolojik ortamı oluşturma ve düşmanlarını altetme mücadelesini vermiştir. BPKD'ni başlattığında da siyasi ve ideolojik mücadelenin öne çıkmasını sağlamış, tasfiye işlerini bunun ardından yapmıştır.

“Bir sistemi değiştirebilmek için önce kamuyonda dřnseľ egemenlik kurmak gerekir; bu ilke, hem devrimler hem de karşı-devrimler için geirlidir.” (Mao, 1962)

Lin Biao’nun artık iflah olmaz bir noktaya geldiğini gördüğünde, öncelikle onun siyasi anlayışlarının mahkum edilmesine ve bu konuda kitlelerin bilinçlendirilmesine ağırlık vermiştir. Bunun için, 1970 Eyll’nde Mao; “... **metafizik görüşler, keyfilik ve öncülük konusunda apriorizme**” karşı parti içinde “**düzeltme kampanyası**” açılmasını istemiştir. Mao’nun Parti Genel başkanı sıfatıyla yaptığı bu açıklamadan sonra Lin Biao ve Cen Bo-Da’nın anlayışlarını eleştiren yazılar, parti basınında sıkça ele alınmaya başlandı. Bu tür metafizik anlayışlar yoğun bir şekilde topa tutuldu.

Lin Biao, Mao’yu siyasi olarak alt edemeyeceğini çok iyi biliyordu, bunun için de “darbe” ile iktidarı almayı hedeflemiş ve tüm hazırlıklarını -BPKD’nin başlamasından beri- buna göre yapmıştı. Lin Biao olayı, uluslararası alanda, burjuvazi tarafından yanlış aktarıldığından, Mao’nun Lin Biao’yu “ldrttğnden” dem vurmalarından dolayı, Lin’in kendi yazısından bir aktarma yapmak yerinde olacaktır.

“B-52 (Mao Zedung kastediliyor) sürekli olarak darbecilik yapıyor; kalemyle mücadele edenleri elinde silah olanlardan üstün tutuyor -Lin Biao, Mao’nun kendisine getirdiği eleştiriyi yine Mao’ya karşı kullanıyor, oysa Mao’nun darbeciliği asla tasvip etmediği, Parti içindeki ideolojik düşmanlarına karşı yine ideolojik mücadeleyi seçtiği çok iyi bilinmektedir.bn- bu gidişe radikal bir silahlı ayaklanma ile son vermeliyiz... Yoksa Çin devriminin nasıl bir noktaya geleceğini ve kaç kellenin düşeceğini kimse tahmin edemez.” (ST-2, sf.513-514)

Lin Biao, darbeye hazırlanırken ve Mao’ya suikast girişimleri içinde iken, Rusya’dan da gizli destek alıyordu. Bütün bunlar açığa çıktığında, suikast ve darbe girişimi başarısızlığa uğrayınca Lin Biao, Rusya’ya uçakla kaçarken, uağı düşüp ölüyor. Uağı “d-

şürüldü mü” yoksa “düştü mü” tartışması anlamsızdır. Bunun bir önemi de yoktur.

Mao ise, Lin Biao ve Lin Biao ile birlikte hareket eden darbecileri; **“taş atarak, kum ile toprağı karıştırarak ve duvarı yıkarak”** yenmişti.

Mao, Lin Biao’nun kendisine karşı başarısız suikast girişimi olayından sonra, uzun süredir birlikte mücadele verdiği bu eski arkadaşları için şunları söyleyecekti;

“Düşmandan korkmak çok anlamsızdır... Beni asıl yaralayan ve üzen, dostların arkamdan atılları oklar ve yaralandığımda dost bildiklerimin yüzünde gördüğüm o acı gülümseyiştir.”

Ve ekleyecekti;

“Uzun süre çizgi hatası yapanlar galiba çok zor değişiyor.”

7- BPKD’nin Uluslararası Alandaki Etkileri

Uluslararası alanda BPKD’nin etkileri, beklenenden daha fazla oldu. Başta Kruşçev revizyonizminin UKH içine ektiğı zehirli tohumlar ile birlikte eski KP’lerin önemli bir bölümünün SBKP ile birlikte revizyonizme kayması; BPKD’nin yeniden ML’nin bayrağını yukarlarda tutmasını engelleyemediğı gibi, BPKD’nin ışığında daha güçlü ML teori ile donanmış, modern-revizyonizme cephe almış birçok radikal KP’ler peş peşe kuruldu. Emperyalist burjuvazi, Kruşçev modern-revizyonizmi ile birlikte ML’nin ruhuna “fatiha” okumaya hazırlanırken, BPKD’nin bütün dünyada proletarya, ezilen halklar ve ezilen uluslar üzerinde yarattığı olumlu etki, yeniden emperyalizme ve gericiliğe karşı yükselen mücadeleler, emperyalist burjuvazinin beklentilerini boşa çıkardı.

1968 dünyasında, hemen hemen bütün ülkelerde, özellikle de emperyalist ülkelerin çoğunda gençlik hareketinin yükselmesinde BPKD’nin etkilerini görmemek, itici gücünü inkar etmek boşuna bir çaba olacaktır. Çin’de esen devrimci rüzgar, salt Çin ile sınırlı kalmayıp bütün dünyayı etkisi altına almıştı. Mao’nun o ünlü kehaneti o süreçte gerçekleşmişti:

“Doğu rüzgarı Batı rüzgarını alt edecek.”

Emperyalist burjuvazinin BPKD’ne karşı kini, BPKD’nin önderi Mao’yu; “katil” olarak nitelendirmesi ve Çin’de revizyonizmin kazanması için tüm çabalarını göstermesine karşın, Mao’nun yol göstericiliğinde ÇKP önderliğinde Çin proletaryasının va halkının kazanması, ML’nin emperyalist burjuvaziye karşı en büyük zaferidir. Ve ML’nin BPKD ile birlikte yeni bir aşamaya MLM aşamaya yani, günümüzün ML’nin Maoizm aşamasına yükselmesinin de bir süreci olmuştur. Bunu böyle kabul etmeyenler, ML’nin bu süreçte MLM’ye yükseldiğini göremeyenler, kendilerine nedenli “komünist” sıfatını yakıştırsa yakıştırsınlar, onlar revizyonizmden bütünüyle sıyrılmış olamazlar. Çünkü Maoizm, günümüzde bütünüyle revizyonizmden kopuşun da bir başka adıdır. Bunların başında; modern-revizyonizmin ortaya attığı; “sosyalizme barış içinde geçiş olacağı” tezinin yeniden tarihin çöplüğüne atılması, “sosyalizmde sınıf mücadelesinin varlığı ve sosyalizmde geriye dönüş olgusu”, “emperyalizmin en gerici niteliğini hala koruması ve ezilen halkların baş düşmanı olması”, MLM teorilerin hala geçerliliğini koruması, BPKD’nin en önemli teorik katkıları olarak görülebilir.

Proletarya’nın kendi devletinin yozlaşması karşısında, devlete karşı ayaklanması, burjuva karargahları bombalaması, dünya tarihinde yeni olan bir şeydir. Bu bile tek başına, UKH’ne önemli bir teorik katkı ve dünya proletaryası hanesine yazılan önemli bir kazanımdır.

BPKD’nin geline aşamada hedeflerine ulaşp ulaşmadığını tartışmak, bu devrimin kazanımlarını ve dünyada yarattığı etkileri, estirdiği devrimci rüzgarları karartmanın bir başka yoludur. Bir hareketin başarıya ulaşması, elde ettiği kazanımlarla ölçülür ve BPKD bunu çok fazlasıyla yapmıştır. Paris Komünü yenilgiyle sonuçlanmasına karşın, dünyada ilk defa burjuvaziye karşı proletaryanın ilk ayaklanması ve kazanımıydı. Rus Ekim devrimi Paris komünü deneyimlerinden doğmuştur. BPKD deneyimlerinden ve

sağladığı teorik birikimlerden proletarya daha önemli ve ileri siyasal kazanımlar elde edecektir.

BPKD'den hiçbir şey anlamayanlar, modern revizyonistler, dönük Enver Hocacı dogmatikler, Troçkistlerdir. Ama emperyalist burjuvazi, BPKD çok iyi anlamış ve ona göre karşı saldırılarını geliştirmiştir. Emperyalist burjuvazi için BPKD, sosyalizmin zafelerini kesinleştirmenin, emperyalist burjuvaziyi tarihin çöplüğüne atmanın hareketidir.

BPKD, burjuvazinin sosyalizm altında ne biçim kılıktan kılığa girdiğini, buna karşı uyanıklığın ve kesintisiz mücadelenin, burjuvazinin kendi iktidarı dönemindekinden daha keskin ve daha yoğun çelişkilerle dolu olduğunu da göstermiştir. Çünkü, proletarya diktatörlüğünde burjuvazi, proletaryaya karşı yine ML ile saldırıyor. ÇKP'nin 11. Kongresi'nde yine burjuvazi, Mao'yu savunma adı altında ve komünistleri "MLM olmamakla" suçladığı bu revizyonist kongrede, Lenin'in şu ünlü belirlemesiyle Mao ve onun takipçilerine karşı saldırıyorlar;

"Tarihin diyalektiği öyledir ki, Marksizmin teorik zaferi Marksizmin düşmanlarını Marksist kılığa bürünmeye zorlamıştır." (ST-2, sf.518)

Oysa çok iyi biliniyor ki, ÇKP 11. Kongresi revizyonist ve geriye dönüşün teorik adımlarının atıldığı ilk kongredir. Bu örnek bile, proletarya diktatörlüğünün burjuvaziyi Lenin'in de belirttiği gibi, nasıl bir kılığa bürünmeye zorladığını ve bu kılık altında sosyalizmin temellerini kazdıklarını ortaya koymaktadır. İşte, BPKD proletaryaya bu deneyimleri kazandırmış, Mao'nun da sık sık yinelemek zorunda kaldığı gibi, "burjuvaziye karşı uyanıklığı on kat, yüz kat" artırmak gerçeğini öğretmiştir.

BPKD'ne kimler karşı çıkmıştır? Emperyalist burjuvazi ve modern-revizyonistler. Enver Hoca ML olduğu zaman BPKD'ni desteklemiş, ancak Mao'nun ölümünden sonra, ne söylediğini bilmeyen, en küçük bir tutarlı yanı olmayan burjuvalardan dahi geri duruma düşerek, burjuvaziden daha keskin bir şekilde BPKD'ne sal-

dırmıştır. BPKD'ne proletarya ve ezilen halklar dışında bütün gericilik saldırmıştır. Revizyonizmin ve gericiliğin BPKD karşısında birleşerek saldırması, onun etkilerini azaltmamış, tersine ezilen halkların ve dünya proletaryasının aktif desteğine sahip olmuştur.

BPKD, dünyada yeni bir devrimci fırtına yaratmıştır. Eski kâlıpları bir kenara fırlatmış, günümüzün ML'i olan Maoizmi yaratmıştır. Elbette proletarya salt BPKD ile de yetinmeyecek, insanlığın kurtuluşuna, altın çağa kadar daha çok devrimci fırtınaları tarih sahnesinde oynayacaktır. Proletaryanın perdeleri kapanmadı, perdeler yeniden aralanmaya başlıyor.

Ve BPKD ile ilgili son sözü yine onun yaratıcısına bırakıyoruz: *“Şimdi yürürlükte olan BPKD ilerdeki çeşitlerinin sadece bir ilkidir. Gelecekte bazı durumlarda bu tür devrimler zorunlu olarak yer alacaktır. Bütün parti üyeleri, en geniş halk kitlesi, bir, iki, üç ya da dört kültür devriminden sonra herşeyin güllük gülistanlık olacağını sanmamalıdır. Her şeyden önce devrimci uyanıklığımızı bir an için olsun elden bırakmamalıyız.”* (ÇKP 11. Kongre Belgeleri. sf.39,Koral Yayınları)

Şan Olsun Yeni BPKD'lere!

Dipnotlar:

(*) Doğu Avrupa'da “beyaz perdeli dükkanlar” terimi, yüksek seviyeli görevlilerin ve onların ailelerinin gittiği özel dükkanlar için kullanılır. Bu dükkanlarda en iyi kalitede, çoğunlukla ithal edilmiş mallar bulunur, bu mallara genellikle açık pazarda rastlanmaz.

(**) Yazarın notu: “Mao'nun bu sözleri 1966 Ekim ayında söylediği ileri sürülüyor”

MAO VE BPKD'NE YÖNELTİLEN BAZI ELEŞTİRİLER ÜZERİNE KISA DEĞİNİMLER

BPKD ile ilgili yazımızı noktalamadan önce, Çin'de BPKD öncesi gelişen bazı noktalara değinmekte yarar var. Özellikle dönem E.Hoca ve Troçkistlerin hangi güzergahta ilerlediklerini daha iyi anlamak için Çin'in nereden nereye geldiğini okuyucuya anlatmak ve bu Marksizm-Leninizm'in neden MLM aşamasına geldiğini vurgulamak gerekiyor. Çünkü, günümüzün Marşsizm Leninizmi ancak ve ancak Maoizm ile açıklanabilir. Maoizmin inkarı ve reddi Marksizm-Leninizm'in reddidir.

Çin'in 1949 Devrimi'nden sonra geçirdiği ve Çin'de sosyalizme geçilmesinde ve sosyalizmin inşasında önemli tarihi adımlar olan "Yüz Çiçek Açsın ve Yüz Düşünce Akımı Yarışsın", "Büyük İleri Atılım" ve "Büyük Proleter Kültür Devrimi" deneyi ve mücadeleleri, Mao Zedung için, halk içindeki çelişmelerin doğru ele alınması, sosyalizmde sınıf mücadelesinin sürdürülmesi ve sosyalist ekonominin geliştirilmesine ilişkin ML'i daha da zenginleştirdiği mücadele süreçleri olmuştur. Bu mücadele süreçleri, Çin proletaryası ve köylüleri için ise sosyalizmin sorunlarına direkt katılmaları, sosyalist inşayı ilerletmeleri ve kendi deneyimlerinden öğrenmeleri süreci olmuştur. Halk komünleri birer felsefe tartışma merkezleri durumuna gelmişse bu, kitlelerin mücadeleye aktif olarak katılmaları-

nın ve Mao'nun kitle inisiyatiflerine özel bir önem vermesinin ürünüdür. Bu tür mücadele yöntemleri, kapitalizmden devralınan bürokratik devlet yapısının yıkılıp yerine kitle inisiyatifinin geçirilmesi sürecidir. Yani sosyalist devletin gerçek sahibi olan proleter kitlelerin gerçek anlamıyla devlet ve parti yönetimlerine gelmesi ve aydınlanma süreçleridir.

“Yüz Çiçek Açsın Yüz Düşünce Akımı Yarışsın” ve “Büyük İleri Atılım” kampanyaları, sosyalizmin inşasının temelleri, toplumu sosyalizme hazırlama, sosyalist bilinçle donatma ve kitleleri bütünüyle harekete geçirme, yönetime katılmalarını sağlama, eski gelenek ve alışkanlıklarla mücadele etme ve eski sistemden kalan kötü alışkanlıkların yerini sosyalist kültürün alması, kafa emeği ile kol emeği arasındaki uçurumun giderek azaltılması, kır ile kent arasındaki çelişkilerin giderilmesi mücadele süreçleridir.

Kıscak bir süreçte proletarya diktatörlüğü altında, geri bir ülkenin nasıl bir sanayi ülkesi haline geldiğinin en iyi örneklerinden biri Çin'dir. Burjuva ideologları bilinçli olarak, proletarya diktatörlüğünün ülkenin gelişmesini engellediğini, bilim ve teknolojide geri kaldığı ve bu nedenle kapitalizmin ülkelerin geliştirilmesinde tek doğru yol olduğu yalanını ileri sürüyorlar. Oysa, en gelişmiş kapitalist ülkeler ve günümüzün emperyalist ülkelerinin, kapitalizme geçiş süreçleri ele alındığında doğruyu söylemedikleri ortaya çıkar. SSCB ve Çin'in sosyalizm dönemleri ele alındığında en fazla 30 yıllık bir süreç içinde, kapitalist ülkelerin ikiyüzyıllık gelişmelerine eşittir. Diğer yandan kültürel olarak ise gelişmişlik kat kat fazladır.

Mao, proletarya diktatörlüğünün sağlamlaşması ve giderek komünizme ulaşılmasında kitlelerin bilinçlenmesinin belirleyici olduğunu hep vurgulamış, bir avuç yöneticinin geniş yığınları yönetmesine ve onlar adına konuşmasına karşı çıkmıştır. Ama, bu sürecin birden olmayacağını ve kitlelerin cehaletten kurtulmasının daha uzun yıllar alacağını da bilince de olmuştur. Lenin bu konuda şunları söyler:

“Sosyalizm savaşımında kitlelerinin bilinci belirleyicidir. Fakat

tembellik, küçük-burjuva bencilliği, disiplinsizlik ve sömürü ideolojisinin mirası üzerinde zafer kazanıldığında sosyalizmin yenilmezliği garanti altına alınmış olur” (Lenin, C.29, sf.399)

Mao’da Lenin’in bu öğretisinden hareket etmiş, kitlelerin bilinçlenmesine, kitlelerin kendi davalarına sahip çıkmasına, artık kitlelere bilincin dışarıdan değil, bizzat kendileri tarafından bunun kavranması aşamasına gelmesi için, bütün mücadelelerde kitleleri seferber etme yolunu seçmiştir. Çin Devrimi bunun örnekleri ile doludur. BİA’da olduğu gibi geri yığınların her komünde bir çelik üretme haddaneleri açması bunun en yalın göstergesidir.

Örneğin, E. Hoca dönemi ve revizyonistler Mao’nun “Yüz Çiçek Açsın...” kampanyasını bir türlü kavrayamamışlardır. Çünkü onlar, proletarya devleti ele geçirince ve burjuvazinin ensesinden sopayı indirmeyince herşeyin yolunda gideceğini düşlemişlerdir. Ama, kitlelerin üzerinde bin yıllık eski alışkanlıkların olduğunu ve sosyalizmde hala “burjuva hakkı” denen olgunun olduğunu, üleşimin “herkesin emeği kadar” olduğunu, kafa ile kol emeği arasında hala uçurumların olduğunu ve bunların her saniye burjuvaziye yeniden yarattığını kavrayamamışlardır. Lenin’in de belirttiği gibi; “Eski dünya”nın komünizm dünyasına karşı ideolojik direnci “en derin ve şiddetli” dirençtir. Bu direncin kırılmasının, ekonomik, siyasi ve askeri direncin kırılmasından çok daha zor ve karmaşık olduğunu görmezden geliyorlar. Mao’nun en önemli özelliği bunları kavraması ve daha da geliştirmiş olmasıdır. Dogmatizmden kurtulamayanlar, Lenin’in belirttiği gibi; “Proleter olan herşeye tapma” anlayışını öne çıkarırlar ve bu da KP’ni kitlelerden ve somut koşulların tahlilinden uzaklaştırarak, çelişkilerin ikili yanının görülmesini engeller.

Dogmatizm ve revizyonizm bulvarına çart ettikten sonra E.Hoca dönemi şunları söylüyor:

“Biz, ne “yüz çiçek” ve “yüz akım” diye saçmıyor, ne de ilerici dünya sanat ve kültürünün başarılarını değerlendirirken bir uçtan bir uca savruluyoruz” (Emperyalizm ve Devrim)

Mao ise “Halk içindeki çelişmeler”den yola çıkarak, proletarya

diktatörlüğü altında bunların doğru ele alınması konusunda aydınlatıcı ve ML'yi geliştirici teorik formasyonlar ortaya koyarken ve bunun bir devamı olan "Yüz Çiçek Açsın" kampanyasını açıklarken şöyle demiştir:

"Çin'in somut koşulları ışığında sosyalist bir toplumda çeşitli tipte çelişmelerin hala varolduğunun kabul edilmesi temelinde ve ülkemizin ekonomik ve kültürel gelişmesinin hızlandırılması acil ihtiyacına cevap olarak ortaya konmuştur." (Mao, C5.sf.467)

Mao'nun bu öğretilerinden zerrece bir şey anlamayan, sosyalist toplumu sınıfsız bir toplum gibi ele alanlar, elbette Mao'nun bu öğretilerini ve katkılarını anlamayacaklardır. Mao'yu, "sınıf uzlaşmacısı" olarak damgalamaya çalışacaklardır. Oysa Mao, aynı makalesinde şunu da belirtiyor;

"Ülkemizde sosyalizm ile kapitalizm arasındaki ideolojik mücadelede kimin kazanacağı oldukça uzun bir süreç içinde ortaya çıkacaktır. Çünkü burjuvaziden ve eski toplumdaki gelen aydınların etkisi, onların sınıf ideolojisini oluşturan da bu etkidir, ülkemizde daha uzun bir süre varlığını sürdürecektir. Eğer bu yeterince kavranmazsa ya da hiç kavranmazsa en ağır hatalar işlenir ve ideolojik alanda mücadele vermenin gerekliliği gözardı edilir. İdeolojik mücadele öteki mücadele biçimlerine benzemez. Bu mücadelede kullanılacak biricik yöntem, kaba baskı yöntemi değil, sabırlı ikna yöntemidir." (Mao, C.5. sf.469)

Aynı Mao, karşı-devrimcilere tavrın ne olması gerektiğini de net bir biçimde ortaya koymuştur. Bu nedenle E. Hoca dönengi ve ardılları revizyonistlerin Mao'ya "uzlaşmacı" türünden sahtekarca iftiralarının hiçbir önemi kalmamaktadır.

"Marksist olmayan görüşlere karşı siyasetimiz ne olmalıdır? Kesinlikle karşı-devrimciler ve sosyalizm davasını baltalayanlar söz konusu olduğu zaman, sorunu çözmek kolaydır. Onların konuşma özgürlüğünü ellerinden alırsınız." (Mao, C.5. sf.470)

Demek ki, revizyonistlerimizin dertleri daha başka, çünkü onlar sosyalizmde halka da baskı uygulayarak, sadece partinin tepesinde-

ki birkaç kişinin konuşmasını ve geri kalan yığınların ise koyun gibi onlara uymasını bekliyorlar. Lakin, sosyalizmin hala sınıflı bir toplum olduğunu unuttukları gibi, sosyalizmde çelişmelerin nasıl çözüleceğini de bilmiyorlar.

Mao, daha 1949'da ÇKP VII. MK'nin 2. toplantısında proletaryanın siyasal iktidarı almadan önceki mücadelesi ile iktidarı aldıktan sonraki mücadelesi arasındaki ayrımı net olarak ortaya koymuş ve sınıf mücadelesinin asla aksatılmaması gerektiğini vurgulamış ve Partiyi uyarmış, kitleleri uyanık olmaya çağırmıştı. Ve Mao, sosyalizm altında sınıf mücadelesini hiçbir zaman aksatmamış, deyim yerindeyse devrimden sonra esas mücadelesi bu yönde olmuştur.

"Tüfeklerle silahlanmış düşmanlar yok edildikten sonra, bize karşı kesinlikle keskin bir mücadele yürütecek olan silahsız düşmanlar hala varolacaktır ve biz bu düşmanları kesinlikle hafife almamalıyız. Eğer şimdi bu sorunu böyle ortaya atmaz ve kavramazsak, çok büyük hatalar yaparız." (Mao, Büyük Proleter Kültür Devrimi'nin Önemli Belgeleri, sf.10)

Mao, "yüz çiçek açsın" sorununu durup dururken ortaya koymadı, sosyalist toplumdaki çelişmelerden birini çözmenin yolu olarak ele aldı ve ML'nin hanesine bu konuda önemli bir kazanım sağladı.

Çin'de Kültür Devrimi öncesini anlatırken, Büyük İleri Atılım'dan söz etmemek, iki açıdan büyük bir eksiklik olacaktır. **Birincisi;** yarı-feodal ve kapitalizmin çok az geliştiği; cehaletin, yoksulluğun hüküm sürdüğü bir köylü ülkesinde, proletarya önderliğindeki devrimin, siyasal devrimin yanında ekonomik alanda da nasıl bir devrim yarattığını, geri bir köylü ülkesini kısa bir sürede sanayi ülkesi haline getirdiğini görmek ve **ikincisi;** başta emperyalist burjuvazi olmak üzere, ÇKP içindeki revizyonistler de dahil, Kruşçev ve sonradan ML'den dönekliği yeğleyen E. Hoca ve revizyonist ardıllarının BİA'ya neden karşı çıktıklarının altında yatan ideolojik sorunları ortaya koymakta yarar var. Bu aynı zamanda sosyalizmin inşasında temel sorunları içermesi açısından da önem taşımaktadır.

Elbette her ülkede benzeri şeyler olacaktır anlamına gelmiyor

bu, ama, her ülkenin kendi özgöl yapısına göre sosyalizmin geliştirilmesi ve proletarya diktatörlüğünün sağlamaştırılması için çeşitli taktik politikalar izlenecektir. Ama, hedef, MLM ilkelerinden sapmadan adım adım sosyalizmi inşa etmek ve proletarya diktatörlüğünü sağlamaştırmak olacaktır. 600 milyonu aşkın (1957) köylü ülkesi Çin’de sosyalizmin inşası, proletaryanın siyasal iktidarı burjuvaziden devralması kadar kolay olmayacaktır. Emperyalizm ve proleter devrimler çağının ne anlama geldiğini, hangi çelişmeleri barındırdığını, emperyalist burjuvazi ile içindeki revizyonist ve onlarla bütünleşen eski burjuva kalıntıların eskisinden daha katı bir muhalefeti ve tahribatları dikkate alındığında her şeyin düz bir mantık içinde yürümeyeceğini kolayca görebilir ve bu mücadele içinde ilerlemelerin yanında gerilemelerin de olacağını görmek ve kabullenmek zorundadır. Marksist diyalektik zıtların birliğini temel alır. Çünkü zıtların birliği olmadan mücadele de olmaz. Zıtların birliği olmadan çelişme de olmaz. Mao’da Marksist diyalektiği iyi bilen ve bunu geliştiren, aynı zamanda yaşamın her alanına uygulayan bir önder olarak, Çin’in durumunu da çok iyi değerlendirmiş, her zaman artı ve eksiklerini ortaya koymuş, aynı zamanda zıtların mücadelesinde birbirine dönüşüm, birbirini alt etme ve ilerleme ve gerilemelerin olacağı, olumluluğu ve olumsuzluğu da içinde barındıracağı, olumlulukların içinde olumsuzlukların, olumsuzlukların içinde de olumlulukların olacağını sık sık dile getirmiştir. Yani, eşitsizlik ve dengesizlik mutlak ve sürekli, denge durumu ise göreceli ve geçicidir.

Mao, Çin’i “boş” bir sayfaya benzetmiş ve bunun hem iyi hem de kötü olduğunu belirtmiş ve şöyle demiştir:

“Bizim iki zaafımız aynı zamanda güçlü noktalarımızdır. Daha önce de başka bir yerde söylediğim gibi, biz birinci olarak “yoksul”, ikinci olarak da” boş”uz. “Yoksul” demekle, sanayimiz gelişmemiş, tarımımızın da geri olduğunu kastediyorum.

“Boş” deyimiyle ise boş bir sayfaya benzediğimizi ve bilimsel ve teknik düzeyimizin yüksek olmadığını kastediyorum. Olanaklar açısından bu durum kötü değildir.” (Mao, C.5. sf.348)

BİA, Çin için her yönüyle bir atılımdı, esas olarak ekonomide olmak üzere, bilim, sanat, kültür ve kitlelerin siyasal alanda bilinçlenmesinin atılımını da içinde taşıyordu. Çin proletaryası ve halkı, sosyalizm davasına sahip çıkıyor ve onu kendi elleriyle inşa etmeye başlıyordu. Mao, daha önceleri de belirttiğimiz gibi, kitleleri bu inşa savaşımının içine sokuyor ve bürokratik mekanizmaları parçalıyordu. Çin köylüsü, proletaryanın büyük bir müttefiki olarak, ekonomik alanda da kendini aşmanın mücadelesi içine girmek zorundaydı.

Hedef, sanayinin geliştirilmesi, tarımın makineleştirilmesi, halk komünlerinin geliştirilmesiydi. Çin halkı, BİA ile büyük bir atılıma başladı. Köyde, şehirde ve okullarda her alanda inşa hızla sürdü.

Mao, ülkede ağır sanayiye geliştirmek için izlenecek politikayı daha 1956'da şöyle açıklamıştı:

“Şimdi ağır sanayimizi geliştirmek konusunda iki yaklaşım vardır: Birisi, tarım ve hafif sanayiye daha az geliştirmek, diğeri ise onları daha fazla geliştirmektir. Uzun vadede birinci yaklaşım ağır sanayinin daha az ve daha yavaş gelişmesine ya da en azından onun daha zayıf bir temele oturmasına yol açacaktır ve bundan yirmi-otuz yıl sonra işin genel muhasebesi yapıldığında bu yaklaşımın karlı olmadığı ortaya çıkacaktır. İkinci yaklaşım ise ağır sanayinin daha fazla ve daha hızlı gelişmesine yol açacak ve halkın geçimini güvence altına aldığı için ağır sanayinin daha sağlam bir temel üzerinde gelişmesini sağlayacaktır.” (Mao, C.5. sf.326)

Mao, BİA ile birlikte de sosyalist ekonominin siyasal taktiklerini ortaya koymuştu. Tarımın tamamen öldürülüp, buradaki birikimlerin bütünüyle ağır sanayi lehine kullanılmasına karşı çıkıyor, kitlelerin refah düzeyinin yükseltilmesini esas alıyordu. Nitekim bu konudaki anlayışını ve yaklaşımını, *“On Başlıca İlişki Üzerine”* adlı (1956) konuşmasında etraflıca ortaya koymuştur.

BİA ile birlikte az sayıdaki teknisyen ve bilim adamları ile geniş yığınlar harekete geçirilmişti. Bu süreçte kırsal alanlarda tarım araçları üreten küçük ve orta ölçekli fabrikalar kuruldu. İşçiler, bir yerde

fabrika kurulduktan sonra bir başka yere fabrika kurmaya gidiyordu. Öte yandan neredeyse her komünde bir çelik üretme fabrikaları kuruldu. Bunların büyük çoğunluğu sonradan üretimini durdurursa da, kırsal alanların sanayileştirilmesinde önemli bir rol oynadı.

BİA döneminde Çin’de olan bir yazarın gözlemlerini buraya almakta yarar var.

“Kırsal bölgeleri bir uçtan diğerine kateden işçi grupları ülkenin her yerinde pik demir ve çelik üretim birimlerinin-nasıl kurulacağını öğretiyor, inanılmaz sayıda demir cevheri işleyen ocak kuruyorlardı. “Tren istasyonlarında toplanan köylü, öğrenci ve gençlerden oluşan uzun insan kuyrukları haddehane ve çelik fabrikalarının kurulduğu şantiyelere çalışmaya gidiyordu.” (Büyük İleri Atılım Yıllarında Kıta Çin’in Durumu, Rewi Alley, Pekin 1961, aktaran ST-2, sf.211)

Çin’in kuraklık olan büyük bir bölümü sulanabilir hale getirildi. Bu süreçte Mao’nun daha önceleri belirttiği “dağı delen ihtiyar” önyargısı gerçekleşiyordu. Elbette bu muazzam kitle hareketinin getirdiği hareketlilik birçok yanlışlıkları ve subjektif değerlendirmeleri de beraberinde doğurdu. Doğruların yanında yanlışlar da ortaya çıktı. Üretimi artırmayanlar ya da çok yüksek göstermeyenler, “sağcılıkla suçlandı.” Bunun etkisiyle birçok parti organları üretimi abartılı gösterdi. Hatta Liu Şao-şi, “Komünizme ulaşmamıza bir adım kaldı” gibi konuşmalar yaptı. Mao, kısa bir süre sonra bu yanlışları ve aşırılıkları fark edip sorunun üzerine giderek, bu devasa kitlesel kükreyişin aşırılıklarını törpülemeye çalıştı ve başardı da.

“Şu anda ülkemizde on tayfun gücünde bir coşku seli var. Açıkça söylemesek de, Parti saflarında bu coşku selini bir ölçüde frenlemeliyiz... İçi boş raporların ve aptalca abartmaların önü alınmalıdır... Parti yalnız gerçeğe hizmet etmelidir.” (Mao’dan aktaran ST-2, sf.217)

BİA dışarda başta emperyalistleri ürküttü. Emperyalist burjuva basını “büyük çılgınlık” olarak niteledi. “Halkın, öğrencilerin ve aydınların zorla çalıştırılmasından” sözettiler. Aynı koroza Kruşçev

revizyonistleri de katıldı. Daha sonra ise bu koroya E.Hoca revizyonisti katıldı. Oysa, Çin'in gelişmesinin sanayisel gelişmesinin temelinde BİA yatmaktadır. 1970'lere gelindiğinde Çin'de çalışmakta olan her dört büyük fabrikadan üçünün temeli BİA sırasında atılmıştır. Mao'nun deyiimiyle ve BİA ile birlikte Çin devrimi "dört kat birden hızlanmışır". Tarihte ender rastlanan bir atılım olmuştur. Bu atılım Mao'nun önderliğinde gerçekleşmiştir. Bunu, gelinen aşamada, artık burjuvazi de inkar edemez haledir.

E.Hoca ve ardılları revizyonistler ise Mao'ya ait olmayan şeyleri Mao'ya mal etmeye devam ettikleri gibi, tahrifatla bu denli yüzölçölük yapmaları ise MLM'ye ne denli düşman oldukları ile açıklanabilir. İşte ülkemizde Hoca döneginin ardıllarından MLKP ve "Atılım" adlı revizyonist gazete şöyle diyor:

"Mao Zedung'un 1958 yılında başlattığı ve Çin'in çok kısa bir sürede "komünizme varmasını" sağlayacağını ileri sürdüğü ve milyonlarca insanın açlıktan ölümü, tarımın çökmesi ve ulusal gelirin büyük ölçüde azalmasına yol açan "Büyük İleri Atılım" macerası tam bir ekonomik ve toplumsal felaketle noktalanmıştı." (Günümüzün Çin'inin tarihsel arka planı-1, 8 Mart 1997 tarihli haftalık "Atılım" sf.10)

Yukarıda da belirttiğimiz gibi bu söz Mao'ya ait değil, tam tersi kendileri gibi revizyonist olan Liu Şao-şi'ye ait. Mao'nun komünizm konusundaki görüşlerini çarpıtmaya "Atılım" gibi bir revizyonist rüruhun gücü yetmez. Oysa Mao, Liu Şao-şi'nin bu sözlerine karşı şunları söylüyor:

"Bu sorumsuzluktur... Yüce komünizm davasını karikatürleştiriyor." (ST-2, sf. 222)

Revizyonist "Atılım"cıların tahrifatını (aslında buna tahrifat demek hafif kalır, tam bir burjuva sahtekarlığıdır) okuyucuların daha iyi anlaması için şunu belirtmekte yarar var: Atılım gazetesi, Liu Şao-şi'nin Mao'ya mal ettiğı alıntı ile Mao'nun buna karşı söylediğı ve bizim aktardığımız alıntı ST-2'de vardır ve Atılım revizyonistleri bu kitaptan aktarım yapmışlardır. İşte sahtekarlık burada yatı-

yor. “Milyonlarca insanın açlıktan ölümü” ve “ekonomik ve toplumsal faleketle sonuçlanması” ise gerçeklere dayanmayan, özellikle ABD’li burjuva ideologlardan ödünç alınmış sosyalizm düşmanı çarpıtmalardan ileri gitmemektedir.

Aynı revizyonist ve yalancı-tahrifatçı ideologları E.Hoca gibi, bunlarda bu tür tahrifatlardan hiçbir rahatsızlık duymuyorlar. E.Hoca revizyonisti, Mao’nun komünist “olmadığını” ancak 29 yıl sonra anlayabilmesi bile sıradan insanların midelerini bulandırmıştır. Ancak bu tür revizyonistler mide yerine, anlaşılan, işkembe taşıyorlar. İşte E.Hoca’nın bir “ileri” zekalığı;

“Doğru olan, Çin’in Japon istilacılarına karşı savaştığı, Komin-tağ’a karşı mücadele verdiği, ama ülkede asla bir proletarya diktatörlüğünün kurulmadığıydı. Ama içeriği başkaydı ve biz şimdilerde (abç) komünist partisi ve Çin devletinin yüzüne taktığı maskelerin sırasıyla düştüğünü görmekteyiz. (E.Hoca, Avrupa Komünizmi anti-komünizmdir, sf.120, Yurt Yayınları)

Enver Hoca, dünyanın gözü önünde gelişen olayları, Mao’nun bütün dillere çevriler kitaplarını görmezden gelip, “maske”den söz ediyor. Sormazlar mı insana: “Sen 30 yılı aşkın bir süredir neredeydin, hangi “maskeden söz ediyorsun” diye. Elbette “maske” sözü Hoca’yı kurtarmaya, dönemliğini gizlemeye yetmez... Kendine “komünist” diyen biri, 30 yılı aşkın bir süredir en azından uluslararası alanda birlikte mücadele ettiği, yazılarını okuduğu, karşılıklı yardımlaşmalarda ve ziyaretlerde bulunduğu ve görüşlerini her ortamda gizlemeden açıkça söyleyen birisi için, yani Mao için “maske” sözü, başka bir şey değilse, kişinin zeka problemini ortaya koyar.

Oysa aynı E.Hoca ve ardılları 1979’a kadar Mao ve Çin konusunda şunları ileri sürüyorlardı:

“Mao Zedung -diyordu Enver Hoca yoldaş- Çin Komünist partisi’nin sevilen önderi ve öğretmeni, Marksizm-Leninizmi yaratıcı bir tarzda geliştirip, zenginleştirmekle Marksizmin-Leninizmin mükemmel bir teorisini olarak, büyük devrem stratejisini ve emper-

yalizme ve revizyonizme karşı devrim, sosyalizm ve komünizm zaferi uğruna eğilmez bir savaşçı olarak bugün dünyada parlak bir simadır... Mao Zedung yoldaş, Marks, Engels Lenin ve Stalin'in düşüncelerini kendisine rehber edinmiş, bunları savunup geliştirmiş ve böylelikle Marksizm-Leninizm hanesine parlak bir katkıda bulunmuştur." (Hüsni Kapo, 26.12.1973, aktara; Yeni Bir İdeolojik Savaşmanın Temelini Oluşturan AEP, Partizan Yayınları, sf.62)

Aynı Enver Hoca, 1.7.1976 yılında ÇKP'nin 55. kuruluş yıl dönümü nedeniyle Mao'ya gönderdiği uzun bir telgrafta şunları söylüyor:

ÇKP'nin 55 yıl, Çin'de çeşitli sapma ve oportünist akımlara karşı ve uluslararası alanda başta sovyet modern revizyonizmi olmak üzere modern-revizyonizme karşı ML'nin savunulması uğruna şiddetli ve kesintisiz bir mücadele ve onun yaratıcı uygulanmasıdır. Sosyalizm ve proletarya diktatörlüğünün kazançlarının korunması, sağlamlaştırılması ve barışçı revizyonist karşı-devrimin ve kapitalizmin yeniden inşa yolunu tıkama mücadelesinde bizzat Mao Zedung yoldaşın başlattığı ve yönettiği Büyük Proleter Kültür Devrimi'nin başarıyla sonuçlanması ve aynı zamanda hain Liu Şao-şi'nin sağcı revizyonist çizgisinin, komplocu Lin Biao'nun parti düşmanı kliğinin ve teslimiyetçi Deng Siao-ping'in karşı-devrimci yolunun yerlebir edilmesi, Çin Parti, halkı ve Başkan Mao Zedung'un Marksist-Leninist çizgisinin muhteşem tarihi zaferidir." (Yeni Bir İdeoloji..., Partizan Yayınları, sf.64)

Değişen Mao değil, E. Hoca'dır. O halde onun nasıl bir yönde değiştiğini söylemek bize düşmektedir. O, 1979'dan sonra tamamiyle ML'den kopmuş ve dünün Kruşçev revizyonizminin paslanmış silahlarına sarılmıştır. Bugünkü ardılları da aynı akıbeti paylaşarak, proletaryanın MLM silahını kirletmek için uğraşmaktadırlar.

Okuyucuyu sıkma pahasına da olsa. Günümüz Hocacı revizyonistlerinin iç yüzlerinin daha iyi anlaşılması ve ayrıca "ne şiş yansın ne kebab" örneğinde olduğu gibi, "Mao'da ML, E.Hoca'da ML" diyen ve bu sorunların bu denli net olmasına, revizyonist dönekliği

yine E.Hoca'nın ağızından teslim edilmesine karşın, bu konuda "ortayol" izlemeye çalışan bazı oportünist akımların da varlığı dikkate alınırsa, E. Hoca'dan Mao ve BPKD'ne ilişkin birkaç alıntı daha aktaralım:

O (Mao-bn), Büyük Proleter Kültür Devrimi'ne doğrudan önderlik etmiş ve Liu Şao-şi, Lin Biao ve Deng Siao-ping'in karşı-devrimci ve revizyonist hain gruplarını ve Çin Halkı ve ÇKP'nin diğer başka düşmanlarını parçalama mücadelesini yönetmiştir. Büyük bir ML olarak Mao Zedung yoldaş, başta Kruşçev revizyonistleri olmak üzere Markizm-Leninizm'in düşmanlarına karşı kararlı bir mücadele yürütmüş ve uluslararası komünist işçi hareketine büyük hizmetlerde bulunmuştur." (19.9.19976, AEP Merkez Komitesi, Arnavutluk Halk Cumhuriyeti prezidyumu ve Devlet Konseyi'nin Başkan Mao Zedung'un Ölümü Dolayısıyla ÇKP-MK, Çin Halk Cumhuriyeti milli Kongresi daimi Komisyonu ve Devlet Konseyine Gönderdiği Başsağlığı Mesajı)

Konumuz E. Hoca'nın bir bütün olarak Mao'ya getirdiği "eleştiriler" olmadığı için sorunu kısa geçiyoruz. E. Hoca'nın 1979 öncesi ve sonrası arasında tam bir 180 derece dönüş vardır. Bu bilinen bir olay olduğu için ve ayrıca bu dönemin Mao'ya getirdiği eleştirilerde burjuva dürüstlüğü bile olmadığı için üzerinde fazla durmaya gerek yoktur. Ve bu kişi, Kautsky'nin 1916'daki dönemliğini bile aratır olmuştur.

E. Hoca'nın dün söyledikleri doğrudur, ama dönemliği meslek edindikten sonra ÇKP, Çin, Mao ve BPKD ile ilgili söylediklerinin ciddiye alınır bir yanı kalmamıştır. "Çin'in maskesi düştü" derken gerçekte ise kendisi "ML" maskesi altında MLM'ye saldırmaya başlamıştır. Burjuvazi ile proletarya arasındaki sınıf mücadeleleri deneyimleri göstermiştir ki; Marksizm'den revizyonizme ilhak edenler; Marksizme saldırıda, burjuvaziden daha çirkefçe saldırıları kendilerine meslek edinmişlerdir. Çünkü revizyonizme yaranmanın başka yolu da yoktur.

MESAJLAR

TKP/ML YURTDIŞI BÖLGE ÖRGÜTÜ'NÜN 25. KURULUŞ VE MÜCADELE YILI DOLAYISIYLA DÜZENLEDİĞİ TOPLANTI VE ETKİNLİKLERE GÖNDERİLEN MESAJLAR

25. Kuruluş ve Mücadele Yıldönümünde, çeşitli milliyetlerden Türkiye halkının kurmay örgütü, Enternasyonal Proletaryanın Türkiye müfrezesi geleceği ve özgürlüğü kazanmanın yegane şartı partimiz TKP/ML'yi bilinçle kucaklıyor; çeyrek yüzyıllık bir süre boyunca sayısız badirelerle mücadele içinde gelişerek, ideolojik-siyasi örgütsel bütünlüğünü bilimsel sahiplenişin gücüyle taşımış olmaktan duyduğumuz devrimci coşkuyu sizlerle paylaşıyor ve artık bilge bir evreyle olgunlaşan partimizin kıvıllı bayrağı altında hepinizi coşkuyla selamlıyoruz.

Kadın-erkek çeşitli milliyetlerden emekçiler, devrimciler, yoldaşlar!

Herşeyden evvel sizlerle paylaşmaktan kıvanç duyduğumuz bu etkinliğin başında altını çizmemiz gerekirk; bu etkinlik nedeniyle mutlanmakta olduğumuz olay, ülkemiz sınıf mücadelesi tarihinde zorunlu ve kaçınılmaz bir tarihi aşama olarak işçi sınıfı bilimini rehber edinmeyi başarmış ve politik hattını komünist ustalıkla be-

lirlemiş örgütsel olarak sınıf mücadelesi içinde bir güç olarak tarihe kaydolmuşluğu başarmakla yetinmiş, sınırlı bir kuruluş olayı değildir. 25. kuruluş yılında ilham ve güç bulduğumuz şeyi; kuruluşundan çok kısa bir süre sonra başta kurucu önderimiz İbrahim Kaypakkaya olmak üzere birçok önder ve militanını mücadele içinde devrime armağan etmiş, birçoğunun da düşmana esir düşmesiyle örgütsel bir yenilgi almış olarak faaliyeti durma noktasına gelmiş TKP/ML'nin artık beş temel belge ve işkencede ser verip sır vermeme gibi ilkesel başkaldırı tutumuyla tarihin rahmine tohumlanmış bulunan ideolojik-siyasi görüşleri ve direniş tutumunun kısa sürede sayısız işçi ve emekçinin sosyal pratiğinde güneşe başını uzatmış kızıl filizler gibi gürbüzleşerek tohumlar dökməsi ve çetin ideolojik mevsimlerin barındırdığı iç ve dış felaketleriyle kavgada 25 yıllık süreç boyunca Maoist parti yaşamını bulduğumuz aşamaya bilge bir öncü olarak kesintisiz taşımış olmasıdır.

Kuşkusuz ki bu evreye taşınma, hayat karşısında edilgen bir tutumla ve akademik bir bilgiçler örgütü olarak değil; emperyalizm ve proletarya devrimleri çağında pekçok devrimci ve komünist partiyle kıyasta eşine az rastlanır bir savaşçı azimle denenmiş ve önderliğini ve önder kadrolarını mücadele içinde kazanmış ve mücadele içinde yitirmiş bir Maoist parti olarak; mücadele tarihinde bu nefes kesici dirayetinin yanı sıra, kendi politik kavrayışsızlıklarının da sebep olduğu önemli yanlış taktik yönelimleri barındırmakla iç içe olarak sınıf düşmanı komprador patron-ağa devletinin faşist kıyımcı diktatörlüğüyle savaşta ısrar ederek sömürü ve zulümden kurtuluş umudunu diri tutmuş; doğup büyüdüğü yaşam diliminin özgün çelişkileri ve siyasi olgularıyla karakterize olmuş proleter devrim cephesindeki geçici mevzi kayıplarının sonucunda hız kazanmış proletarya ve emekçi halk saflarındaki burjuva düşünce sahipliğine tekabül eden legalizm, sağ-sol tasfiyecilik, öznelcilik, dogmatizm ve darbecilik gibi sapmalarla vücut bulmuş sapma ve kopuşlarla kesintisiz mücadele içinde çelikleşmiş ancak kaçınılmaz olarak güç ve kan da kaybetmiş, çoğu kez sınırlanmış,

sınıf düşmanlarına daha ısrarlı ve kesintisiz yönelmesi ketlenmiş, ne ki tüm, bu karmaşa dönemleri boyunca, ne patron-ağa devleti ne de onun parti ve devrim cephesi içindeki ideolojik versiyonları olan sapmalar partimiz TKP/ML'yi tarihsel yürüyüşüne devam etmekten ve devrimci sorumluluğuna sahip çıkmaktan alıkoyamamıştır. Zira partimiz son 25 yıllık tarihsel sürecin de ispatlamış olduğu gibi Marksizm-Leninizm-Maoizm biliminin, yerkürenin Türkiye adlı coğrafyasında en dolaysız, en somut, en doğru tahlillerin diklenişi olarak yegane bir komünist partidir. Ve ideolojik-siyasi olarak, varlığı ve devamlılığını borçlu olduğu, ülkesinin ve çağının temel siyasi ve sosyal gerçekleri varoldukça yenilmez, aksine temel siyasi hedeflerine işçi sınıfı ve ezilen halkı taşımaya muktedirdir. Enternasyonal proletaryanın nihai hedefine yürüyüşte kayda değer kararlarını şimdiden somutlamış enternasyonalist bir müfrezedir.

Devrimciler, yoldaşlar,

Kuruluşunun ve mücadele devamlılığının 25. yılında partimiz TKP/ML'yi bütünlüklü bir süreç olarak değerlendirirken kesinlikle gözardı edemeyeceğimiz olgulardan biri, onun tarihi ile çok yakın bir ilişkide bulunan bünyevi kopuşların, çıkış, gelişim ve sonuçlarını birarada düşünmek bu kopuş ve kaçkınlıkların varolageldiği süreçler boyunca partinin aldığı tavırla birarada mukayese etmektir. KK hizbi, MZ hizbi, Yeni hizipçi faaliyet, "Bolşevik Partizan" hizbi, II. MK revizyonizminin kopuşu olarak "Komün" hizbi ve bu revizyonist sapmaya tepkisel biçimleniş olarak DABK dogmatik sekterizmi; 12 Eylül askeri faşist saldırısıyla özgün bir evre kazanan faşist-feodal saldırının proletarya içinde başarı kıldırıldığı, ideolojik, siyasi erozyonun komünistlerin de zaaflı '92 birliği ile meşrulaşma fırsatı elde eden ve karşı-devrimci bir örgütlenmenin marifeti olarak parti içinde, partinin önemli bir bölümünü ideolojik-siyasi imhaya başarı kıldırmasıyla sonuçlanan 94 darbe ve tasfiyesi; ve nihayet partimizin bütün bu yaşananlardan edindiği tecrübe ile II. OPK'da eriştiği siyasi netlik, partimizi tasfiyecilik ol-

gusuna bu bilinç gücüyle yüklemiştir. bunun sonucu olarak da parti içindeki burjuva düşünce temsilcilerinden biri ilk kez, ama aynı zamanda yöntem ve gerekçeleriyle öncülerinin de “Son mo- hikan”ı olarak daha OPK’mızın ilk gündemi tartışılırken kaçmış ve parti tarihimize **Konferans Kaçını Suçlular Güruhu** olarak karakterize olmuşken; partiyi de, hizip ve ayrılıklar sorununda ta- rihi bir anlayış noktasına evirmiştir. Suçlulara, parti ve devrim düşmanlığına hoşgörünün kapısı kapatılmıştır.

İşte partimizin 25. yılında bulunmakta olduğu evre, ideoloji ve siyasetin yol göstericiliğiyle iktidara yürüyüşünde halkın kurtulu- şu davasına sunduğu yüzlerce şehit ve namluların yol açıklığı ile derinleşmiş sınıf kininin yanısıra, ideolojik ve politik olarak ol- gunlaşması, küçük-burjuva devrimciliği cephesinde henüz anlaşıl- ma yetisine varılmasa da yukarıda sözünü ettiğimiz parti içi çetin ideolojik çatışmaların sonucunda zaferler elde ede ede ulaştığı ev- renin bilgili oluşu budur.

Diğer yönüyle ideoloji ve siyaseti bilimsel, devrim stratejisi doğru ve gerçekçi, merkezi görevi isabetli olan partimiz TKP/ML’nin bu niteliğine rağmen gelişimi ve olgunluğunu borçlu bulunduğu temel yaşamsal zemin olarak karşıtlık yasası üzerinde- ki hareketinin sonuçlarından, sınıf mücadelesi içindeki yeriyle ne- den hala bu siyasi ideolojik güçlülüğüyle uyumdaş bir aşamada bulunmadığı ve buna layık örgütsel bir güç edinemediği sorulabi- lir. Ve esasen bu soru bundan önce de dillendirilmiş olarak varlı- ğından haberdar olduğumuz sorulardandır. Bu vesileyle bir kez daha değerlendirmeye ihtiyaç duyduğumuz bu ve benzer sorular yer yer devrim kaçınıklığının mücadele zorunluluğunun karşısın- daki hileli kamufajı olarak; yer yer olguları kendi gelişim şartları içerisinde bilimsel bakış açısıyla değerlendirmeyen felsefi ide- alistlerin bir versiyonu, sonuçların materyalizmden ayrılığı olarak; yer yer doğruyu sadece o anki nicel güçte somutlayan ve gücü ide- olojik ve tarihsel zeminden yalıtın karakteristik küçük-burjuva ba- kış açıları; yer yer doğru ve güç sahipliğinin kendisinin emek kat-

kısı ve yaşamsal fedakarlıklarıyla ancak özgürlüğe dönüşebileceğini bilinçlemek yerine onu kendi dışında kendisine sunulacak bir armağan gibi algılayan proletarya içindeki siyasi asalakların pazarı kapanmış zavallıca görüşü olarak; çoğu kez de, kendisi de tarihin bir ürünü olduğu halde tarih karşısındaki sorumluluklarını tarihin yapılmasında icra etmek, parti ve devrim saflarında ve halk içinde kazandığı bilgi, birikim ve yeteneklerini; işçi sınıfı, emekçi halk ve genel olarak insanlığın kurtuluşu kavgası için seferber etmek yerine, boğaz tokluğu ya da bir miktar küçük-burjuva yaşam kolaylığı için ter dökmeye endeksleyen karakteristik ahlaksızlar tarafından defalarca sorulmuş, soruluyor ve sorulacaktır. Ne ki artık kendi tarihimizin tecrübeleri de kanıtlamıştır ki; örgütlü, gönüllü, bilinçli bir faaliyet içinde bulunmaksızın sadece eleştiriyle “devrimci” olmanın aslında saldırı ve bilinç bulandırmaktan başka bir iş görmediği de tartışma götürmez bir gerçek olarak bu sorunda da **“çalışmayana eleştiri hakkı yoktur”** şeklindeki çözümlemenin sahibi olarak Maoizm doğrulanmıştır.

Zira birçok sorunda bilinebilen işlevinin yanı sıra bugünün anlamı açısından da eleştiri; kendisini ve yoldaşlık birliğini eksik ve zaafardan arındırmak, yenilenmek, ideolojik-siyasi olarak güçlenmek ve her eleştirinin sonunda öncelikle eleştirinin sahibi olarak coşkuyla devrime yönelmek ve böylece pratikle somutlanacak özeleştiriye eleştirinin saygınlığına armağan etmektir. 25. kuruluş ve mücadele yıldönümü kutlamalarında tüm devrimcilerden, partimiz kadro-militan ve taraftarlarından parti ve devrime karşı sahip oldukları devrimci sorumluluklarını bu şekilde anlamlandırmalarını beklemek, dünyayı değiştirme pratiğinde ilham kaynaklarından isabetli beslenmesinde coşkular birliğidir.

Devrimciler, yoldaşlar,

25. Kuruluş ve Mücadele Yılı vesilesiyle sizlerle paylaşmaya çalıştığımız asıl olgulardan biri de parti ve devrim gerçekliğimizi doğru ve ortak bir yaklaşımla paylaşmaktır.

Son yirmi-yirmi beş yıllık süre boyunca geçici olarak durakla-

ma gerileme ve mevzi kaybetme yoluna girmiş proleter dünya devrim dalgasının 1917 Ekim Devrimi'nden sonra kazandığı kalelerin hemen tümünü siyasi olarak emperyalizme kaptırması ve bu süreç boyunca uluslararası çapta emperyalizmin ideolojik olarak güçlü bir saldırı dalgasıyla dünya proletaryası ve ezilen halklarının kurtuluş umudu üzerinde etkili bir baskı oluşturması kaçınılmaz olarak devrim cephesinde azımsanamayacak bir yıpratma, umut kırma ve inançsızlık olarak somutlanırken; bu saldırı, örgütlü-devrimci cepheden; Nikaragua'dan El-Salvadora, Güney Afrika'dan Kamboçya'ya, oradan Türkiye'ye yayılmış bir genişlikle Maoizmi rehber edinememiş birçok 'küçük-burjuva örgütlülüğünü açık bir biçimde emperyalist aldatmanın rüzgarıyla dibe döküp devrimci mücadele sahasında taşıyıp ederken, doğal olarak bu dalganın MLM partilerde de bu etkiye açık sınıf karakterli unsurlar yoluyla sirayet ederek; bu unsurlar vasıtasıyla parti içi mücadelelerin yozlaştırılmasını güçlendirmiş sağ ve sol tasfiyecilik eğilimlerini geliştirmiştir. Nedir ki bütün bunlara rağmen MLM partiler ideolojik ve siyasi hattında sebat etmeyi başarmışlar partimiz TKP/ML gerçekliğinden de görüldüğü üzere bu eğilimlerle ve sapmalarla mücadele zorunluluğu bir yandan, bu sapkınlıkların marifetiyle dayatılan burjuva yöntemler diğer yandan partinin bu sapmaların niteliğini zamanında ve bütünlüğüyle tahlilde sabırlı ve hoşgörü gösterisinde iyi niyetle davranma gafleti partiyi sınıf mücadelesine bütünlüklü olarak seferber etmeyi engellemekle kalmamış, bir yandan bu sorunların getirdiği görüngüsel "durgunluk"la mutsuzluğa düşen bir kesim duyarlı ileri unsurların edilgenleşmesini getirmiş, diğer yandan yoksulluk ve sefaletle boğuşan ve zulüm gören milyonların karşı-devrimin inisiyatif elde ederek gerçek gücünü psikolojik olarak takviye ederek yanıltıcı bir hasmete büründürmeyi başardığı koşullarda kitlelerin normal koşullarda bulup umduğundan daha güçlü bir öncüyü bulma arzusuna bilincini endekslemesi ve bütün bu olgularla birlikte burjuva saldırılarından ideolojik etkileşim içinde olarak devrimci MLM parti

saflarında kopuşların bununla yetinmeyip bu kopuşları “bölünme ve parçalanma” imajıyla birarada karşı-devrimci bir hareket tarzıyla boyutlandırmaları... içinden geçtiğimiz son 20-25 yıllık süreçte uluslararası planda enternasyonal proletaryanın geri çekilme devresine ulusal planda komprador patron-ağa devletinin 12 Eylül askeri faşist diktatörlüğüyle başlattığı saldırının günümüze kadar güçlenerek devam ettirilmesiyle yaratılmış kan deryası içinde gelişen tasfiyecilik ve reformizmin karşı-devrimci cepheye ulaştırılmış kan işlevi görmesi gibi gerçekler hesaba katılmaksızın ve bu süreçten bağımsız varolamayacak olan partimizin özel olarak son dört yıldır karşı karşıya kaldığı ve ancak ikinci OPK’ımızca bilince çıkarılarak önü kesilen tehlikeler ve tahribatlar anlaşılmaksızın; partimizin ilkeleri ışığında iki ayağı üzerine oturtularak dolu dizgin sınıf mücadelesine yönlendirilmesi, bilince çıkarılamaz ve parti militan ve taraftarlarımızın irade, mücadele ve ısrar potansiyelinin tam bir kapasiteyle kullanımı başarılammış bir tarihi sorumsuzluk olur.

Devrimciler, yoldaşlar,

25. kuruluş ve mücadele yılında partimiz TKP/ML açısından en az söz edeceğimiz şey O’nun 25 yıllık mücadelesinin inkar edilemez gerçekliği kadar; ideolojik niteliği, siyasi programı ve yüzlerce şehidiyle somutlanmış kavga ısrarından bütünlüklü bir süreç olarak tarih tarafından onaylanan bilimsel doğruluğudur. Küçük hatırlatmalar yeterlidir.

25 yıl önce görüşlerimizi dile getirirken, dostlarımızdan karşılık olarak kafamıza yediğimiz sandalyeler şöyle dursun siyasi platformlarda, miting alanlarında “Maoist faşistler” olarak “teşhirimize” ferman gerekçeleri dahil, doğru karşısında şiddetli duran pekçok şey boyunları önde mücadele cephesinden çekilip tarihi miadını doldurmuşlarken; bugün Kemalizmin faşizm olduğunun korkak aydınlar tarafından kabul gördüğü, Kürt Ulusal Mücadelesi’nin Türkiye gündemini belirlemekle yetinmeyip uluslararası gündemler üzerinde bile tazyikte bulunduğu; emperyalizm, komp-

rador kapitalizmin ve feodalizmin ilişki ve ittifağı olarak faşizmin, Susurluk tesadüfıyla kendini gizleyemez cesetler olarak yollara saçılırken, parlamentonun faşizmin demokrasi maskesinden başka bir şey olmadığı yönündeki partimiz görüşünü onayladığı bu iktisadi ve siyasi ilişkilerin birliği olarak patron-ağa devletinin, Halk Savaşı Stratejisi benimsenmeksizin yıkılamayacağını genel pratik bir kabul gördüğü, bu siyasetimize başından beri ve uzun yıllar ateş püskürmüştük ve bugün de teorik düzeyde bir kabulleri olmasına rağmen olumlu bir yönelim olarak mücadele alanında kalmış nerdeyse tüm küçük-burjuva siyasi örgütlerin yüzünü kıra çevirmiş olmalarının hayati bir gerçeklik olduğu; modern-revizyonist ve sosyal-emperyalizmin artık eskimiş bulunan “sosyalist” peçeyi fırlatıp atarken, ellerinde organlarla Lenin ve Stalin yoldaşların bir cisimden ibaret heykellerinin boynuna dadanırken, göndere çektikleri çarlık bayrağıyla bu tartışmayı da bitirmiş olan gelişmelerin, partimizin ideolojik siyasi-çizgisini doğrulayan bir tarihsel süreç olmadığı artık iddia edilebilir mi?

“İki çizgi mücadelesi” mi? Bu da diyalektik materyalizmin sahipleri olarak MLM’ler ile, kaba ve dogmatik materyalistler olan küçük-burjuvalar arasındaki diyalektik zorunluluk olarak kalacak elbette. Zira partimiz gelişmesini parti içi ideolojik çatışmalara borçlu olarak, hala fikir ayrılığından dolayı ellerini kana bulaştırmamış olmaktan hoşnuttur ve bundan asla sapmayacaktır. Ne ki bu yasayı yadsımanın karşıt kenarı olarak aynı görevi gören ve parti içi demokrasiyi kendisine, gönüllü birliği de kafası bozulduğu zaman çıkıp giderek KP’yi ahıra çevirme eğilimlerini benimsemiş unsur ve gruplara karşı şimdiye dek gösterilmiş liberalizm ve ilkesizliğe evrilmiş tutumun özeleştirisi de bundan böyle yine partimiz tarafından pratikle cevaplanacaktır. Zira partimiz tarihinde KK hizbi dışındaki ayrılıkların esas olarak programatik bir ayrılığa sahip değilken, hatta çoğunun hiçbir siyasi düzeyde getirebildikleri bir fikir ayrılığı bile bulunmazken partimizin adını kullanarak siyasi mücadeleyi kişisel ve

grupsal yansıma düzeyinde karşı-devrimci bir pratikle boyutlandırılmaları gibi olguların partimize ve halka çektiği sıkıntılar düşünüldüğünde bu sorunda varmak zorunda kalınan aşama da da kolayca anlaşılabilir.

Devrimciler, yoldaşlar,

25. Kuruluş ve Mücadele Yılı'nda olabilecek en kısa özetıyla izah etmeye çalıştığımız partimiz TKP/ML'nin 25 yıllık mücadele ve yaşamının bugüne gelene kadar içinden geçtiği tarihi ulusal ve uluslararası siyasi şartlar ve bu şartlarla dolaysız ilişki olarak parti içi mücadelelerin örgütsel olarak olumsuz, fakat ideolojik olarak olumlu sonuçlanmasından çıkaracağımız dersler, tam da bu aşamadan sonra hayati önem taşımaktadır.

İçinde bulunduğumuz şartlarda sınıf mücadelesi arenasında örgütsel olarak partimizin bulunması gereken ve arzu edilen etkin ve belirleyici basamakta bulunmamış olmasının en belirleyici nedeni olarak O'nun özellikle son 10 yıldır bünyesi çatışmalarda uğraşırken ne kaybettiğinden çok, herşeye rağmen neleri kazandığını ve bu nedenle neleri kesin olarak kazanacağını görmeyenler; olguları bilimsel bir titizlikle ele alıp yorumlamaktan aciz, siyasi tembeller olarak küçük-burjuva aceleciliğiyle yorulur ve dünyayı değiştirme ereğinde tökezlerler.

Komünistler olarak yapmaya çalıştığımız şeyin ne olduğunu ve üstlenmiş bulunduğumuz tarihsel rolün ne anlama geldiğini kavradığımızda başından sonuna kadar bir karmaşa içinde zorunluluk ve iradenin çatışmasıyla iç içe olduğumuzu, iradenin etkileyici rolüne karşın her tarihi aşamadaki sayısız özgün süreçlerin varolması ve birbirini yadsımanın kaçınılmaz olduğu, iradenin tüm çabasının bu kaçınılmaz aşamalara sınıfın ve insanlığın zorunluluklardan yakasını kurtarma sürecini kısaltmak olduğunu anlamakta gecikmeyiz. Bu ne anlama gelir?

Bu irade ve isteğe rağmen siyasal ve sosyal açıdan zuhur eden her tarihi aşama ve olgunun kaçınılmaz ve zorunlu olduğu, çağımızdaki tüm zorunluluklarla mücadelenin insanlığı özgürlüğe sü-

r klediği anlamına gelir.

Emperyalizm ve Proletarya devrimleri çağında; yani tarihsel akışın içinde bulunduğumuz evresine kan-revan içinde dayanmış bulunan insanlığın sınıf karşıtlılığıyla karakterize olduğu köleci devletten itibaren, bir sistemden diğerine, ondan öbürüne zahmetli, sancılı ve istisnasız sınıf çatışmasıyla bugüne gelmiş ezilen sınıfların son modern temsilcisi proletaryanın, kendisinden önceki devrimci sınıfların iktisadi ve tarihi nedenlerden dolayı bitirme koşulu bulamadığı sömürü ve zulüm şartlarının tümünü bitirmek kendisiyle birlikte tüm insanlık soyunu eşitsizlikten ezmekten ve ezmekten kurtarmak gibi tarihsel bir sorumluluğu omuzlaması doğal yasaların içinde anlaşılrki, kısa süreli örgütlenecek bir kalkınmayla çözülemez ve herhangi bir savaş cephesinin bilinebilen tecrübe edilmiş yasalarıyla sonuca gidilebilecek bir belirlenmiş zamana endekslenemezdir. Bilmeliyiz ki proletaryanın m frezelelerinin öncülüğüyle yürüttüğü bu savaş, dünyayı nitel bakımdan değiştirmede  nder ve belirleyici rol üstlendiği bir çağın geçmişten bugüne taşınmış tarihin akışına direnme olguları olarak ne varsa tümüyle birden hesaplaşmakta ve sadece aklın ve fizik gücünün değil tecrübe ve avantajların da birbirine yüklendiği bu coşkun kavga arenasında, insanlığın tümünün şimdiye dek yaşamış olduğu acıların tek bir kalıntısını dahi yaşatmayacak şekilde nihai özgürlüğün coşkun nehirsal yatağına dizginsiz bir akış olarak tarihte ilk kez sabit okunan bir çatışma zirvesidir. Bu, şimdiye kadar olanından farklı olarak, sadece sınıfın sınıfla değil aynı zamanda insanın kendisine yabancılaşmasıyla savaşı olarak ve insanın kendisini yeniden fethetmesinin çabası olarak baş döndürücü bir karmaşa sürecidir. Ve bu sürecin yegane öncüsü de KP'lerdir.

şimdi artık bu sürece yeni ve daha g c l  bir dalgayla başlamanın uğultuları duyuluyor. Yerkürenin çelişkilerini inceleyip, yükselen seslere iyi kulak verdiğimizde kaybedecek kalesi kalmamış enternasyonalist proletarya ve ezilen dünya halklarının sömürü ve zulümle kamılanan sınıf kiniyle emperyalizme ve dünya gerici-

ğine yükleneceği ve ilk kuşak mehvzilerini kaybetmenin acı tecrübeleriyle donanmış olarak bir daha geriye çekilme lüksüne kesinlikle katlanamayacak bir bilinçle, köhnemiş emperyalizm dünyasını daha güçlü bir devrim alazıyla yakıp kavuracağını işaretini vermeye başladıdır. Süreç kesin olarak böyle olgunlaşmakta ve Marksizm-Leninizm alevi artırılmış Maoizm meselesiyle her geçen gün daha çok coğrafya parçasını aydınlatmaya asıl bu süreçten itibaren insanlığı şahit ettireceğine olan inancımızın nesnel verileri iyi görülmelidir.

Yoldaşlar,

Bilgi, birikim ve tecrübenin edilgen tabularını sarsın, Partimizin samimi taraftarlarını somut görevlere ve coşkuya taşıyın.

Çeyrek asırlık mücadeleyle gelinmiş bu ışıklı şafakta, partimizin; önder kadrolarının; partili militan ve yürekli taraftarlarının; çeşitli devrimci sınıf ve tabakalardan emekçi halkımızın, canı, kanı ve umutlu çabasıyla onurlu bir mirasa dönüşmüş saygın ve lekesiz değerlerimizin; her birimizin devrimci çabasıyla korunmaya, yüceltilmeye ve geliştirilmeye her zamankinden daha çok ihtiyaç olduğu bu tarihsel dönemde; 25 yılın bütünlüklü bilinciyle daha çok fedakarlık daha fazla görev isteği ve daha yoğun emek harcanımının kaçınılmaz sorumluluk olduğu bilince çıkarılmalıdır.

25. kuruluş ve mücadele yılımız, her yerde ve koşulda olduğu gibi en çok da Avrupa gerçekliğinde anlam ve önemi, herkesin kendini sorgulaması ve herkesin, herkesi kendisini sorgulamaya teşvik etmesi ve partinin asıl değerleri olan insan kaynağını toparlaması ve kavgaya yüreklendirmekle anlamlanır.

Yaşanmış olumlu geçmişi, örnek alınmış devrimci kişiliği ve hala devrim için harcanabilecek yetenek ve birikimleriyle edilgen duran, bir anlık tepki ve tarih bilincinin zayıflığından hortlayan bencilce çıkarılara yenilmiş binlerce kişinin bulunduğunu görmezden gelmeyecek ve bu durumdaki emekçilerin de emekleriyle yaratıldığını asla gözardı edemediğimiz partimizin yirmibeş yıllık mücadelesini kutlamak vesilesiyle bir kez daha devrim bilincinin sorumluluyla çağırı-

yoruz.

Yanlış doğruya, yılgınlık coşkuya, duygu mantığa, sorumsuzluk sorumluluğa, kişisel kurtuluş çırpınısı sınıfsal kurtuluş mücadelesine dönüşebilir. Dönmüş olan, dönüşebilir. Bırakmış olan, tüm küçük-burjuva düşünce ve yaşamdan feragat ederek, kaygısız mücadeleye başlangıç yapabilir. Zira herşeye rağmen bu durumdaki binlerce emekçinin yaşamlarının boy verip olgunlaştığı yer olan Türkiye denen kavga laboratuvarında, ard arda ulusal ve sosyal kurtuluş deneyleri sonuca vardırmaya devam etmektedir. Dağlarda, zindanlarda, iş-kencehanelerde, fabrikalarda, semt barikatlarında, sokak çatışmalarında da, direniş ve yitişler hızlanmakta, açlığın, yokluğun, işsizliğin, yurtsuzluğun ve zulmün baskısı hergün onbinlerce kişinin düzenle bağını ve umudunu koparmasını sağlamakta; milyonlar yürekli ısrar istemekte, milyonlar acı ve sefalet içinde nefes almakta zorlanmakta ve milyonlar mevsimlik devrimci ve komünist olmanın da bu acılarını arttırdığını ve kurtuluşunu geciktirdiğini görüp anlama yönüne meyletmektedir. Ve gerçek şu ki; değişmeye; mutluluk, özgürlük ve zaferle yıkanmaya muktedir ülke manzaralarımız, kendisinden şu veya bu nedenle kopmuş insanın, Avrupalı yaşayanın manzarasını değiştirmede de aynı diyalektiğe sahiptir. Bu gerçeğe direnmek yerine, ruhla çatışmalı bedene bilinçle müdahale etmek en doğrusudur ve yirmibeşinci yılında bu, partimizin umutlu çağrısıdır. Zira biliyoruz ki, çöplükte beslense de gözü ve aklı dağda olan Kürdistan çocukları ve yaşlıları huzurludur. Kavgada şehit düşen onurludur, zindanda ölümüne kavgaya uzanan namusludur; ya bunların farkında olduğu halde, gören, duyan ve düşünen olduğu halde ve aslında bu süreçten kopuk gelenler oldukları halde, sessiz ve tepkisizin tatdığı nedir?.. İşte bu soruya bilimin mantığıyla cevap vermenin ertelenemez imtihanı şimdi daha somutlanmıştır. **Azmeden başarabilir.**

Kolaylığa değil zorluğa,

Ayrılığa değil birliğe,

Yorulmaya değil ısrara,

Tükeniştir değil zafere meyledenler başarabilir.

Devrimciler başarabilir, komünistler zaferin sahibi olabilir. Zira ideolojimiz, tarihsel yürüyüşteki seçili yolumuz ve kavgadaki tarafımızla üzerinde, “**kazanacaksın**” yazılı panonun bulunduğu yeni dünyanın kapısından girişe mahkum edilen bir sınıf ve öncü müfrezesi olarak buna mecbur kıldık. Kazanacağız; oluk oluk kan, milyon milyon can-pahasına bile olsa dişimiz, tırnağımız ve etimizle; kazma, kürek ve yabamızla; orak çekiç ve şartelimizle; kalem kağıt ve sazımızla ve tümünün tetiğe baskılandığı; ideolojimiz, siyasetimiz ve iktidar stratejimizin hizmetinde patlayan silahımızla kazanacağız. Enternasyonal Proletarya’nın engellenmez dayanışması, işçi sınıfı ve halkımızın mücadele ısrarı ve zengin kavgı tecrübesi ve partimizin yakaladığı bilge evrenin inanç ve güveniyle yükleneceğiz ve kazanacağız.

Başta, varlığını ve yol göstericiliğini borçlu olduğumuz komünist önder İbrahim Kaypakkaya ve yüzlerce parti-şehidimizin yaşamlarını, sosyal kurtuluş kavgasını, sosyalizm ve komünizm ideallerine armağan ederlerken bizlere bıraktıkları coşkun direniş azminin, ideolojik ve ahlaki mirasından aldığımız ilham; tarihe, halkın gücüne ve yığın rolüne olan inanca sıkı sıkıya bağlılığımızın zorunlu sonucu olarak kazanacağız.

Kazanacağız ve tepeden tırnağa giydirene kadar yer küreye bu şiarı her ne gerekiyorsa, toplumsal kurtuluş ve evrensel özgürlük için bizden ne isteniyorsa onu devrimci yasaların hizmetine sunduk ve sunacağız.

TKP/ML’nin 25. kuruluş ve mücadeledeki ısrarının başka bir anlamı olamaz.

KOMÜNİSTLERİN ÖĞRETMENİ ZOR’DUR. ZOR OLAN: KENDİNİ, TOPLUMU VE DÜNYAYI DEĞİŞTİRMEKTİR, BU BAŞARILABİLİR. ŞARTI İDEOLOJİMİZDE, SİYASETİMİZDE VE SINIF SAVAŞINDA ISRAR ETMEKTİR.

- 25. YILINDA VE SONRASINDA PARTİMİZİN YAPMAKTA OLDUĞU VE YAPACAĞI ŞEY BUDUR; SABIRLA YARATACAĞIZ, PRATİKLE KONUŞACAĞIZ.

- MEVSİMLİK KOMÜNİSTLİĞİ VE “ERKEN EMEKLİLİĞİ” PARTİMİZİN DEFTERİNDEN SİLECEĞİZ.

- 25. KURULUŞ VE MÜCADELE YILINDA; BİRLİĞE, MÜCADELEYE VE ZAFERE DAHA FAZLA GÜÇ, GERİLLA SAVAŞINA DAHA YÜKSEK BİR ATEŞLE KİTLENMEYE.

- ŞAN OLSUN YİRMİBEŞİNCİ KAVGA YILIYLA GELİN-MİŞ BİLGE EVREYE

- ŞAN OLSUN PARTİMİZ TKP/ML’YE.

TKP/ML MK

ÇEŞİTLİ MİLLİYETLERDEN KADIN VE ERKEK İŞÇİLER, EMEKCİLER, DEVRİMCİ DOSTLAR, YURTSEVERLER, YOLDAŞLAR!

Bugün evrensel proletaryanın Türkiye bölümü partimiz TKP/ML’nin kuruluşunun 25. yıldönümü için biraraya gelmiş bulunuyoruz.

Bugün uzun ve onurlu bir süreçle çeyrek asırlık bir ömrün eşiğine varan onurumuz, inançlarımızın kaynağı ve ateşleyici fenerimiz için burada bulunuyoruz.

Bizi birarada bulunduran her şeyden önce ve özellikle devrime olan tutkumuz, inancımız ve irade gücümüzün billurlaştığı şanlı partimizin varlığıdır. Bu varlık ki, bugün çeyrek asrın eşiğinde sınıf düşmanlarımızla göğüs göğüse mücadelede Halk Savaşı rotasına tamı tamına 25 yıldır kilitlenerek ve bu soylu yolda yüzlerce şehitle kendini kanıtlayarak bir çeyrek asra ulaşmıştır.

Bu çeyrek asırlık ömür, acılar ve görelî yenilgilerle; darbeler ve hiziplerle, kuşatılmışlık ve içten hançerlenmelerle adeta kaynayan bir deneyim kazanıdır.

İşte partimiz TKP/ML, bu uzun ve onurlu yolda, bu soylu ve süreğen savaşımında çeyrek asırlık bir deneyim imbiğinden süzüle süzüle yetkinleşerek bugünlere geldi. Gelirken de kısmi ve görelî yenilgiler de tattı. Savaşçı tüm partilerin tatması gereken türdendi bu yenilgiler. O bunlardan öğrenmesini bilerek ilerledi. İlerlerken yol kazalarına da uğradı; tüm sınıf savaşımında olduğu gibi. Umutsuzluk örtüsüyle her yanın sarıp sarmalandığı koşulları, o, umuda olan sevdalı tutkusuyla devrim şiarını baştacı ederek aşmasını bildi. Herkesin “sağ kulvarı” kullandığı anın tarihsel durumunda o, MLM kilitlenmeyi ve kilitlenmede kökleşmeyi asla elden bırakmadı.

Devrim konağı her daim bu çeyrek asırlık ömrün şaşmaz parolası oldu. Kimilerinin reformo-tasfiyecilikte devrimin izdüşümünü keşfettiği bir “evrensel döneklık” dönemecinde partimiz TKP/ML, “düzeniçiliğe” dümen kıran bu devrimci Marksizm düşmanı akımlara karşı devrimci-Maoizmde fevkalade direnerek sürecin gereksinimlerini “sınıf hareketi ölçütüne” vurarak ele alma tutarlılığıyla devrim ve sosyalizmde direndi. Direnirken de proletarya diktatörlüğünü devrimin “elzem koşulu” sayan devrimci-Maoist kulvarı en soylu, en yüce ve en onurlu yol sayarak, devrimci teori ve pratiği ehlileştirip düzeniçine çeken malum reformo-tasfiyecilikle amansızca cebelleşti.

Bu çeyrek asırlık ömür Kürt ulusal sorunu ve son birkaç 5 yıldır sürmekte olan Kürt Ulusal Hareketi’ne karşı ‘72’de ideolojik ve siyasal gıdasını kurucu önderi İ. Kaypakkaya’dan alan sağlam ve tutarlı örnekler oluntusuyla dopdoludur. 1972’lerdeki teorik temel, çoğu Türkiyeli sol hareketin PKK hareketi ekseninde ulusalcılık eğik düzlemine doğru seksiyon vb. teorik girişimlerle kan kaybettiği bir döneme güçlü bir dalgakıran oluşturmuş ve bu temel TKP/ML’nin PKK hareketine karşı tutumundaki sağlam bakış açısının “en rafine” kaynağı olmuştur. Öyle ki, bu temel devrimci hareketteki ulusalcılık virüsünden partimizi bağışık tutabilmiştir. Ve TKP/ML, ulusalcılığa doğru erozyona uğramadan bildik sınıfsal

rotasında ama ulusal devrimci hareketin demokratik muhtevası ve devrimci girişimlerini destekleyerek, tarihi, Kürt ulusal penceresinden değil, tarihsel temelde yorumlamaktan bir an olsun bile geri durmayarak kızıl bayrağı yeni bir sömürüye dayalı sınıflı devlet kurma sığılığı ve milliyetçiliği bayrağı ile değiştirme milliyetçi-ilkelliğine düşmemiştir. Ve nitekim içimizden sürgün veren bir anlayış silsilesi de bu malum “yeni moda”ya” sarılarak sosyalizmi milliyetçiliğe uyarlayarak TKP/ML’nin “ilkesel temellerini” yeniden şekillendirme adına yola çıkmada gecikmedi, ama bu yeni modacılarımız ne teoride ne de pratikte bir tek ileri adım atamadan yaşamın kenarında kalmaya mahkum olmaktan da kurtulamadılar.

Ve yaşam... ve yaşamın yaratıcı devrimci eylemi TKP/ML’yi adım adım doğrulayarak yol aldı ve almaya da devam ediyor. Keskinleşen sınıf mücadelesi ulusalcı bakış açısını aşağılara çekerken sınıfsal olanı durmaksızın öne koymaktan geri durmuyor.

Çeyrek asırlık ömründe partimiz TKP/ML, sınıf arenasından ve tarihi sınıfsal temelde yorumlayan bakış açısından asla kopmadan ilerledi. Ve bunu yaparken de devrimci şiddeti ve bunun bizdeki izdüşümü olan gerilla savaşını asla elden bırakmadı. Evet, sürekliliği sağlanmış, derinliği ve enlemesine zenginleşmiş köylü gerilla savaşını yakalayamadı ama gök gürültüsünü andıran gerillanın tetik seslerini de asla ve katiyen ne tepelerde ne de vadilerde eksik etmedi.

Bu az bir şey değildi. Gökkubbenin altında “mezarlık sessizliğinin” hakim olduğu, devrimlerin ve devrimci girişimlerin geri çekilerek kendi içine büzüldüğü, dayanabileceğimiz bir toprak parçamızın kalmadığı ve de kapitalizmin bu dezavantajlı durumumuzdan kendi lehine yararlanarak kendini yeni bir ambalajla piyasaya sunduğu ve bunda bir ölçüde ve yalnızca çok görelilik olarak başarılı olduğu bir evrede, böylesi uluslararası koşullarda TKP/ML’nin Marksizm-Leninizm-Maoizmde direnmesi, üzerinden atlanacak şey değildi ve asla küçümsenemezdi.

Bu az bir şey değildi. Darbelerle, gagalanıp didiklenmelerle, hi-

zipler ve komplolarla ve üstelik birleşmiş ve merkezileşmiş karşı-devrimin “gerici şiddeti” ile çepeçevre kuşatılmışlık koşullarını TKP/ML’nin hiç yolundan sapmadan ve üstelik Halk Savaşı gibi yüce ve soylu bir yol aracılığıyla meydan okuyarak, muharebe meydanında hiç eksilmeden ayağa doğrularak aşması TKP/ML’nin onuruydu.

Ve dahası... Devrimci hareketin üstüne liberalizmin gölgesinin fena halde düştüğü, devrimci güçlerin güneş görmüş kar gibi eridiği, Kaypakkaya’nın yol arkadaşları da dahil çoğu eski tüfeğin siyasi iflas sınırına ulaşarak partiden uzaklaştığı ve de bölünmelerle partinin habire kan kaybederek nitel ve nicel büzülme eğrisi gösterdiği koşulları TKP/ML’nin davaya olan inancını kaybetmeden göğüslemesi partimizin bir başka direnme noktasıydı.

İşte TKP/ML budur.

TKP/ML, uzun ve onurlu çeyrek asırlık ömründe soylu bir direniş abidesidir.

TKP/ML, insan kanı ve cesetleriyle gübrelenen burjuva-feodal rejime karşı silahların eleştirel gücüyle yanıtın ve Lenin’in sözleriyle “fırtına”nın adıdır.

TKP/ML, devrimci Marksizmin ilkeleriyle temelli çatışma içinde olanlarla fena halde bir kapışmanın komünist konağıdır.

TKP/ML’nin çeyrek asırlık ömrü karşı konamaz devrimci bir çılgıktır Kaypakkaya’dan sürgün veren.

TKP/ML biliyor ki, Maoizmin yol göstericiliğindeki namlunun şavkı her şeyi belirleyecektir. Bunun içindir ki, devrimci silahlı mücadeleden vebadan kaçınır gibi kaçan malum tasfiyeci dönemlere karşı yüzlerce şehidi ile görkemli bir karşı koyuştur hiç dinmeyen.

DOSTLAR, EMEKÇİLER, YOLDAŞLAR!

Bu çivisi çıkmış toplumu mücadele ruhu ve cesaretimizi yükselten Halk Savaşı rotasıyla ancak değiştirebiliriz. Bu yeterince açık ve yeterince de taahhütlanageldi. Faşist burjuva-feodal sistemin dikişleri tutmuyor artık. Refah’la rejimin gövdesine yapılan aş da

tutmadı. Sistem çözülüyor. Dereceli kutuplaşma artıyor. Geleneksel cumhuriyet güzergahı “gelişmenin iletken teli” olamıyor. Daha başkalarını saymazsak bile, son TÜSİAD raporu bunun en açık kanıtı. Bu “zenginler kulübü” bile geleneksel Kemalist çerçevenin artık “yapıştırıcı tutkal” rolü göremediğini ilan etti. Liberal burjuva çerçeveye gereksinim duyuyor kendisi ve rejimin bu zorlu dönemece yara almadan aşması için. Ve rejimse adeta uzatmaları oynuyor. Bunalım basamaklarını sonuna dek tırmanacak. Hiçbir gerçekçi çıkış yolu yok.

Yeter ki, devrimci ve komünist güçler bu bunalıma müdahale edecek güce erişebilsin. Nesnel durum ve devrimci kabarış yeterince deminde. Toplum kışla ile şeriat arasına sıkıştıkça sıkıştı. İslamla rejime daha 12 Eylül’lü yıllarda yapılan aş bugün “ılımlı islamı” dâ aşarak geleneksel politikayı yer yer erozyona uğrattıyor. Toplum kışla ile caminin diktatörlüğü arasında adeta seçime zorlanıyor.

Aslolan gözlerden gizleniyor.

Nedir bu? Anti-tezler çatışması; sınıf çelişmesi.

Bu sınıflararası çelişme, devrimci ve komünist hareketin yetersizliğinden dolayı arka plana itilerek kışla-şeriat ekseninde toplum kamplaşmalara itilmiş bulunuyor. Ülke iki merkezli mücadele eksenine kilitlendi. Ne biri ne öteki; gelişmenin yegane kaldırıcı, topluma yön veren sınıf dinamikleridir. Aslolan, yarı-sömürge, yarı-feödal statüyü paramparça etmek ve bu kahredici dışa bağımlılığı ve ülkeyi sefil bir yaşama tutsak eden derebeyi iktisadın tüm kalıntılarını ülkenin ve toplumun tüm yaşamından silip atmaktır. Anti-faşist, anti-emperyalist, anti-feodal mücadele ilerlemenin yegane kamçılایıcısidir. Bunun tek ve belirleyici motoru da sürekli ve amansız sınıf savaşımları, aracı ise devrimci silahlı mücadeledir. İşte partimiz TKP/ML bu gerçeğe daha kurucu önderi İbrahim Kaypak-kaya döneminde vakıf olmuş ve savaşçı bir parti niteliği ile yıllar yılı donana gelmiştir.

Şimdi asıl görev, savaşçı parti gerçeğinde kökleşerek bu erdem-

li yola tepeden tırnağa kilitlenmektir.

Askerileşmek... Tüm parti organlarıyla, örgütlenme ve tüm parti yaşantısıyla askerileşmek! Ülkemizdeki nesnel koşulların baskısı bizi bu rotaya kilitliyor. Eğer bu sınavda derinliği ve çapı olan kadrolarla donanabilirsek ve eğer her bireyine dek askerileşme çizgisini parti içi yaşantımızın yaşayan gerçeği haline koyabilirsek “sökecek şafağı” yakalamak hiç de zor olmasa gerektir.

İlan ediyor ve buradan haykırıyoruz ki, bölünmelerle, hizip ve sonradan bizi haklı çıkaran darbelerle göğüs göğüse zorlu bir dönemece geride bıraktık; yorgun düşürüldük, ama bildik yolumuzda devam ettik. Yer yer tüm bu ve daha başka nedenlerden dolayı bize bağlanan umutları boşa çıkaran kulvara adeta zorla yuvarlandık, ama yılmadık.

Şimdi yaralarımızı sarmış olarak, içten hançerlemeleri arkamızda bırakarak adeta yeniden doğuyoruz ve hem de 25 yıllık birikmiş deneyimle... Bu deneyimi arkamıza alarak ayağa doğruluyoruz!

Yineledik, yineliyoruz ve yineleyeceğiz. Savaşı tepe noktasına çıkarmaya kararlıyız bu çeyrek asrın eşiğinde ve çeyrek asrın bize verdiği dürtü ile... Merkezi görevimiz köylü gerilla savaşında kökleşmeye ve halk demokrasisi, bağımsızlık ve sosyalizm yolunda mesafe katetmeye kararlıyız. Paranın iktidarına dayalı bu toplumu değiştirmede Marksizm-Leninizm-Maoizm ideolojisi ile donanmış partimiz TKP/ML fevkalade silahtır. Kaypakkayaca temeli atılan teorik tabanı ile muharebe meydanlarında komprador patron-ağa devletinin mafyalaşmış sistemine karşı savaşımında bu böyleydi, böyledir ve yakın zamanda daha da yakıcı hale gelerek böyle olacaktır. Dostlarımız ve komşularımız buna şimdiden sevin sin!

Bu devrim andımızdır, tırmanması gereken tepelere tırmanacak ve hep en yükseğe nişan almadaki kararlılığımızı dolaysız devrimi pratiğimizde tanıtlamaktan geri kalmayacağız.

YOLDAŞLAR, KARDEŞLER, DOSTLAR,
Bu aşırılık ömürde hatalarımız yok muydu?

Elbette vardı.

Yanılığlarımız yok muydu?

Onlardan da bağışık olamadık.

Halk Savaşı'nı istenilen yere çıkarabildik mi?

Pek tabi ki hayır.

Ama söyler misiniz, bunca badireyi atlatmış, bunca iç hançerlenmelerle yorgun düşürülmüş ve çoğu kez neredeyse her defasında yeniden diriliş cenkleşmesiyle enerjisini parti içi mücadele arenasında tüketmiş bir parti, yanılığardan, hatalardan, savaşında büzülen bir eğriye doğru kan kaybetmekten kendisini bağışık tutabilir miydi?

Tarihte hangi devrim hatasız, yanılıgsız, zikzaksız, kazasız ve yenilgisiz, hep ileriye doğru tek düze ilerleyebilmiştir ki? Karşıtların birliğinin ikiliği denen şey de bu değil mi?

Önemli olan 25 yıl önce teorik çerçevesi kurucu önderimiz ve müfrezemizin mimarı Kaypakkaya tarafından çizilen yolun doğruluğudur. Ve bu yola olan inançtır. Bu inanç mucizeler yaratan coşku ve enerjimizi yüz kat, bin kat arttırmada asla gecikmeyecektir.

Sen bildik yolunda yürü!

Namlunun kudretiyle, inançla, özveri ve kararlılıkla ve de sebatla...

Öyleyse ne güne duruyoruz. Bu 25. yıldönümünü mucizeler yaratan heyecan ve özverinin arkamıza alacağımız büyü ve çekiciliği yapalım ve çeyrek asırlık ömür doruklara tırmanmanın nirengi noktası olarak kan olsun, yürek olsun, can olsun. Ve Partimiz TKP/ML'ye şan olsun.

Yaşasın Marksizm-Leninizm-Maoizm

Yaşasın Halk Savaşı!

Yaşasın Partimiz TKP/ML, önderliğindeki TİKKO ve Gençlik Örgütümüz TMLGB!

Yaşasın Proletarya Enternasyonalizmi!

Şan Olsun 25. Yılında Partimiz TKP/ML'ye!

GECE TERTİP KOMİTESİ

“Çeşitli milliyetlerden Türkiye proletaryası ve emekçi halklarının komünist öncüsü partimiz TKP/ML, bu yıl yirmi beş yaşındadır. Partimizin kuruluş tarihi 24 Nisan 1972’dir. Kurulduğu yıllarda sınırlı bir etki alanı olan partimiz, günümüzde on binlerce işçi, emekçi ve gençliği kendi etkisine almış bulunmaktadır.

Partimiz, 25 yıllık sınıf mücadelesi tarihinde çok yönlü deney ve tecrübeden geçmiş, bu kadar yıl zarfında silahlı mücadele hattından asla vazgeçmemiştir. 25 yıllık tarihinde çok çetin engel ve tuzaklarla karşılaştı, çok sinsi düşman ve hiziplerle tanışarak, kocaman bir mücadele tarihi yarattı. Marksizm-Leninizm-Maoizm (MLM) bilimini her şart ve koşul altında kendisine rehber edindi. Bu süreçte hata ve eksiklerle tanıştı, geçici yenilgi ve bunalımlar gördü, ama tüm bunlara rağmen dört yüzü (400) aşkın şehitlerinin uğruna savaştığı bu onurlu davayı ve kızıl hattı hiçbir zaman terkmedi. TKP/ML, 25

yıllık mücadele tarihinde, dünya ölçeğinde vuku bulan pek çok önemli olaylara ve gelişmelere tanık oldu. Bu süre zarfında modern-revizyonizm klasik kapitalizme evriliyordu. Kuzeyde Gorbacov rüzgarı tüm şiddetiyle esiyor, doğu-batı Avrupa alt-üst oluyordu. Revizyonizmin iflâsı sosyalizmin iflâsı olarak lanse ediliyordu. Partimiz, ne bu rüzgardan etkilenecek temel hattında bir yumuşamaya gitti, ne de MLM güzargasını terketti. Milliyetçiliğin dünya ölçeğinde alabildiğince ivme kazandığı bir durumda, TKP/ML, ısrarla ve inatla sınıfsal zeminde demirlemiş ve milliyetçiliğin önyargılarına kapılmamıştır.

Dünya ölçeğinde ayağa doğrulan r

yetçilik, ülkemiz özgülündeki ulusal mücadele açısından da önemli avantajlar sağladı. Böylesi durumda, bazılarınca sosyalizm ve sınıf mücadelesinin çekiciliği bitmişti. Tam da bu koşullarda TKP/ML, Ulusların Kendi Kaderlerini Tayin Hakkı şiarını savunup, destekleyip tanırken; ulusal sorunun demokratik halk devrimi sorunu yanında ikinci, tali bir öneme sahip olduğu gerçeğini her defasında ısrarla belirtti.

Enternasyonal proletaryanın ülkemizdeki kurmayı TKP/ML, kurulduğundan bu yana kendisinden bekleneni vermede, yer yer yetersiz kaldığı zamanlar oldu. Bölünmeler, hizipler, önderliklerin partiye ve MLM bilimine yabancı hatları ve sağ oportünistlikleri, alınan darbeler, geçici yenilgi-

ler partimize önemli düzeyde zararlar verdi. Ve parti içi mücadelede yer yer güç kaybına uğradı. İşte bu ve buna benzer durumlar, TKP/ML’nin dez-avantajlarıydı. Bu açık gerçeklere rağmen TKP/ML, direngen ve kararlılıkla gerilla sa-

vaşında ısrarlı davrandı. Dağların doruklarında adımlarını hızlandırmaktan hiçbir zaman geri kalmadı.

Bugün, kuruluşunun 25. yıl dönümünü kutladığımız TKP/ML, geçmişin dez-avantajlarını büyük oranda avantaja çevirmiş, yaralarını sarmış, güç kaybını telafi etmiştir. Bilinmelidir ki, TKP/ML kızıl siyasi iktidarlar uğruna gerilla mücadelesini doruk noktaya çıkartmaya, parti bayrağını ülke bayrağı yapmaya ve MLM bilimi güzergahında sürekli ilerlemeye her zamandan daha çok kararlıdır. 25. yıldönümünde, partimizin siyasi-ideolojik ve örgütsel hattını, burada genel hatlarıyla bir kez daha ortaya

mek oldukça önemlidir.”